

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi sijoitusrahastolain sekä eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan sijoitusrahastolakiin tehtäväksi muutoksia, joilla pannaan kansallisesti täytäntöön sijoitusrahastodirektiivin (85/611/ETY) muutokset (2001/107/EY ja 2001/108/EY). Lisäksi sijoitusrahastolakiin ehdotetaan tehtäväksi muutoksia koskien eräitä lakiin perustuvia hakemusasioita ja niiden käsittelyssä toimivaltaista viranomaisista. Samalla sijoitusrahastolakiin ehdotetaan lain soveltamiskäytännöstä saatujen kokemusten perusteella tehtäväksi eräitä lähinnä teknisluontoisia muutoksia.

Sijoitusrahastolain muutoksella täytäntöönpantavat sijoitusrahastodirektiivin muutokset koskevat rahastoyhtiön toimiluvan edellytyksiä ja rahastoyhtiön toimialaa, jota ehdotetaan laajennettavaksi koskemaan sijoitusrahastotoiminnan ohella tiettyjä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain mukaisia palveluja. Ehdotukseen sisältyvät säännökset rahastoyhtiön oikeudesta harjoittaa toimintaa muissa valtioissa ja ulkomaisten rahastoyhtiöiden oikeudesta harjoittaa toimintaa Suomessa. Rahastoyhtiö velvoitettaisiin laatimaan jokaisesta hallinnoimastaan sijoitusrahastosta yksinkertaistettu rahastoesite, jota olisi tarjottava asiakkaalle veloituksetta rahasto-osuuden merkinnän yhteydessä.

Sijoitusrahastodirektiivin mukaisen sijoitusrahaston sijoitustoiminnan mahdollisuuksia ehdotetaan laajennettavaksi. Sijoitusrahaston varat voitaisiin sijoittaa arvopapereiden ohella aiempaa suuremmassa määrin va-

kioituihin ja vakioimattomiin johdannaisso-pimuksiin, toisten sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten osuuksiin, talletuksiin luottolaitoksissa ja rahamarkkinavälineisiin. Rahastoyhtiöt voisivat ehdotuksen mukaan perustaa myös indeksirahastoja, jotka saisivat osin poiketa muita sijoitusrahastoja koskevista riskienhajautussäännöksistä. Samalla täsmennettäisiin sijoitusrahastolain riskien hajauttamista koskevia säännöksiä.

Rahoitustarkastuksesta annetun lain uudistuksen yhteydessä tehtiin periaateratkaisu yksittäisiä toimilupia, sääntövahvistusasioita ja poikkeuslupia koskevien hakemusasioiden käsittelyn siirtämisestä valtioneuvostolta Rahoitustarkastuksen päätettäväksi. Periaateratkaisun mukaisesti rahastoyhtiöitä, säilytysyhteisöjä, sijoitusrahastoja ja erikoissijoitusrahastoja koskevat hakemusasiat siirrettäisiin Rahoitustarkastukselle.

Esitykseen sisältyvät lisäksi ehdotus laiksi ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa sekä ehdotukset laeiksi sijoituspalveluyrityksistä annetun lain, Rahoitustarkastuksesta annetun lain, arvopaperimarkkinalain 1 luvun 1 ja 4 §:n, rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä annetun lain 3 §:n, kauppakisterilain 14 §:n, elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 8 §:n ja varainsiirtoverolain 16 §:n muuttamisesta.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT	5
1. Johdanto	5
2. Nykytila.....	6
2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö.....	6
2.1.1. Rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön toimilupa sekä muut hakemusasiat	6
2.1.2. Rahastoyhtiön toimiala ja ulkopuolisten palvelujen käyttö	6
2.1.3. Rahastoyhtiön pääomavaatimukset	7
2.1.4. Rahastoyhtiön harjoittama omistajaohjaus	7
2.1.5. Sijoitusrahastodirektiivissä tarkoitetun sijoitusrahaston varojen sijoittaminen	7
2.1.6. Rahastoyhtiön tiedonantovelvollisuus.....	8
2.1.7. Sijoitusrahaston osuuslajit	8
2.2. Euroopan yhteisöjen sääntely	8
2.2.1. Sijoitusrahastodirektiivi 85/611/ETY	8
2.2.2. Sijoitusrahastodirektiivin muuttamisesta annetut direktiivit 2001/107/EY ja 2001/108/EY	8
2.3. Ulkomaiden lainsäädäntö.....	10
2.3.1. Yleistä	10
2.3.2. Ruotsi	10
2.4. Nykytilan arviointi.....	11
2.4.1. Rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön toimilupa sekä muut hakemusasiat ...	11
2.4.2. Rahastoyhtiön toimiala ja ulkopuolisten palvelujen käyttö	11
2.4.3. Rahastoyhtiön pääomavaatimukset	12
2.4.4. Rahastoyhtiön harjoittama omistajaohjaus	12
2.4.5. Sijoitusrahastodirektiivissä tarkoitetun sijoitusrahaston varojen sijoittaminen	13
2.4.6. Rahastoyhtiön tiedonantovelvollisuus.....	13
2.4.7. Sijoitusrahaston osuuslajit	13
3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset.....	14
3.1. Esityksen yleiset tavoitteet	14
3.2. Keskeiset ehdotukset	14
3.2.1. Lakiin ehdotettavat uudet määritelmät.....	14
3.2.2. Rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön toimilupa sekä muut hakemusasiat ...	14
3.2.3. Rahastoyhtiön toimiala ja ulkopuolisten palvelujen käyttö	14
3.2.4. Rahastoyhtiön pääomavaatimukset	15
3.2.5. Rahastoyhtiön vakavaraisuus ja riskienhallinta.....	15
3.2.6. Rahastoyhtiön harjoittama omistajaohjaus	16
3.2.7. Rahastoyhtiön toiminta ulkomailla ja ulkomaisen rahastoyhtiön toiminta Suomessa	16

3.2.8.	Sijoitusrahastodirektiivissä tarkoitettun sijoitusrahaston varojen sijoittaminen	16
3.2.9.	Rahastoyhtiön tiedonantovelvollisuus.....	17
3.2.10.	Sijoitusrahaston osuuslajit.....	17
4.	Esityksen vaikutukset.....	18
4.1.	Kokonaistaloudelliset vaikutukset	18
4.2.	Vaikutukset rahastoyhtiöihin	18
4.3.	Vaikutukset sijoittajiin.....	18
4.4.	Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset	19
5.	Asian valmistelu	19
5.1.	Valmisteluvaiheet ja -aineisto	19
5.2.	Lausunnot.....	19
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....		20
1.	Lakiehdotusten perustelut	20
1.1.	Laki sijoitusrahastolain muuttamisesta.....	20
1 luku.	Yleiset säännökset	20
2 luku.	Rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön toimilupa.....	21
4 luku.	Rahastoyhtiön toiminta ja tehtävät	27
4 a luku.	Rahastoyhtiön vakavaraisuus ja riskien hallinta	33
5 luku.	Säilytisyhteisön toiminta ja tehtävät.....	34
6 luku.	Tilinpäätös ja tilintarkastus	35
7 luku.	Sijoitusrahaston säännöt, niiden muuttaminen ja vahvistaminen.....	35
8 luku.	Rahasto-osuus sekä sen arvonmääritys, liikkeeseenlasku ja lunastaminen	37
10 luku.	Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvat rahasto-osuudet	39
11 luku.	Sijoitusrahastodirektiivissä tarkoitettun sijoitusrahaston varojen sijoittaminen	39
12 luku.	Erikoissijoitusrahaston sijoitustoiminta.....	49
13 luku.	Rahasto-osuuksien markkinoiminen ja rahastoyhtiön tiedonantovelvollisuus	49
14 luku.	Sisäpiirisäännökset.....	51
15 luku.	Sijoitusrahastotoiminnan luovuttaminen ja säilytisyhteisön vaihtaminen	51
16 luku.	Sijoitusrahaston sulautuminen.....	51
17 luku.	Sijoitusrahaston jakautuminen.....	52
18 luku.	Rahastoyhtiön toimiluvan peruuttaminen ja toiminnan rajoittaminen sekä rahastoyhtiön ja sijoitusrahaston lakkauttaminen	52
19 luku.	Säilytisyhteisön toimiluvan peruuttaminen ja säilytisyhteisön lakkauttaminen	54
20 luku.	Rahastoyhtiön toiminta muualla kuin Suomessa ja yhteissijoitusyrityksen toiminta Suomessa.....	54
21 luku.	Salassapito- ja vahingonkorvausvelvollisuus sekä sijoittajan tunnistaminen	59
1.2.	Laki ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa	60

1 luku.	Yleiset säännökset	60
2 luku.	Sijoittautumisoikeus Euroopan talousalueeseen kuuluvasta valtiosta	62
3 luku.	Sijoittautumisoikeus valtiosta, joka ei kuulu Euroopan talous-	
	alueeseen	65
4 luku.	Muut säännökset	68
1.3.	Laki sijoituspalveluyrityksistä annetun lain muuttamisesta	69
1 luku.	Yleisiä säännöksiä	69
6 luku.	Sijoittajien korvausrahoitus	70
1.4.	Laki Rahoitustarkastuksesta annetun lain muuttamisesta.....	71
1.5.	Laki arvopaperimarkkinalain 1 luvun 1 ja 4 §:n muuttamisesta.....	72
1 luku.	Yleisiä säännöksiä	72
1.6.	Laki rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä annetun lain 3 §:n muut-	
	tamisesta	73
1.7.	Laki kaupparekisterilain 14 §:n muuttamisesta	73
1.8.	Laki elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 8 §:n muuttamisesta ...	74
1.9.	Laki varainsiirtoverolain 16 §:n muuttamisesta	74
2.	Voimaantulo	74
3.	Säätämismenettely	75
LAKIEHDOTUKSET		76
	sijoitusrahastolain muuttamisesta	76
	ulkomaisten rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa	95
	sijoituspalveluyrityksistä annetun lain muuttamisesta	100
	Rahoitustarkastuksesta annetun lain muuttamisesta	102
	arvopaperimarkkinalain 1 luvun 1 ja 4 §:n muuttamisesta	104
	rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä annetun lain 3 §:n muuttamisesta....	105
	kaupparekisterilain 14 §:n muuttamisesta.....	105
	elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 8 §:n muuttamisesta.....	106
	varainsiirtoverolain 16 §:n muuttamisesta.....	106
LIITE		108
RINNAKKAISTEKSTIT		108
	sijoitusrahastolain muuttamisesta	108
	sijoituspalveluyrityksistä annetun lain muuttamisesta	154
	Rahoitustarkastuksesta annetun lain muuttamisesta	158
	arvopaperimarkkinalain 1 luvun 1 ja 4 §:n muuttamisesta	161
	rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä annetun lain 3 §:n muuttamisesta....	162
	kaupparekisterilain 14 §:n muuttamisesta.....	163
	elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 8 §:n muuttamisesta.....	164
	varainsiirtoverolain 16 §:n muuttamisesta.....	165

YLEISPERUSTELUT

1. Johdanto

Sijoitusrahastotoiminta on Suomessa varsin nuori sijoitustoiminnan muoto. Ensimmäinen sijoitusrahastolaki säädettiin vasta 16 vuotta sitten (480/1987). Lain todettiin 1990-luvun lopulla kaipaavan perusteellista uudistusta. Useiden laajojen osittaisuudistusten jälkeen laista oli tullut rakenteeltaan hajanainen ja vaikeaselkoinen. Tästä syystä laki kirjoitettiin kokonaan uudelleen. Uusi sijoitusrahastolaki (48/1999) tuli voimaan vuoden 1999 helmikuun alusta. Uudella lailla toteutettiin laajoja uudistuksia, joilla pyrittiin ottamaan huomioon sijoitusrahastotoiminnan nopea kehittyminen, kansainvälisen kilpailun kiristymisen sekä näistä johtuva tuotekehittelyn tarve erityisesti siirryttäessä yhteiseen valuuttaan euroalueella.

Sijoitusrahastosijoittaminen merkitys Suomen rahoitusmarkkinoilla oli alkuun varsin vähäinen. Talouden heikko kehitys ja osakemarkkinoiden jyrkkä pudotus 1990-luvun alussa hidastivat olennaisesti sijoitusrahastosijoittamisen yleistymistä. Rahastosijoittamisen suosio on Suomessa kuitenkin ollut voimakkaassa kasvussa 1990-luvun puolivälistä lähtien. Osakemarkkinoiden voimakas kehitys heijastui sijoitusrahastotoimintaan nopeasti. Kun vielä vuonna 1992 suomalaisten sijoitusrahastojen yhteenlaskettu markkina-arvo oli noin 100 miljoonaa euroa, oli tämä arvo vuoden 2002 lopussa 16,6 miljardia euroa, eli markkina-arvo oli kymmenessä vuodessa yli satakertaistunut huolimatta osakemarkkinoiden jyrkästä laskusta kesästä 2000 alkaen.

Sijoitusrahastojen määrä on kasvanut voimakkaasti. Vuoden 2002 lopussa 23 suomalaista rahastoyhtiötä hallinnoi yhteensä 338 sijoitusrahastoa. Erikoissijoitusrahastoja, joiden osuuksia ei yhden toimiluvan periaatteella voida markkinoida muihin Euroopan talousalueeseen kuuluviin valtioihin, näistä oli 90. Erikoissijoitusrahastojen yhteenlaskettu markkina-arvo oli vuoden 2002 lopussa 1,6 miljardia euroa. Sijoitusrahastotoiminnassa

tuotekehitys on viime vuosina kasvavassa määrin tapahtunut nimenomaan erikoissijoitusrahastojen kautta.

Myös sijoitusrahastojen osuudenomistajien määrä on kasvanut voimakkaasti. Kasvu oli erityisen nopeaa vuonna 2000, jolloin osuudenomistajien määrä kaksinkertaistui. Kasvu on johtunut erityisesti kotitalouksien kiinnostuksesta rahastosäästämiseen. Sijoitusrahastoihin sijoittavien yksityishenkilöiden määrä on kasvanut muun muassa niin sanotun jatkuvan rahastosäästämisen kautta, jossa sijoitetaan kuukausittain tai muuten sovituin määräjain rahastosijoittajan valitsema, yleensä muutaman kymmenen tai sadan euron summa sijoittajan valitsemaan sijoitusrahastoon. Osuudenomistajia suomalaisissa sijoitusrahastoissa oli vuoden 2002 lopussa 1 023 858. Näistä yksityishenkilöitä oli 989 815. Muiden osuudenomistajien kappalemääräinen lukumäärä oli siis vain 34 043. Koska sama henkilö voi olla osuudenomistajana useamassa kuin yhdessä sijoitusrahastossa, luku on osin suuntaa-antava. Suomen Sijoitusrahastoyhdistys ry:n arvion mukaan osuudenomistajia oli mainittuna ajankohtana päällekkäisyyksien poistamisen jälkeen hieman alle 500 000.

Vaikka sijoitusrahastojen osuudenomistajista valtaosa on yksityishenkilöitä, sijoitusrahastojen kokonaisarvosta vain noin 30 prosenttia oli yksityishenkilöiden omistuksessa vuoden 2002 lopussa. Yksityishenkilöiden omistuksen osuus on viime vuosina vähitellen laskenut, mikä kertoo siitä, että yritykset ja yhteisöt käyttävät sijoitusrahastoja enenevässä määrin varainhallintansa välineenä.

Kotimaisten sijoitusrahastojen lisäksi Suomessa on vuoden 1994 alusta alkaen voitu markkinoida toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneiden yhteissijoitusyritysten osuuksia. Ulkomaisten palveluntarjoajien osuus Suomen sijoitusrahastomarkkinoilla on ollut jatkuvasti kasvussa. Yhteiseen valuuttaan siirtyminen euroalueella vuoden 1999 alusta helpotti edelleen merkittävästi ulkomaisten yhteissi-

joitusyritysten toimintaa Suomessa. Niin sanottujen sateenvarjomuotoisten yhteissijoitusyritysten alarahastot mukaan luettuna Suomessa markkinoidaan noin tuhannen ulkomaisen yhteissijoitusyrityksen osuuksia. Niiden suomalaisilta sijoittajilta keräämistä pääomista ei ole olemassa tilastoja, mutta yleisesti arvioidaan niihin sijoitetun varallisuuden olevan noin 4–5 miljardia euroa. Kilpailutilanne Suomen sijoitusrahastomarkkinoilla on siten jatkuvasti kiristynyt paitsi kotimaisen myös ulkomaisen palveluntarjonnan lisääntyä.

Sijoitusrahastotoiminta kasvoi koko Euroopassa 1990-luvulla erittäin voimakkaasti. Sijoitusrahastojen yhteenlasketut varat kasvoivat vuosikymmenen alun 500 miljardista eurosta 4 500 miljardiin euroon vuoden 2000 loppuun mennessä. Tästä kokonaismäärästä sijoitusrahastodirektiivin mukaisten yhteissijoitusyritysten osuus oli 3 600 miljardia euroa. Osakekurssien lasku ja epävakaa markkinatilanne ovat aiheuttaneet sen, että kasvu on pysähtynyt ja vuoden 2002 lopussa oltiin edelleen samalla tasolla kuin vuonna 2000.

Sijoitusrahastotoiminnan kasvun voidaan odottaa jatkuvan Suomessa kuten muuallakin maailmassa. Rakenteelliset tekijät, kuten yksilöllisen eläkesäästämisen yleistyminen, lisäävät todennäköisesti myös tulevaisuudessa sijoitusrahastojen suosiota. Vakuutusyhtiöt ovat lisäksi alkaneet tarjota laajassa määrin sijoitussidonnaisia vakuutustuotteita, joihin sijoitetut varat kanavoidaan sijoitusrahastoihin. Sijoitusrahastotoiminnan kasvu merkitsee myös sitä, että rahastoyhtiöiden ja niiden hallinnoimien sijoitusrahastojen luotettavan toiminnan merkitys rahoitusmarkkinoiden vakauden kannalta on kasvamassa.

2. Nykytila

2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

2.1.1. *Rahastoyhtiön ja säilytysyhteisön toimilupa sekä muut hakemusasiat*

Valtioneuvosto myöntää hakemuksesta rahastoyhtiön toimiluvan suomalaiselle osakeyhtiölle, jos sen tarkoituksena on harjoittaa sijoitusrahastotoimintaa, sen pääkonttori sijaitsee Suomessa ja sillä on riittävät taloudel-

liset toimintaedellytykset. Lisäksi edellytyksenä on, että saadun selvityksen perusteella ja hakijan aiottu liiketoiminnan laajuus huomioon ottaen voidaan pitää todennäköisenä, että rahastoyhtiötä tullaan hoitamaan luotettavasti, ammattitaitoisesti sekä järkevien ja vakaiden liikeyhtälöiden mukaisesti.

Säilytysyhteisön toimiluvan valtioneuvosto myöntää hakemuksesta suomalaiselle osakeyhtiölle, jonka tarkoituksena on harjoittaa säilytysyhteisötoimintaa, jonka kotipaikka on Suomessa, ja jos saadun selvityksen perusteella voidaan pitää todennäköisenä, että säilytysyhteisötoimintaa tullaan harjoittamaan järkevien ja vakaiden liikeyhtälöiden mukaisesti. Lisäksi vaaditaan, että säilytysyhteisön on aikaisemman toiminnan perusteella tai muutoin perustellusti voitava katsoa täyttävän tehtävässä tarvittavaa ammattitaitoa ja eettistä tasoa koskevat vaatimukset ja että säilytysyhteisön suunnittelema toiminta täyttää säilytysyhteisötoiminnan edellyttämät tekniset ja taloudelliset vaatimukset.

Valtioneuvosto on lupaviranomainen myös useissa muissa sijoitusrahastotoimintaan liittyvissä hakemusasioissa. Valtioneuvosto voi erityisestä syystä myöntää poikkeuksen rahasto-osuudenomistajien vähimmäismäärää koskevasta vaatimuksesta ja määräajasta, jonka kuluessa sijoitusrahaston alkupääoman määrä sekä rahasto-osuudenomistajien vähimmäismäärä on saavutettava. Valtioneuvosto vahvistaa erikoissijoitusrahaston säännöt, jollei saadun selvityksen perusteella voida pitää todennäköisenä, että rahoitusmarkkinoiden vakaus tai toimivuus vaarantuisi. Rahastoyhtiö voi valtioneuvoston luvalla ja riskinhajauttamisen periaatetta soveltaen sijoittaa enemmän kuin 35 prosenttia sijoitusrahaston varoista laissa tarkoitettujen julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemiin tai taakamiin arvopapereihin. Muun kuin sijoitusrahastodirektiivin mukaisen yhteissijoitusyrityksen osuuksia voidaan valtioneuvoston luvalla markkinoida Suomessa yleisölle.

2.1.2. *Rahastoyhtiön toimiala ja ulkopuolisten palvelujen käyttö*

Sijoitusrahastoa hallinnoi valtioneuvostolta toimiluvan saanut rahastoyhtiö. Rahastoyhtiö

hankkii yleisöltä varoja ja sijoittaa niitä laatiemiensa ja viranomaisten vahvistamien sääntöjen mukaan rahasto-osuudenomistajien puolesta pääasiassa arvopapereihin ja johdannaissopimuksiin. Rahastoyhtiö toimii omista nimissään sijoittajien eli rahasto-osuudenomistajien puolesta ja käyttää sijoitusrahaston varoihin liittyviä oikeuksia.

Rahastoyhtiön toimilupa voidaan laajentaa koskemaan sijoitusrahastotoimintaan olennaisesti liittyvää toimintaa, jos tällainen toiminta ei ole omiaan vahingoittamaan rahasto-osuudenomistajien etua. Harkinta on tapauskohtaista ja olennaista on, ettei rahastoyhtiön päätehtävän katsota kärsivän tällaisesta muusta toiminnasta. Valtioneuvoston päätöksissä on korostettu, että sijoitusrahastotoimintaan olennaisesti liittyvän toiminnan kustannuksia ei saa vyöryttää rahastoyhtiön hallinnoimilta sijoitusrahastoilta perittäviin hallinnointipalkkioihin. Toistaiseksi lupa on myönnetty sellaisen arvonlaskentapalvelun tarjoamiseen, jossa on käytetty hyväksi sijoitusrahastotoiminnasta ylijäävää tietoteknistä kapasiteettia. Lupa on myönnetty myös muiden rahastoyhtiöiden hallinnoimien sijoitusrahastojen tai yhteissijoitusyritysten osuuksiin sekä saman rahoituspalvelukonsernin varainhoitopalveluiden markkinoinnista varten.

Rahastoyhtiö voi käyttää ulkopuolisia palveluja, jos niiden laadusta ja laajuudesta on otettu riittävät määräykset sijoitusrahaston sääntöihin. Sijoitusrahastojen hallinnointiin liittyvien palvelujen tarjoajana ei voi toimia säilytysyhteisö. Sopimus rahastoyhtiön vastuun siirtämisestä kolmannelle on mitätön.

2.1.3. *Rahastoyhtiön pääomavaatimukset*

Rahastoyhtiön osakepääoman on oltava vähintään miljoona markkaa, joka on oltava kokonaan rahassa maksettu toimilupaa myönnettäessä. Rahastoyhtiön osakepääomaa korotettaessa uutta osaketta ei voida merkitä apportiomaisuutta vastaan.

Rahastoyhtiön osakepääoman on aina oltava vähintään puoli sadasosaa rahastoyhtiön hallinnoimien sijoitusrahastojen yhteenlasketusta arvosta. Osakepääoman korotus voidaan jättää suoritettavaksi aina seuraavan kokonaisen miljoonan markan vaatimuksen täytyessä. Rahastoyhtiön yhtiöjärjestyksessä

voidaan kuitenkin määrätä, että rahastoyhtiön osakepääomaa ei koroteta, kun se on vähintään viisi miljoonaa markkaa.

2.1.4. *Rahastoyhtiön harjoittama omistajaohjaus*

Sijoitusrahastolain 29 §:n mukaan sijoitusrahaston varoihin kuuluvien osakkeiden tuotaman äänivallan käyttämisestä yhtiökokouksessa on päätettävä rahastoyhtiön hallituksessa kussakin tapauksessa erikseen. Päätöksessä on annettava ohjeet äänestämistä varten.

2.1.5. *Sijoitusrahastodirektiivissä tarkoitettun sijoitusrahaston varojen sijoittaminen*

Neuvoston direktiivin 85/611/ETY arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta, jäljempänä *sijoitusrahastodirektiivi*, mukaisen sijoitusrahaston varat voidaan sijoittaa arvopapereihin, joilla käydään julkisesti kauppaa arvopaperipörssin pörssilistalla tai joilla käydään kauppaa muulla säännellyllä, säännöllisesti toimivalla, tunnistetulla ja yleisölle avoimella markkinapaikalla. Noteeraamattomiin arvopapereihin voidaan sijoittaa 10 prosenttia sijoitusrahaston varoista. Toisten sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten osuuksiin voidaan sijoitusrahaston varoista sijoittaa enintään viisi prosenttia.

Sijoitustoimintaan sekä valuuttakurssien vaihteluihin sisältyvien riskien torjumiseksi rahastoyhtiö voi sijoittaa sijoitusrahaston varoja kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa (772/1988) tarkoitettuihin vakioituihin johdannaissopimuksiin. Rahoitustarkastuksen sijoitusrahastodirektiivin mukaisesti määräämin ehdoin ja tehokkaan omaisuudenhoidon edistämiseksi rahastoyhtiö voi sijoittaa sijoitusrahaston varoja vakioituihin sekä muihin kuin vakioituihin johdannaissopimuksiin myös muuten kuin suojaustarkoituksessa. Tehokkaan omaisuudenhoidon edistämisen tarkoituksessa sijoitusrahaston varoja ei voida sijoittaa valuuttoja koskeviin johdannaissopimuksiin.

2.1.6. *Rahastoyhtiön tiedonantovelvollisuus*

Rahastoyhtiön velvollisuutena on tarjota sijoittajille tietoa hallinnoimistaan sijoitusrahastoista auttamaan sijoituspäätösten tekoa. Tiedottaminen toteutetaan julkistamalla jokaisesta rahastoyhtiön hallinnoimasta sijoitusrahastosta puolivuotiskatsaus, vuosikertomus sekä rahastoesite, joka on pidettävä ajan tasalla ja johon on liitettävä sijoitusrahaston säännöt. Erikoissijoitusrahastosta on lisäksi julkistettava yksinkertaistettu rahastoesite ja neljännesvuosikatsaus.

2.1.7. *Sijoitusrahaston osuuslajit*

Suomessa sijoitusrahaston osuudet voivat erota toisistaan nykyisin vain siten, että ne ovat joko kasvu- tai tuotto-osuuksia. Sijoitusrahaston säännöissä voidaan määrätä, että samalla rahastolla on sekä tuotto- että kasvuosuuksia. Säännöissä on määrättävä rahaston varoista tuotto-osuudelle maksettavan ja kasvuosuudelle pääomitettavan vuotuisen tuoton määräytymisperusteista. Samanlaisien rahasto-osuuksien on oltava samassa sijoitusrahastossa keskenään yhtä suuret ja niiden on tuotettava yhtäläiset oikeudet sijoitusrahaston varoihin.

2.2. **Euroopan yhteisöjen sääntely**

2.2.1. *Sijoitusrahastodirektiivi 85/611/ETY*

Sijoitusrahastodirektiivi on yksi vanhimpia Euroopan yhteisöjen arvopaperimarkkinaoikeuden alaan kuuluvia direktiivejä. Euroopan yhteisöjen neuvosto antoi sijoitusrahastodirektiivin 20 päivänä joulukuuta 1985. Sijoitusrahastodirektiivin tavoitteena oli sovittaa yhteen yhteissijoitusyrityksiä koskevia kansallisia säännöksiä niiden kilpailuedellytysten yhtenäistämiseksi sekä poistaa rajoituksia, jotka haittasivat yhteissijoitusyritysten osuuksien vapaata liikkuvuutta yhteisön alueella. Tavoitteena oli myös taata osuudenomistajille tehokkaampi ja yhdenmukaisempi suoja. Näillä keinoin haluttiin edistää yhtenäisten Euroopan pääomamarkkinoiden toteuttamista.

Sijoitusrahastodirektiivi sisälsi vähimmäisvaatimukset yhteissijoitusyritysten toimiluvasta, rakenteesta, toiminnasta, tiedonantovelvollisuudesta ja valvonnasta. Näiden yhteisten vähimmäisvaatimusten katsottiin olevan riittävä takuu mahdollistamaan se, että direktiivin mukaisella yhteissijoitusyrityksellä on oikeus markkinoida osuuksiaan kotivaltion lisäksi toisissa Euroopan talousalueeseen kuuluvissa valtioissa ilman, että nämä valtiot voivat asettaa vaatimuksia direktiivissä säännellyistä kysymyksistä. Ulkomaiselta yhteissijoitusyritykseltä ei siis voida edellyttää markkinoinnin kohdevaltiossa eli isäntävaltiossa haettavaa toimilupaa, vaan markkinointi voidaan aloittaa tekemällä asiasta ilmoitus isäntävaltion viranomaisille.

Sijoitusrahastodirektiivissä sääntelyn kohde oli itse sijoitustuote eli yhteissijoitusyritys, kun muussa rahoituspalveluja koskevassa lainsäädännössä sääntelyn kohde on pääsääntöisesti palveluntarjoaja. Sijoitusrahastotoiminnassa itse palveluntarjoajalle eli rahastoyhtiölle asetettavia vaatimuksia ei alkupe-
räisellä sijoitusrahastodirektiivillä yhtenäistetty. Rahastoyhtiön toimiala rajattiin kuitenkin sijoitusrahastotoiminnan harjoittamiseen. Sijoitusrahastodirektiivin yhteissijoitusyritykselle sallima sijoituskohteiden joukko oli varsin suppea, lähinnä pörssilistatut osakkeet ja joukkovelkakirjat sekä rajatussa laajuudessa johdannaispöytäkirjat.

2.2.2. *Sijoitusrahastodirektiivin muuttamisesta annetut direktiivit 2001/107/EY ja 2001/108/EY*

Sijoitusrahastodirektiivin muuttamisesta annettiin kaksi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2001/107/EY ja 2001/108/EY 21 päivänä tammikuuta 2002. Muutosdirektiivi 2001/107/EY koskee sijoitusrahastodirektiivin muuttamista rahastoyhtiöiden sekä yksinkertaistettujen tarjousesitteiden sääntelemiseksi. Rahastoyhtiön toimiluvan edellytykset yhtenäistetään määrättämällä rahastoyhtiön luotettavan hallinnon vaatimukset sekä rahastoyhtiön omistajakontrollia, läheisten sidosten ilmoittamista ja jatkuvaa valvontaa koskevilla säännöksillä. Luotettavaan hallintoon kuuluvat rahastoyhtiön perustamispääomaa, vakavaraisuutta se-

kä johdon hyvämaineisuutta ja kokemusta koskevat vaatimukset.

Muutosdirektiivillä 2001/107/EY otetaan käyttöön luottolaitoksia ja sijoituspalveluyrityksiä koskevaa sääntelyä vastaava rahastoyhtiöiden Euroopan talousalueen laajuinen toimilupa, jolla varmistetaan rahastoyhtiöille yhtäläiset markkinoille pääsyä koskevat säännöt ja toiminnan harjoittamisen edellytykset. Sallimalla rahastoyhtiöiden perustaa sivuliikkeitä ja antamalla niille oikeus tarjota palveluja vapaasti muissa Euroopan talousalueeseen kuuluvissa valtioissa tehostetaan yhteissijoitusyritysten sisämarkkinoita. Rahastoyhtiöiden toimintaa koskevia rajoituksia väljennetään muun muassa mittakaavaetujen saavuttamiseksi sallimalla niiden tarjota myös yksilöllistä omaisuudenhoitopalvelua. Tähän liittyvinä oheispalveluina rahastoyhtiöt saavat jatkossa harjoittaa sijoitusneuvontaa ja sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten osuuksien säilytystä sekä hallinnointia. Edellyttäen, että jäsenvaltio sen sallii, rahastoyhtiö voi käyttää toiminnassaan yhtä tai useampaa asiamiestä. Lisäksi määritellään vähimmäisvaatimukset rahastoyhtiön asiamiehen käytölle niin, ettei rahastoyhtiö pääse muodostumaan pelkäksi kuoreksi ja ettei asiamiesten käyttö vaaranna rahastoyhtiön tehokasta valvontaa. Rahastoyhtiön tiedonantovelvollisuutta laajennetaan antamalla säännökset yksinkertaistetusta rahastoesitteestä. Tarkoituksena on parantaa piensijoittajan kannalta olennaisen tiedon luettavuutta ja ymmärrettävyyttä. Yksinkertaistettua rahastoesitettä voidaan käyttää markkinointivälineenä kaikissa jäsenvaltioissa sellaisenaan vain kääntämisestä aiheutuvin muutoksin. Jäsenvaltiot eivät voi vaatia siihen lisättäväksi muita asiakirjoja tai lisätietoja.

Sijoitusrahastodirektiivin muuttamisesta annettu direktiivi 2001/108/EY koskee sijoitusrahastodirektiivin muuttamista yhteissijoitusyritysten sijoitustoiminnan sääntelyssä. Muutoksen tarkoituksena on uudenaikaistaa sijoitusrahastodirektiiviä, joka on jäänyt monelta osin markkinoiden kehityksestä jälkeen, sekä poistaa esteitä rahasto-osuuksien markkinomiselta valtiollisten rajojen yli.

Kysymyksessä on edelleen vain osittainen Euroopan nykyisten sijoitusrahastomarkkinoiden harmonisointi, eikä kaikkien olemas-

sa olevien rahastotuotteiden tarjonta valtiolisten rajojen yli tule edelleenkään mahdolliseksi. Muutokset kuitenkin lisäävät merkittäväällä tavalla kilpailua sijoitusrahastotoiminnassa, varsinkin kun eräitä rahastomarkkinoiden kehityksen vuoksi vanhentuneita, epätasällisia tai muutoin puutteellisia sijoitusrahastodirektiivin säännöksiä muutetaan. Muutosdirektiivit myös ratkaisevat joihinkin sijoitusrahastodirektiivin säännöksiin, kuten arvopaperin ja rahamarkkinavälineen määritelmien puuttumisen aiheuttamiin ja tehokkaan salkunhoidon edistämisen periaatteen sisältöön kohdistuneita tulkintaepäselvyyksiä.

Sijoitusrahastodirektiivin soveltamisalan kannalta keskeistä yhteissijoitusyrityksen määritelmää laajennetaan siten, että kaikki yhteissijoitusyrityksen varat voidaan sijoittaa arvopaperien lisäksi muuhun helposti rahaksi muutettavaan rahoitusomaisuuteen, kuten enintään 12 kuukauden kuluessa erääntyviin luottolaitosten talletuksiin. Yhteissijoitusyrityksen hallinnoitavana olevia varoja voidaan lisäksi eräiden viranomaisvalvontaa, osuudenomistajien suojaa ja tiedonantovelvollisuutta koskevien edellytysten täytyessä sijoittaa muiden yhteissijoitusyritysten rahasto-osuuksiin. Yhteissijoitusyritysten varoja voidaan myös sijoittaa osana sen yleisiä sijoitustavoitteita sekä vakioituihin että vakioimattomiin johdannaissopimuksiin kuitenkin niin, että vakioimattomiin johdannaissopimuksiin sijoittamiselle on asetettu kohde-etuutta, vastapuolta, arvonomääritystä ja rahaksi muutettavuutta koskevia lisävaatimuksia.

Koska sijoitusrahastodirektiivissä ei aiemmin ollut arvopaperin määritelmää, jäsenvaltiot ovat tulkinneet eri tavoin sitä, mitkä arvopaperit ovat sijoitusrahastoille sallittuja sijoituskohteita. Samasta syystä erimielisyys siitä, ovatko rahamarkkinavälineet jo nykyisin olleet sallittuja sijoituskohteita, on ollut suuri. Muutosdirektiiviin 2001/108/EY otettu arvopaperin määritelmä yksilöi kaikki ne oman ja vieraan pääoman ehtoiset rahoitusvälineet, joihin yhteissijoitusyrityksen hallinnoimia varoja voidaan sijoittaa. Arvopapereita ovat osakkeet ja niitä vastaavat arvopaperit, joukkovelkakirjat ja muut arvopaperistetut velkamuodot sekä muut jälkimarkkinakelpoiset arvopaperit, joihin liittyy oikeus

hankkia arvopapereita merkitsemällä tai vaihtamalla. Rahamarkkinavälineet rinnastetaan jatkossa yhteissijoitusyrityksen sijoituskohteina arvopapereihin. Rahamarkkinavälineiltä edellytetään, että niillä tavallisesti käydään kauppaa rahamarkkinoilla, että ne ovat helposti rahaksi muutettavissa ja että niiden arvo pitää voida milloin tahansa tarkasti määrittellä.

Jäsenvaltioissa ovat yleistyneet sellaiset yhteissijoitusyritykset, joiden varat sijoitetaan arvopapereihin yhteissijoitusyrityksen säännöissä määriteltyä yksittäistä osake- tai joukkovelkakirjaindeksiä jäljitellen. Ainakin osa tällaisista yhteissijoitusyrityksistä pyritään saattamaan sijoitusrahastodirektiivin soveltamisalan piiriin sallimalla tällaisen yhteissijoitusyrityksen sijoittaa tavallista yhteissijoitusyritystä suurempi osuus varoistaan yksittäisen liikkeeseenlaskijan arvopapereihin. Hyväksyttävän indeksin koostumuksen on oltava tarpeeksi hajautettu, indeksin on kuvattava riittävän tarkasti niitä markkinoita, joihin se viittaa, ja indeksi on julkistettava asianmukaisella tavalla.

2.3. Ulkomaiden lainsäädäntö

2.3.1. Yleistä

Euroopan talousalueeseen kuuluvat valtiot ovat panemassa täytäntöön sijoitusrahastodirektiivin muutettuja säännöksiä samanaikaisesti Suomen kanssa, joten hallituksen esitystä laadittaessa on käytettävissä tietoja lähinnä siitä, miten valmistelussa pitemmälle edistyneet valtiot aikovat panna yksittäiset direktiivin vaatimukset täytäntöön. Laajempaa esitykseen sisältyvien sijoitusrahastolain muutosten kannalta merkityksellistä kansainvälistä vertailua ei tässä vaiheessa ole mahdollista tehdä myöskään siitä syystä, että useat valtiot ovat samanaikaisesti sijoitusrahastodirektiivin muutosten laajakantoisuuden vuoksi valmistelemassa sijoitusrahastolainsäädäntönsä kokonaisuudistusta. Muutosdirektiivit 2001/107/EY ja 2001/108/EY vaikuttavat merkittävästi olemassa oleviin markkinarakenteisiin muun muassa siksi, että rahastoyhtiöt saavat oikeuden harjoittaa toimintaa toisissa Euroopan talousalueeseen kuuluvissa valtioissa ja että jäsenvaltioille annetaan

mahdollisuus sallia rahastoyhtiön toimialan laajentaminen yksilölliseen omaisuudenhoitoon.

Useiden sijoitusrahastodirektiivin uusien säännösten, kuten esimerkiksi johdannaispimuksiin sijoittamista koskevien rajoitusten tulkinta, on vasta muotoutumassa Euroopan tasolla ja keskustelun kohteena sijoitusrahastodirektiivin 53 ja 53 a artiklan mukaisessa yhteyskomiteassa, jonka tehtävä on avustaa komissiota direktiivin soveltamiseen liittyvissä teknisissä kysymyksissä. Tämän vuoksi hallituksen esityksen antamisen jälkeenkin on seurattava ehdotettujen säännösten tulkitusten kehittymistä muissa Euroopan talousalueeseen kuuluvissa valtioissa. Huomionarvoista on se, että sijoitusrahastodirektiivin muutoksiin sisältyy runsaasti valinnaisia säännöksiä, joiden osalta jäsenvaltiot voivat valita, käyttävätkö ne näitä mahdollisuuksia. Tässä suhteessa jäsenvaltioiden välille vaikuttaa syntyvän eroja.

2.3.2. Ruotsi

Ruotsin voimassa oleva sijoitusrahastolaki on vuodelta 1990 (*Lag om värdepappersfonder*). Rahoitustarkastusta vastaava valvontaviranomainen (*Finansinspektionen*) myöntää toimiluvan rahastoyhtiöille ja vahvistaa säännöt sijoitusrahastodirektiivin mukaisille sijoitusrahastoille sekä myös niin sanotuille kansallisille rahastoille (*nationella fonder*). Nämä kansalliset rahastot vastaavat ominaisuuksiltaan hyvin pitkälle suomalaisia erikoissijoitusrahastoja, mutta ruotsalaisissa kansallisissa rahastoissa ei hallintopäätöskäytännön mukaan vaadita niin suurta riskien hajauttamista kuin suomalaisissa erikoissijoitusrahastoissa. Ruotsalaisen kansallisen rahaston varat voidaan esimerkiksi sijoittaa jopa kokonaan yhden osakeyhtiön osakkeisiin.

Sijoitusrahastodirektiivin muutosten täytäntöönpanon yhteydessä valmistellaan Ruotsin sijoitusrahastolainsäädännön kokonaisuudistusta. Voimassa oleva laki kumottaisiin ja säädettäisiin uusi laki (*lag om investeringsfonder*). Uudistuksesta on annettu kaksi komiteanmietintöä (SOU 2002:56 ja SOU 2002:104).

Komiteanmietinnöissä ehdotettiin, että rahastoyhtiöille ei säädettäisi oikeutta harjoit-

taa yksilöllistä omaisuudenhoitoa sijoitusrahastodirektiivin sallimalla tavalla. Ruotsin rahoitusmarkkinoiden rakenne huomioon ottaen komitea ei löytänyt riittävän vahvoja syitä ja käytännön hyötyjä sallia rahastoyhtiöiden harjoittaa myös yksilöllistä omaisuudenhoitoa, koska siihen saattaisi liittyä eturistiriitoja suhteessa rahasto-osuudenomistajiin ja koska rahoituspalvelukonsernit ovat järjestäneet asian nykyisin eriyttämällä sijoitusrahastotoiminnan ja omaisuudenhoitotoiminnan erillisiin yhtiöihin.

Hallituksen esityksessä, joka annettiin 4.9.2003, ehdotetaan kuitenkin komiteanmietinnöistä poiketen, että rahastoyhtiöt voisivat jatkossa harjoittaa myös yksilöllistä omaisuudenhoitoa. Tämän toiminnan sallimisen ei katsota muuttavan tilannetta sen suhteen, että eturistiriitojen syntyminen on rahoitusmarkkinoilla mahdollista ylipäättään monessa eri suhteessa, esimerkiksi rahastoyhtiön hallinnoimien kahden eri sijoitusrahaston osuudenomistajien kesken, ja tällaiset tilanteet rahastoyhtiön on jatkuvasti kyettävä hoitamaan lain ja sen nojalla annettujen säännösten sekä määräysten mukaisesti. Kuluttajien edut katsotaan voitavan ottaa huomioon vaikka rahastoyhtiön toimialaa laajennetaankin nykyisestä.

Rahastoyhtiöiden toimiluvat myöntäisi ja sijoitusrahastojen säännöt vahvistaisi ehdotuksen mukaan edelleen Rahoitustarkastusta vastaava valvontaviranomainen.

2.4. Nykytilan arviointi

2.4.1. *Rahastoyhtiön ja säilytysyhteisön toimilupa sekä muut hakemusasiat*

Talletuspankkeja ja muita luottolaitoksia, sijoituspalveluyrityksiä ja panttilainauslaitoksia koskevien lupa-asioiden käsittely siirrettiin valtioneuvostolta Rahoitustarkastukselle samassa yhteydessä, kun annettiin laki Rahoitustarkastuksesta (587/2003). Muutosta koskeneessa hallituksen esityksessä (HE 175/2002 vp) ei ehdotettu tältä osin muutettavaksi sijoitusrahastolakia, koska valtiovarainministeriössä oli jo valmisteltavana sijoitusrahastolainsäädännön uudistus ja vastaavat muutokset rahastoyhtiöitä ja säilytysyhteisöjä koskevien toimilupa- ja sääntöasioi-

den siirtämisestä Rahoitustarkastukselle katsottiin tarkoituksenmukaisemmaksi tehdä tässä yhteydessä.

Rahastoyhtiöiden ja säilytysyhteisöjen toimiluvan myöntämistä ja peruuttamista koskeva sääntely on tarpeen yhdenmukaistaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain kanssa, koska rahastoyhtiöt voivat ehdotetun rahastoyhtiön toimialan laajennuksen mukaan harjoittaa osin sijoituspalveluyritysten kanssa kilpailevaa toimintaa. Eri rahoituspalveluyrityksiin ei muutenkaan ole perusteltua soveltaa erilaisia toimilupasäännöksiä ilman erityisen painavia syitä.

Myös muut sijoitusrahastotoimintaa koskevat lupa-asiat ja erikoissijoitusrahastojen sääntöjen vahvistaminen on perusteltua siirtää valtioneuvostolta Rahoitustarkastuksen päätettäväksi yhdenmukaisesti edellä mainitun sijoituspalveluyrityksiä ja luottolaitoksia koskeneen ja jo toteutetun muutoksen kanssa. Valtioneuvoston piirissä valtiovarainministeriö on tähän asti ratkaissut kyseiset hakemukset Rahoitustarkastuksen tekemän valmistelun ja lausunnon perusteella.

2.4.2. *Rahastoyhtiön toimiala ja ulkopuolisten palvelujen käyttö*

Rahastoyhtiön toimialan rajoittaminen pelkästään sijoitusrahastotoimintaan on osoittautunut huonosti toimivaksi ratkaisuksi niin Suomessa kuin muuallakin Euroopassa. Rahastoyhtiöiden toimialan rajausta estää niiden kasvua ja kehitystä yksiköiksi, joissa saavutetaan riittäviä mittakaavaetuja. Varsinkin Suomen kaltaisissa pienissä maissa tämä on osoittautunut ongelmaksi.

Sijoitusrahaston sijoitustoiminnan hoitamisessa on kysymys samankaltaisesta prosessista kuin sijoituspalveluyrityksen tai luottolaitoksen harjoittamassa yksilöllisessä omaisuudenhoidossa. Sijoitustoiminnan hoitamisen kannalta sijoitusrahastotoimintaa voidaan lähinnä kuvata joukkomuotoiseksi omaisuudenhoidoksi. Yksilöllisessä omaisuudenhoidossa yksittäinen sijoittaja antaa varojaan hoidettavaksi omaisuudenhoitajalle, joka hoitaa varallisuutta sijoittajan kanssa tekemässään omaisuudenhoitosopimuksessa määriteltujen reunaehtojen mukaisesti. Sijoitusrahastotoiminnassa puolestaan kerätään

joukolta sijoittajia varoja, joita rahastoyhtiö sijoittaa sijoittajien puolesta sijoitusrahastolle vahvistetuissa säännöissä määriteltyjen reunaehtojen mukaisesti.

Koska sijoitustoiminnan hoitamisessa on kysymys saman asiantuntemuksen tarpeesta riippumatta siitä, onko asiakkaana yksittäinen omaisuudenhoitoasiakas vai joukko rahastosijoittajia, on kehitys Suomessa niin kuin monessa muussakin Euroopan maassa johtanut siihen, että rahastoyhtiö on ulkoistanut toimintansa keskeisen osan eli sijoitusrahastojen sijoitustoiminnan hoidon toiselle yritykselle. Useimmiten kyseessä on samaan rahoituspalvelukonserniin kuuluva omaisuudenhoitotoimintaa harjoittava sijoituspalveluyritys. Ulkomaille sijoittavien sijoitusrahastojen sijoitustoiminnan hoitamisessa käytetään useimmiten kansainvälisesti tunnettuja suuria ulkomaisia sijoituspalveluyrityksiä tai luottolaitoksia.

Sijoitustoiminnan ulkoistaminen on ollut välttämätöntä, koska pelkästään sijoitusrahastojen varojen hoitaminen ei olisi mahdollistanut rahastoyhtiölle riittävän asiantuntevien henkilöresurssien hankkimista sijoitustoiminnan hoitamiseksi. Kehitys onkin johtanut siihen, että rahastoyhtiöt ovat jääneet kooltaan varsin pieniksi yksiköiksi, joissa hoidetaan ainoastaan osia sijoitusrahastotoiminnasta, kuten sijoitusrahastojen markkinoinnin koordinoitua, sijoitusrahastojen arvonnaskentaa ja osuusrekisteriä. Muilta osin rahastoyhtiöiden toiminnot on pääsääntöisesti ulkoistettu.

Sijoitusrahastodirektiivin edellyttämä rahastoyhtiön toimialan tarkka rajaaminen on käytännössä aiheuttanut rahoituspalvelukonserneille tarpeen ylläpitää rinnakkaisia organisaatioita, sijoitusrahastotoimintaa harjoittavia rahastoyhtiöitä ja sijoitusrahastoille sekä muille asiakkaille omaisuudenhoitopalvelua tarjoavia sijoituspalveluyrityksiä. Kahden rinnakkaisen organisaation ylläpitämisestä aiheutuu ylimääräisiä hallinnollisia kustannuksia, jotka jäävät lopulta sijoittajien kannettaviksi.

2.4.3. Rahastoyhtiön pääomavaatimukset

Rahastoyhtiön sijoitusrahastolaissa säädettyt pääomavaatimukset eivät kaikilta osin

täytä sijoitusrahastodirektiivin muutosten asettamia uusia vaatimuksia. Rahastoyhtiöltä sijoitusrahastodirektiivin mukaan vaadittava vähimmäispääoma on sijoitusrahastolaissa nykyisin edellytettyä pienempi samoin kuin se suhteellinen osuus, jonka verran rahastoyhtiöllä edellytetään olevan pääomaa suhteessa rahastoyhtiön hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen määrään. Hallinnoitavana olevien varojen mukaan laskettavan pääomavaatimuksen enimmäismäärä nousisi 10 miljoonaan euroon laskettuna rahastoyhtiön omista varoista. Rahastoyhtiön osakepääoman sijasta rahastoyhtiön hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen mukaan laskettava pääomavaatimus olisi laskettava suhteessa rahastoyhtiön omiin varoihin. Lisäksi sijoitusrahastodirektiivi edellyttää rahastoyhtiön kiinteisiin kuluihin perustuvaa pääomavaatimusta.

2.4.4. Rahastoyhtiön harjoittama omistajaohjaus

Kansainvälisesti on viime vuosina alettu kiinnittää yhä laajempaa huomiota sijoitusrahastojen omistajavallan käyttöön. Kansainvälisen arvopaperivalvojen järjestön (IOSCO) tekninen komitea julkaisi asiasta toukokuussa 2002 raportin *Collective Investment Schemes as Shareholders: Responsibilities and Disclosure*. Raportissa korostetaan, että sijoitusrahastoihin sijoitetun varallisuuden kasvaessa niiden asema omistajina sen sijoittamisen kohteena olevissa osakeyhtiöissä on kasvanut jatkuvasti merkittävämmäksi. Samalla sen merkitys, miten sijoitusrahastoille kuuluvaa äänivaltaa käytetään tai jätetään käyttämättä, on kasvanut yhä suuremmaksi niin omistamisen kohteena olevien osakeyhtiöiden kuin arvopaperimarkkinoiden toimivuuden kannalta.

Sijoitusrahastoille kuuluvaa äänivaltaa on käytettävä sijoitusrahaston osuudenomistajien edun mukaisesti. Tämän vuoksi sijoittajilla tulisi olla saatavilla nykyistä enemmän informaatiota siitä, miten sijoitusrahastoa hallinnoiva rahastoyhtiö suhtautuu omistajaohjaukseen. Erityisesti on kiinnitetty huomiota siihen, että rahasto-osuudenomistajien tulisi ensiksikin saada ennakkollista tietoa rahastoyhtiön harjoittaman omistajaohjauksen tavoitteista esimerkiksi rahastoesitteen kautta

ja toiseksi saada jälkikäteen tietoa toteutetusta omistajaohjauksesta eli siitä, miten rahastoyhtiö on käyttänyt sijoitusrahastoille kuuluvaa äänivaltaa. Tätä tietoa voidaan raportin mukaan antaa esimerkiksi sijoitusrahaston vuosikertomuksessa.

Voimassa oleva vaatimus päättää rahastoyhtiön hallituksessa kussakin tapauksessa erikseen sijoitusrahaston varoihin kuuluvien osakkeiden tuottaman äänioikeuden käyttämisestä yhtiökokouksessa on osoittautunut käytännössä tarpeettoman raskaaksi menettelytapavaatimukseksi, joka rajoittaa toimivan omistajaohjauksen harjoittamista.

2.4.5. Sijoitusrahastodirektiivissä tarkoitettujen sijoitusrahaston varojen sijoittaminen

Sijoitusrahastodirektiivin mukaisen sijoitusrahaston sijoitustoiminnan mahdollisuudet ovat varsin suppeat ottaen huomioon sijoitusrahastotoiminnan kehitys viimeisen kymmenen vuoden kuluessa. Sijoitusrahastomarkkinoiden kehittyessä syntyi kysyntää uudentyyppisille sijoitusrahastoille. Euroopan yhteisöissä oli lähes koko 1990-luvun ajan viireillä hankkeita sijoitusrahastodirektiivin muuttamiseksi. Vuonna 1993 komissio teki ehdotuksen direktiivin laajentamiseksi kattamaan joitakin uusia rahastotyyppisiä, mutta ehdotus palautui komissiolle jatkovalmistelua varten vuonna 1995, koska yhteisymmärrystä muutoksista ei syntynyt.

Sijoitusrahastodirektiivin muutosehdotusten hidas eteneminen 1990-luvulla ei kyennyt vastaamaan sijoitusrahastomarkkinoilla esiintyneisiin muutospaineisiin. Suomessa ja muualla Euroopassa näihin tarpeisiin jouduttiin vastaamaan kansallisin ratkaisuin. Suomessa on elokuun alussa 1996 voimaan tulleesta sijoitusrahastolain muutoksesta (583/1996) alkaen voinut perustaa erikoissijoitusrahastoja, jotka eivät ole sijoitusrahastodirektiivin mukaisia ja joita ei siten voida markkinoida muihin Euroopan talousalueeseen kuuluviin valtioihin direktiivin mukaisella yhden toimiluvan periaatteella.

Sijoitusrahastotoiminnan tuotekehitys on Suomessa jo pitkään tapahtunut erikoissijoitusrahastojen piirissä. Joinakin vuosina on

perustettu enemmän erikoissijoitusrahastoja kuin sijoitusrahastodirektiivin mukaisia rahastoja. Tätä ei voida pitää toivottavana kehityssuuntana Euroopan unionin tavoitteena olevan Euroopan laajuisten yhtenäisten rahoitusmarkkinoiden luomisen kannalta. Sijoitusrahastolakiin on siten tarpeen tehdä sijoitusrahastodirektiivin muutosten sallimat sijoitusrahastojen sijoitustoiminnan mahdollisuuksia uudistavat muutokset. Tämä mahdollistaa myös sen, että osa suomalaisista erikoissijoitusrahastoista voi muuttua sijoitusrahastodirektiivin mukaisiksi, jolloin niitä voidaan markkinoida ilman uusia lupakäsittelyitä muihin Euroopan talousalueeseen kuuluviin valtioihin.

2.4.6. Rahastoyhtiön tiedonantovelvollisuus

Suomessa ja muualla Euroopassa on todettu, että sijoittajat eivät käytännössä juuri käytä rahastoesitteen sisältämää informaatiota sijoituspäätöksensä perustana. Sijoitusrahastodirektiivin A liitteessä oleva lista rahastoesitteessä vaadittavista tiedoista on hyvin laaja ja painottaa monilta osin juridisteknisesti merkityksellisiä seikkoja, joista suuren osan merkitys sijoittajan sijoituspäätöksen kannalta on varsin vähäinen. Rahastoesitteet ovatkin useissa maissa paisuneet monikymmen-sivuisiksi dokumenteiksi. Sijoituspäätöksen teon kannalta olennainen informaatio ei välity sijoittajalle helposti luettavassa ja ymmärrettävässä muodossa. Tarvitaan uusi väline, yksinkertaistettu rahastoesite, palvelemaan sijoittajien tiedontarvetta.

2.4.7. Sijoitusrahaston osuuslajit

Useissa Euroopan talousalueeseen kuuluvissa valtioissa on nykyisin mahdollista se, että saman yhteissijoitusyrityksen osuudet voivat jakautua useisiin eri lajeihin muun muassa sijoituksesta perittävien palkkioiden kannalta. Tämän vuoksi kyseiset yhteissijoitusyritykset voivat markkinoida osuuksiaan tehokkaasti eri valtioihin ja erilaisilla markkinoilla. Yhteissijoitusyritysten palkkiorakenteet vaihtelevat markkinoittain esimerkik-

si siinä suhteessa, onko tapana periä erillisiä merkintäpalkkioita vai sisällytetäänkö nämä kulut rahastoyhtiön perimään hallinnointipalkkioon.

Suomessa sijoitusrahaston osuudet voivat erota toisistaan nykyisin vain siten, että ne ovat joko kasvu- tai tuotto-osuuksia. Eri tyyppisille sijoittajille, esimerkiksi yhtäältä kotitaloussijoittajille ja toisaalta yhteisösijoittajille, on nykyään perustettu myös sijoittajatyypin mukaisesti räätälöityjä sijoitusrahastoja. Sen sallimisella, että samassa rahastossa voi olla aiempaa useammanlaisia osuuksia, erilaiset sijoittajat voivat olla saman rahaston osuudenomistajina ja nykyistä rahastovalikoimaa voidaan järkeistää.

Sijoitusrahastolaissa ei oteta kantaa sijoitusrahaston palkkioiden porrastamiseen. Suomalaisia sijoitusrahastoja markkinoidaan muun muassa Ruotsin uudessa työeläkejärjestelmässä, jossa viranomainen (*premiepensionsmyndigheten*, PPM) sijoittaa eläkevaroja työntekijöiden valintojen mukaisesti sijoitusrahastoihin. PPM vaatii rahastoyhtiöiltä alennuksia niiden perimistä palkkioista suhteessa sijoitettavan pääoman suuruuteen.

3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1. Esityksen yleiset tavoitteet

Esityksellä pyritään suomalaisen sijoitusrahastotoiminnan kansainvälisen kilpailukyvyn parantamiseen luomalla edellytyksiä ja puitteita sijoitusrahastojen tuotekehitykselle ja rahastoyhtiöiden muun toiminnan kehitykselle varmistuen samalla kuitenkin riittävän sijoittajansuojan toteutuminen. Esityksellä pyritään myös selkeyttämään viranomaisroolia ja kohdistamaan viranomaisresursseja sijoitusrahastotoiminnan valvonnassa uudelleen. Tämä ehdotetaan toteutettavaksi ensiksikin siten, että hakemusasioden käsittely siirretään valtioneuvostolta Rahoitustarkastukselle, ja toiseksi luopumalla kokonaan tietyistä lain soveltamiskäytännön perusteella sijoitusrahastotoiminnan valvonnan ja sijoittajansuojan kannalta tarpeettomiksi osoittuneista hakemusmenettelyistä.

3.2. Keskeiset ehdotukset

3.2.1. Lakiin ehdotettavat uudet määritelmät

Sijoitusrahastodirektiivin muutosten täytäntöönpanemiseksi lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusia määritelmiä. Rahoitusvälineellä tarkoitettaisiin sijoituspalveluyrityksistä annetun lain (579/1996) 2 §:ssä tarkoitettujen sijoituskohteiden eli arvopapereiden ja johdannaissopimusten lisäksi rahamarkkinavälineitä ja talletuksia luottolaitoksissa. Rahamarkkinavälineellä tarkoitettaisiin velkasitoumusta, jolla tavallisesti käydään kauppaa rahamarkkinoilla, joka voidaan muuttaa helposti rahaksi ja jonka arvo voidaan tarkasti määritellä koska tahansa.

3.2.2. Rahastoyhtiön ja säilytysyhteisön toimilupa sekä muut hakemusasiat

Rahastoyhtiöiden ja säilytysyhteisöjen toimiluvan myöntämistä ja peruuttamista koskeva sääntely yhdenmukaistettaisiin sijoituspalveluyrityksistä annetun lain kanssa. Myös muut sijoitusrahastotoimintaa koskevat lupasasiat ja erikoissijoitusrahastojen sääntöjen vahvistaminen siirrettäisiin valtioneuvostolta Rahoitustarkastuksen päätettäväksi. Erikoissijoitusrahaston säännöt ja niiden muutokset olisi vahvistettava, jos ne ovat lain mukaiset ja jos saadun selvityksen perusteella voidaan pitää todennäköisenä, että rahoitusmarkkinoiden vakaus, toimivuus tai luottamus rahoitusmarkkinoiden toimintaan eivät vaarannu ja että erikoissijoitusrahaston sijoitustoiminnan riskit hajautetaan riittävällä tavalla.

3.2.3. Rahastoyhtiön toimiala ja ulkopuolisten palvelujen käyttö

Rahastoyhtiön toimialaa laajennettaisiin sijoitusrahastodirektiivin muutoksen mahdollistamalla tavalla siten, että rahastoyhtiö voisi sille nykyisin sallitun sijoitusrahastotoiminnan ja siihen olennaisesti liittyvän toiminnan ohella harjoittaa sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettua omaisuudenhoitoa, sijoituskohteita koskevaa sijoitus- ja rahoitusneuvontaa sekä sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten osuuksien säilytys- ja

hoitopalveluja. Lakiin lisättäisiin samalla säännökset, joilla pyritään ehkäisemään eturistiriitojen syntymistä rahastoyhtiön harjoittamassa sijoitusrahasto- ja sijoituspalvelutoiminnassa.

Sijoituspalvelua tarjoavat rahastoyhtiöt joutuisivat liittymään sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettuun korvausrahastoon. Niihin sovellettaisiin sijoituspalveluyrityksiin ja luottolaitoksiin sovellettavia vakavaraisuussäännöksiä ja arvopaperimarkkinallain mukaiseen arvopaperinvälittäjään sovellettavia säännöksiä.

Rahastoyhtiön toimialan laajentamisen tavoitteena on mahdollistaa rahastoyhtiöille mittakaavaetujen hyödyntäminen sijoitustoiminnan hoitamisessa. Rahastoyhtiöillä ei olisi enää aiemman kaltaista tarvetta ulkoistaa sijoitusrahastojen sijoitustoiminnan hoitamista konsernissaan olevalle sijoituspalveluyritykselle, vaan omaisuudenhoitotoiminnot voitaisiin keskittää konsernin rahastoyhtiöön. Rahoituspalvelukonsernit voisivat siten yksinkertaistaa toimintarakenteitaan. Tästä aiheutuvat kustannussäästöt koituisivat myös sijoittajien hyödyksi.

Rahastoyhtiön asiamiehen käytöstä säädettäisiin vastaavalla tavalla kuin luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten asiamiehen käytöstä on säädetty. Luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen ja rahastoyhtiön toimiala olisi rahastoyhtiön toimialan laajentamista koskevan ehdotuksen mukaan osin päällekkäinen, joten kyseisiä yhteisöjä koskevassa sääntelyssä on tarpeen pyrkiä mahdollisimman suureen yhdenmukaisuuteen.

Sijoitusrahastodirektiivin muutosten täytäntöönpanemiseksi lakiin otettaisiin säännökset sijoitusrahastotoimintaan liittyvälle asiamiehen käytölle asetettavista lisävaatimuksista, joilla pyritään varmistamaan sijoittajansuojan toteutuminen. Asiamiehen käyttäminen ei saisi estää rahastoyhtiötä toimimasta sen hallinnoiman sijoitusrahaston osuudenomistajien edun mukaisesti. Rahastoyhtiön käyttämällä asiamiehellä tulisi olla sille annetut tehtävät huomioon ottaen riittävä ammattitaito suoriutua tehtävistään. Sijoitusrahaston sijoitustoiminnassa asiamiehenä saisi toimia vain yhteisö, joka on saanut toimiluvan tai on rekisteröity tätä toimintaa varten ja jonka toiminnan vakautta valvotaan.

Jos asiamiehen kotipaikka on muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, sitä valvovan viranomaisen sekä Rahoitustarkastuksen välinen yhteistyö olisi riittävässä määrin varmistettava. Rahastoyhtiön olisi määräajoin annettava asiamiehelle määräykset sijoitustoiminnan yleisistä perusteista. Sijoitusrahaston rahastoesitteessä ja yksinkertaistetussa rahastoesitteessä olisi mainittava, miltä osin rahastoyhtiö käyttää toiminnassaan asiamiestä.

3.2.4. *Rahastoyhtiön pääomavaatimukset*

Rahastoyhtiön pääomavaatimuksia muutettaisiin sijoitusrahastodirektiivin muutosten täytäntöönpanemiseksi. Rahastoyhtiön osakepääoman olisi oltava vähintään 125 000 euroa. Rahastoyhtiöllä olisi oltava vähimmäispääoman lisäksi omia varoja 0,02 sadasosaa määrästä, jolla sen hallinnoimien sijoitusrahastojen yhteenlaskettu arvo ylittää 250 miljoonaa euroa. Omien varojen kokonaismäärän ei kuitenkaan tarvitsisi ylittää 10 miljoonaa euroa.

Rahastoyhtiön omien varojen määrä ei saisi kuitenkaan alittaa yhtä neljäsosaa edellisen tilikauden hyväksytyn tuloslaskelman osoittamista kiinteistä kuluista tai, jos rahastoyhtiön toiminnassa on tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen tapahtunut merkittäviä muutoksia, Rahoitustarkastuksen rahastoyhtiön hakemuksesta vahvistamaa määrää.

3.2.5. *Rahastoyhtiön vakavaraisuus ja riskienhallinta*

Sijoitusrahastodirektiivin muutosten täytäntöönpanemiseksi lakiin otettaisiin säännökset rahastoyhtiön vakavaraisuudelle ja riskienhallinnalle asetettavista vaatimuksista. Rahastoyhtiö ei saisi ottaa toiminnassaan niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennaista vaaraa rahastoyhtiön vakavaraisuudelle. Rahastoyhtiöllä olisi oltava toimintaansa nähdessä riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät. Rahastoyhtiön maksuvalmiuden tulisi olla rahastoyhtiön toimintaan nähden riittävällä tavalla turvattu.

Yhdenmukaisesti sijoituspalveluyrityksistä annetun lain kanssa säädettäisiin menettelys, jota noudatettaisiin, jos rahastoyhtiön

omat varat laskevat alle ehdotetun vähimmäismäärän. Rahastoyhtiön olisi viipymättä ilmoitettava tästä Rahoitustarkastukselle ja ryhdyttävä toimenpiteisiin omien varojen määrää koskevien vaatimusten täyttämiseksi. Rahoitustarkastuksen olisi asetettava määräaika, jonka kuluessa rahastoyhtiön omia varoja koskeva vaatimus on toimiluvan peruuttamisen uhalla täytettävä. Jos vaatimusta ei olisi määräajassa täytetty, Rahoitustarkastus voisi tehdä päätöksen toimiluvan peruuttamisesta.

3.2.6. *Rahastoyhtiön harjoittama omistajaohjaus*

Sijoitusrahaston varoihin kuuluvien osakkeiden tuottaman äänioikeuden käyttämisestä yhtiökokouksessa ei ehdotuksen mukaan enää olisi päätettävä rahastoyhtiön hallituksessa kussakin tapauksessa erikseen, koska se on osoittautunut käytännössä tarpeettoman raskaaksi menettelytapavaatimukseksi. Sijoittajilla tulisi olla saatavilla nykyistä enemmän informaatiota siitä, miten sijoitusrahastoa hallinnoiva rahastoyhtiö suhtautuu omistajaohjaukseen. Rahastoyhtiön hallituksen olisi ehdotuksen mukaan hyväksyttävä tavoitteet ja toimintatavat äänioikeuden käyttämiselle. Omistajaohjauksen tavoitteet olisi julkistettava kunkin rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston rahastoesitteessä. Lisäksi sijoitusrahaston puolivuotiskatsauksessa ja vuosikertomuksessa olisi esitettävä tiedot siitä, miten sijoitusrahastolle kuuluvaa äänioikeutta on katsauskaudella käytetty.

3.2.7. *Rahastoyhtiön toiminta ulkomailla ja ulkomaisen rahastoyhtiön toiminta Suomessa*

Kotijäsenvaltiossaan toimiluvan saaneilla rahastoyhtiöillä on sijoitusrahastodirektiivin muutoksen mukaan vastavuoroisen tunnustamisen perusteella lupa tarjota niille myönnetyn toimiluvan mukaisia palveluja kaikkialla Euroopan talousalueella perustamalla sivuliikkeitä tai hyödyntämällä palvelujen tarjoamisen vapautta. Lakiin otettaisiin sijoituspalveluyrityksistä annettua lakia vastaavat säännökset rahastoyhtiön sivuliikkeen perustamisesta sekä palvelujen tarjoamisesta rajan

yli sivuliikettä perustamatta.

Rahastoyhtiö voisi sivuliikkeensä välityksellä markkinoida hallinnoimiensa sijoitusrahastodirektiivin mukaisten sijoitusrahastojen osuuksia isäntävaltiossa. Erikoissijoitusrahastojen osuuksien markkinointi vaatisi kuitenkin erillistä isäntävaltion antamaa lupaa. Rahastoyhtiö voisi harjoittaa isäntävaltiossa myös muita sijoitusrahastotoimintaan kuuluvia tehtäviään. Rahastoyhtiö ei voisi kuitenkaan perustaa isäntävaltiossa sijoitusrahastojen sijoitusrahastojen sääntöjen hyväksyminen kuuluu rahastoyhtiön kotijäsenvaltion toimivaltaan. Rahastoyhtiö voisi kuitenkin hoitaa muissa valtioissa perustettujen sijoitusyhtiömuotoisten yhteissijoitusyritysten varoja. Rahastoyhtiö voisi myös toimia muiden rahastoyhtiöiden asiamiehenä isäntävaltiossa ja hoitaa kyseisten rahastoyhtiöiden puolesta sijoitusrahastotoimintaan kuuluvia tehtäviä siinä laajuudessa kuin kyseisen isäntävaltion lainsäädännössä sallitaan sinne rekisteröityjen rahastoyhtiöiden ulkoistaa toimintaansa. Rahastoyhtiö saisi tarjota toimilupansa mukaisessa laajuudessa isäntävaltiossa myös omaisuudenhoitoa, sijoitusneuvontaa ja rahasto-osuuksien säilytyspalveluita.

3.2.8. *Sijoitusrahastodirektiivissä tarkoitettujen sijoitusrahaston varojen sijoittaminen*

Sijoitusrahastodirektiivin muutosten täytäntöönpanemiseksi sijoitusrahaston sijoitustoiminnan mahdollisuuksia laajennettaisiin. Jatkossa sijoitusrahaston varat voitaisiin sijoittaa arvopapereiden ohella aiempaa suuremmassa määrin vakioituihin ja vakioimattomiin johdannaissopimuksiin, toisten sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten osuuksiin, talletuksiin luottolaitoksissa ja rahamarkkinavälineisiin. Sijoitusrahaston sijoitukset voisivat koostua pelkästään yhdestä rahoitusvälinelajista tai niiden yhdistelmästä. Lakiin otettaisiin lisäksi tarpeelliset säännökset riskien hajauttamisesta sijoitusrahaston sijoitustoiminnassa.

Rahastoyhtiöt voisivat ehdotuksen mukaan perustaa indeksirahastoja, jotka saavat poiketa tavallisista riskinhajautussäännöksistä. Rahastoyhtiö saisi sijoittaa saman liikkeeseen laskijan osakkeisiin tai joukkovelkakirjoihin

sijoitusrahaston varoja yhteensä enintään yhden viidesosan sijoitusrahaston varoista, jos sijoitusrahaston sijoitustoiminnan tavoitteena on sen sääntöjen mukaan jäljitellä tiettyä osake- tai joukkovelkakirjaindeksiä. Indeksien jäljittely voisi tapahtua joko suorina arvopaperisijoituksina tai johdannaissovimusten kautta. Käytettävän indeksin tulisi olla yleisesti rahoitusmarkkinoilla tunnettu, joten rahastoyhtiöt eivät voisi perustaa sijoitusrahastoja, jotka jäljittelisivät niiden itse tätä tarkoitusta varten rakentamia indeksejä. Jäljiteltävän indeksin koostumuksen tulisi olla riittävästi hajautettu ja indeksin olisi kuvattava riittävän tarkasti niitä markkinoita, joiden kehitystä sen on tarkoitus kuvata. Indeksien koostumuksesta ja kehityksestä tulisi olla yleisesti saatavilla riittävät tiedot. Rahastoyhtiö saisi edellä ehdotetuilla edellytyksillä sijoittaa saman liikkeeseenlaskijan osakkeisiin tai joukkovelkakirjoihin yhteensä enintään 35 prosenttia sijoitusrahaston varoista, jos tämä on perusteltua poikkeuksellisten markkinaolosuhteiden vuoksi, ja erityisesti sellaisilla säännellyillä markkinoilla, joilla tietyt arvopaperit ovat erittäin määrävissä asemassa.

Sijoitusrahastodirektiivin mukaisten sijoitusrahastojen sijoitustoiminnan mahdollisuuksien laajentaminen mahdollistaisi sen, että osa suomalaisista erikoissijoitusrahastoista voitaisiin muuttaa sijoitusrahastodirektiivin mukaisiksi sijoitusrahastoiksi. Tällöin niitä voitaisiin markkinoida ilman uusia lupakäsittelyitä myös muihin Euroopan talousalueeseen kuuluviin valtioihin kuin Suomeen. Tämä edistäisi suomalaisen sijoitusrahastotoiminnan kansainvälisiä kilpailuedellytyksiä.

Vaatimuksesta luetella sijoitusrahaston säännöissä ne markkinapaikat, joilla sijoitusrahaston varoja voidaan sijoittaa, ehdotetaan luovuttavaksi. Tämä vaatimus on menettänyt merkityksensä niin sijoittajansuojan kuin rahastoyhtiön toiminnan valvonnan näkökulmasta. Nykyisen käytännön mukaan rahastoyhtiöt luettelevat säännöissään varmuuden vuoksi suuren joukon mahdollisesti tarpeellisia markkinapaikkoja, jopa satoja kappaleita, joista suurimmalla osalla ei käytännössä kuitenkaan sijoitusrahaston varoja sijoiteta. Useissa Euroopan maissa markkinapaikkoja ei enää vaadita lueteltavaksi säännöissä.

Jatkossa rahastoyhtiö vastaisi siitä, että sijoitusrahaston sijoitustoiminnassa käytetyt markkinapaikat vastaavat lain ja sijoitusrahaston sääntöjen vaatimuksia. Tämän valvonta olisi myös osa Rahoitustarkastuksen jatkuvaa valvontaa. Lisäksi Rahoitustarkastus voisi rahastoyhtiöiden yhteisön esityksestä vahvistaa ne perusteet, joiden nojalla markkinapaikan voidaan katsoa täyttävän säädetyt vaatimukset. Sääntelyn tarkoituksena on kannustaa markkinaosapuolia itsesääntelyyn ja luoda siten edellytyksiä joustavalle ja markkinaehtoiselle sääntelylle.

3.2.9. *Rahastoyhtiön tiedonantovelvollisuus*

Lakiin ehdotetaan muutoksia, joilla pyritään lisäämään sijoittajien saatavilla sijoitusrahastosta olevaa tietoa ja parantamaan sen tasoa. Sijoitusrahastodirektiivin muutosten täytäntöönpanemiseksi ehdotetaan, että rahastoyhtiön olisi julkistettava jokaisesta hallinnoimastaan sijoitusrahastosta yksinkertaistettu rahastoesite, joka olisi pidettävä ajan tasalla. Yksinkertaistetussa rahastoesitteessä olisi oltava olennaiset ja riittävät tiedot, jotta sijoittajat voivat luotettavasti arvioida kyseistä sijoitusrahastoa ja erityisesti siihen liittyviä riskejä. Yksinkertaistettu esite olisi suunniteltava ja laadittava siten, että se on helposti keskimääräisen sijoittajan ymmärrettävissä. Rahastoyhtiön olisi tarjottava sijoitusrahaston yksinkertaistettua rahastoesitettä asiakkaalle veloituksetta ennen rahasto-osuuden merkintää. Rahastoyhtiön olisi lisäksi asiakkaan pyynnöstä toimitettava tälle lisätietoja sijoitusrahaston riskienhallinnassa käytettävistä menetelmistä ja sovellettavista määrällisistä rajoista sekä sijoitusrahaston sijoitustoiminnan kannalta keskeisten rahoitusvälineiden luokkien riskien ja tuottojen viimeaikaisesta markkinakehityksestä.

3.2.10. *Sijoitusrahaston osuuslajit*

Lakiin ehdotetaan muutoksia, joilla pyritään edistämään suomalaisen sijoitusrahastotoiminnan tehokkuutta ja kilpailukykyä. Ehdotuksen mukaan sijoitusrahaston säännöissä voitaisiin määrätä, että rahaston osuudet voivat poiketa toisistaan siinä, paljonko rahasto-

yhtiö veloittaa sijoitusrahaston varoista korvausta rahaston hallinnoinnista. Säännöissä olisi otettava kantaa myös siihen, millä perusteella sijoittajat voisivat merkitä hallinnointipalkkion kannalta toisistaan poikkeavia osuuksia.

Sallimalla erilaiset palkkiorakenteet saman sijoitusrahaston sisällä vähennettäisiin tarvetta perustaa erillisiä sijoitusrahastoja erilaisia palkkiorakenneratkaisuja varten, mikä edistäisi sijoitusrahastotoiminnan tehokkuutta ja helpottaisi mittakaavaetujen hyödyntämistä. Osuuslajien erojen salliminen perittävien palkkioiden suuruudessa myös lisäisi sijoitusrahastojen palkkiorakenteiden läpinäkyvyyttä.

4. Esityksen vaikutukset

4.1. Kokonaistaloudelliset vaikutukset

Rahastoyhtiön toimialan laajennus kattamaan osin myös sijoituspalvelut lisäisi kilpailua erityisesti omaisuudenhoitopalveluiden tarjonnassa, mikä olisi omiaan lisäämään talouden yleistä tehokkuutta. Omaisuudenhoitopalvelua saavat nykyisin tarjota sijoituspalveluyritykset ja luottolaitokset. Rahoituspalvelukonsernit voisivat yksinkertaistaa organisaatioitaan ja keskittää omaisuudenhoitopalveluiden tarjonnan konsernin rahastoyhtiöön aiempien erillisen rahastoyhtiön ja sijoituspalveluyrityksen sijasta, mikä myös lisäisi taloudellista tehokkuutta.

4.2. Vaikutukset rahastoyhtiöihin

Rahastoyhtiöiden liiketoiminnan mahdollisuudet kasvaisivat, kun rahastoyhtiön toimialaa laajennettaisiin sijoitusrahastotoiminnan ohella yksilölliseen omaisuudenhoitoon. Sijoitusrahastodirektiivin piiriin tulevia uusia sijoitusrahastotyypppejä on voinut tähän saakka perustaa kansallisesti erikoissijoitusrahastoina. Sijoitusrahastodirektiivin täytäntöönpanon jälkeen näitä sijoitusrahastoja voitaisiin markkinoida myös muihin Euroopan talousalueeseen kuuluviin valtioihin, mikä lisää rahastoyhtiöiden liiketoimintamahdollisuuksia.

Rahastoyhtiöiden uudet pääomavaatimuk-

set vaikuttaisivat rahastoyhtiöiden taloudellisiin toimintaedellytyksiin. Vaadittava vähimmäispääoma laskisi samoin kuin se suhteellinen osuus, jonka verran rahastoyhtiöllä edellytetään olevaa pääomaa suhteessa rahastoyhtiön hallinnoimien sijoitusrahastojen varojen määrään. Toisaalta hallinnoitavana olevien varojen mukaan laskettavan pääomavaatimuksen enimmäismäärä nousisi 10 miljoonaa euroon laskettuna rahastoyhtiön omista varoista. Lisäksi käyttöön otettaisiin rahastoyhtiön kiinteisiin kuluihin perustuva pääomavaatimus. Muutoksilla ei kokonaisuutena arvioida olevan merkittäviä suomalaisten rahastoyhtiöiden toimintamahdollisuuksia heikentäviä vaikutuksia.

Suomen varainhoitomarkkinoita voidaan pitää erittäin hajautuneina, kun tarkastellaan varainhoitoa tarjoavien yritysten määrää. Sijoitusrahastotoimintaa harjoittaa 23 rahastoyhtiötä ja omaisuudenhoitopalvelua tarjoaa 29 sijoituspalveluyritystä. Ehdotettu sijoitusrahastotoimintaa harjoittavaan ja yksilöllistä omaisuudenhoitopalvelua tarjoavaan rahastoyhtiöön kohdistettavien, näistä toiminnoista aiheutuvien pääomavaatimusten suhde tarjoaisi mahdollisuuden keskittää varainhoitotoiminnot rahoituspalvelukonserneissa rahastoyhtiöön, koska pääomavaatimus laskettaisiin erikseen sijoitusrahastotoiminnasta ja sijoituspalvelutoiminnasta, ja rahastoyhtiön tulisi kulloinkin täyttää se vaatimus, joka on korkeampi. Tällä voidaan arvioida olevan varainhoitopalvelujen markkinarakenteita selkeyttävä ja samalla pääomien käyttöä tehostava vaikutus, koska varainhoito voitaisiin tehokkaalla tavalla koota erillisistä yhtiöistä suuremmiksi kokonaisuuksiksi. Toisaalta tästä aiheutuvan riskien keskittymisen arvellaan olevan vähäistä.

4.3. Vaikutukset sijoittajiin

Lisääntyvä kilpailu sijoituspalveluiden tarjonnassa rahastoyhtiön toimialan laajenemisen myötä lisäisi sijoittajien valinnan mahdollisuuksia ja alentaisi palveluiden kustannuksia. Sijoittajilta perittäviin palkkioihin vaikuttavia kustannussäästöjä olisi saatavissa myös, kun rahoituspalvelukonsernit voisivat yksinkertaistaa organisaatioitaan ja keskittää omaisuudenhoitopalveluiden tarjonnan kon-

sernin rahastoyhtiöön aiempien erillisen rahastoyhtiön ja sijoituspalveluyrityksen sijasta.

Sijoittajien tiedonsaannille sijoitusrahastojen sijoitustoiminnan tavoitteista, riskeistä ja kuluista olisi paremmat edellytykset käyttöön otettavan yksinkertaistetun rahastoesitteen myötä. Näin sijoittajat voisivat tehdä entistä tarkemmin harkittuja ja taloudellisesti perustellumpia sijoituspäätöksiä.

4.4. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Esityksellä ei olisi välittömiä julkisen hallinnon organisaatio- tai henkilöstövaikutuksia. Toimilupa- ja muiden hakemusioiden siirto ei lisää Rahoitustarkastuksen henkilöresurssitarpeita, koska Rahoitustarkastus jo nyt valmistelee kyseisiä päätöksiä antaen niistä lausunnon valtiovarainministeriölle. Toimilupa- ja muiden hakemusioiden siirtoa voidaan pitää hallinnon selkeyden kannalta myönteisenä. Lisäksi se vähentäisi valtiovarainministeriön henkilöstötarvetta josain määrin.

5. Asian valmistelu

5.1. Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Esitys on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä yhteistyössä Rahoitustarkastuksen kanssa.

5.2. Lausunnot

Ehdotuksesta on saatu lausunnot kauppa- ja teollisuusministeriöltä, oikeusministeriöltä, sisäasiainministeriöltä, sosiaali- ja terveysministeriöltä, Suomen Pankilta, Valtiokonttorilta, Rahoitustarkastukselta, Vakuutusvalvontavirastolta, Kilpailuvirastolta, Kuluttajavirastolta, Patentti- ja rekisterihallitukselta, Verohallitukselta, Keskuskauppakamarilta, KHT-yhdistys – Föreningen CGR ry:ltä, Osakesäästäjien Keskusliitto ry:ltä, Osuuspankkikeskus – OPK Osuuskunnalta, Suomen Asianajajaliitolta, Suomen Pankkiyhdistykseltä, Suomen Sijoitusrahastoyhdistys ry:ltä, Säästöpankkiliitolta ja HEX Oyj:ltä.

Lausunnoissa on yleisesti kannatettu ehdotusta. Useissa lausunnoissa ehdotettiin lisäksi rahasto-osuuksien hallintarekisteröintiä koskevan sääntelyn kehittämistä. Rahasto-osuuksien hallintarekisteröinti on nykyisin mahdollista arvo-osuusjärjestelmässä. Lausunnoissa katsottiin, että rahasto-osuuksien hallintarekisteröinti tulisi mahdollistaa myös muulla tavalla. Tällaiseen uudistukseen ei kuitenkaan ole ryhdytty, koska se poikkeaisi pyrkimyksestä säästämistuotteiden yhdenmukaiseen kohteluun lainsäädännössä. Hallintarekisteröinnin laajentamista muihin sijoituskohteisiin on selvitetty erikseen (*Arvopaperien moniportainen hallinta*, valtiovarainministeriön työryhmämuistioita 14/2002).

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Laki sijoitusrahastolain muuttamisesta

1 luku. Yleiset säännökset

1 §. Voimassa olevan pykälän 2 momentista poistettaisiin lain soveltamisesta saatujen kokemusten perusteella raja, jonka mukaan edellytyksenä yhteissijoitusyrityksen osuuk-sien markkinoinnissa jäämiselle sijoitusrahas-tolain soveltamisalan ulkopuolelle on se, että yhteissijoitusyrityksen sääntöjen tai yhtiöjär-jestyksen mukaan sen osuudenomistajaksi voidaan merkitä ainoastaan ammattimaisia sijoittajia. Säännöksen soveltaminen on osoittautunut käytännössä vaikeaksi. Tulkin-nallista epäselvyyttä on aiheuttanut se, mil-laisen maininnan yhteissijoitusyrityksen säännöissä tai yhtiöjärjestyksessä katsotaan täyttävän asetetut vaatimukset. Yhteissijoi-tusyrityksen säännöissä tai yhtiöjärjestykses-sä oleva viittaus ammattimaiseen sijoittajaan ei välttämättä vastaa Suomen lainsäädännön mukaista ammattimaisen sijoittajan käsitettä. Toisaalta ei ole tarkoituksenmukaista vaatia kyseistä yhteissijoitusyritystä muuttamaan sääntöjään tai yhtiöjärjestystään ainoastaan sen vuoksi, että yhteissijoitusyritystä mark-kinoidaan esimerkiksi muutamalle suomalai-selle ammattimaiselle sijoittajalle. Olennaista on, että yhteissijoitusyrityksen tosiasiallinen markkinointi Suomessa kohdistuu ainoastaan ammattimaisiin sijoittajiin.

Lakiin ehdotettavien rakenteellisten muu-tosten johdosta pykälään lisättäisiin selvy-yden vuoksi uusi 3 momentti, jossa todettaisi-in, että rahastoyhtiöihin sovelletaan osittain myös sijoituspalveluyrityksistä annetun lain säännöksiä laissa jäljempänä tarkemmin sa-notulla tavalla.

2 §. Voimassa olevan pykälän 1 kohdassa oleva sijoitusrahastotoiminnan määritelmä muutettaisiin siten, että sijoituspalveluyrityk-sistä annetun lain 2 §:ssä säädetyn sijoitus-kohteen määritelmän sijasta kohdassa viitat-taisiin uudessa 12 kohdassa ehdotettuun ra-hoituvälineen käsitteeseen. Muutoksen seu-

rauksena sijoitusrahastojen sijoitustoiminnan alaa laajennettaisiin sijoituskohteiden ohella sellaisiin rahamarkkinavälineisiin, jotka eivät ole arvopaperimarkkina-alueilla tarkoitettuja arvopapereita, ja talletuksiin luottolaitoksissa. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin 1 artiklan muutettua 2 kohtaa. Kohdassa säi-lytettäisiin termi "pääasiassa" sen korostami-seksi, että erikoissijoitusrahaston varoja voi-taisiin edelleenkin sijoittaa osin myös muu-hun sijoitusomaisuuteen, jos se katsotaan mahdolliseksi erikoissijoitusrahaston sääntö-jä 43 §:n mukaan vahvistettaessa.

Pykälän 8 kohdassa ehdotetaan arvopape-ri- ja velkainstrumenttien muuttamisesta todis-teeksi. Sijoitusrahastodirektiivin muutoksella direktiiviin sisällytettiin aiemmasta poiketen myös arvopaperin määritelmä (1 art. uusi 8 kohta). Sen mukaan arvopaperilla tarkoitetaan yhtiöiden osakkeita ja niitä vastaavia arvopapereita, osuuksia joukkovelkakirjalai-naan ja muita arvopaperistettuja velkamuotoja sekä muita jälkimarkkinakelpoisia arvopa-pereita, joihin liittyy oikeus hankkia tällaisia arvopapereita merkitsemällä tai vaihdannan välityksellä. Arvopaperin määritelmä on tä-hän asti ollut kussakin maassa kansallinen konstruktio, jota ei ole yhtenäistetty. Voi-massa olevan arvopaperimarkkinalain määri-telmän voidaan katsoa riittävästi vastaavan sijoitusrahastodirektiivin määritelmää. Ky-seisen direktiivikohdan soveltamisesta ei Eu-roopassa kuitenkaan ole vielä yhdenmukaista näkemystä, joten muiden maiden soveltamis-käytäntöä on syytä seurata ja tarvittaessa tar-kentaa käsitteen sisältöä.

Pykälän 9 kohdassa oleva sijoitusrahastodi-rektiivin määritelmä ehdotetaan yksinkertais-tettavaksi siten, että sijoitusrahastodirektiivil-lä tarkoitetaan sijoitusrahastolaissa neuvos-ton direktiiviä 85/611/ETY siihen myöhem-min tehtyine muutoksineen. Kohdassa ei ole tarkoituksenmukaista luetella erikseen kaik-kia kyseisen direktiivin muuttamisesta annet-tuja direktiivejä (88/220/ETY, 95/26/EY, 2000/64/EY, 2001/107/EY ja 2001/108/EY).

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 12 kohta, jossa määriteltäisiin rahoitusväline.

Niihin kuuluisivat sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 2 §:ssä tarkoitettut sijoituskohdeet, rahamarkkinavälineet ja talletukset luottolaitoksissa. Sellaiset rahamarkkinavälineet, jotka ovat arvopaperimarkkina-alaissa tarkoitettuja arvopapereita, sisältyvät jo sijoituskohteen määritelmään. Rahoitusvälineen käsite säädettäisiin helpottamaan ja yksinkertaistamaan laissa ja sen soveltamisessa käytettävää terminologiaa. Rahoitusväline kattaisi kaikki ne sijoitustuotteet, joihin sijoitusrahaston varoja muutetun sijoitusrahastodirektiivin mukaan voidaan sijoittaa. Sijoitusrahastodirektiivin muutosten soveltamista Euroopassa on syytä seurata myös tämän käsitteen tulkinnassa ja tarvittaessa tarkentaa käsitteen sisältöä. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin 1 artiklan muutettua 2 kohtaa.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 13 kohta, jossa määriteltäisiin rahamarkkinaväline. Ne olisivat velkasitoumuksia, joilla tavallisesti käydään kauppaa rahamarkkinoilla, jotka voidaan muuttaa helposti rahaksi ja joiden arvo voidaan tarkasti määritellä koska tahansa. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin 1 artiklan uutta 9 kohtaa.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 14 kohta, jossa määriteltäisiin vakioimaton johdannaissopimus. Määritelmä tarvitaan, koska sijoitusrahastodirektiivin uudet säännökset asettavat vakioimattomien johdannaissopimusten käytölle erityisiä ehtoja. Vakioimattomia johdannaissopimuksia olisivat muut johdannaissopimukset kuin kaupankäynnistä vakioituilla ja termiineillä annetun lain 1 luvun 2 §:ssä tarkoitettut vakioidut suomalaiset johdannaissopimukset ja niihin arvopaperimarkkinalain 10 luvun 1 a §:n nojalla rinnastettavat ulkomaiset johdannaissopimukset, jotka ovat kaupankäynnin ja selvityksen kohteena muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla kuin kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa tarkoitettussa optioyhteisössä. Vakioimattomat johdannaissopimukset eli OTC-johdannaissopimukset (engl. *over the counter*) ovat johdannaismarkkinapaikkojen ulkopuolella tehtäviä kahden osapuolen välisiä sopimuksia, joiden ehtoja ei ole vakioitu johdannaismarkkinapaikalla. Niihin sijoittamisessa on otettava huomioon vastapuoliriski.

Tällä tarkoitetaan riskiä siitä, että sopimuksen vastapuoli ei kykenekään suoriutumaan sopimuksen mukaisista velvoitteistaan. Useimmiten vakioimattomien johdannaissopimusten vastapuolena käytetään luottolaitoksia. Sijoitusrahastodirektiivin muutosten soveltamista Euroopassa on syytä seurata myös tämän käsitteen tulkinnassa ja tarvittaessa tarkentaa käsitteen sisältöä.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 15 kohta, jonka mukaan merkittävällä sidonnaisuudella tarkoitettaisiin luottolaitostoinnasta annetun lain (1607/1993) 4 a §:ssä säädettyä. Ehdotus vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 6 a §:ää. Tämä keskeinen toimiluvan edellytys on tarpeen määritellä yhdenmukaisesti eri rahoituspalveluyrityksiä koskevilla laeilla. Merkittävä sidonnaisuus olisi yksi rahastoyhtiön toimiluvan edellytyksistä ehdotetun 5 b §:n mukaan ja säilytysyhteisön toimiluvan edellytys 9 a §:n mukaan.

2 luku. Rahastoyhtiön ja säilytysyhteisön toimilupa

5 §. Voimassa oleva pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että rahastoyhtiön toimiluvan kaikkien edellytysten sijaan siinä säädettäisiin ainoastaan rahastoyhtiölle sallitun liiketoiminnan alasta. Ehdotetun 1 momentin mukaan rahastoyhtiö saisi harjoittaa 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettua sijoitusrahastotoimintaa. Rahastoyhtiö saisi harjoittaa myös sijoitusrahastotoimintaan olennaisesti liittyvää toimintaa, jos tällainen toiminta ei ole omiaan vahingoittamaan rahasto-osuudenomistajien etua. Ehdotus vastaa voimassa olevaa 5 §:n 1 momentin 1 kohtaa ja 5 §:n 2 momenttia.

Ehdotetussa 2 momentissa säädettäisiin rahastoyhtiölle sallittavista uusista liiketoiminnan muodoista. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin 5 artiklan uutta 3 kohtaa. Momentissa viitataan sijoituspalveluyrityksistä annetun lain säännöksiin sen korostamiseksi, että rahastoyhtiön ja sijoituspalveluyrityksen toimialat olisivat ehdotetulta, tosin rajatulta, osin päällekkäiset. Kilpailuneutraliteetin edistämiseksi rahastoyhtiöihin ja sijoituspalveluyrityksiin sovellettaisiin mahdollisim-

man pitkälle yhdenmukaisia säännöksiä.

Ehdotetun 2 momentin 1 kohdan mukaan rahastoyhtiö saisi tarjota omaisuudenhoitopalvelua siten kuin siitä säädetään sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa. Ehdotetun 2 momentin 2 kohdan mukaan rahastoyhtiö saisi tarjota sijoituskohteita koskevaa sijoitus- ja rahoitusneuvontaa siten kuin siitä säädetään mainitun lain 16 §:n 1 momentin 4 kohdassa. Ehdotetun 3 kohdan mukaan rahastoyhtiö saisi tarjota sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten osuuksien säilytys- ja hoitopalveluja siten kuin siitä säädetään mainitun lain 16 §:n 1 momentin 5 kohdassa. Rahastoyhtiöille sallittaisiin säilytys- ja hoitopalvelujen tarjoaminen toiminnallisesti samassa laajuudessa kuin sijoituspalveluyrityksille, mutta kohteena olevien rahoitusvälineiden piiri olisi siten rajattu ainoastaan sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten osuuksiin.

Ehdotetun 3 momentin mukaan rahastoyhtiölle ei voitaisi myöntää toimilupaa pelkästään omaisuudenhoitopalvelun, sijoitusneuvonnan ja säilytys- sekä hoitopalvelujen tarjoamiseen, vaan yhtiön olisi harjoitettava myös sijoitusrahastotoimintaa. Rahastoyhtiölle ei voitaisi myöskään myöntää toimilupaa sijoitusneuvonnan ja säilytys- ja hoitopalvelujen tarjoamiseen, jos yhtiölle ei ole myönnetty toimilupaa omaisuudenhoitopalvelun tarjoamiseen. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin 5 artiklan uutta 3 kohtaa.

Ehdotetun 4 momentin mukaan sijoituspalvelua tarjoavan rahastoyhtiön velvollisuudesta kuulua sijoittajien korvausrahastoon säädettäisiin sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa. Ehdotus perustuu sijoitusrahastodirektiivin uuden 5 f artiklan 2 kohdan toiseen luetelmakohtaan.

5 a §. Ehdotetun uuden pykälän mukaan rahastoyhtiön toimiluvan myöntävä viranomainen olisi Rahoitustarkastus eikä valtiovarainministeriö, kuten nykyisin. Ehdotus on yhdenmukainen Rahoitustarkastuksesta annetun lain (587/2003) säätämisen yhteydessä toteutettujen muutosten kanssa, joilla luottolaitosten, sijoituspalveluyritysten ja panttilainauslaitosten toimiluvista päättäminen siirrettiin Rahoitustarkastuksen toimivaltaan (588/2003 ja 596/2003). Kaikista toimilupahakemuksessa annettavista selvityksistä sää-

dettäisiin valtiovarainministeriön asetuksella. Näitä selvityksiä olisivat muun muassa riittävä selvitys hakijasta, hakijan tärkeimmistä osakkeenomistajista, osakkeenomistajien omistusosuuksista, rahastoyhtiön toimipaikasta, harjoitettavaksi aiotusta toiminnasta sekä hallintoa hoitavista henkilöistä. Ehdotus vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 9 §:ää sekä sijoitusrahastodirektiivin uuden 5 a artiklan 1 kohdan c alakohtaa ja uuden 5 b artiklan 1 kohtaa.

5 b §. Ehdotetussa uudessa pykälässä säädettäisiin rahastoyhtiön toimiluvan myöntämisen edellytyksistä. Ehdotetun 1 momentin mukaan toimilupa olisi myönnettävä suomalaiselle osakeyhtiölle, jos sen osakkeenomistajien, osakkeenomistajiin arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:n mukaan rinnastettavien henkilöiden sekä hallintoa hoitavien henkilöiden luotettavuudesta, hyvämaineisuudesta, kokemuksesta ja muusta sopivuudesta saadun selvityksen perusteella ja hakijan liiketoiminnan aiottu laajuus huomioon ottaen voidaan varmistua siitä, että rahastoyhtiötä tullaan johtamaan ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liiketapaperiaatteiden mukaisesti. Toimiluvan myöntämisen edellytyksenä olisi lisäksi, että yhtiöllä on pääkonttori Suomessa, luotettava hallinto, riittävät taloudelliset toimintaedellytykset ja että se täyttää muut tässä laissa asetetut vaatimukset, jollei saadun selvityksen perusteella voida pitää todennäköisenä, että rahastoyhtiön ja muun oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön välillä oleva merkittävä sidonnaisuus tai tällaisessa sidonnaisuussuhteessa olevaan luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön sovellettavat Euroopan talousalueen ulkopuolisen valtion säännökset ja hallinnolliset määräykset estävät rahastoyhtiön tehokkaan valvonnan. Toimilupa voitaisiin myöntää myös perustettavalle rahastoyhtiölle ennen sen rekisteröimistä. Ehdotus vastaa soveltuvin osin sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 10 §:n 1 momenttia ja sijoitusrahastodirektiivin uuden 5 a artiklan 1 kohdan b ja d alakohtaa ja 2 kohtaa sekä uuden 5 h artiklan c kohtaa. Mainitusta sijoituspalveluyrityksistä annetun lain kohdasta poiketen kaikkien rahastoyhtiön hallintoa hoitavien henkilöiden tulisi täyttää momentin vaatimukset, koska ehdotetussa 5 e §:ssä asetetaan

vaatimuksia kaikille yhtiön johtoon kuuluville. Näin vaatimukset kohdistuisivat samaan henkilöpiiriin niin toimilupavaiheessa kuin yhtiön jatkuvassa valvonnassa.

Ehdotetussa 2 momentissa säädettäisiin toimilupahakemuksen käsittelylle aikarajat. Hakemus olisi ratkaistava kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Jos hakemus on ollut puutteellinen, aika laskettaisiin siitä, kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Toimilupaa koskeva päätös olisi kuitenkin aina tehtävä 12 kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Jos päätöstä ei ole tehty säädetyssä määräajassa, hakija voisi tehdä valituksen. Ehdotus vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 10 §:n 2 momenttia ja sijoitusrahastodirektiivin uuden 5 a artiklan 3 kohtaa.

Ehdotetun 3 momentin mukaan Rahoitustarkastuksen olisi ennen toimilupahakemuksen ratkaisemista pyydettävä siitä lausunto sijoittajien korvausrahastolta, jos rahastoyhtiö hakee toimilupaa omaisuudenhoitopalvelun tai siihen liittyvien oheispalvelujen tarjoamiseen. Ehdotus vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 10 §:n 3 momenttia.

Ehdotetun 4 momentin mukaan rahastoyhtiö voisi aloittaa toimintansa välittömästi sen jälkeen, kun toimilupa on myönnetty, jollei toimiluvan ehdoista muuta johdu. Jos toimilupa on myönnetty perustettavalle yritykselle, yhtiö voisi aloittaa toimintansa, kun se on rekisteröity. Ehdotus vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 10 §:n 4 momenttia ja sijoitusrahastodirektiivin uuden 5 a artiklan 4 kohtaa. Yhdenmukaisesti voimassaolevan 14 §:n kanssa Rahoitustarkastuksen valvontamahdollisuuksien turvaamiseksi edellytettäisiin, että rahastoyhtiön olisi ilmoitettava Rahoitustarkastukselle, milloin se aloittaa toimintansa.

5 c §. Ehdotetussa uudessa pykälässä säädettäisiin rahastoyhtiön toimiluvan ilmoittamisesta rekisteröitäväksi. Rahoitustarkastuksen olisi ilmoitettava toimiluvan myöntäminen viran puolesta rekisteröitäväksi kaupparekisteriin. Nykyiseen lakiin ei sisälly säännöksiä toimiluvan myöntämistä koskevan merkinnän tekemisestä kaupparekisteriin. Jäljempänä 117 a §:ssä säädettäisiin vastaavasti toimiluvan peruuttamisen ilmoittami-

sesta kaupparekisteriin. Lisäksi Rahoitustarkastuksen olisi viran puolesta ilmoitettava toimiluvan myöntämisestä myös sijoittajien korvausrahastolle, jos rahastoyhtiölle on myönnetty toimilupa 5 §:n 2 momentissa tarkoitetun toiminnan harjoittamiseen. Ehdotus vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 10 a §:ää.

5 d §. Ehdotetussa uudessa pykälässä säädettäisiin rahastoyhtiön toimiluvan ehdoista. Ehdotetun 1 momentin mukaan toimiluvassa olisi mainittava ne palvelut, joita rahastoyhtiöllä on oikeus tarjota sijoitusrahastotoiminnan harjoittamisen ohella. Rahoitustarkastus voisi toimiluvan myöntämisen jälkeen rahastoyhtiön hakemuksesta muuttaa rahastoyhtiön toimilupaa siltä osin kuin toimiluvassa on säädetty niistä 5 §:ssä tarkoitetuista palveluista, joita rahastoyhtiö saa toimilupansa nojalla harjoittaa sijoitusrahastotoiminnan lisäksi. Ehdotus vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 11 §:n 1 momenttia.

Ehdotetun 2 momentin mukaan Rahoitustarkastuksella olisi oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa toimilupaan rahastoyhtiön liiketoimintaa koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja. Rahoitustarkastuksen olisi siten voitava perustella ehtojen asettaminen valvonnan tavoitteilla, kuten arvopaperimarkkinoiden vakauden tai sijoittajien edun turvaamisella. Ehdotus vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 11 §:n 2 momenttia.

5 e §. Ehdotetussa uudessa pykälässä säädettäisiin rahastoyhtiön hallituksen jäseniä, varajäseniä, toimitusjohtajaa sekä toimitusjohtajan sijaista koskevista vaatimuksista yhdenmukaisesti sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 12 b §:n ja luottolaitostoinnasta annetun lain 17 a §:n kanssa vastaavin perustein kuin näitä lainkohtia säädettäessä on esitetty (HE 175/2002 vp). Koska näiden yhteisöjen liiketoiminnan alat ovat osin päällekkäiset, on niihin tarpeen soveltaa myös yhdenmukaisia säännöksiä yhteisön johdon ammattitaidolle ja luotettavuudelle asetettavista vaatimuksista ottaen kuitenkin huomioon sijoitusrahastotoiminnan erityispiirteet. Pykälän säännösten tarkoituksena ei ole muuttaa yleisiä yhtiöoikeudellisia periaatteita rahastoyhtiöiden päätöksenteko- ja hallintoelinten yleisestä toimivallasta tai kelpoi-

suusedellytyksistä, vaan niillä varmistettaisiin ainoastaan Rahoitustarkastuksen mahdollisuus puuttua rahastoyhtiön hallintoon silloin, kun hallinnon luotettavuus ei enää vastaa toimitiluvan edellytyksiä.

Sijoitusrahastolain 18 §:n mukaan, mitä kyseisessä laissa on säädetty rahastoyhtiön tai säilytisyhteisön hallituksen jäsenestä ja toimitusjohtajasta, on vastaavasti sovellettava hallituksen varajäsenen ja toimitusjohtajan sijaiseen. Eduskunta on kuitenkin edellyttänyt käsitellessään vastaavia luottolaitostoinnasta annetun lain ja sijoituspalveluyrityksistä annetun lain säännöksiä (HE 175/2002 vp), että varajäsenet ja varatoimitusjohtaja nimenomaisesti mainitaan pykälätekstissä. Tämän vuoksi ehdotuksessa on noudatettu vastaavaa rakennetta mainitusta 18 §:n säännöksestä huolimatta. Sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa ja luottolaitostoinnasta annetussa laissa käytetyn termin varatoimitusjohtaja sijasta pykälässä käytettäisiin kuitenkin osakeyhtiölain 8 luvun 3 §:n 3 momentin mukaista käsitettä toimitusjohtajan sijainen.

Ehdotetun 1 momentin mukaan rahastoyhtiön hallituksen jäsenten, varajäsenten, toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen olisi oltava luotettavia. Tällaisessa tehtävässä ei voisi olla henkilö, joka on konkurssissa tai jonka toimintakelpoisuutta on rajoitettu. Rahoitustarkastus voisi kelpoisuusarvioinnin yhteydessä todeta konkurssi- ja yrityssaneerausrekisteristä, onko hallituksen jäseneksi tai toimitusjohtajaksi ilmoitettu henkilö asetettu konkurssiin. Holhoustoimesta annetun lain (442/1999) 67 §:n 4 momentin nojalla henkilön toimintakelpoisuuden rajoittamista koskevat tiedot Rahoitustarkastuksella on oikeus saada holhousasioiden rekisteristä. Rahastoyhtiön johdolta edellytettäisiin paitsi sijoitusrahastotoiminnan myös sijoituspalvelutoiminnan tuntemusta, jos yhtiölle on myönnetty toimitilupa myös 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toiminnan harjoittamiseen. Rahasto-osuudenomistajien valitsemilta rahastoyhtiön hallituksen jäseniltä ei kuitenkaan edellytettäisi sijoitusrahasto- tai sijoituspalvelutoiminnan tuntemusta. Heiltäkin edellytettäisiin siis luotettavuutta, mutta koska heidän tehtävänä on lähinnä valvoa osuudenomistajien etua hallituksessa, heidän ei voida

edellyttää olevan sijoitustoiminnan ammattilaisia. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin uuden 5 a artiklan 1 kohdan b alakohtaa sekä 2 kohtaa.

Pykälän 2 momentin mukaan rahastoyhtiön hallituksen jäsentä, varajäsentä, toimitusjohtajaa ja toimitusjohtajan sijaista ei pidettäisi luotettavana, jos hänet on lainvoimaisesti tuomittu viiden viimeisen vuoden aikana vankeusrangaistukseen tai kolmen viimeisen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton tehtäväänsä. Momentissa mainitut määräajat olisi laskettava tuomion lainvoimaiseksi tulon päivä-määrästä siihen, kun hallituksen jäsenen tai varajäsenen toimikausi tai toimitusjohtajan tai hänen sijaisensa tehtävä alkaa. Ilmeisen sopimattomuuden voitaisiin katsoa ilmenevän erityisesti sellaisista lainvastaisista toimista, joilla on pyritty taloudellisen hyödyn tavoitteluun toisen kustannuksella. Tällaisia rikoksia ovat esimerkiksi petos ja kavallus. Myös liiketoimintavelvollisuuksien laiminlyönteihin liittyviä rikoksia, esimerkiksi arvopaperimarkkinarikosta ja kirjanpitorikosta, voitaisiin pitää sellaisina, jotka osoittavat henkilön ilmeistä sopimattomuutta toimimaan erityistä luotettavuutta edellyttävässä momentissa tarkoitettua tehtävässä. Rahoitustarkastuksen tehtävänä olisi arvioida, onko rikos sellainen, että se kaikki asiaan vaikuttavat seikat huomioon ottaen osoittaa henkilön ilmeistä sopimattomuutta tehtäväänsä. Luotettavuutta tulisi arvioida nimenomaan hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan tehtävien hoidon kannalta.

Ehdotetun 3 momentin mukaan Rahoitustarkastus voisi laissa säädetyin edellytyksin määrääjäksi, enintään viideksi vuodeksi, kieltää henkilöä toimimasta rahastoyhtiön hallituksen jäsenenä, varajäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena. Rahoitustarkastus voisi ensinnäkin kieltää henkilöä toimimasta momentissa tarkoitettua tehtävässä, jos hän toiminnallaan on osoittanut olevansa ilmeisen sopimaton tehtäväänsä. Momentin 1 kohdan mukaan sopimattomuus ilmenisi siitä, että kyseinen henkilö on tehtävänsä hoidossa osoittanut ilmeistä taitamattomuutta tai varomattomuutta. Lisäksi edellytettäisiin, että on ilmeistä, että menettely

voi vakavasti vahingoittaa rahastoyhtiön tai sen hallinnoiman sijoitusrahaston vakaata toimintaa, rahasto-osuudenomistajien tai sijoittajien asemaa taikka velkojien etua. Rahoitustarkastus voisi lisäksi momentin 2 kohdan nojalla kieltää henkilöä toimimasta momentissa tarkoitettussa tehtävässä, jos henkilö ei täytä pykälän 1 momentissa säädettyjä vaatimuksia. Kiellon kohteena olevaan henkilöön sovellettaisiin samoja yhtiöoikeudellisia periaatteita kuin tehtävästään erotettuun hallituksen jäseneseen tai toimitusjohtajaan.

Ehdotetun 4 momentin mukaan rahastoyhtiön olisi ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen hallintohenkilöidensä muutoksista viipymättä Rahoitustarkastukselle. Säännöksellä varmistettaisiin Rahoitustarkastuksen mahdollisuus valvoa rahastoyhtiön hallinnon luotettavuutta jatkuvassa valvonnassaan.

6 §. Voimassa olevan pykälän 1 ja 2 momentissa säädetty markkamääräiset pääomavaatimukset muutettaisiin euromääräisiksi ja vastaamaan määrältään sijoitusrahastodirektiivin uuden 5 a artiklan vaatimuksia. Voimassa olevan 1 momentin vaatimuksesta osakepääoman maksamisesta rahassa luovutaisiin, koska osakeyhtiölaissa nykyisin olevat apportiomaisuutta koskevat säännökset riittävät varmistamaan, että perustamispääomana sijoitetut varat vastaavat osakepääoman nimellisarvoa. Samoin perustein luovutaisiin kiellosta merkitä uusia osakkeita apportiomaisuutta vastaan. Rahastoyhtiön osakepääoman olisi oltava vähintään 125 000 euroa.

Voimassa olevan 2 momentin säännös rahastoyhtiön hallinnoimien sijoitusrahastojen arvon mukaan määräytyvästä pääomavaatimuksesta muutettaisiin siten, että rahastoyhtiöllä olisi oltava 1 momentissa säädetyn vähimmäispääoman lisäksi omia varoja 0,02 sadasosaa määrästä, jolla sen hallinnoimien sijoitusrahastojen yhteenlaskettu arvo ylittää 250 miljoonaa euroa. Omien varojen kokonaismäärän ei kuitenkaan tarvitsisi ylittää 10 miljoonaa euroa.

Ehdotetussa uudessa 3 momentissa määriteltäisiin, miten 2 momentissa tarkoitettu rahastoyhtiön hallinnoimien sijoitusrahastojen yhteenlaskettu arvo laskettaisiin. Mukaan luettaisiin kaikki rahastoyhtiön hallinnoimat si-

joitusrahastot siitä riippumatta, ovatko ne sijoitusrahastodirektiivin mukaisia vai erikoissijoitusrahastoja. Jos rahastoyhtiö tarjoaa palveluita toisiin valtioihin ja se nimitään tällaisessa valtiossa rekisteröityä sijoitusyhtiön muodossa toimivaa yhteissijoitusyritystä hoitavaksi rahastoyhtiöksi, mukaan laskettaisiin myös tällaisen sijoitusyhtiön varat. Rahastoyhtiön hallinnoimien sijoitusrahastojen yhteenlaskettuun arvoon laskettaisiin mukaan kaikki ne sijoitusrahastot, joiden rahastoyhtiönä se toimii riippumatta siitä, käytetäänkö sijoitusrahaston hallinnoinnissa asiamiestä. Vastavuoroisesti pääomavaatimukseen ei laskettaisiin sellaisia sijoitusrahastoja, joita rahastoyhtiö hoitaa toisen rahastoyhtiön antaman toimeksiannon perusteella.

Ehdotetun uuden 4 momentin mukaan 2 momentissa asetetuista vaatimuksista huolimatta rahastoyhtiön omien varojen määrä ei saisi alittaa yhtä neljäsosaa edellisen tilikauden hyväksytyn tuloslaskelman osoittamista kiinteistä kuluista tai, jos rahastoyhtiön toiminnassa on tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen tapahtunut merkittäviä muutoksia, Rahoitustarkastuksen rahastoyhtiön hake-
muksesta vahvistamaa määrää. Ehdotus vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 31 §:n 3 momentin vaatimusta.

Ehdotetun uuden 5 momentin mukaan rahastoyhtiön, joka harjoittaa ehdotetun 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa, omien varojen olisi aina täytettävä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 31 §:ssä säädetty vaatimukset. Ehdotetun 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa voivat nykyisin harjoittaa luottolaitokset ja sijoituspalveluyritykset ja ehdotuksen mukaan jatkossa myös rahastoyhtiöt. Käytännössä rahastoyhtiölle laskettaisiin erikseen omia varoja koskeva vaatimus sen harjoittamassa sijoitusrahastotoiminnassa 2—4 momentin mukaan ja rahastoyhtiön harjoittamassa sijoituspalvelutoiminnassa 5 momentin mukaan. Rahastoyhtiön tulisi kulloinkin täyttää se pääomavaatimus, joka on korkeampi. Pääomavaatimusta laskettaessa rahastoyhtiön taseen erät jaettaisiin siten sen mukaan, kumpaan toimintaan niiden katsotaan ensisijaisesti kuuluvan. Rahastoyhtiön kiinteisiin kuluihin kohdistuisi samansisältöinen vaatimus niin harjoitetussa sijoitusrahastotoiminnassa ehdotetun 4 mo-

mentin mukaan kuin harjoitetussa sijoituspalvelutoiminnassa ehdotetun 5 momentin mukaan, koska viittaussäännöksen perusteella tällaiseen rahastoyhtiöön sovellettaisiin sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 31 §:n 3 momentin vaatimusta. Koska rahastoyhtiön koko toiminnasta aiheutuviin kiinteisiin kuuluihin kohdistuu näin samansisältöinen vaatimus, kiinteitä kuluja ei ole tarpeen ennen pääomavaatimusten laskemista jakaa sijoitusrahastotoiminnan tai sijoituspalvelutoiminnan kesken. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin 5 artiklan uutta 4 kohtaa, jonka mukaan ehdotetun 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa harjoittavan rahastoyhtiön olisi täytettävä sijoituspalveluista arvopaperimarkkinoilla annetun direktiivin 93/22/ETY (jäljempänä sijoituspalveludirektiivi) 8 artiklan 2 kohdan vaatimukset. Kyseisen kohdan mukaan kotijäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on vaadittava, että sijoituspalveluyritys täyttää sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten omien varojen riittävydestä annetun neuvoston direktiivin 93/6/ETY vaatimukset.

Ehdotetun uuden 6 momentin mukaan Rahoitustarkastus antaisi sijoitusrahastodirektiivin vaatimusten täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset rahastoyhtiön omille varoille asetettujen vaatimusten soveltamisesta. Koska Rahoitustarkastuksen norminantovalta rajoitettaisiin nimenomaisesti sijoitusrahastodirektiivin soveltamiseen eikä tällä tavoin rajattuun norminantovaltaan sisälly sellaista harkintavaltaa, joka voisi merkittävästi vaikuttaa rahastoyhtiöiden taloudelliseen asemaan, säännös ei olisi ristiriidassa lainsäädäntövallan delegointia koskevien yleisten periaatteiden kanssa. Ehdotus vastaa luottolaitostoinnasta annetun lain 81 a §:ssä Rahoitustarkastukselle säädettyä määräyksenantovaltuutta.

7 §. Voimassa olevan pykälän 1 momentti ehdotetaan kumottavaksi. Koska rahastoyhtiö ehdotetun 5 §:n 2 momentin muutoksen mukaisesti saisi sijoitusrahastotoiminnan harjoittamisen lisäksi tarjota omaisuudenhoitopalvelua, ei olisi enää perusteltua vaatia rahastoyhtiötä käyttämään toiminimessään sanaa rahastoyhtiö. Rahoituspalvelukonsernit voisivat yhdistää tarjoamansa varainhoitopalvelut konsernin omistamaan rahastoyhti-

öön, jolloin sen toiminimessä ei olisi välttämättä tarpeen korostaa yhtiön luonnetta sijoitusrahastotoimintaa harjoittavana palveluntarjoajana.

8 §. Voimassa olevan pykälän 1 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä ei enää säädettäisi rahastoyhtiön hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan asuinpaikkavaatimuksesta, koska tähän ei ole erityisiä perusteita. Koska rahastoyhtiö on osakeyhtiö, vaatimus määräytyisi ehdotuksen mukaan yleisten osakeyhtiölain säännösten mukaan. Osakeyhtiölain 8 luvun 4 § on muutettu lailla 887/2002 siten, että vähintään yhdellä hallituksen jäsenellä ja toimitusjohtajalla on oltava asuinpaikka Euroopan talousalueella, jollei rekisteriviranomainen myönnä yhtiölle lupaa poiketa tästä.

9 §. Voimassa olevan pykälän 1 momentti muutettaisiin yhdenmukaisesti rahastoyhtiön toimilupaa koskevan ehdotetun 5 a §:n kanssa. Säilytysyhteisön toimiluvan myöntävä viranomainen olisi Rahoitustarkastus eikä valtiovarainministeriö, kuten nykyisin.

9 a §. Ehdotetussa uudessa pykälässä säädettäisiin säilytysyhteisön toimiluvan myöntämisen edellytyksistä yhdenmukaisesti rahastoyhtiön toimilupaa koskevan ehdotetun 5 b §:n kanssa.

9 b §. Ehdotetussa uudessa pykälässä säädettäisiin säilytysyhteisön toimiluvan ilmoittamisesta rekisteröitäväksi yhdenmukaisesti rahastoyhtiön toimilupaa koskevan ehdotetun 5 c §:n kanssa.

9 c §. Ehdotetussa uudessa pykälässä säädettäisiin säilytysyhteisön toimiluvan ehdoista yhdenmukaisesti rahastoyhtiön toimilupaa koskevan ehdotetun 5 d §:n kanssa.

9 d §. Ehdotetussa uudessa pykälässä säädettäisiin säilytysyhteisön johtamisesta yhdenmukaisesti rahastoyhtiön johtamista koskevan ehdotetun 5 e §:n kanssa. Mainitusta ehdotuksesta poiketen säilytysyhteisön hallituksen jäseneltä, varajäseneltä, toimitusjohtajalta ja toimitusjohtajan sijaiselta edellytettäisiin sellaista yleistä säilytysyhteisötoiminnan tuntemusta kuin säilytysyhteisön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen. Rahoitustarkastus voisi kieltää enintään viideksi vuodeksi henkilöä toimimasta säilytysyhteisön hallituksen jäsenenä, varajäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena,

jos tämä tehtävänsä hoidossa on osoittanut ilmeistä taitamattomuutta tai varomattomuutta ja jos on ilmeistä, että se voi vakavasti vahingoittaa säilytysyhteisön tai sellaisen sijoitusrahaston, jonka 31 §:n mukaisena säilytysyhteisönä kyseinen säilytysyhteisö toimii, vakaata toimintaa, rahasto-osuudenomistajien tai sijoittajien asemaa tai velkojien etua.

10 §. Voimassa olevassa pykälässä säilytysyhteisölle säädetty 5 miljoonan markan pääomavaatimus ehdotetaan muutettavaksi euromääräiseksi ja vastaamaan määrältään sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 13 §:ää, jossa säädetään säilytysyhteisötoimintaa harjoittavan sijoituspalveluyrityksen pääomavaatimuksesta. Pykälää ehdotetaan lisäksi tarkistettavaksi siten, että siinä ei käytettäisi termiä perustamispääoma, koska pykälässä säädetty vähimmäispääomavaatimus on tarkoitettu sovellettavaksi koko säilytysyhteisön toiminnan ajan. Vaatimuksesta osakepääoman maksamisesta rahassa luovuttaisiin, koska osakeyhtiölaissa nykyisin olevat apportiomaisuutta koskevat säännökset riittävät varmistamaan, että perustamispääomana sijoitetut varat vastaavat osakepääoman nimellisarvoa.

12 §. Voimassa oleva pykälä ehdotetaan kumottavaksi yhdenmukaisesti ehdotetun 5 a §:n kanssa, jonka mukaan kaikista toimilupahakemuksessa annettavista selvityksistä säädettäisiin valtiovarainministeriön asetuksella.

13 §. Voimassa oleva pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska rahastoyhtiön toimiluvan myöntämisestä säädettäisiin ehdotetuissa 5 a–5 d pykälissä.

14 §. Voimassa oleva pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska rahastoyhtiön ja säilytysyhteisön toiminnan aloittamisesta säädettäisiin ehdotetuissa 5 b ja 9 a pykälissä.

15 §. Voimassa olevan pykälän 1 momentti ehdotetaan kumottavaksi, koska rahastoyhtiön ja säilytysyhteisön hallintohenkilöiden vaihtumisesta ilmoittamisesta säädettäisiin ehdotetuissa 5 e ja 9 d pykälissä. Myös voimassa olevan pykälän 2 momentti ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana. Momentissa tarkoitettu tieto on saatavilla kaupparekisteristä tietoteknisten järjestelmien välityksellä.

16 §. Voimassa olevan pykälän viittaus sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin eh-

dotetaan muutettavaksi yhdenmukaisesti kyseisen lain muutoksen kanssa (48/2002).

17 §. Voimassa oleva pykälä ehdotetaan kumottavaksi 5 a §:ssä ehdotetun toimilupaviranomaista koskevan muutoksen johdosta ja koska Rahoitustarkastuksen oikeudesta saada valvonnan kannalta tarpeellisia tietoja säädetään yleisesti laissa Rahoitustarkastuksesta.

4 luku. **Rahastoyhtiön toiminta ja tehtävät**

24 §. Voimassa olevaan pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti. Rahastoyhtiöt pyytävät nykyisin valtiovarainministeriötä ja Rahoitustarkastusta vahvistamaan sijoitusrahastojen sääntöjä ilman varmuutta siitä, milloin ne tosiasiallisesti aikovat aloittaa sijoitusrahaston toiminnan. Nykyisen lain voimassaoloaikana on vahvistettu usean sellaisen rahaston säännöt, joiden toimintaa ei ole koskaan aloitettu. Tämä käytäntö vaikeuttaa sijoitusrahastotoiminnan valvontaa ja tilastointia, koska rahastoista ylläpidettävissä rekistereissä joudutaan ylläpitämään myös tällaisia niin sanottuja pöytälaatikkorahastoja. Sääntöjen vahvistuttaminen ilman konkreettisia aikomuksia rahastotoiminnan aloittamisesta on rasite lupaviranomaisten resursseille.

Sijoitusrahaston sääntöjen vahvistamisesta ehdotetaan alkavaksi kahden vuoden määräaika, jonka kuluessa rahastoyhtiön on aloitettava sijoitusrahaston toiminta, tai sääntöjen vahvistamisen katsotaan rauenneen. Kahta vuotta voidaan pitää kohtuullisena aikana rahastoyhtiölle valita sopiva hetki aloittaa sijoitusrahaston toiminta. Aika laskettaisiin sijoitusrahastojen sääntöjen ensimmäisestä vahvistamisesta, eikä sitä voitaisi pidentää sääntömuutoksilla.

26 §. Voimassa olevan pykälän 2 momentti ehdotetaan korvattavaksi säännöksellä, jonka mukaan rahastoyhtiön olisi sijoitusrahastotoiminnassaan pyrittävä välttämään eturistiriitatilanteita ja niiden syntyessä varmistettava, että rahastoyhtiön hallinnoimia sijoitusrahastoja, niiden rahasto-osuudenomistajia ja rahastoyhtiön muita asiakkaita kohdellaan tasapuolisesti. Eturistiriitatilanteiden välttäm-

nen olisi otettava huomioon myös rahastoyhtiön liiketoiminnan organisoinnissa. Rahastoyhtiöllä tulisi olla sellainen rakenne ja organisaatio, että yhtiön ja sen hallinnoiman sijoitusrahaston osuudenomistajien sekä rahastoyhtiön muiden asiakkaiden välisistä eturistiriidoista aiheutuvat riskit rajoitetaan mahdollisimman vähiin. Muilla asiakkailla tarkoitetaan esimerkiksi rahastoyhtiön omaisuudenhoitoasiakkaita, jos rahastoyhtiö harjoittaa ehdotetun 5 §:n 2 momentin tarkoittamaa toimintaa. Vaikka kyseistä toimintaa harjoittaviin rahastoyhtiöihin ehdotetaan sovellettavaksi arvopaperimarkkina- ja säädettyjä arvopaperinvälittäjän velvollisuuksia, kuten sen 4 luvun menettelytapasäännöksiä ja siten myös kyseisen luvun säännöksiä eturistiriitatilanteista, on mahdolliset eturistiriitatilanteet sijoitusrahasto- ja omaisuudenhoitotoiminnan kesken tarpeen ottaa huomioon myös tässä momentissa, jossa säädetään eturistiriitatilanteiden ottamisesta huomioon sijoitusrahastotoimintaa harjoitettaessa. Jos rahastoyhtiö perustaa sivuliikkeen, sen organisaatiojärjestelyt eivät saa olla ristiriidassa isäntävaltion laatimien eturistiriitoja koskevien menettelytapasääntöjen kanssa. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin uuden 5 f artiklan 1 kohdan b alakohtaa ja 5 h artiklan d alakohtaa.

Ehdotus täydentäisi yleissäännöksenä sijoitusrahastolain voimassa olevia eturistiriitojen käsittelyä koskevia erityissäännöksiä. Voimassa olevan 25 §:n 3 momentin mukaan rahastoyhtiö edustaa omista nimissään sijoitusrahastoa. Sijoitusrahastoa koskevissa oikeustoimissa on mainittava, minkä sijoitusrahaston puolesta rahastoyhtiö toimii. Vaatimuksella yksilöidä se sijoitusrahasto, jonka nimiin arvopaperitransaktio tehdään, vältetään eturistiriitoja eri sijoitusrahastojen välillä arvopaperikauppojen allokoinnissa. Voimassa olevan 28 §:n mukaan sijoitusrahaston varat on sijoitettava ilman aiheutonta viivytystä, siten kuin siitä 11 ja 12 luvussa säädetään. Rahastoyhtiö ei saa sijoittaa sijoitusrahaston varoja markkina-arvoa kalliimmalla hinnalla tai luovuttaa niitä markkina-arvoa halvemmalla hinnalla, ellei siihen ole erityistä syytä. Kyseessä on ns. *arms length*-periaate, jolla pyritään varmistamaan se, että sijoitusrahaston varoilla suoritettava kaupankäynti tapahtuu

osuudenomistajien edun mukaisesti eikä esimerkiksi suosien rahastoyhtiön lähipiiriin kuuluvia tahoja. Voimassa olevan 102 §:n mukaan 99 §:n 1 momentissa määritelty ilmoitusvelvolliset eivät saa ilman Rahoitustarkastuksen lupaa vastikkeellisesti hankkia rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston varoihin kuuluvia arvopapereita tai johdannaisopimuksia tai luovuttaa tällaiselle sijoitusrahastolle edellä tarkoitettuja varoja, ellei hankintaa tai luovutusta toteuteta 69 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun kaupankäynnin välityksellä tai ellei kysymyksessä ole vakioitu johdannaisopimus. Säännöksellä estetään rahastoyhtiön lähipiiriin kuuluvia käyttämästä asemaansa väärin kaupankäynnissä sijoitusrahaston kanssa.

Sijoitusrahastotoiminnassa mahdollisia eturistiriitatilanteita on laajasti käsitelty kansainvälisen arvopaperivalvojen järjestön (*International Organization of Securities Commissions, IOSCO*) teknisen komitean raportissa *Conflicts of Interests of CIS Operators*, toukokuu 2000. Esimerkkejä mahdollisista ristiriitatilanteista ovat raportin mukaan rahastoyhtiön lähipiiriin kuuluvien arvopaperinvälittäjien käyttö sijoitusrahaston sijoitus-toiminnassa, sijoitusrahaston varoista maksettujen arvopaperinvälityspalkkioiden palautukset, sijoitusrahastojen varojen sijoittaminen rahastoyhtiön lähipiiriin kuuluvan yhteisön järjestämään arvopaperien liikkeeseen laskuun tai omistamiin arvopapereihin ja rahastoyhtiön lähipiiriin kuuluvalla annettavat luotot tai sellaiselta saatavat luotot.

Kyseiseen 2 momenttiin ehdotetaan myös lisättäväksi Rahoitustarkastukselle valtuus antaa määräyksiä menettelyistä eturistiriitatilanteiden välttämiseksi. Valtuus olisi sanamuodoltaan yhdenmukainen arvopaperimarkkinalain 4 luvun 4 §:n 3 momentissa olevan valtuuden kanssa (arvopaperimarkkinalain muutos 1517/2001). Ehdotuksessa Rahoitustarkastuksen määräyksenantovaltuudella tarkoitetaan Rahoitustarkastuksesta annetun lain 4 §:n 4 kohdassa tarkoitettua toimintatapaa antaa lain soveltamisen kannalta tarpeellisia määräyksiä niin kuin laissa erikseen säädetään. Rahoitustarkastus voisi määräyksessään täsmentää ehdotettavan eturistiriitoja koskevan yleissäännöksen sisältöä ottaen huomioon myös edellä mainitut voi-

massa olevan sijoitusrahastolain eturistiriitojen käsittelyä koskevat erityissäännökset.

Voimassa olevan pykälän 3 momentti ehdotetaan korvattavaksi säännöksellä, jonka mukaan Rahoitustarkastus voisi sijoitusrahastodirektiivissä asetettujen vaatimusten täyttämiseksi antaa rahastoyhtiöille tarkempia määräyksiä niistä menettelytavoista, joita rahastoyhtiöiden on sijoitusrahastotoimintaa harjoittaessaan noudatettava tämän pykälän nojalla. Rahastoyhtiön harjoittamaa sijoitusrahastotoimintaa koskeva yleinen menettelytapasäännös on voimassa olevan 26 §:n 1 momentissa. Sen mukaan rahastoyhtiön on harjoitettava sijoitusrahastotoimintaa huolellisesti, itsenäisesti ja asiantuntevasti rahastosuudenomistajien yhteiseksi eduksi. Rahastoyhtiön on toiminnassaan kohdeltava rahastosuudenomistajia yhdenvertaisesti. Säännös vastaa sijoitusrahastodirektiivin uuden 5 h artiklan a, b ja e alakohtaa. Rahoitustarkastus voisi määräyksellään täsmentää voimassa olevassa 1 momentissa olevaa yleissäännöstä. Ehdotus perustuu sijoitusrahastodirektiivin uuteen 5 h artiklaan, joka on valmisteltu sijoituspalveludirektiivin 11 artiklan pohjalta ja vastaa pääosin sen sanamuotoa. Mainittu artikla on pantu osin täytäntöön ehdotusta vastaavalla arvopaperimarkkinalain 4 luvun 4 §:n 5 momentissa olevalla Rahoitustarkastuksen määräyksenantovaltuudella. Ehdotus vastaisi siten Rahoitustarkastuksen määräyksenantovaltuuden kannalta sijoituspalveludirektiivin täytäntöönpanoa.

Rahoitustarkastuksen olisi määräyksiä antaessaan otettava erityisesti huomioon sijoitusrahastodirektiivin 5 h artiklan menettelytapasäännöille asettamat vaatimukset. Rahoitustarkastuksen määräyksenantovaltuutta voidaan pitää perusteltuna, sillä menettelytapasäännöt voivat olla varsin teknisiä ja yksityiskohtaisia, minkä vuoksi niitä ei ole tarkoituksenmukaista kirjata lakiin. Rahoitustarkastuksen määräyksiin perustuvat menettelytapasäännöt voivat näin tarvittaessa nopeammin joustaa arvopaperimarkkinoilla esiintyviin muutostarpeisiin. Rahoitustarkastuksella olisi toimivalta antaa määräyksiä vain rahastoyhtiöille, mutta ei niiden asiakkaille, joten määräykset vaikuttaisivat näin vain välillisesti rahastoyhtiön ja sen asiakkaan väliseen suhteeseen. Rahoitustarkastuk-

sen määräyksenantovaltuutta rajaisi ehdotetun säännöksen mukaan myös se, että sillä olisi oikeus antaa määräyksiä vain sijoitusrahastodirektiivin asettamien vaatimusten täyttämiseksi.

Ehdotetun uuden 4 momentin mukaan omaisuudenhoitopalvelua tarjoava rahastoyhtiö ei saisi sijoittaa asiakkaansa varoja hallinnoimiensa sijoitusrahastojen osuuksiin, ellei se ole saanut tähän asiakkaalta etukäteen hyväksyntää. Säännöksellä pyritään välttämään eturistiriitatilanteiden syntyä. Sijoittajan on tärkeää tietää, että hänelle tarjottava omaisuudenhoitopalvelu suoritetaan osittain tai kokonaan sijoitusrahastojen kautta, koska tällä voi olla vaikutusta sijoitukseen kohdistuviin kokonaispalkkioihin ja toisaalta omaisuudenhoidon yksilöllisyyden tasoon. Hyväksyntä voisi olla kerralla annettava kaikki rahastoyhtiön hallinnoimat rahastot käsittävä yleishyväksyntä, koska kyseessä on yksinkertaistettu menettely, jolla halutaan varmistua siitä, että sijoittaja on perillä rahastoyhtiön mahdollisuudesta käyttää omia rahastojaan omaisuudenhoitopalvelun tarjoamisessa. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin uuden 5 f artiklan 2 kohdan ensimmäistä luetelmakohtaa.

26 a §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, jossa säädettäisiin yhdenmukaisesti luottolaitostoiminnasta annetun lain 25 §:n ja sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 16 b §:n kanssa rahastoyhtiön asiamiehen käyttämisen yleisistä perusteista. Luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen ja rahastoyhtiön toimiala olisi ehdotetun 5 §:n 2 momentin muutoksen mukaan osin päällekkäinen, joten kyseisiä yhteisöjä koskevassa sääntelyssä on tarpeen pyrkiä mahdollisimman suureen yhdenmukaisuuteen. Pykälää sovellettaisiin kaikkeen rahastoyhtiön muutettavaksi ehdotetun 5 §:n nojalla harjoittamaan liiketoimintaan.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin rahastoyhtiön toimipaikkavaatimuksesta ja asiamiehen käytön yleisistä edellytyksistä yhdenmukaisesti luottolaitostoiminnasta annetun lain 25 §:n 1 momentin ja sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 16 b §:n 1 momentin kanssa. Rahastoyhtiöllä olisi oltava toimintaansa varten vähintään yksi kiinteä toimipaikka. Se voisi harjoittaa toimintaansa li-

säksi muissa toimipaikoissa. Ulkopuolisten palvelujen käyttämisestä käytettäisiin jatkossa yhdenmukaisesti luottolaitostoiminnasta annetun lain 25 §:n ja sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 16 b §:n kanssa termiä asiamiehen käyttäminen. Asiamiehen käyttö olisi momentin mukaisesti sallittua ainoastaan silloin, kun se ei haittaa rahastoyhtiön riskien hallintaa tai sisäistä valvontaa tai muuta liiketoiminnan asianmukaista hoitamista. Rahastoyhtiön olisi siten varmistuttava ennen liiketoiminnan antamista asiamiehen hoidettavaksi, että asiamies noudattaa toiminnassaan sille ulkoistetun toiminnan kannalta merkityksellisiä säännöksiä, kuten esimerkiksi arvopaperien markkinoinnista ja asiakkaan tunnistamisesta annettuja säännöksiä, jos asiamies markkinoi rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston osuuksia. Erityisesti rahastoyhtiön olisi varmistuttava siitä, että asiamiehen käyttö ei heikennä rahastoyhtiön mahdollisuuksia hallita riskejään eikä vaikeuta sen sisäistä valvontaa. Rahastoyhtiö ei myöskään saisi antaa tehtäviään siinä määrin asiamiesten hoidettavaksi, että siitä tulisi niin sanottu postilaatikkoyhteisö. Jos tällaiset yleiset edellytykset eivät Rahoitustarkastuksen käsityksen mukaan täyty, Rahoitustarkastus voisi Rahoitustarkastuksesta annetun lain 19 §:n nojalla kieltää asiamies-sopimuksen täytäntöönpanon tai sen jatkamisen.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin yhdenmukaisesti luottolaitostoiminnasta annetun lain 25 §:n 2 momentin ja sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 16 b §:n 2 momentin kanssa, että rahastoyhtiön on varmistuttava siitä, että se saa asiamieheltä kaikki ne tiedot, jotka ovat tarpeen rahastoyhtiön viranomaisvalvontaa, riskien hallintaa ja sisäistä valvontaa varten. Käytännössä rahastoyhtiön olisi sisällytettävä tätä koskeva ehto asiamiehen kanssa tehtävään sopimukseen. Sopimuksessa olisi lisäksi sovittava siitä, että nämä tiedot voidaan luovuttaa Rahoitustarkastukselle, jotta Rahoitustarkastus voisi varmistua siitä, ettei asiamiehen toiminnasta aiheudu riskiä rahastoyhtiön toiminnalle.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin yhdenmukaisesti luottolaitostoiminnasta annetun lain 25 §:n 3 momentin ja sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 16 b §:n 3 momen-

tin kanssa, että rahastoyhtiön olisi tehtävä Rahoitustarkastukselle kirjallinen ulkoistamisilmoitus sen siirtäessä liiketoimintaan kuuluvia tehtäviä asiamiehen hoidettavaksi. Momentti ei koskisi liiketoimintaan kuuluvien tehtävien siirtämistä sellaisen asiamiehen hoidettavaksi, joka kuuluu rahastoyhtiön kanssa samaan konsolidointiryhmään tai osuuspankkien yhteenliittymään. Muusta ulkoistamisesta kuin asiamiehen käytöstä säädettäisiin erikseen ehdotetussa 30 a §:ssä.

Rahoitustarkastus antaisi tarkemmat määräykset ulkoistamisilmoituksen sisällöstä. Määräyksessä voitaisiin edellyttää erityistä ulkoistamista koskevaa suunnitelmaa, josta kävisi ilmi esimerkiksi asiamiehen välityksellä harjoitettavan toiminnan laatu ja laajuus, asiamiehen nimi ja kotipaikka sekä toimiala, selvitys siitä, miten asiamiehen välityksellä harjoitettava liiketoiminta on sisällytetty rahastoyhtiön sisäiseen valvontaan ja riskienhallintajärjestelmään, miten rahastoyhtiö voi varmistua toimintaa hoitavan yrityksen taloudellisista ja muista edellytyksistä hoitaa ulkoistettuja tehtäviä, miten ulkoistettujen toimintojen aiotaan hoitaa, jos asiamies estyy hoitamasta ulkoistettuja toimintoja (varasuunnitelma) sekä perusteet asiamies-sopimuksen irtisanomiselle ja irtisanomisaika.

Rahoitustarkastuksen määräyksessä voitaisiin lisäksi määritellä sellainen rahastoyhtiön koko toiminnan kannalta epäolennainen asiamiehen käyttö, josta ei tarvitsisi tehdä momentissa tarkoitettua ilmoitusta. Olennaisuuden arviointiin vaikuttaa yhtäältä ulkoistettavan toiminnan luonne ja toisaalta sen laajuus suhteessa koko toiminnan laajuuteen. Olennaisuuden arvioinnissa olisi erityisesti kiinnitettävä huomiota sen taloudellisen riskin enimmäismäärään, joka asiamiehen hoitamasta toiminnasta saattaa aiheutua.

26 b §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, johon siirrettäisiin voimassa olevassa 26 §:ssä olevat rahastoyhtiön ulkopuolisten palvelujen käyttöä koskevat säännökset täydennettynä vastaamaan sijoitusrahastodirektiivin uuden 5 g artiklan vaatimuksia. Pykälään koottaisiin ehdotettua 26 a §:ää täydentävät, rahastoyhtiön asiamiehen käyttöä nimenomaan sijoitusrahastotoiminnan hoitamisessa koskevat erityissäännökset.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin asia-

miehen käytölle se perusedellytys, että asiamiehen käyttäminen ei saa estää rahastoyhtiötä toimimasta sen hallinnoiman sijoitusrahaston osuudenomistajien edun mukaisesti. Rahastoyhtiön käyttämällä asiamiehellä tulisi olla sille annetut tehtävät huomioon ottaen riittävä ammattitaito suoritua tehtävistään. Rahastoyhtiön olisi asiamiehen kanssa sopimusta tehdessään huolehdittava siitä, että se voi antaa asiamiehelleen ulkoistamistoimeksiannon voimassaolonaikana tarvittavia lisäohjeita ja purkaa asiamiehen kanssa tehdyn sopimuksen välittömästi, jos tämä on osuudenomistajien etujen mukaista. Jos asiamies esimerkiksi jatkuvasti toimii sijoitusrahaston sijoitustoiminnassa vastoin rahaston sääntöjä ja rahastoyhtiön antamia tarkempia ohjeita, on asiamiessopimus purettava ja sijoitustoiminnan hoito järjestettävä uudelleen.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin asiamiehen käyttämisestä sijoitustoiminnan hoitamisessa. Sijoitustoiminnassa asiamiehenä saisi toimia vain yhteisö, joka on saanut toimiluvan tai on rekisteröity tätä toimintaa varten, ja jonka toiminnan vakautta valvotaan. Ehdot täyttävät lähtökohtaisesti kaikki ne luottolaitokset ja sijoituspalveluyritykset, joiden toimilupa sisältää tämän palvelun tarjoamisen ja joiden kotipaikka on Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Rekisteröintivaatimuksella tarkoitettaisiin sitä, että Euroopan talousalueen ulkopuolella sijaitseissa valtioissa momentissa tarkoitettu sijoitustoiminta ei välttämättä vaadi varsinaista toimilupaa, vaan kyseistä toimintaa harjoittavien yhteisöjen on rekisteröidyttävä valvontaviranomaisen ylläpitämään rekisteriin. Jos asiamiehen kotipaikka on muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, sitä valvovan viranomaisen sekä Rahoitustarkastuksen välinen yhteistyö olisi riittävässä määrin varmistettava. Selkeänä osoituksena tästä voidaan pitää ainakin sitä, että näiden kahden valvontaviranomaisen välillä on tehty niin sanottu valvontapöytäkirja (engl. *memorandum of understanding*) valvontayhteistyöstä ja tarpeellisesta tietojenvaihdosta. Jos yhteisö, jolle rahastoyhtiö on ulkoistanut sijoitusrahaston sijoitustoiminnan hoitamisen, ulkoistaa edelleen osia tästä toiminnasta, momentissa asetetut vaatimukset ulottuisivat myös niihin yhteisöihin, joille toimintaa edel-

leen ulkoistetaan. Rahastoyhtiön olisi myös määrääjain annettava asiamiehelle määräykset sijoitustoiminnan yleisistä perusteista.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan pääosin siirrettäväksi voimassa olevan 26 §:n 2 momentin sisältö. Ulkoistamiskieltoa ehdotetaan täydennettäväksi siten, että sijoitusrahaston hallinnointiin liittyvien tehtävien hoitamisessa ei edelleenkään saisi käyttää asiamiehenä rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston säilytysyhteisöä, eikä jatkossa myöskään muuta yhteisöä, jonka edut voivat olla ristiriidassa rahastoyhtiön tai osuudenomistajien etujen kanssa.

Pykälän 4 momenttiin ehdotetaan siirrettäväksi voimassa olevan 26 §:n 3 momentin sisältö sillä muutoksella, että momentissa todettaisiin nimenomaisesti, että rahastoyhtiöön rinnastetaan sen asiamies momentissa olevan kiellon kannalta. Suurin osa rahastoyhtiöistä on ulkoistanut hallinnoimiensa sijoitusrahastojen sijoitustoiminnan hoitamisen tätä toimintaa harjoittavalle sijoituspalveluyritykselle tai luottolaitokselle. Näin ollen rahastoyhtiön ja sen harjoittaman sijoitusrahastotoiminnan ja säilytysyhteisön toiminnan riittävän itsenäisyyden turvaamiseksi olisi tarpeen ulottaa momentissa tarkoitettu kieltö myös niihin yhtiöihin, joihin sijoitustoiminta on ulkoistettu. Tällä säännöksellä turvattaisiin rahastojen sijoitustoiminnan hoitamisen riippumattomuutta säilytysyhteisöstä, jolla on velvollisuus valvoa rahastoyhtiön harjoittamaa sijoitusrahastotoimintaa.

Pykälän 5 momentissa vaadittaisiin, että sijoitusrahaston rahastoesitteessä ja yksinkertaistetussa rahastoesitteessä olisi mainittava, miltä osin rahastoyhtiö käyttää toiminnassaan asiamiestä. Sijoittajien tiedonsaanti siitä, että rahastoyhtiö käyttää asiamiestä hoitamaan osaa toiminnastaan, varmistettaisiin tällä tavoin. Vaatimus korvaisi voimassa olevan 26 §:n 2 momentin säännöksen, jonka mukaan ulkopuolisten palvelujen laadusta ja laajuudesta on otettu riittävät määräykset sijoitusrahaston sääntöihin. Säännöissä nykyisen käytännön mukaan esitettävät tiedot siirrettäisiin siten esitteisiin. Erityisen tärkeää sijoittajan kannalta on tietää, mikä yhteisö hoitaa rahastoyhtiön puolesta sijoitusrahaston sijoitustoimintaa.

27 §. Voimassa olevan pykälän 1 ja 2 mo-

mentissa ehdotetaan alkupääoma-termin sijasta käytettäväksi johdonmukaisesti vähimmäispääoma-termiä. Sijoitusrahaston pääoman on täytettävä sille 1 momentissa asetettu vaatimus koko sijoitusrahaston toiminnan ajan sen jälkeen, kun kuusi kuukautta on kulunut sijoitusrahaston toiminnan aloittamisesta.

Pykälän 1 momentissa säädetty markkamääräinen pääomavaatimus, 10 miljoonaa markkaa, ehdotetaan muutettavaksi euromääräiseksi ja korotettavaksi samalla 2 miljoonaan euroon. Tätä edellytetyn vähimmäispääoman määrää voidaan pitää edelleen varsin vähäisenä kannattavan sijoitusrahasto-toiminnan harjoittamisen näkökulmasta. Sillä voidaan kuitenkin yhdessä pykälän sijoitusrahastolta edellyttämän rahasto-osuudenomistajien vähimmäismäärän kanssa varmistaa se, että kyseessä on aito yhteisen sijoittamisen muoto.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan toimivaltaiseksi viranomaiseksi muutettavaksi Rahoitustarkastus yhdenmukaisesti ehdotetun 5 a §:n kanssa. Koska sijoitusrahaston vähimmäiskokoa koskevien vaatimusten täyttämistä voidaan pitää ehdottomana pääsääntönä sen varmistamiseksi, että kyseessä on aidosti yhteinen sijoitustoiminta, Rahoitustarkastus voisi myöntää 1 momentissa tarkoitettulle määräajalle jatkoa enintään kuusi kuukautta ja ainoastaan erityisistä syistä arvopaperimarkkinoita kohtaan tunnetun luottamuksen varmistamiseksi tai rahasto-osuudenomistajien edun turvaamiseksi. Poikkeuslupa olisi tarpeen, jos vähimmäisvaatimuksen saavuttamatta jäämisestä seuraavat toimenpiteet eli kyseisen sijoitusrahaston lakkauttaminen tai sulauttaminen toiseen sijoitusrahastoon aiheuttaisivat osuudenomistajille todennäköisesti vahinkoa, tai jos kyseiset toimenpiteet olisivat omiaan heikentämään sijoittajien arvopaperimarkkinoita kohtaan tuntemaa luottamusta.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan rahastoyhtiölle säädettäväksi velvollisuus ilmoittaa välittömästi Rahoitustarkastukselle, kun 1 momentissa tarkoitettu vähimmäispääoma tai rahasto-osuudenomistajien vähimmäismäärä saavuttaa tai ylittää taikka vähenee alle kyseisessä momentissa mainitun rajan. Rahoitustarkastus saa rahastoyhtiöltä nykyi-

sin useissa tapauksissa tiedon laissa säädettyjen vähimmäisrajojen alittamisesta varsin myöhään, esimerkiksi kun 50 §:n 2 momentissa rahastoyhtiölle säädetty 30 vuorokauden toiminta-aika ennen lunastuskiellon asettamista on jo kulunut loppuun. Jotta Rahoitustarkastus voisi tehokkaasti valvoa vähimmäisrajojen noudattamista, rahastoyhtiöille on tarpeen säätää nimenomainen velvollisuus ilmoittaa Rahoitustarkastukselle, kun rajat saavutetaan, ylitetään tai alitetaan.

29 §. Voimassa oleva pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että sijoitusrahaston varoihin kuuluvien osakkeiden tuottaman äänioikeuden käyttämisestä yhtiökokouksessa ei enää olisi päätettävä rahastoyhtiön hallituksessa kussakin tapauksessa erikseen, koska se on osoittautunut käytännössä tarpeettoman raskaaksi menettelytapavaatimukseksi. Rahastoyhtiön hallituksen olisi ehdotuksen mukaan hyväksyttävä tavoitteet ja toimintatavat äänioikeuden käyttämiselle. Toimintatapoihin kuuluisi esimerkiksi sen päättäminen, kuka valtuutetaan käyttämään äänivaltaa yhtiökokouksessa ja millaisin ehdoin. Omistajaohjauksen tavoitteet olisi julkistettava kunkin rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston rahastoesitteessä. Lisäksi sijoitusrahaston puolivuotiskatsauksessa ja vuosikertomuksessa olisi esitettävä tiedot siitä, miten sijoitusrahastolle kuuluvaa äänioikeutta on katsauskaudella käytetty. Koska kyseessä olisi uudentyyppinen omistajapolitiikkaan liittyvä tiedonantovelvollisuus, rahastoyhtiöiden asiassa omaksumia käytäntöjä olisi syytä yhdenmukaistaa esimerkiksi Suomen Sijoitusrahastoyhdistys ry:n jäsenenään oleville rahastoyhtiölle laatiman itsesääntelyn kautta. Yhdistys on 10.6.2003 antanut suosituksen rahastoyhtiöiden omistajapolitiikasta, jossa rahastoyhtiöitä suositetaan laatimaan ja julkistamaan omistajaohjausta koskevat periaatteensa sekä tiedottamaan merkittävimmät yksittäiset omistajavallan käyttöä koskevat toimenpiteensä ja kannanottonsa osuudenomistajille tarkoituksenmukaisella tavalla. Useissa maissa asiasta on annettu vastaavantyyppistä itsesääntelyä. Ruotsissa *Fondbolagens Förening* antoi 13.2.2002 asiaa koskevat suosituksensa *Rekommendation för fondbolagens ägarutövande*.

4 a luku. **Rahastoyhtiön vakavaraisuus ja riskien hallinta**

Lakiin ehdotetaan säädettäväksi uusi rahastoyhtiön vakavaraisuutta ja riskien hallintaa koskeva luku yhdenmukaisesti 5 §:n 2 momentin ehdotetun muutoksen kanssa, jolla rahastoyhtiön toimialaa laajennettaisiin. Ehdotetun luvun säännökset vastaavat soveltuvin osin sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 5 luvun säännöksiä.

30 a §. Ehdotettu uusi pykälä sisältäisi yleissäännökset rahastoyhtiön riskienhallinnasta yhdenmukaisesti sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 29 §:n kanssa. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin 5 artiklan uutta 4 kohtaa sekä uutta 5 f artiklaa.

Ehdotetun 1 momentin mukaan rahastoyhtiö ei saisi toiminnassaan ottaa niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennaista vaaraa rahastoyhtiön vakavaraisuudelle. Rahastoyhtiöllä olisi oltava toimintaansa nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät. Sisäisen valvonnan järjestelmä käsittäisi muun muassa sisäistä tarkastusta, johdon raportointijärjestelmää, liiketoimille asetettavia limiittejä sekä eri toimintojen välistä työnjakoa ja niiden välistä kontrollijärjestelmää koskevat periaatteet.

Ehdotetussa 2 momentissa säädettäisiin, että rahastoyhtiön siirtäessä riskienhallinnan tai muun sisäisen valvonnan kannalta merkityksellisiä tehtäviä sellaisen yrityksen hoidettavaksi, joka ei kuulu rahastoyhtiön kanssa samaan konsolidointiryhmään tai osuuspankkien yhteenliittymään, rahastoyhtiön olisi tehtävä edellä ehdotetun 26 a §:n 3 momentin mukainen ilmoitus. Lisäksi momentissa tarkoitettuun ulkoistamiseen sovellettaisiin 26 a §:n 2 momenttia, jonka mukaan rahastoyhtiön on huolehdittava, käytännössä sopimusehdoin, siitä, että se saa rahastoyhtiön tehtäviä hoitavalta yritykseltä viranomaisvalvonnan, riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan edellyttämät tiedot ja että tällaiset tiedot ovat myös valvontaviranomaisten käytettävissä.

Ehdotetussa 3 momentissa säädettäisiin sijoitusrahastodirektiivin 5 artiklan uuden 4 kohdan sekä uuden 5 f artiklan voimaansaattamiseksi Rahoitustarkastuksen valtuudesta antaa tarkempia määräyksiä rahastoyh-

tiön riskienhallinnalle ja yleisemminkin sisäiselle valvonnalle asetettavista vaatimuksista. Määräykset koskisivat paitsi rahastoyhtiön harjoittamaa sijoitusrahastotoimintaa myös rahastoyhtiön ehdotetun 5 §:n 2 momentin nojalla harjoittamaa liiketoimintaa, kuten omaisuudenhoitopalvelujen tarjontaa.

Sijoitusrahastodirektiivin 5 f artiklan mukaan kotijäsenvaltion on laadittava toiminnan vakautta koskevat säännöt, joita rahastoyhtiöiden on aina noudatettava sijoitusrahastodirektiivin mukaisesti toimiluvan saaneiden yhteissijoitusyritysten hoitamisessa. Kotijäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten on erityisesti vaadittava, että kullakin rahastoyhtiöllä on järkevä hallinto- ja tilinpitokäytäntö, automaattista tietojenkäsittelyä varten tarkoitettu valvonta- ja turvajärjestelyt sekä riittävät sisäiset tarkastusjärjestelmät, joihin kuuluvat erityisesti työntekijöiden henkilökohaisia liiketoimia koskevat säännöt ja rahoitusvälineisiin omien varojen sijoittamiseksi tehtyjen sijoitusten omistusta tai hoitoa koskevat säännöt. Näiden sääntöjen avulla on voitava muun muassa varmistaa, että jokaisesta liiketoimesta, jossa sijoitusrahasto on ollut osallisena, voidaan jälkikäteen todentaa sen alkuperä, osapuolet, luonne sekä toteutamisajankohta ja -paikka sekä se, että rahastoyhtiön hoitamien sijoitusrahastojen varat sijoitetaan rahaston sääntöjen sekä voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

Sijoitusrahastodirektiivin 5 artiklan 4 kohdan mukaan rahastoyhtiöön, joka harjoittaa sellaista toimintaa, josta ehdotetaan säädettäväksi 5 §:n 2 momentissa, sovelletaan sijoituspalveludirektiivin 10 artiklan säännöksiä. Nämä säännökset on pääasiassa saatettu voimaan sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 29 §:n 3 momentissa Rahoitustarkastuksen määräksenantovaltuudella, jota ehdotettu 3 momentti vastaa. Määräykset antaisi Rahoitustarkastus, koska määräykset rajoittuisivat valvonnan tehostamista koskeviin menettelytapoihin eikä niillä voitaisi puuttua rahastoyhtiön liiketoimintaan. Määräykset eivät siten vaikuttaisi suoranaisesti rahastoyhtiön taloudellisen asemaan ja siihen vaikuttavaan liiketaloudelliseen päätöksentekoon.

Rahoitustarkastuksen määräksenanto-oikeus koskisi nimenomaisesti myös 2 momentissa tarkoitettua ilmoitusvelvollisuutta.

Määräyksellä voitaisiin myös määritellä, mitä osin ulkoistamista voidaan pitää 2 momentin soveltamisen kannalta olennaisena. Olenaisuuden arviointiin vaikuttaa ulkoistettavien tehtävien luonne ja laajuus suhteessa koko toimintaan.

30 b §. Ehdotetun pykälän mukaan rahastoyhtiön maksuvalmiuden tulisi olla rahastoyhtiön toimintaan nähden riittävällä tavalla turvattu. Ehdotus vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 30 §:ää. Maksuvalmiuden sääntelyä yhdenmukaisesti sijoituspalveluyritysten kanssa tarvitaan, koska rahastoyhtiön toimialaa laajennettaisiin ehdotetulla 5 §:n 2 momentin muutoksella osin sijoituspalveluiden tarjontaan.

30 c §. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että rahastoyhtiön omien varojen yhteismäärän tulisi aina olla vähintään 6 §:ssä säädetyn vähimmäispääoman suurinen. Jos vähintään kaksi rahastoyhtiötä sulautuu, Rahoitustarkastus voisi myöntää poikkeuksen tästä vaatimuksesta. Vastaanotettavan rahastoyhtiön tai perustettavan rahastoyhtiön omien varojen määrä ei kuitenkaan saisi olla pienempi kuin sulautuvilla rahastoyhtiöillä sulautumishetkellä olleiden omien varojen yhteenlaskettu määrä. Ehdotus on yhdenmukainen sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 31 §:n 2 momentin kanssa ja vastaa sijoitusrahastodirektiivin uuden 5 d artiklan 1 kohtaa.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi yhdenmukaisesti sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 31 §:n 5 momentin kanssa menettelystä, jota noudatettaisiin, jos rahastoyhtiön omat varat laskevat alle edellä 6 §:ssä ehdotetun vähimmäismäärän. Rahastoyhtiön olisi viipymättä ilmoitettava tästä Rahoitustarkastukselle ja ryhdyttävä toimenpiteisiin omien varojen määrää koskevien vaatimusten täyttämiseksi. Rahoitustarkastuksen olisi asetettava määräaika, jonka kuluessa rahastoyhtiön omia varoja koskeva vaatimus on toimiluvan peruuttamisen uhalla täytettävä. Jos vaatimusta ei olisi määräajan päättymisen jälkeenkään täytetty, Rahoitustarkastus voisi tehdä päätöksen toimiluvan peruuttamisesta. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin 5 a artiklan 5 kohdan d alakohtaa ja 5 d artiklan 1 kohtaa.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säadet-

täväksi voitonjakokiellosta tilanteessa, jossa rahastoyhtiön omien varojen määrä alittaa 6 §:ssä säädetty vaatimukset. Rahastoyhtiö ei saisi tällöin jakaa voittoa tai muuta tuottoa omalle pääomalle, ellei Rahoitustarkastus määrääjäksi myönnä poikkeusta. Lupa voitaisiin myöntää, jos Rahoitustarkastus katsoo, että luvan myöntäminen ei vaaranna rahastoyhtiön omia varoja koskevan vaatimuksen täyttämistä sille 2 momentin mukaisesti asetetun määräajan kuluessa. Poikkeuslupa voisi siten tulla kyseeseen vain hyvin poikkeuksellisissa tilanteissa. Luvan edellytyksenä vaadittaisiin Rahoitustarkastuksen päätöksenteon edellytysten turvaamiseksi myös, että rahastoyhtiö on toimittanut Rahoitustarkastukselle tilintarkastetun välitilinpäätöksen.

Pykälän 4 momentissa ehdotetaan säädettäväksi rahastoyhtiön omien varojen määritelmästä. Rahastoyhtiön omien varojen laskentaan sovellettaisiin luottolaitostoiminnasta annetun lain 72 §:n 3 momenttia, jonka mukaan luottolaitoksen omiin varoihin luettaan mainitun lain 73 ja 74 §:n mukaiset luottolaitoksen ensisijaiset ja toissijaiset omat varat vähennettynä 75 §:n mukaisilla vähennyserillä. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin uuden 1 a artiklan 15 kohdassa olevaa määritelmää, jonka mukaan omilla varoilla tarkoitetaan luottolaitosten liiketoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annetun direktiivin 2000/12/EY V osaston 2 luvun 1 jaksossa määriteltyjä omia varoja kuitenkin niin, että tätä määritelmää voidaan muuttaa sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten omien varojen riittävydestä annetun direktiivin 93/6/ETY liitteessä V kuvatuissa olosuhteissa.

5 luku. Säilytysyhteisön toiminta ja tehtävät

34 §. Voimassa olevan pykälän 2 momentti ehdotetaan muutettavaksi. Säilytysyhteisösovimuksen viranomaisvahvistuksella ei nykyisin ole tosiasiallista valvonnallista merkitystä, vaan se on niin sijoittajien, rahastoyhtiöiden, säilytysyhteisöjen kuin myös valvontaviranomaisten kannalta vailla lisäarvoa oleva hakemusprosessi. Säilytysyhteisön tehtävät ja vastuu on säädetty laissa, eivätkä rahastoyhtiö ja säilytysyhteisö voi keskinäisessä sopi-

mukssessaan niistä poiketa. Sijoitusrahastodirektiivin 4 artiklan 2 kohdan mukaan sijoitusrahastolle voidaan antaa toimilupa vain, jos toimivaltaiset viranomaiset hyväksyvät säilytysyhteisön valinnan. Tämän hyväksynnän voidaan katsoa tapahtuvan samalla, kun Rahoitustarkastus 43 §:n nojalla vahvistaa sijoitusrahaston säännöt. Sijoitusrahaston säännöissä on 41 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan mainittava säilytysyhteisön toiminimi.

Näistä syistä sopimusten erityisestä viranomaishyväksynnästä ehdotetaan luovuttavaksi. Riittävänä valvontamekanismina voidaan pitää sitä, että rahastoyhtiö olisi velvollinen toimittamaan hallinnoimansa sijoitusrahaston säilytysyhteisösopimuksen ja siihen tehty muutokset välittömästi Rahoitustarkastukselle tiedoksi, kuten menetellään esimerkiksi rahastoesitteitä koskevan 92 §:n 5 momentin mukaan. Rahoitustarkastus voisi tarvittaessa puuttua säilytysyhteisösopimuksissa mahdollisesti ilmeneviin puutteisiin jatkuvassa valvonnassaan, kun se saisi sopimukset tiedoksi.

6 luku. Tilinpäätös ja tilintarkastus

38 §. Voimassa olevan pykälän 1 momentti muutettaisiin lain soveltamiskäytännön tämentämiseksi siten, että momentissa todettaisiin tilintarkastajien arvonlaskennan tarkastusten vuosittaiseksi vähimmäismääräksi kuusi kertaa. Jotta yksittäiset tarkastukset jakaantuisivat riittävän tasaisesti tarkastuskauden aikana, tarkastusten väliksi säädettäisiin vähintään yksi kuukausi ja enintään kolme kuukautta. Hallintopäätöskäytännössä on vahvistettu sellaisten erikoissijoitusrahastojen sääntöjä, joiden mukaan merkinnät ja lunastukset kyseiseen rahastoon tapahtuvat ainoastaan kolmen kuukauden välein. Muutos mahdollistaa tarkastusten jaksottamisen näiden tapahtumapäivien mukaisesti.

7 luku. Sijoitusrahaston säännöt, niiden muuttaminen ja vahvistaminen

41 §. Voimassa olevan pykälän 1 momentin 11 kohtaa muutettaisiin sanamuodoltaan vastaamaan ehdotettua 93 §:n muutosta, jonka mukaan rahastoyhtiöiden on laadittava

yksinkertaistettu rahastoesite kaikista sijoitusrahastoista.

Voimassa olevan pykälän 2 momentin 1 kohta kumottaisiin yhdenmukaisesti ehdotetun 72 §:n muutoksen kanssa, jonka mukaan saman rahastoyhtiön tai siihen läheisesti sidoksissa olevan rahastoyhtiön hallinnoimiin sijoitusrahastoihin sijoittamiselle ei enää asetettaisi voimassa olevassa laissa olevia vaatimuksia. Voimassa olevan pykälän 2 momentin 5 kohta kumottaisiin yhdenmukaisesti ehdotetun 26 b §:n 5 momentin kanssa, jonka mukaan sijoitusrahaston rahastoesitteessä ja yksinkertaistetussa rahastoesitteessä olisi mainittava, miltä osin rahastoyhtiö käyttää toiminnassaan asiamiestä.

Voimassa olevaan pykälään lisättäisiin uusi 4 momentti. Lain rakenteen selkeyttämiseksi myös johdannaissopimuksiin sijoittamisen sijoitusrahaston säännöille asettamat vaatimukset siirrettäisiin tähän pykälään. Ehdotettu 4 momentti vastaa soveltuvin osin voimassa olevaa 80 §:n 4 momenttia. Sen 1 kohdan mukaan, jos sijoitusrahaston sijoitustoiminnassa käytetään johdannaissopimuksia, rahaston säännöissä olisi mainittava johdannaissopimusten käyttötarkoitus, käytettävien johdannaissopimusten lajit ja käytön laajuus. Käyttötarkoituksella tarkoitetaan tietoa siitä, mihin tarkoitukseen johdannaissopimusta käytetään sijoitusrahaston sijoitustoiminnassa, eli käytetäänkö niitä esimerkiksi rahaston sijoitusten suojaamiseen, tehokkaan omaisuudenhoidon edistämiseen lisätuottojen hankkimiseksi rahastolle, vai korvaamaan suoria arvopaperisijoituksia. Johdannaissopimuksen lajilla tarkoitetaan tietoa ensinnäkin siitä, sijoitetaanko sijoitusrahaston varoja esimerkiksi osake-, korko-, indeksi- vai valuuttajohdannaissopimuksiin, ja toisaalta siitä, tapahtuuko sijoittaminen ostamalla vai myymällä (asettamalla) optioita tai ostamalla vai myymällä termiinejä. Johdannaissopimusten käytön laajuudella tarkoitetaan sitä, että säännöissä tulisi mainita se enimmäisosuus rahaston varoista, joka voi samanaikaisesti olla sijoitettuna johdannaissopimuksiin. Säännöissä tulisi myös mainita, kuinka suuri osuus rahaston varoista voi olla ostettujen tai myytyjen johdannaissopimusten muodossa, esimerkiksi preemioiden markkinahintaan arvostettuna. Erityisen tärkeää olisi mainita säännöissä se,

kuinka suuri osuus rahaston varoista voi olla johdannaisopimusten vakuuksiin sitoutuneena. Nämä tunnusluvut kertovat sijoittajalle niiden riskien suuruudesta, joita rahasto voi sijoitustoiminnassaan ottaa johdannaisopimusten kautta.

Ehdotettavan 4 momentin 2 kohdan mukaan jos sijoitusrahaston sijoitustoiminnassa käytetään vakioimattomia johdannaisopimuksia, säännöissä olisi mainittava näiden vastapuolet. Vaatimuksella ei tarkoitettaisi niinkään yksittäisten vastapuolien nimiä, vaan tietoa siitä, millaisten vastapuolten kanssa sopimuksia voidaan tehdä eli, onko kyse esimerkiksi luottolaitoksista, joilla on vähintään tietyn tasoinen luottoluokitus. Yhdenmukaisesti 69 §:n 2 momenttiin ehdotetun muutoksen kanssa yksittäisiä johdannaismarkkinapaikkoja, joilla käydään kauppaa vakioituilla johdannaisopimuksilla, ei enää vaadittaisi lueteltavaksi säännöissä.

Ehdotettavan 4 momentin 3 kohdan mukaan säännöissä olisi mainittava ne riskienhallintamenetelmät, joita rahastoyhtiö aikoo soveltaa. Säännöissä olisi siten mainittava muun muassa ne menetelmät, joiden avulla määritellään rahaston kokonaissijoitusten riskiasema ja seurataan rahaston arvon päivittäisiä muutoksia. Säännöissä olisi myös mainittava, miten aiotaan toimia, kun johdannaisinvestointi muuttuu huomattavan tappiolliseksi, ja miten tappio suhteutetaan suorien arvopaperisijoitusten samanaikaisiin arvonmuutoksiin. Lisäksi olisi mainittava, onko rahastolle määritelty rajat siihen, kuinka suuri johdannaisinvestointien tappio saa olla ennen kuin tiliasema on suljettava.

Voimassa olevaan pykälään lisättäisiin uusi 5 momentti, johon lain rakenteen selkeyttämiseksi siirrettäisiin voimassa olevasta 81 §:n 5 momentista lainaus- ja takaisinostosopimusten käytön sijoitusrahaston säännöille asettamat vaatimukset.

43 §. Voimassa olevan pykälän 2 ja 3 momentissa olevat viittaukset lupaviranomaiseen muutettaisiin vastaamaan ehdotettua 5 a §:ää. Jatkossa Rahoitustarkastus vahvistaisi myös erikoissijoitusrahastojen säännöt. Erikoissijoitusrahaston sääntöjen vahvistamiselle 2 momentissa asetettuja vaatimuksia selkeytettäisiin siten, että yhdenmukaisesti voimassa olevan 1 momentin sijoitusrahasto-

direktiivin mukaisia sijoitusrahastoja koskevan vaatimuksen kanssa edellytettäisiin, että sääntöjen on oltava lainmukaiset. Erikoissijoitusrahaston sääntöjen on siten täytettävä sijoitusrahaston säännöille sijoitusrahastoissa säädetyt vaatimukset lukuun ottamatta niitä lainkohtia, joista erikoissijoitusrahaston säännöissä voidaan voimassa olevan 12 luvun mukaan poiketa. Erikoissijoitusrahaston sääntöjen vahvistamiselle asetettuja edellytyksiä tarkennettaisiin myös siten, että sääntöjen vahvistaminen ei saisi vaarantaa luottamusta rahoitusmarkkinoiden toimintaan, mikä on vakauden ohella toinen Rahoitustarkastuksesta annetun lain 2 §:ssä Rahoitustarkastuksen toiminnalle asetetuista tavoitteista. Selvyyden vuoksi todettaisiin, että erikoissijoitusrahaston sijoitustoiminnan riskien tulisi sääntöjen perusteella olla riittävästi hajautettuja. Riskien hajauttaminen on sijoitusrahastotoiminnan keskeisimpiä perusperiaatteita. Säännellyn sijoitusrahastotoiminnan piiriin ei ole tarkoitus ottaa millaista riskiä tahansa sisältäviä tuotteita. Sääntelyn ja valvonnan piirissä olevan sijoitusrahaston epäonnistuminen toiminnassaan ja mahdollinen rahaston alasajo voisivat merkittävästi heikentää yleistä luottamusta sijoitusrahastotoimintaan ja yleisemminkin rahoitusmarkkinoiden toimintaan ottaen erityisesti huomioon se, että suuri osa suomalaisista on vasta siirtymässä sijoittamaan varojaan arvopaperimarkkinoille.

Valtiovarainministeriön asetuksella voitaisiin antaa tarkempia määräyksiä seikoista, jotka on otettava huomioon arvioitaessa erikoissijoitusrahaston toiminnan vaikutusta rahoitusmarkkinoiden vakauteen ja toimivuuteen sekä rahoitusmarkkinoiden toimintaa kohtaan tunnettuun luottamukseen. Asetuksella voitaisiin säätää erityisesti erikoissijoitusrahaston sijoitustoiminnan arvioinnissa keskeisistä näkökohdista. Asetuksenantovaltuus rajautuisi erikoissijoitusrahastojen toimintaan eikä sen tarkoituksena olisi ohjata Rahoitustarkastuksesta annetun lain 2 §:ssä Rahoitustarkastuksen toiminnalle asetettujen tavoitteiden tulkintaa.

Rahoitustarkastuksen harkintavaltaa rajoittaa sääntöjen vahvistamisen yhteydessä rahastoyhtiön ja erikoissijoitusrahaston toimintaa rajattaisiin yhdenmukaisesti ehdotetun 5 d §:n 2 momentin kanssa siten, että kyseis-

ten rajoitusten tulisi olla valvonnan kannalta välttämättömiä. Rahoitustarkastuksen olisi siten voitava perustella ehtojen asettaminen valvonnan tavoitteilla, kuten arvopaperimarkkinoiden vakauden tai sijoittajien edun turvaamisella.

Voimassa oleva 3 momentti muutettaisiin siten, että sijoitusrahaston sääntöjen muutos tulisi voimaan kuukauden kuluttua siitä, kun Rahoitustarkastus on vahvistanut muutoksen ja muutos on saatettu rahasto-osuudenomistajien tietoon sijoitusrahaston säännöissä määrättyllä tavalla, jollei Rahoitustarkastus toisin päättä muutosten laajuus ja rahasto-osuudenomistajien etu huomioon ottaen. Rahoitustarkastuksen mahdollisuus päättää sääntömuutoksen voimaantulosta momentin pääsäännöstä poiketen tarkoittaa käytännössä pääsääntöä nopeampaa voimaantuloaikataulua. Tämä johtuu siitä, että jo voimassa olevan momentin mukaan rahastoyhtiö voi omalla toiminnallaan ajoittaa muutoksen voimaantulon sille toiminnallisesti sopivaan ajankohtaan, koska sääntömuutoksen voimaantulo riippuu siitä, milloin rahastoyhtiö päättää saattaa muutoksen osuudenomistajien tietoon. Jos muutos kuitenkin halutaan voimaan ennen pääsäännön mukaista määräaika, Rahoitustarkastuksen on päätettävä siitä rahastoyhtiön hakemuksesta samalla, kun se vahvistaa sääntömuutoksen. Rahoitustarkastuksen olisi asiaa ratkaistessaan otettava huomioon sääntömuutosten laajuus ja rahasto-osuudenomistajien etu. Esimerkiksi pelkästään teknisiä muutoksia sisältävä sääntömuutos voitaisiin tarvittaessa määrätä tulemaan voimaan kuukautta lyhyemmässäkin ajassa, sijoitusrahaston nimenmuutosten kaltaiset asiat jopa välittömästi muutoksen vahvistamisen jälkeen. Sen sijaan osuudenomistajien oikeusturvaa loukkaisi, jos lain mukaisesta määräajasta myönnettäisiin sitä lyhentävä poikkeus silloin, kun on kysymyksessä esimerkiksi olennaisen sijoituspolitiikan muutoksen sisältävä sääntömuutos. Näissä tapauksissa pääsäännön mukaisesta voimaantuloajankohdasta ei ilman erityisen painavia perusteita voitaisi myöntää poikkeusta, vaan osuudenomistajille olisi annettava riittävästi aikaa reagoida muutokseen esimerkiksi pyytämällä rahastoyhtiötä lunastamaan omistamansa rahasto-osuudet.

8 luku. **Rahasto-osuus sekä sen arvonmääritys, liikkeeseenlasku ja lunastaminen**

45 §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti. Käytännön kokemukset, erityisesti Yhdysvalloissa 11.9.2001 tehtyjen terrori-iskujen sijoitusrahastotoiminnalle aiheuttamat ongelmat, ovat osoittaneet, että Rahoitustarkastukselle on tarpeen säätää valtuudet keskeyttää rahasto-osuuksien lunastusten ohella myös niiden merkinnät vastaavin perustein kuin 51 §:ssä lunastukset eli jos se on välttämätöntä arvopaperimarkkinoita kohtaan tunnetun luottamuksen varmistamiseksi, rahasto-osuudenomistajien edun turvaamiseksi tai muusta erityisen painavasta syystä. Tämän valtuuden käyttö olisi siten rajattu hyvin poikkeuksellisiin tilanteisiin.

Terrori-iskujen jälkeisinä päivinä Yhdysvaltain arvopaperipörssit olivat suljettuina, eikä suurelle osalle sijoitusrahastoja voitu määrittää markkina-arvoa. Tämän seurauksena kolmasosa suomalaisista sijoitusrahastoista jouduttiin sulkemaan merkinnöiltä ja lunastuksilta lähes viikon ajaksi. Merkintöjen keskeyttäminen jouduttiin kyseisessä tilanteessa perustamaan keinotekoiseen ratkaisuun, kun Rahoitustarkastus myönsi 45 §:n 2 momentin nojalla rahastoyhtiöille luvan keskeyttää merkinnät ilman eri hakemusta niissä sijoitusrahastoissa, joissa rahastoyhtiö oli keskeyttänyt lunastukset Rahoitustarkastuksen 51 §:n nojalla antaman määräyksen johdosta. Lupamenettelyä ei voida pitää riittävän nopeana ja tehokkaana keinona toimia kriisitilanteessa.

Tilanteessa, jossa sijoitusrahaston arvoa ei kyetä määrittämään, olisi vastoin rahastoyhtiölle 26 §:n 1 momentissa säädettyä velvollisuutta harjoittaa sijoitusrahastotoimintaa osuudenomistajien yhteiseksi eduksi ja kohdella osuudenomistajia yhdenvertaisesti ottaa rahastoon mukaan uusia sijoittajia, koska oikeaa merkintähintaa ei kyetä määrittelemään. Sekä merkinnät sijoitusrahastoon että lunastukset sijoitusrahastosta on tällöin syytä keskeyttää.

47 §. Voimassa olevaan pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jolloin voimassa oleva 3 momentti siirtyisi uudeksi 4 momentiksi. Muutoksella pyritään edistä-

mään suomalaisen sijoitusrahastotoiminnan tehokkuutta ja kilpailukykyä. Useissa Euroopan talousalueeseen kuuluvissa valtioissa on nykyisin mahdollistettu se, että saman yhteissijoitusyrityksen osuudet voivat jakautua useisiin eri lajeihin muun muassa sijoitukselta perittävien palkkioiden kannalta. Tämän vuoksi kyseiset yhteissijoitusyritykset voivat markkinoida osuuksiaan tehokkaasti eri valtioihin ja erilaisilla markkinoilla. Sijoitusrahastojen palkkiorakenteet vaihtelevat markkinoittain esimerkiksi siinä suhteessa, onko tapana periä erillisiä merkintäpalkkioita vai sisällytetäänkö nämä kulut rahastoyhtiön perimään hallinnointipalkkioon.

Suomessa sijoitusrahaston osuudet voivat erota toisistaan nykyisin vain siten, että ne ovat kasvu- tai tuotto-osuuksia. Rahastoyhtiö voi vallitsevan käytännön mukaan lisäksi määrittää sijoitusrahastolle vähimmäismerkintämäärän sekä päättää rahasto-osuuksien merkintä- ja lunastuspalkkioiden porrastuksesta säännöissä määriteltyjen enimmäispalkkioiden puitteissa. Jos rahastoyhtiö haluaa porrastaa sijoitusrahaston merkintä- tai lunastuspalkkion, on porrastusperusteen oltava sijoittajien kannalta yhdenvertainen ja objektiivisesti perusteltu. Tällä tarkoitetaan sitä, että rahastoyhtiö voi porrastaa palkkiot esimerkiksi sijoittajan merkinnässä tai lunastuksessa käyttämän välineen tai toimintatavan (puhelin, internet, rahastoyhtiössä tai sen asiamiehen luona asiointi jne.) tai merkittävien tai lunastettavien rahasto-osuuksien määrien perusteella. Sijoittajalta perittävissä palkkiossa voidaan siten ottaa huomioon sijoituksen aiheuttamat kustannukset.

Jos rahastoyhtiö nykyisin haluaa porrastaa sijoitusrahaston osuudenomistajien maksamat hallinnointipalkkiot, tähän liittyvää hallinnointipalkkion palautusta ei voida maksaa sijoitusrahaston varoista, sillä sijoitusrahastolta peritään hallinnointipalkkiota yhden yhtenäisen palkkioperusteen mukaisesti. Käytännössä rahastoyhtiö voi porrastaa hallinnointipalkkion palauttamalla omista varoistaan palkkiota osuudenomistajille.

Sallimalla erilaiset hallinnointipalkkiorakenteet saman sijoitusrahaston sisällä vähennettäisiin tarvetta perustaa erillisiä sijoitusrahastoja erilaisia palkkiorakenneratkaisuja varten, mikä edistäisi sijoitusrahastotoimin-

nan tehokkuutta ja mittakaavaetujen hyödyntämistä. Osuuslajien erojen salliminen perittävien palkkioiden kannalta myös lisäisi sijoitusrahastojen palkkiorakenteiden läpinäkyvyyttä. Suomalaisia sijoitusrahastoja markkinoidaan muun muassa Ruotsin uudessa työeläkejärjestelmässä, jossa viranomaisen (*premiepensionsmyndigheten*, PPM) sijoittaa eläkevaroja työntekijöiden valintojen mukaisesti sijoitusrahastoihin. PPM vaatii rahastoyhtiöiltä alennuksia niiden perimistä palkkiosta suhteessa sijoitettavan pääoman suuruuteen.

Ehdotuksen mukaan sijoitusrahaston säännöissä voitaisiin määrätä, että rahaston osuudet voivat poiketa toisistaan siinä, paljonko rahastoyhtiö veloittaa sijoitusrahaston varoista korvausta rahaston hallinnoinnista. Säännöissä olisi otettava kantaa myös siihen, millä perusteella sijoittajat voisivat merkitä hallinnointipalkkion kannalta toisistaan poikkeavia osuuksia. Käytännössä kriteerinä voisi olla esimerkiksi sijoittajan sijoittaman varallisuuden määrä tai markkina-alue. Sääntöihin ei kuitenkaan olisi tarpeen ottaa yksityiskohtaista hinnastoa siitä, millainen merkintäsumma oikeuttaa merkitsemään kutakin rahasto-osuuslajia. Säännöissä riittäisi esimerkiksi yleisempi toteamus siitä, että oikeus merkitä eri osuuslajeja määräytyy sijoittajan merkintäsumman perusteella. Yksityiskohtaisempi hinnasto eri osuuslajeja varten voisi olla rahastoesitteessä. Mahdolliset muutokset hinnastoon eivät näin vaatisi viranomaiskäsittelyä. Rahoitustarkastus harkitsisi sijoitusrahaston sääntöjä vahvistaessaan, että rahastoyhtiön eri osuuslajien merkitsemiselle asettamat kriteerit täyttävät 26 §:n 1 momentissa rahastoyhtiölle asetetun velvollisuuden kohdella rahasto-osuudenomistajia yhdenvertaisesti. Ehdotetusta muutoksesta huolimatta sijoitusrahaston osuudet olisivat edelleen aina joko tuotto- tai kasvuosuuksia.

48 §. Voimassa olevan pykälän 3 momentista ehdotetaan poistettavaksi säännös, jonka mukaan saataviin on lisättävä niille laskenta-kuukautta edeltävän kuukauden loppuun asti kertynyt korko. Sijoitusrahaston varat voitaisiin ehdotetun 2 ja 71 a §:n mukaisesti sijoittaa kokonaan pankkitalletuksiin. Koska rahastoyhtiön on jokaisena pankkipäivänä otettava vastaan sijoitusrahastoon kohdistuvia

merkintä- ja lunastusvaatimuksia ja pystyttävä tätä varten laskemaan sijoitusrahaston osuuksille tarkka arvo, ei enää voida tyytyä saataville kertyneiden korkojen huomioon ottamiseen vain edellisen kuukauden loppuun asti.

50 §. Voimassa olevan pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lain soveltamiskäytännön selkeyttämiseksi tehtäväksi täsmennys, jonka mukaan pykälässä säädetty määräaika laskettaisiin siitä, kun sijoitusrahaston varallisuuden arvolla tai rahasto-osuudenomistajien määrälle laissa säädetty tai sijoitusrahaston säännöissä asetettu vähimmäisvaatimus on alitettu. Nykyinen sanamuoto, jonka mukaan määräaika lasketaan alituksen havaitsemisesta, on aiheuttanut tulkinnallista epäselvyyttä. Rahastoyhtiön on päivittäisessä toiminnassaan oltava selvillä sijoitusrahaston arvosta ja osuudenomistajien määrästä, joten määräaika voidaan sitoa alituksen tosiasialliseen tapahtumiseen.

Erikoissijoitusrahastoille on hallintopäättökäytännössä hyväksytty sääntöjä, joiden mukaan lunastukset rahastosta ja merkinnät rahastoon tapahtuvat kolmen kuukauden välein. Tällaisessa sijoitusrahastossa voimassa olevassa momentissa säädetty 30 vuorokautta ehtii kulua loppuun ilman, että rahastoyhtiöllä on mahdollisuutta saattaa sijoitusrahastoa lain vaatimusten taholle rahastoon tehtävien merkintöjen kautta. Tämän vuoksi määräaikaa ehdotetaan pidennettäväksi 90 vuorokautteen.

51 §. Voimassa oleva pykälä muutettaisiin yhdenmukaisesti ehdotetun 45 §:n uuden 3 momentin kanssa siten, että Rahoitustarkastus voisi määrätä rahasto-osuuksien lunastukset keskeytettäväksi, jos se on välttämätöntä arvopaperimarkkinoita kohtaan tunnetun luottamuksen varmistamiseksi, rahasto-osuudenomistajien edun turvaamiseksi tai muusta erityisen painavasta syystä. On johdonmukaista, että Rahoitustarkastuksella on valtuudet keskeyttää sekä merkinnät sijoitusrahastoon että lunastukset sijoitusrahastosta samoin edellytyksin. Pykälän aineellinen sisältö ei ehdotuksen johdosta muutu, mutta ehdotettu sanamuoto korostaa vielä aiempaa enemmän tämän valtuuden soveltamistilanteiden poikkeuksellisuutta.

53 §. Voimassa olevan pykälän 2 moment-

tiin ehdotetun muutoksen mukaan rahamarkkinavälineet rinnastettaisiin arvopapereihin yhdenmukaisesti ehdotetun 69 §:n 1 momentin 1 kohdan muutoksen kanssa.

10 luku. **Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvat rahasto-osuudet**

66 §. Pykälän 1 momentti ehdotetaan muutettavaksi sen yhdenmukaistamiseksi osakeyhtiölain 3 a luvun 11 §:n kanssa. Kyseistä säännöstä on muutettu sijoitusrahastolain antamisen jälkeen siten, että oikeus osallistua yhtiökokoukseen yhtiössä, jonka osakkeet on liitetty arvo-osuusjärjestelmään, on vain osakkeenomistajalla, joka on kymmenen päivää ennen yhtiökokousta merkittynä osakkeenomistajaksi osakasluetteloon.

11 luku. **Sijoitusrahastodirektiivissä tarkoitetun sijoitusrahaston varojen sijoittaminen**

69 §. Voimassa olevan pykälän 1 momentin johdantokappale ehdotetaan muutettavaksi luvussa käytetyn terminologian yhdenmukaistamiseksi. Momentin 1 kohta ehdotetaan muutettavaksi siten, että arvopapereiden ohella rahastoyhtiö voisi sijoittaa sijoitusrahaston varoja myös rahamarkkinavälineisiin, joilla käydään julkisesti kauppaa arvopaperipörssin pörssilistalla tai joilla käydään kauppaa muulla säännellyllä, säännöllisesti toimivalla, tunnustetulla ja yleisölle avoimella markkinapaikalla. Sillä seikalla, missä valtiossa kyseinen markkinapaikka sijaitsee, ei edelleenkään olisi merkitystä. Säännös katkaisi siten Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden ohella myös kolmansien valtioiden vastaavat markkinapaikat. Muutos laajentaisi rahastoyhtiöiden mahdollisuuksia sijoittaa sijoitusrahastojen varoja ulkomaisiin rahamarkkinavälineisiin, tosin useimmiten rahamarkkinavälineillä ei käydä kauppaa säännellyillä markkinoilla. Suomen rahamarkkinoilla eli pankkien välille muodostuneen vakiintuneen kauppataavan nojalla tapahtuvassa kaupankäynnissä kohteena olevat valtion velkasitoumukset, pankkien sijoitustodistukset, kuntatodistukset ja yritystodistukset ovat arvopapereita ja tätä kaupankäyn-

tiä on vakiintuneesti pidetty kohdassa tarkoitettuna muuna säänneltynä markkinana. Muutoksella ei siten olisi vaikutuksia sijoitusrahastojen mahdollisuuksiin sijoittaa suomalaisiin rahamarkkinavälineisiin, koska tämä mahdollisuus on jo ollut olemassa. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin 19 artiklan 1 kohdan a alakohdan muutosta.

Voimassa olevan pykälän 2 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että vaatimuksesta luetella sijoitusrahaston säännöissä ne markkinapaikat, joilla sijoitusrahaston varoja voidaan sijoittaa, luovuttaisiin. Tämä vaatimus on menettänyt merkityksensä niin sijoitajansuojan kuin rahastoyhtiön toiminnan valvonnan näkökulmasta. Nykyisen käytännön mukaan rahastoyhtiöt luettelevat säännöissään varmuuden vuoksi suuren joukon mahdollisesti tarpeellisia markkinapaikkoja, jopa satoja kappaleita, joista suurimmalla osalla ei kuitenkaan sijoitusrahaston varoja sijoiteta. Jatkossa rahastoyhtiö vastaisi siitä, että sijoitusrahaston sijoitustoiminnassa käytetyt markkinapaikat vastaavat lain ja sijoitusrahaston sääntöjen vaatimuksia. Tämän valvonta olisi myös osa Rahoitustarkastuksen jatkuvaa valvontaa. Lisäksi Rahoitustarkastus voisi rahastoyhtiöiden yhteisöltä lausunnon pyydettyään antaa tarkempia määräyksiä edellytyksistä, joiden nojalla markkinapaikan voidaan katsoa täyttävän 1 momentin 1 kohdassa säädetyt vaatimukset. Rahastoyhtiöiden yhteisöllä tarkoitetaan Suomen Sijoitusrahastoyhdistys ry:tä. Säännöksen tarkoituksena on luoda edellytyksiä joustavalle ja markkinaehtoiselle sääntelylle. Tähän on erityinen tarve sijoitusrahastoille sallittujen markkinapaikkojen näkökulmasta, koska jatkuvasti perustetaan uusia markkinapaikkoja ja toisaalta markkinapaikkojen konsolidoitumiskehitys on myös vauhdittumassa. Markkinapaikoille asetettavien tarkempien kriteerien määrittelyssä voitaisiin hyödyntää esimerkiksi kansainvälisen arvopaperipörssien järjestön (*Federation Internationale des Bourses de Valeurs, FIBV*) laatimia arvopaperipörssien luokitteluja. Sijoitusrahastodirektiivin 19 artiklan 1 kohdan muutetun a alakohdan mukaan sijoitusrahaston sijoitustoiminnassa sallittuja markkinapaikkoja ovat kaikki sijoituspalveludirektiivin 1 artiklan 13 kohdassa tarkoitettut säännellyt markkinat. Pykälän

3 momentti ehdotetaan kumottavaksi, sillä se käy tarpeettomaksi pykälän 2 momentin muutoksen myötä.

71 §. Voimassa oleva pykälä ehdotetaan muutettavaksi. Lain rakenteen selkeyttämiseksi voimassa oleva 1 momentin 1 kohdan säännös ehdotetaan siirrettäväksi pykälän 2 momentiksi. Muilta osin voimassa olevan 71 §:n säännökset ehdotetaan kumottavaksi, koska niitä vastanneet sijoitusrahastodirektiivin 19 artiklan 2 kohdan b alakohta ja 3 kohta on kumottu. Kun sijoitusrahaston sijoitustoiminnan mahdollisuuksia on laajennettu erilaisiin rahamarkkinavälineisiin, kyseisiä poikkeussäännöksiä ei ole enää pidetty tarpeellisina.

Voimassa olevan pykälän 1 momentti ehdotetaan korvattavaksi uudella säännöksellä, jonka mukaan rahastoyhtiö saisi sijoittaa sijoitusrahaston varat osittain tai kokonaan rahamarkkinavälineisiin, jotka eivät ole kaupankäynnin kohteena 69 §:n 1 kohdassa tarkoitettulla markkinapaikalla. Edellytyksenä olisi, että niiden liikkeeseenlaskua tai liikkeeseenlaskijaa tulisi koskea sijoittajien ja säästöjen suojaamiseksi annettu sääntely. Nämä rahamarkkinavälineet olisivat siis ulkomaisia, koska suomalaisista rahamarkkinavälineistä säädetään 69 §:n 1 kohdassa. Muutos laajentaisi merkittävästi rahastoyhtiöiden mahdollisuuksia sijoittaa sijoitusrahastojen varoja ulkomaisiin rahamarkkinavälineisiin, koska useimmiten rahamarkkinavälineillä ei käydä kauppaa säännellyillä markkinoilla.

Ehdotettavan 1 momentin 1 kohdan mukaan rahamarkkinavälineen liikkeeseenlaskija tai takaaja voisi olla Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion keskus-, alue- tai paikallisviranomainen tai keskuspankki, Euroopan keskuspankki, Euroopan unioni tai Euroopan investointipankki, muu kuin Euroopan talousalueeseen kuuluva valtio tai tällaisen valtion osavaltio, taikka kansainvälinen julkisyhteisö, jossa on jäsenenä vähintään yksi Euroopan talousalueeseen kuuluva valtio.

Ehdotettavan 1 momentin 2 kohdan mukaan liikkeeseenlaskija voisi olla yhteisö, jonka liikkeeseen laskema arvopaperi on kaupankäynnin kohteena 69 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettulla markkinapaikalla.

Ehdotettavan 1 momentin 3 kohdan mukaan liikkeeseenlaskija tai takaaja voisi ensinnäkin olla yhteisö, jonka toiminnan vakautta valvotaan Euroopan yhteisön lainsäädännössä määriteltyjen perusteiden mukaisesti. Tällä tarkoitetaan esimerkiksi sellaista luottolaitosta, sijoituspalveluyritystä tai vakuutusyhtiötä, jonka kotipaikka on Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Liikkeeseenlaskija tai takaaja voisi olla myös yhteisö, johon sovelletaan ja joka noudattaa sellaisia toiminnan vakautta koskevia sääntöjä, jotka vastaavat Euroopan yhteisön lainsäädäntöä. Tällä tarkoitetaan esimerkiksi sellaista luottolaitosta, sijoituspalveluyritystä tai vakuutusyhtiötä, jonka kotipaikka on muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Harkinnan siitä, täyttääkö kyseisen valtion sääntely lain vaatimukset, suoritaisi Rahoitustarkastus vahvistaessaan sijoitusrahaston säännöt.

Ehdotettavan 1 momentin 4 kohdan mukaan liikkeeseenlaskija voisi olla myös muu yhteisö, jonka liikkeeseen laskemiin rahamarkkinavälineisiin tehtyihin sijoituksiin sovelletaan sijoittajansuojaa, joka vastaa edellä 1, 2 tai 3 kohdassa ehdotettua. Tällaisen liikkeeseenlaskijan oman pääoman tulisi olla vähintään 10 miljoonaa euroa ja sen tulisi laatia ja julkaista tilinpäätöksensä neuvoston direktiivin 78/660/EY eli niin sanotun neljännen tilinpäätösdirektiivin mukaisesti. Harkinnan edellytysten täyttymisestä suoritaisi Rahoitustarkastus vahvistaessaan sijoitusrahaston säännöt. Liikkeeseenlaskija voisi olla myös muu yhteisö, joka kuuluu sellaiseen konserniin, jossa on yksi tai useampia yhtiöitä, joiden liikkeeseen laskema arvopaperi on kaupankäynnin kohteena 69 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettulla markkinapaikalla, ja joka on erikoistunut konsernin rahoitukseen. Lisäksi liikkeeseenlaskija voisi olla yhteisö, joka on erikoistunut sellaisten arvopaperistamisvälineiden rahoitukseen, joissa hyödynnetään luottolaitoksen maksuvalmiuslimiittiä. Ehdotettu 1 momentti vastaa sijoitusrahastodirektiivin 19 artiklan 1 kohdan uutta h alakohtaa.

Muutettavaan 2 momenttiin ehdotetaan lain rakenteen selkeyttämiseksi siirrettäväksi voimassa olevan 71 §:n 1 momentin 1 kohdan säännös siitä, että rahastoyhtiö saa sijoit-

taa sijoitusrahaston varoista enintään yhden kymmenesosan muihin kuin 69 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin arvopapereihin. Arvopapereihin ehdotetaan rinnastettavaksi rahamarkkinavälineet. Ehdotus vastaa direktiivin 19 artiklan 2 kohdan a alakohdan muutosta.

71 a §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, jonka mukaan rahastoyhtiö saisi sijoittaa hallinnoimansa sijoitusrahaston varat kokonaan tai osittain talletuksiin luottolaitoksissa. Talletuksiin tehtyjen sijoitusten riittävän likviditeetin varmistamiseksi talletusten tulisi olla vaadittaessa takaisinmaksettavia eli niin sanottuja avistaehtoisia talletuksia. Sijoitusrahaston varoja voitaisiin lisäksi sijoittaa talletuksiin, jotka ovat nostettavissa. Tällaisten talletusten olisi eräännyttävä viimeistään 12 kuukauden kuluessa. Ne voisivat siten olla määräaikaistalletuksia tai talletuksia, joihin sisältyy talletusaikana jonkinlaisia nostorajoituksia, kunhan niiden maturiteetti on enintään 12 kuukautta. Talletuksia voitaisiin tehdä paitsi suomalaisiin myös ulkomaisiin luottolaitoksiin. Talletuksella tarkoitettaisiin tässä yhteydessä talletusten vakuusjärjestelmistä annetun direktiivin 94/19/EY 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja saatavia, jotka syntyvät tilille jätetyistä varoista tai tavanomaisessa pankkitoiminnassa syntyvissä väliaikaisissa maksujen siirroissa, jotka luottolaitoksen on maksettava sovellettavan lain ja sopimusten ehtojen mukaan takaisin, sekä luottolaitoksen antaman velkakirjan mukaista velkaa. Riittävän sijoittajansuojan varmistamiseksi talletuksia voitaisiin tehdä luottolaitoksiin, joiden kotipaikka on Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Jos luottolaitoksen kotipaikka on muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, edellytyksenä olisi, että luottolaitokseen sovelletaan sen kotivaltiossa sellaisia toiminnan vakautta koskevia säännöksiä, jotka vastaavat Euroopan yhteisön lainsäädäntöä. Lähtökohtaisesti tällaisina voitaisiin pitää ainakin luottolaitoksia, joiden kotipaikka on luottolaitosten liiketoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annetun direktiivin 2000/12/EY 1 artiklan 14 kohdassa määriteltyyn Alueeseen kuuluvassa valtiossa. Tähän alueeseen kuuluvat jäsenvaltiot sekä valtiot, jotka ovat Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen

järjestön (OECD) täysjäseniä, sekä valtiot, jotka ovat solmineet erityisiä lainanantopimuksia Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) kanssa valuuttarahaston niin sanottujen yleisten lainajärjestelyjen (GAB) puitteissa. Kuitenkin jokainen valtio, joka järjestee uudelleen ulkomaanvelkansa aikaa, poistetaan "A-alue" -luokituksesta viiden vuoden ajaksi. Harkinnan siitä, täyttääkö kyseisen valtion sääntely lain vaatimukset, suorittaisi Rahoitustarkastus vahvistaessaan sijoitusrahaston säännöt. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin 19 artiklan 1 kohdan uutta f alakohtaa.

72 §. Voimassa oleva pykälä ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan sijoitusrahastodirektiivin 19 artiklan 1 kohdan uutta e alakohdtaa ja muutettua 24 artiklaa. Pykälän 1 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että rahastoyhtiö saisi aiemman yhden kahdeskymmenesosan sijasta sijoittaa hallinnoimansa sijoitusrahaston varat kokonaan tai osittain toisten kotimaisten sijoitusrahastojen tai ulkomaisten yhteissijoitusyritysten osuuksiin. Rahastoyhtiöt voisivat siis perustaa niin sanottuja rahastojen rahastoja eli rahastosuusrahastoja. Edellytyksenä olisi kuitenkin se, että sijoittamisen kohteena olevien sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten tarkoituksena olisi oltava yleisöltä hankittujen varojen yhteinen sijoittaminen 2 §:n 12 kohdassa tarkoitettuihin rahoitusvälineisiin ja niiden olisi toimittava riskin hajauttamisen periaatteella. Niiden olisi myös oltava luonteeltaan avoimia, eli niiden osuuksien tulisi olla lunastettavissa haltijan vaatimuksesta takaisin suoraan tai välillisesti kyseisten sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten varoilla. Sijoitusrahaston varoja ei voitaisi kuitenkaan sijoittaa sellaisen sijoitusrahaston tai yhteissijoitusyrityksen osuuksiin, jonka varoista sen sääntöjen tai yhtiöjärjestyksen mukaan saadaan sijoittaa yhteensä enemmän kuin yksi kymmenesosa toisten sijoitusrahastojen tai yhteissijoitusyritysten osuuksiin. Tällä vaatimuksella pyritään estämään moninkertaisten rahastorakenteiden luominen, koska niitä ei ole pidetty sijoittajansuojan kannalta suotavina tällaisten sijoitusten heikon läpinäkyvyyden ja sijoituksesta perittävien palkkioiden moninkertaistumisen vuoksi.

Sijoitusrahaston varoja voitaisiin ehdotetun

1 momentin nojalla sijoittaa myös Euroopan talousalueeseen kuuluvissa valtioissa perustettuihin muihin kuin sijoitusrahastodirektiivin mukaisiin yhteissijoitusyrityksiin, kuten suomalaisiin erikoissijoitusrahastoihin, sekä muissa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvissa valtioissa perustettuihin yhteissijoitusyrityksiin. Riittävän sijoittajansuojan varmistamiseksi pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi luettelo niistä kriteereistä, jotka tällaisten sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten olisi täytettävä.

Momentin 1 kohdan mukaan sijoittamisen kohteena olevan sijoitusrahaston tai yhteissijoitusyrityksen tulisi olla kotivaltionsa lainsäädännön mukaan sellaisen valvonnan alainen, joka vastaa Euroopan yhteisön lainsäädäntöä. Harkinnan siitä, täyttääkö kyseisen valtion sääntely lain vaatimukset, suorittaisi Rahoitustarkastus vahvistaessaan sijoitusrahaston säännöt. Myös yhteissijoitusyritystä valvovan viranomaisen ja Rahoitustarkastuksen välinen yhteistyö olisi riittävässä määrin varmistettava. Selkeänä osoituksena tästä voidaan pitää ainakin sitä, jos näiden kahden valvontaviranomaisen välillä on tehty niin sanottu valvontapöytäkirja (engl. *memorandum of understanding*) valvontayhteistyöstä ja tarpeellisesta tietojenvaihdosta.

Momentin 2 kohdan mukaan sijoittamisen kohteena olevan sijoitusrahaston ja yhteissijoitusyrityksen osuudenomistajien suojan tulisi vastata sijoitusrahastodirektiivin mukaisen sijoitusrahaston ja yhteissijoitusyrityksen osuudenomistajien suojaa. Esimerkiksi kyseisen sijoitusrahaston tai yhteissijoitusyrityksen sijoitustoiminnan riskien tulisi olla siten hajautettuja, että riskitaso vastaa pääsääntöisesti sijoitusrahastodirektiivin vaatimuksia, vaikka täyttä yhdenmukaisuutta ei edellytettäisikään. Varojen erillään pitämistä, lainaksiottoa, lainaksiantoa ja arvopapereiden sekä rahamarkkinavälineiden ilman katetta tapahtuvaa myyntiä eli niin sanottua lyhyeksi myyntiä koskevan sääntelyn tulisi vastata sijoitusrahastodirektiivin vaatimuksia.

Momentin 3 kohdan mukaan yhteissijoitusyrityksen toiminnasta tulisi julkistaa puolivuotiskatsaus ja vuosikertomus, joiden nojalla sen varoista ja veloista sekä tuloista ja sijoitustoiminnasta voidaan tehdä arvio kertomuskaudelta.

Suomalaiset erikoissijoitusrahastot täyttävät lähtökohtaisesti 1 ja 3 kohdan vaatimukset. Niistä kaikki eivät kuitenkaan täytä 2 kohdan vaatimuksia erityisesti kattamattoman myynnin sääntelyn kannalta. Näin ollen rahastoyhtiö joutuu ennen erikoissijoitusrahastoon sijoittamista selvittämään, vastaavako sen säännöt tältä osin direktiivin vaatimuksia.

Ehdotetun 3 momentin mukaan muihin kuin sijoitusrahastodirektiivin mukaisiin sijoitusrahastoihin ja yhteissijoitusyrityksiin saisi sijoitusrahaston varoista olla sijoitettuna yhteensä enintään kolme kymmenesosaa.

Ehdotetun 4 momentin mukaan, jos sijoitusrahaston varoja sijoitetaan sellaisten sijoitusrahastojen tai yhteissijoitusyritysten osuuksiin, joita hallinnoi suoraan tai toimeksiannosta sama rahastoyhtiö tai jokin muu yhtiö, johon kyseinen rahastoyhtiö on sidoksissa yhteisen liikkeenjohdon tai määräysvalan taikka merkittävän suoran tai välillisen omistuksen kautta, kyseinen rahastoyhtiö tai muu yhtiö ei saisi veloittaa merkintä- tai lunastuspalkkiota sijoitusrahaston sijoituksista näiden muiden sijoitusrahastojen tai yhteissijoitusyritysten osuuksiin.

Voimassa olevaan pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 momentti, jonka mukaan rahastoyhtiö saisi sijoittaa enintään yhden viidesosan sijoitusrahaston varoista saman sijoitusrahaston tai yhteissijoitusyrityksen osuuksiin. Näin ollen jos sijoitusrahaston kaikki varat sijoitetaan toisiin sijoitusrahastoihin tai yhteissijoitusyrityksiin, sijoitukset on hajautettava ainakin viiteen eri sijoitusrahastoon tai yhteissijoitusyritykseen. Säännöksellä pyritään varmistamaan sijoitusrahaston riittävä riskien hajauttaminen ja erityisesti sijoitusrahaston sijoitusten likviditeetti. Jos sijoitusrahaston varat sijoitettaisiin esimerkiksi vain yhteen tai kahteen kohderahastoon, voisi tästä aiheutua ongelmia, koska sijoitusrahastot ovat luonteeltaan avoimia eli sijoittajat voivat jokaisena pankkipäivänä esittää rahastoyhtiölle lunastusvaatimuksen. Jos sijoittamisen kohteena oleva sijoitusrahasto tai yhteissijoitusyritys ei pystyisikään heti maksamaan lunastusta sitä vaativalle rahastoyhtiölle, sijoittavalla sijoitusrahastolla voisi olla vaikeuksia suorittaa siihen itseensä kohdistettuja lunastusvaatimuksia. Ehdotus

vastaa sijoitusrahastodirektiivin 24 artiklan muutettua 1 kohtaa, jossa jäsenvaltiolle annetaan mahdollisuus nostaa hajautusvaatimuksen rajaa yhdestä kymmenesosasta yhteen viidesosaan. Korkeampi raja ehdotetaan valittavaksi siitä syystä, että sijoitusrahaston varojen hajautusta viiden eri sijoitusrahaston tai yhteissijoitusyrityksen osuuksiin voidaan pitää sijoitusrahaston riskienhallinnan kannalta riittävänä. Suomessa yksittäisen sijoitusrahaston pääoma saattaa myös jäädä niin pieneksi, että sen varojen hajauttaminen kymmenen eri sijoitusrahaston tai yhteissijoitusyrityksen osuuksiin voisi olla sijoittajan kannalta epätaloudellista.

Voimassa olevaan pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 6 momentti, jonka mukaan 11 luvussa säädettyjä sijoitusrajoituksia laskettaessa ei otettaisi huomioon niiden sijoitusrahastojen tai yhteissijoitusyritysten varoja, joihin sijoitusrahaston varoja on sijoitettu. Toisin sanoen se, että sijoitusrahaston varoihin kuuluu hankintahetkellä sallittu enimmäismäärä tietyn liikkeeseenlaskijan arvopapereita tai rahamarkkinavälineitä, ei estä rahastoyhtiötä hankkimasta kyseisen sijoitusrahaston lukuun rahasto-osuuksia sellaisesta sijoitusrahastosta tai yhteissijoitusyrityksestä, joka sijoittaa varojaan sanotun liikkeeseenlaskijan arvopapereihin tai rahamarkkinavälineisiin. Tämä poikkeamisoikeus on tarpeen, koska sijoitusrahastoa hallinnoiva rahastoyhtiö ei voi jatkuvasti olla tietoinen siitä, mihin yksittäisiin arvopapereihin tai muihin rahoitusvälineisiin ne sijoitusrahastot tai yhteissijoitusyritykset ovat sijoittaneet, joihin kyseisen sijoitusrahaston varoja sijoitetaan. Näin ollen rahastoyhtiön olisi mahdotonta valvoa tällaisten rajoitusten noudattamista. Koska sijoituskohteena olevien sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten sijoitustoiminnan riskit on jo lähtökohtaisesti 1 momentissa asetetun vaatimuksen mukaan hajautettava, ei niiden sijoitusten yhdistämistä sijoitusrahastoa itseään koskeviin sijoitusrajoituksiin voida pitää tästäkään näkökulmasta tarpeellisenä. Säännös perustuu sijoitusrahastodirektiivin 24 artiklan muutettuun 2 kohtaan.

73 §. Voimassa oleva pykälä ehdotetaan muutettavaksi. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin 22 artiklan muutoksia. Pykälän 1 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten,

että rahamarkkinavälineet rinnastetaan kyseisen sijoitusrajoituksen näkökulmasta arvopapereihin. Yhteensä saman liikkeeseenlaskijan arvopapereihin tai rahamarkkinavälineisiin saataisiin sijoittaa enintään yksi kymmenesosa sijoitusrahaston varoista. Uutena rajoituksena momenttiin ehdotetaan lisättäväksi se, että enintään yksi viidesosa sijoitusrahaston varoista saataisiin sijoittaa saman luottolaitoksen vastaanottamiin talletuksiin. Eroa ei tehtäisi siinä, onko rahastoyhtiö tehnyt talletuksen sijoitustarkoituksessa vai riittävien käteisvarojen ylläpitämiseksi. Koska käyttötarkoituksella ei ole merkitystä talletettujen varojen sijoitusrahastolle aiheuttaman riskin kannalta, kaikkiin sijoitusrahaston varoihin kuuluvien talletuksiin sovellettaisiin kyseistä rajoitusta.

Pykälän 2 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että kun sijoitusrahaston varoja on sijoitettu vakioimattomiin johdannaisso-pimuksiin, tästä aiheutuva vastapuoliriski ei saisi ylittää yhtä kymmenesosaa sijoitusrahaston varoista samaa vastapuolta kohden, jos vastapuoli on 71 a §:ssä tarkoitettu luottolaitos. Jos vastapuoli on muu yhteisö, vastapuoliriski ei saisi ylittää yhtä kahdeskymmenesosaa sijoitusrahaston varoista samaa vastapuolta kohden.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan siirrettäväksi nykyisin 1 momentissa oleva rajoitus, jonka mukaan sellaisia sijoituksia saman liikkeeseenlaskijan arvopapereihin, jotka ylittävät yhden kahdeskymmenesosan sijoitusrahaston varoista, saa yhteensä olla enintään kaksi viidesosaa sijoitusrahaston varoista. Rahamarkkinavälineet ehdotetaan rinnastettavaksi arvopapereihin rajoituksen kannalta. Selvyyden vuoksi todettaisiin, että kyseistä rajoitusta ei sovelleta talletuksiin eikä sellaisiin vakioimattomiin johdannaisso-pimuksiin sijoittamiseen, joissa vastapuolena on 71 a §:ssä tarkoitettu luottolaitos.

Pykälän 4 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että rahastoyhtiö saisi sijoittaa sijoitusrahaston varoista yhteensä enintään yhden viidesosan saman yhteisön liikkeeseen laskemiin arvopapereihin ja rahamarkkinavälineisiin, kyseisen yhteisön vastaanottamiin talletuksiin, tai sellaisiin vakioimattomiin johdannaisso-pimuksiin, joista sijoitusrahastolle aiheutuu kyseiseen yhteisöön kohdistu-

va vastapuoliriski. Tällä rajoituksella pyritään estämään eri rahoitusvälineisiin sijoittamisesta aiheutuvaa riskien kasvua. Ehdotus estäisi yksittäisten sijoitusrajoitusten yhdistelyn yli mainitun enimmäisosuuden.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 momentti. Siinä ehdotetaan säädettäväksi vaatimus, jonka mukaan tässä pykälässä sekä 75 §:ssä, 76 §:n 1 momentissa ja 77 §:n 1 momentissa säädettyjä rajoituksia laskettaessa yhtenä kokonaisuutena olisi pidettävä kirjanpitolain 1 luvun 6 §:n mukaan samaan konserniin kuuluvia yhteisöjä. Samassa konsernissa olevat yhteisöt ovat usein taloudellisesti varsin riippuvaisia toisistaan ja yhden yhteisön taloudelliset vaikeudet leviävät helposti koko konserniin, minkä vuoksi on tarpeen seurata konsernia yhtenä kokonaisuutena sijoitusrahaston sijoitustoiminnan liikkeeseenlaskijakohtaista riskiä laskettaessa. Säännös vastaisi tarkoitukseltaan voimassa olevan pykälän 2 momenttia, mutta muutettuna siten, että kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n määräysvaltakäsitteen sijaan viitattaisiin saman luvun 6 §:n konsernin määritelmään. Poikkeuksena tästä pääsäännöstä ehdotetaan kuitenkin, että samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen liikkeeseen laskemiin arvopapereihin ja rahamarkkinavälineisiin saataisiin sijoittaa yhteensä enintään yksi viidesosa sijoitusrahaston varoista. Yksittäisen liikkeeseenlaskijan osalta ei kuitenkaan saataisi ylittää 1 momentin rajoituksia, joten poikkeussäännöstä konsernikohtaiseen enimmäisrajoitukseen sovellettaessa mainitun yhden viidesosan osuuden olisi koostuttava ainakin kahden yksittäisen samaan konserniin kuuluvan yhteisön liikkeeseen laskemista arvopapereista tai rahamarkkinavälineistä. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin 22 artiklan muutettua 5 kohtaa, joka antaa jäsenvaltiolle mahdollisuuden käyttää tätä poikkeusta. Ilman poikkeusta koko konsernin yrityksiin sovellettaisiin 1 momentissa olevaa yleistä yhden kymmenesosan rajoitusta, mikä voisi joissain tilanteissa olla liian rajoittava sijoitusrahaston sijoitustoiminnan kannalta.

73 a §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, jossa säädettäisiin sijoitusrajoituksista niin sanotuille indeksirahastoille. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin uutta 22 a artiklaa. Ehdotetun 1 momentin mukaan rahas-

toyhtiö saisi 73 §:ssä ehdotettujen rajoitusten estämättä sijoittaa saman liikkeeseenlaskijan osakkeisiin tai joukkovelkakirjoihin sijoitusrahaston varoja yhteensä enintään yhden viidesosan sijoitusrahaston varoista, jos sijoitusrahaston sijoitustoiminnan tavoitteena on sen sääntöjen mukaan jäljitellä tiettyä osake- tai joukkovelkakirjaindeksiä. Indeksien jäljittely voisi tapahtua joko suorina arvopaperisijoituksina tai johdannaissopimusten kautta. Olennaista on, että koska säännös antaisi indeksia jäljittelevissä niin sanotuissa passiivisesti hallinnoiduissa rahastoissa mahdollisuuden merkittävästi poiketa normaaleista sijoitusrajoituksista, joita sovelletaan niin sanottuihin aktiivisesti hallinnoituihin rahastoihin, indeksia tulisi seurata hyvin tarkasti. Sijoitusrahaston sijoitusten jakauman pitäisi vastata kyseisen indeksin jakaumaa poikkeuksena lähinnä sellaiset tilanteet, kuten rahastoon merkintöinä tulevien uusien varojen sijoittaminen, rahasto-osuuksien lunastukset ja niitä varten tarvittavat käteisvarat, mahdollinen sijoitusrahaston varojen myynti lunastusten kattamiseksi, sekä indeksin koostumuksen muutos, kuten indeksiin kuuluvien liikkeeseenlaskijoiden vaihtuminen. Tällöinkin rahaston sijoitusten koostumus olisi mahdollisimman nopeasti palautettava vastaamaan indeksin koostumusta osuudenomistajien edun mukaisella tavalla. Käytettävän indeksin tulisi olla yleisesti rahoitusmarkkinoilla tunnettu, joten rahastoyhtiöt eivät voisi perustaa sijoitusrahastoja, jotka jäljittelisivät niiden itse tätä tarkoitusta varten rakentamia indeksejä. Jäljiteltävän indeksin koostumuksen tulisi olla riittävästi hajautettu ja indeksin olisi kuvattava riittävän tarkasti niitä markkinoita, joiden kehitystä sen on tarkoitus osoittaa. Indeksien koostumuksesta ja kehityksestä tulisi olla yleisesti saatavilla riittävät tiedot. Harkinnan siinä, täyttääkö kyseinen indeksi lain vaatimukset, suorittaisi Rahoitustarkastus vahvistaessaan sijoitusrahaston säännöt.

Ehdotetun 2 momentin mukaan rahastoyhtiö saisi edellä 1 momentissa ehdotetuista edellytyksin sijoittaa saman liikkeeseenlaskijan osakkeisiin tai joukkovelkakirjoihin yhteensä enintään 35 sadasosaa sijoitusrahaston varoista, jos tämä on perusteltua poikkeuksellisten markkinaolosuhteiden vuoksi ja erityisesti sellaisilla säännellyillä markkinoilla,

joilla tietyt arvopaperit ovat erittäin määrävässä asemassa. Säännöksellä tarkoitetaan tilanteita, joissa jonkin yksittäisen liikkeeseenlaskijan osuus indeksistä on noussut erittäin suureksi. Helsingin pörssissä tällaisessa asemassa on jo pitkään ollut Nokia Oyj. Edellä 1 momentissa ehdotetusta rajoituksesta poiketen sijoittaminen tähän enimmäismäärään saakka olisi kuitenkin sallittua vain yhden liikkeeseenlaskijan osalta.

74 §. Lain rakenteen selkeyden ja luettavuuden kehittämiseksi voimassa oleva pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että pykälään koottaisiin niin sanotut merkittävien omistuosuuksien rajoitukset, joita muista sijoitusrajoituksista poiketen ei lasketa sijoittavan sijoitusrahaston varoista, vaan liikkeeseen laskettujen rahoitusvälineiden määrästä.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan siirrettäväksi lähes sellaisenaan voimassa olevan 73 §:n 3 momentin sisältö kuitenkin siten, että momentin ensimmäisen lauseen sanamuotoa selkeytettäisiin lain soveltamiskäytännössä ilmenneiden epäselvyyksien välttämiseksi. Ehdotuksen mukaan rahastoyhtiö saisi sijoittaa hallinnoimiensa sijoitusrahastojen varoja saman osakeyhtiön osakkeisiin enintään määrän, joka ei ylitä yhtä kymmenesosaa yhtiön osakepääomasta eikä yhtä kahdeskymmenesosaa kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä. Kyseessä on kaksi erillistä sijoitusrajoitusta, joita kumpaakaan ei erikseenkään saa ylittää. Ehdotus perustuu sijoitusrahastodirektiivin 25 artiklaan.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan siirrettäväksi lähes sellaisenaan voimassa olevan 73 §:n 4 momentti kuitenkin sillä muutoksella, että niihin rahoitusvälineisiin, joista rahastoyhtiö saa hankkia sijoitusrahaston omistukseen enintään yhden kymmenesosan saman liikkeeseenlaskijan osalta, lisättäisiin rahamarkkinavälineet. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin 25 artiklan muutettua 2 kohtaa.

Pykälän 3 momentti vastaisi nykyistä 72 §:n 2 momenttia lukuun ottamatta sitä, että aiemman yhden kymmenesosan sijasta rahastoyhtiö saisi hankkia sijoitusrahaston omistukseen enintään yhden neljäsosan saman sijoitusrahaston tai yhteissijoitusyrityksen osuuksista. Rajoitusta sovellettaisiin kaikkiin yhteissijoitusyrityksiin siitä riippu-

matta, ovatko ne sijoitusrahastodirektiivin mukaisia vai eivät. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin muutettua 25 artiklan 2 kohtaa.

Pykälän 4 momentti vastaisi voimassa olevaa 74 §:ää lukuun ottamatta sitä, että myös rahamarkkinavälineet lisättäisiin tämän poikkeussäännöksen piiriin. Edellä 2 momentin 2 ja 3 kohtaan sekä 3 momenttiin ehdotettuja rajoituksia ei tarvitsisi hankintahetkellä noudattaa, ellei tuolloin voida laskea joukkovelkakirjojen tai rahamarkkinavälineiden yhteismäärää tai liikkeeseen laskettujen sijoitusrahaston tai yhteissijoitusyrityksen osuuk-sien nettomäärää. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin muutettua 25 artiklan 2 kohtaa.

75 §. Voimassa olevan pykälän 1 momentin johdantokappaleeseen ehdotetaan 73 §:ään ehdotetuista muutoksista aiheutuvia viittausteknisiä muutoksia. Lisäksi niihin lainkohtiin, joista johdantokappaleen nojalla saadaan poiketa, ehdotetaan selkeyden vuoksi lisättäväksi 73 §:n ehdotettu 4 momentti. Kyseistä yksittäisten sijoitusrajoitusten yhdistelyn estävää rajoitusta ei sovellettaisi 75 §:n nojalla tapahtuvaan sijoitustoimintaan.

76 §. Voimassa olevan pykälän 1 momenttiin ehdotetaan 73 ja 74 §:ään ehdotetuista muutoksista aiheutuvia viittausteknisiä muutoksia. Lisäksi niihin lainkohtiin, joista momentin nojalla saadaan poiketa, ehdotetaan selkeyden vuoksi lisättäväksi 73 §:n ehdotettu 4 momentti. Kyseistä yksittäisten sijoitusrajoitusten yhdistelyn estävää rajoitusta ei sovellettaisi 76 §:n nojalla tapahtuvaan sijoitustoimintaan. Nykyisin momentti kattaa vain arvopaperit eli käytännössä kyseisten julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjat. Ehdotuksen mukaan arvopapereita ja rahamarkkinavälineitä käsiteltäisiin kyseisen sijoitusrajoituksen näkökulmasta yhtenäisesti. Liikkeeseenlaskijakohtainen raja olisi siis 35 sadasosaa sijoitusrahaston varoista siitä riippumatta, sisältyykö kyseisiin sijoituksiin arvopapereita vai rahamarkkinavälineitä vai molempia. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin muutettua 22 artiklan 3 kohtaa ja 25 artiklan 3 kohdan muutettuja a—c alakohtia.

Pykälän 2 momentti ehdotetaan muutettavaksi yhdenmukaisesti 1 momentin kanssa

niin, että rahamarkkinavälineet rinnastettaisiin arvopapereihin kyseisen sijoitusrajoituksen näkökulmasta, ja momenttiin tehtäisiin samat viittaustekniset muutokset kuin 1 momenttiin. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin 23 artiklan muutettua 1 kohtaa ja 25 artiklan 3 kohdan muutettuja a—c alakohtia. Samalla luovuttaisiin menettelystä, jossa yli 35 sadasosan sijoitusrahaston varoista sijoittaminen 1 momentissa mainitun julkisyhteisön liikkeeseen laskemiin tai takaamiin arvopapereihin ja jatkossa siis myös rahamarkkinavälineisiin, vaatii valtioneuvoston luvan. Lupamenettelystä on käytännössä muodostunut automaatio, johon ei sisälly erityistä sisältöharkintaa, vaan pykälässä mainittujen muotovaatimusten täyttyminen on riittänyt luvan saamiseen. Sijoitusrahastodirektiivin vaatimusten täyttymistä koskeva harkinta suoritettaisiin jatkossa siinä yhteydessä, kun Rahoitustarkastus vahvistaa sijoitusrahaston säännöt.

77 §. Voimassa olevan pykälän 1 momenttiin ehdotetaan 73 §:ään ehdotetuista muutoksista aiheutuvia viittausteknisiä muutoksia. Lisäksi momentissa säädettyyn sijoitusrajoitukseen ehdotetaan lisättäväksi sijoitukset saman liikkeeseenlaskijan rahamarkkinavälineisiin, sen vastaanottamiin talletuksiin sekä sijoitukset sellaisiin vakioimattomiin johdannaisopimuksiin, joissa kyseinen yhteisö on vastapuolena. Kaikki nämä sijoitukset eivät yhteensä saisi ylittää 35 sadasosaa sijoitusrahaston varoista. Rajoituksella pyritään rajoittamaan sijoitusrahaston sijoitustoiminnan riskejä niin, että käyttämällä eri rahoitusvälineitä ei voitaisi kohtuuttomasti kasvattaa yhdestä yhteisöstä sijoitusrahastolle aiheutuvia riskejä. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin 22 artiklan muutettua 5 kohtaa.

Voimassa olevan pykälän 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi 73 §:ään ehdotetuista muutoksista aiheutuva viittaustekninen muutos. Lisäksi momentissa säädettyyn sijoitusrajoitukseen ehdotetaan lisättäväksi rahamarkkinavälineet, jotka kyseisen sijoitusrajoituksen näkökulmasta rinnastettaisiin arvopapereihin. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin 22 artiklan muutettua 5 kohtaa.

Voimassa olevan pykälän 3 momentissa säädettyyn merkintäoikeuksien käyttöön liit-

tyvään oikeuteen poiketa sijoitusrajoituksista ehdotetaan lisättäväksi rahamarkkinavälineet, jotka rinnastettaisiin arvopapereihin kyseisen poikkeamisoikeuden kannalta. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin 26 artiklan muutettua 1 kohtaa.

78 §. Voimassa oleva pykälä ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan 11 lukuun ehdotettuja uusia sijoitusrahaston sijoitustoiminnan mahdollisuuksia ja niitä koskevia sijoitusrajoituksia. Rahastoyhtiö voisi poiketa myös näistä uusista rajoituksista sijoitusrahaston toiminnan alkuvaiheessa. Sääntöjen vahvistamisen sijasta kuuden kuukauden määräaika laskettaisiin sijoitusrahaston toiminnan aloittamisesta yhdenmukaisesti ehdotetun 24 §:n 3 momentin kanssa, jonka mukaan rahastoyhtiön on aloitettava sijoitusrahaston toiminta kahden vuoden kuluessa sääntöjen vahvistamisesta. Jos pykälässä oleva siirtymäaika laskettaisiin sääntöjen vahvistamisesta, se voisi kulua loppuun ennen kuin sijoitusrahaston toiminta on aloitettu. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin 26 artiklan muutettua 1 kohtaa.

79 §. Voimassa olevan pykälän 2 momentin pykäläviittaukset ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan 11 lukuun ehdotettuja muutoksia. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin 25 artiklan 3 kohdan d alakohtaa.

80 §. Voimassa oleva pykälä ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan sijoitusrahastodirektiivin 19 artiklan 1 kohdan uutta g alakohtaa sekä muutettua 21 artiklaa. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että johdannaissopimusten käyttöä sijoitusrahaston sijoitustoiminnassa ei enää jaoteltaisi tehokkaan omaisuudenhoidon edistämisen tarkoituksessa tapahtuvaan ja suojaustarkoituksessa tapahtuvaan. Johdannaissopimuksia voitaisiin käyttää muiden sijoitusrahastolle sallittujen rahoitusvälineiden tavoin osana sijoitusrahaston yleistä sijoitustoimintaa tietyn taloudellisen päämäärän tai riskitason saavuttamiseen. Rahastoyhtiö saisi voimassa olevan käytännön mukaisesti sijoittaa sijoitusrahaston varoja kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain 1 luvun 2 §:ssä tarkoitettuihin vakioituihin suomalaisiin johdannaissopimuksiin ja niihin arvopaperimarkkinalain 10 luvun 1 a §:n nojalla rinnastettaviin ulkomaisiin johdannaissopi-

muksiin, jotka ovat kaupankäynnin ja selvityksen kohteena muulla säännellyllä ja viranomaisen valvonnassa olevalla markkinalla kuin kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa tarkoitettussa optioyhteisössä. Sijoitusrahaston varoja voitaisiin sijoittaa myös muihin eli vakioimattomiin johdannaissopimuksiin, mutta niihin sijoittamiselle asetettaisiin lisävaatimuksia riittävän sijoittajansuojan varmistamiseksi.

Ehdotettavan 1 kohdan mukaan sijoitusrahaston varoja saataisiin sijoittaa sellaisiin johdannaissopimuksiin, joiden kohde-etuutena on 2 §:n 12 kohdassa tarkoitettu rahoitusväline eli arvopaperi, rahamarkkinaväline, sijoitusrahaston tai yhteissijoitusyrityksen osuus, talletus luottolaitoksessa tai johdannaissopimus. Kohde-etuutena voisi myös olla jokin rahoitusindeksi kuten korko-, osake- tai joukkovelkakirjaindeksi, korko, valuuttakurssi tai valuutta. Johdannaissopimukseen sijoittamisen tulisi vastata sijoitusrahaston sijoitustoiminnalle sen säännöissä asetettuja tavoitteita.

Ehdotettavan 2 kohdan mukaan vakioimattoman johdannaissopimuksen vastapuoli voisi ensinnäkin olla yhteisö, jonka toiminnan vakautta valvotaan Euroopan yhteisön lainsäädännössä määriteltujen perusteiden mukaisesti. Tällä tarkoitetaan esimerkiksi sellaista luottolaitosta tai sijoituspalveluyritystä, jonka kotipaikka on Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Vastapuoli voisi olla myös yhteisö, johon sovelletaan ja joka noudattaa sellaisia toiminnan vakautta koskevia sääntöjä, jotka vastaavat Euroopan yhteisön lainsäädäntöä. Tällä tarkoitetaan esimerkiksi sellaista luottolaitosta tai sijoituspalveluyritystä, jonka kotipaikka on muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Harkinnan siitä, täyttääkö kyseisen valtion sääntely lain vaatimukset, suorittaisi Rahoitustarkastus vahvistaessaan sijoitusrahaston säännöt.

Ehdotettavan 3 kohdan mukaan rahastoyhtiön olisi kyettävä määrittämään vakioimattomien johdannaissopimusten arvo luotettavasti ja todennettavasti päivittäin. Sijoitusrahaston varoihin kuuluvat vakioimattomat johdannaissopimukset olisi voitava rahastoyhtiön aloitteesta milloin tahansa myydä, muuttaa rahaksi tai kattaa vastakkaisella toi-

mella niiden käypään arvoon. Säännöksellä pyritään rajoittamaan vakioimattomiin johdannaissopimuksiin sijoittamiseen liittyvää riskiä ja erityisesti varmistamaan näiden sijoitusten rahaksi muutettavuus.

Voimassa olevan pykälän 2 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että ehdotuksen mukaan sijoitusrahaston johdannaissopimukseen liittyvä kokonaisriski ei saisi ylittää sen kaikkien sijoitusten kokonaisnettoarvoa. Riskin laskennassa olisi otettava huomioon sijoitusrahaston varojen nykyarvo, vastapuoliriski, markkinoiden tuleva kehitys eli markkinariski, ja sijoitusten likviditeetti eli niiden rahaksi muuttamiseen tarvittava aika.

Voimassa olevan pykälän 3 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että rahastoyhtiöllä tulisi olla käytössään riskienhallintamenetelmät, joiden avulla se kykenee jatkuvasti seuraamaan ja mittaamaan yksittäisen sijoituksen riskiä ja sen vaikutusta sijoitusrahaston sijoitusten kokonaisriskiin. Mitä monimutkaisempia johdannaissstrategioita ja -sopimuksia rahastoyhtiö käyttää sijoitusrahaston sijoitustoiminnassa, sitä kehittyneempiä tulisi myös olla yhtiön käyttämien riskienhallintamenetelmien ja -järjestelmien. Jos sijoitusrahaston varoja sijoitetaan vakioimattomiin johdannaissopimuksiin, rahastoyhtiöllä tulisi olla käytössään menetelmät, joilla niiden arvonmääritys voidaan tehdä tarkasti ja riippumattomasti.

Voimassa olevan pykälän 4 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että rahastoyhtiön tulisi ilmoittaa Rahoitustarkastukselle vuosittain kunkin hallinnoimansa sijoitusrahaston sijoitustoiminnassa käytettävien johdannaissopimusten lajit, niihin liittyvät riskit, johdannaissopimusten riskien arviointiin käytetyt menetelmät sekä määrälliset rajat. Rahoitustarkastus antaisi tarkempia määräyksiä siitä, millä tavoin raportointi toteutettaisiin.

80 a §. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi pykälä, jonka 1 momentin mukaan sijoitettaessa sijoitusrahaston varoja johdannaissopimuksiin ei saataisi ylittää 11 luvussa säädettyjä sijoitusrajoituksia. Mainittuja sijoitusrajoituksia ei saisi siten ylittää, kun otetaan huomioon sekä niin sanotut suorat arvopaperisijoitukset ja suorat sijoitukset muihin rahoitusvälineisiin, että johdannaissopimukset,

joiden kohde-etuus on esimerkiksi arvopapereita tai rahamarkkinavälineitä liikkeeseen laskevan tai talletuksia vastaanottavan luottolaitoksen osake. Sijoitusrajoituksia laskettaessa ei kuitenkaan otettaisi huomioon sijoituksia sellaisiin johdannaissopimuksiin, joiden kohde-etuutena on rahoitusindeksi, joka täyttää ehdotetun 73 a §:n 1 momentissa säädetty edellytykset. Siten esimerkiksi lain edellytykset täyttävään osakeindeksiin perustuvaa johdannaissopimusta ei otettaisi huomioon sijoitusrajoituksia laskettaessa. Tällä tarkoitetaan sitä, että yksittäisten liikkeeseenlaskijoiden osuutta indeksistä ja samalla kyseisen indeksijohdannaissopimuksen arvosta ei laskettaisi yhteen sijoitusrahaston samaa liikkeeseenlaskijaa koskevien arvopaperisijoitusten kanssa. Jos kyseessä olisi vakioimaton johdannaissopimus, sopimuksen vastapuolesta sijoitusrahastolle aiheutuva vastapuoliriski otettaisiin kuitenkin normaalisti huomioon sijoitusrajoituksia laskettaessa. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin 21 artiklan uutta 3 kohtaa.

Ehdotetun 2 momentin mukaan silloin kun arvopaperiin tai rahamarkkinavälineeseen sisältyy johdannaissopimus, se olisi otettava huomioon 80 §:n ja tämän pykälän vaatimuksia noudatettaessa. Kaikki johdannaissopimuksiin sijoittamiseen kohdistetut vaatimukset koskisivat siis myös tällaista rahoitusvälinettä siltä osin, kuin se sisältää johdannaissopimuksen. Ehdotus vastaa direktiivin 21 artiklan uutta 3 kohtaa.

81 §. Voimassa olevan pykälän 1—3 sekä 6 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi rahamarkkinavälineet arvopapereihin rinnastettavina rahoitusvälineinä yhdenmukaisesti ehdotetun 69 §:n 1 momentin muutoksen kanssa. Rahastoyhtiö voisi siten tehdä sijoitusrahaston varoihin kuuluvista rahamarkkinavälineistä lainaus- ja takaisinostosopimuksia vastaavalla tavalla kuin voimassa olevan pykälän mukaan arvopapereista. Pykälän 5 momentti ehdotetaan kumottavaksi. Lain rakenteen selkeyttämiseksi lainaus- ja takaisinostosopimusten käytön sijoitusrahaston säännöille asettamat vaatimukset siirrettäisiin 41 §:n 5 momenttiin.

82 §. Voimassa oleva pykälä ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan sanamuodoltaan sijoitusrahastodirektiivin muutettua 42 artik-

laa. Samalla tämä niin sanottu lyhyeksi myynnin kielto ulotettaisiin arvopapereiden ohella myös rahamarkkinavälineisiin sekä johdannaissopimuksiin. Arvopapereilla tarkoitettaisiin myös sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyri-tysten osuuksia. Lyhyeksi myynnissä sijoitusrahasto altistuu riskille joutua tilanteeseen, missä se ei pysty vastaamaan sitoumuksistaan sopimusehtojen mukaisesti. Tällainen tilanne syntyy pääasiassa silloin, kun sijoitusrahastolla on sopimuksen perusteella velvollisuus toimittaa tulevaisuudessa arvopapereita tai muita rahoitusvälineitä, joita se ei sopimuksen tekohetkellä omista. Tämä velvollisuus saattaa aiheutua joko myymällä arvopapereita tai muita rahoitusvälineitä, tai johdannaissopimuksien perusteella. Lyhyeksi myyntiä on sijoitusrahastodirektiiviä säädettäessä pidetty erityisen riskipitoisena sijoitusstrategiana, eikä sen ole katsottu sopivan direktiivin mukaisille rahastoille.

84 §. Voimassa oleva pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että pääsäännön mukainen yleiskielto antaa sijoitusrahastoon kuuluvia varoja pantiksi ei rajoittaisi rahastoyhtiön oikeutta hankkia sijoitusrahastoon arvopapereiden ohella sellaisia rahamarkkinavälineitä tai johdannaissopimuksia, joita ei ole täysin maksettu. Arvopapereilla tarkoitettaisiin myös sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyri-tysten osuuksia. Tällaisen rahoitusvälineen hankkiminen saa aikaan velvoitteen maksaa jäljellä oleva osuus kyseisen rahoitusvälineen liikkeeseenlaskijalle vaadittaessa. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin 41 artiklan 2 kohdan muutosta.

12 luku. Erikoissijoitusrahaston sijoitus-toiminta

88 §. Voimassa olevan pykälän 1 momentti ehdotetaan muutettavaksi lainsäädäntötekni- sen virheen korjaamiseksi. Pykälän nykyinen sanamuoto antaa erikoissijoitusrahastolle oi- keuden poiketa koko 98 §:stä, mutta kyseisen pykälän 3 momentti on sijoitusrahastotoi- minnan kannalta hyvin olennainen, sillä se sääntelee sijoitusrahaston arvonnaskennassa tapahtuneen virheen korjaamista. Erikoissi- joitusrahastojenkaan näkökulmasta ei ole tar- vetta myöntää erivapauksia rahastoyhtiön te- kemien virheiden korjaamisessa. Kyseisen

lainkohdan esitöissä mainitaan ainoastaan julkistamistiheydestä poikkeaminen (HE 202/1998 vp s. 65). Vuoden 1987 sijoitusra- hastolaissa vastaavalla säännöksellä saatettiin erikoissijoitusrahastoille myöntää poikkeus vain julkistamistiheydestä, eikä lainkaan vir- heiden korjaamisesta.

13 luku. Rahasto-osuuksien markkinoi- minen ja rahastoyhtiön tiedon- antovelvollisuus

92 §. Voimassa olevan pykälän 2 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että rahas- toesitteessä olisi oltava olennaiset ja riittävät tiedot sijoitusrahaston sijoitustoiminnan ta- voitteista ja sen muista ominaisuuksista, si- joitusrahastoa hallinnoivasta rahastoyhtiöstä, sekä sijoitusrahaston käyttämästä säilytysyh- teisöstä, jotta sijoittajat voivat luotettavasti arvioida kyseistä sijoitusrahastoa ja erityises- ti siihen liittyviä riskejä. Ehdotus perustuu direktiivin muutetun 28 artiklan 1 ja 2 koh- taan.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan teknistä muutosta, koska ministeriöiden päätökset ovat uuden perustuslain mukaan asetuksia. Termi asianomainen ministeriö ehdotetaan korvattavaksi valtiovarainministeriöllä. Sisäl- lön ohella asetuksella voitaisiin jatkossa määrätä rahastoesitteen teknisestä muodosta. Sijoitusrahastodirektiivin uuden 28 artiklan 4 kohdan mukaan rahastoesite voidaan laatia kirjallisen asiakirjan muotoon tai mihin ta- hansa muuhun kestävään muotoon, jolla on kirjallista muotoa vastaava, toimivaltaisten viranomaisten hyväksymä oikeudellinen asema. Vähimmäisvaatimukset rahastoesit- teen sisällölle on säädetty direktiivin I liitteen A luettelossa.

Ehdotetun 4 momentin mukaan kaikessa si- joitusrahaston markkinoinnissa olisi oltava maininta rahastoesitteestä sekä paikoista, joissa se on yleisön saatavilla, kuten ny- kyisinkin. Lisäksi ehdotuksen mukaan mark- kinoinnissa tulisi olla maininta siitä, millä muulla tavoin yleisö voi saada esitteen näh- täväkseen. Tällä tarkoitetaan esimerkiksi in- ternet-osoitetta, jossa sähköisessä muodossa oleva rahastoesite on luettavissa. Ehdotus pe- rustuu sijoitusrahastodirektiivin muutettuun 35 artiklaan.

93 §. Voimassa oleva pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että 1 momentin mukaan rahastoyhtiön olisi julkistettava jokaisesta hallinnoimastaan sijoitusrahastosta yksinkertaistettu rahastoesite, joka on pidettävä ajan tasalla. Nykyisin yksinkertaistettu rahastoesite on vaadittu vain erikoissijoitusrahastoilta. Muutos perustuu sijoitusrahastodirektiivin muutettuun 27 artiklan 1 kohtaan.

Voimassa olevan pykälän 2 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että yksinkertaistetussa rahastoesitteessä yhdenmukaisesti varsinaista rahastoesitettä koskevan ehdotetun 92 §:n 2 momentin muutoksen kanssa olisi oltava olennaiset ja riittävät tiedot, jotta sijoittajat voivat luotettavasti arvioida kyseistä sijoitusrahastoa ja erityisesti siihen liittyviä riskejä. Ehdotus perustuu sijoitusrahastodirektiivin muutetun 28 artiklan 1 ja 3 kohtaan. Vaikka yksinkertaistetulle rahastoesitteelle asetetaan sama perusvaatimus esitettyjen tietojen olennaisuudesta ja riittävydestä kuin varsinaiselle rahastoesitteelle, esitteiltä vaadittava tietosisältö ja sen laajuus eivät olisi yhtäläiset. Yksinkertaistetussa rahastoesitteessä olisi oltava tiedot erityisesti sijoitusrahaston sijoitustoiminnan tavoitteista ja siihen liittyvistä riskeistä samoin kuin sijoitusrahaston kulurakenteesta sekä sen hallinnosta. Yksinkertaistetun esitteen tulisi olla laajuudeltaan varsin suppea, pääsääntöisesti muutamiin sivujen mittainen. Sijoitusrahastodirektiivin 28 artiklan muutetun 3 kohdan mukaan yksinkertaistettu esite on suunniteltava ja laadittava siten, että se on helposti keskimääräisen sijoittajan ymmärrettävissä. Tämän voidaan katsoa tarkoittavan paitsi helppolukuisuutta myös sisällön tiivistä muotoa.

Voimassa olevassa 2 momentissa olevat yksinkertaistetun rahastoesitteen sisältövaatimukset siirrettäisiin valtiovarainministeriön asetukseen, josta säädetään ehdotetussa 3 momentissa. Vähimmäisvaatimukset yksinkertaistetun rahastoesitteen sisällölle on säädetty direktiivin I liitteen C luettelossa. Momenttiin ehdotetaan teknistä muutosta, koska ministeriöiden päätökset ovat uuden perustuslain mukaan asetuksia. Termi asianomainen ministeriö ehdotetaan korvattavaksi valtiovarainministeriöllä. Sisällön ohella asetuksella voitaisiin jatkossa määrätä rahastoesitteen teknisestä muodosta. Sijoitusrahas-

todirektiivin uuden 28 artiklan 4 kohdan mukaan yksinkertaistettu rahastoesite voidaan laatia kirjallisen asiakirjan muotoon tai mihin tahansa muuhun kestävään muotoon, jolla on kirjallista muotoa vastaava, toimivaltaisten viranomaisten hyväksymä oikeudellinen asema.

Pykälän 4 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi tekninen täsmennys. Momentti koskee nykyisin vain erikoissijoitusrahastoja. Koska rahastoyhtiöiden on jatkossa julkistettava jokaisesta hallinnoimastaan sijoitusrahastosta yksinkertaistettu rahastoesite, olisi esitteet ja niihin tehty muutokset toimitettava välittömästi Rahoitustarkastukselle tiedoksi, jotta valvontaviranomainen voi tarvittaessa puuttua esitteiden mahdollisiin puutteisiin.

Pykälän 5 momentti ehdotetaan muutettavaksi. Koska rahastoyhtiöiden on jatkossa julkistettava jokaisesta hallinnoimastaan sijoitusrahastosta yksinkertaistettu rahastoesite, ei momentin nykyinen sisältö enää vastaa tarkoitustaan. Ehdotetun 5 momentin mukaan kaikessa sijoitusrahaston markkinoinnissa tulisi olla maininta yksinkertaistetusta rahastoesitteestä sekä paikoista, joissa se on yleisön saatavilla. Lisäksi ehdotuksen mukaan markkinoinnissa tulisi olla maininta siitä, millä muulla tavoin yleisö voi saada esitteen nähtäväkseen. Tällä tarkoitetaan esimerkiksi internet-osoitetta, jossa sähköisessä muodossa oleva rahastoesite on luettavissa. Ehdotettu säännös perustuu sijoitusrahastodirektiivin muutettuun 35 artiklaan.

94 §. Voimassa olevan pykälän 2 momenttiin ehdotetaan teknistä muutosta, koska ministeriöiden päätökset ovat uuden perustuslain mukaan asetuksia. Termi asianomainen ministeriö ehdotetaan korvattavaksi valtiovarainministeriöllä. Sisällön ohella asetuksella voitaisiin jatkossa määrätä puolivuotiskatsauksen teknisestä muodosta. Ministeriön asetuksenantovaltuuden rajoja täsmennettäisiin siten, että momentissa kuvattaisiin yleisellä tasolla puolivuotiskatsauksen sisältö. Puolivuotiskatsauksessa olisi esitettävä selvitys sijoitusrahaston varoista ja veloista, liikkeessä olevien osuuksien lukumäärästä, rahastosuuden arvosta, sijoitusten jakautumisesta sijoitusrahaston sijoituspolitiikka huomioon ottaen sekä sijoitusten koostumuksessa kat-sauskauden aikana tapahtuneista muutoksis-

ta. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin 33 artiklan 3 kohtaa.

96 §. Voimassa olevan pykälän 3 momenttiin ehdotetaan teknistä muutosta, koska ministeriöiden päätökset ovat uuden perustuslain mukaan asetuksia. Termi asianomainen ministeriö ehdotetaan korvattavaksi valtiovarainministeriöllä. Voimassa olevan 2 momentin mukaan vuosikertomuksessa on oltava tilinpäätös, tuloslaskelma ja tase sekä niiden liitetiedot ja olennaiset ja riittävät tiedot, jotta sijoittajat voivat luotettavasti arvioida sijoitusrahaston toiminnan kehitystä ja sen tulosta. Valtiovarainministeriö voisi asetuksellaan tarkentaa vuosikertomuksen sisällölle 2 momentissa asetettuja vaatimuksia. Sisällön ohella asetuksella voitaisiin jatkossa määrätä vuosikertomuksen teknisestä muodosta. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin 33 artiklan 3 kohtaa.

97 §. Voimassa olevan pykälän 1 momentti ehdotetaan muutettavaksi. Rahastoyhtiön olisi ennen rahasto-osuuden merkintää tarjottava asiakkaalle veloituksetta sijoitusrahaston yksinkertaistettua rahastoesitettä. Tämä esite on se ensisijainen asiakirja, johon sijoittaja jatkossa voi perustaa sijoituspäätöksensä, sillä sen on tarkoitus sisältää sijoituspäätöksen teon kannalta olennaiset ja riittävät tiedot tiivistetyssä ja ymmärrettävässä muodossa. Koska sijoitusrahastodirektiivin mukaisten sijoitusrahastojen sijoitustoiminnan mahdollisuudet laajenevat olennaisesti 11 lukuun ehdotettujen muutosten myötä lisäten samalla osin sijoitustoiminnan kannalta merkityksellisiä riskejä, on syytä edellyttää, että yksinkertaistettua rahastoesitettä tarjotaan aktiivisesti sijoitusrahaston markkinointitilanteessa. Lisäksi viimeisin kysymyksessä olevaa sijoitusrahastoa koskeva vuosikertomus, mahdollinen sen jälkeen ilmestynyt puolivuotiskatsaus, mahdollinen puolivuotiskatsauksen jälkeen ilmestynyt erikoissijoitusrahaston neljännesvuosikatsaus ja rahastoesite olisi pyynnöstä toimitettava asiakkaalle veloituksetta. Ehdotetut muutokset perustuvat sijoitusrahastodirektiivin muutettuun 33 artiklan 1 kohtaan.

Voimassa olevan pykälän 2 momentti ehdotetaan muutettavaksi. Ehdotuksen mukaan rahastoyhtiön olisi huolehdittava, että sijoitusrahaston viimeisin vuosikertomus, puoli-

vuotiskatsaus ja erikoissijoitusrahaston neljännesvuosikatsaus pidetään yleisesti saatavilla rahastoesitteessä ja yksinkertaistetussa rahastoesitteessä mainitussa paikassa tai muulla tavalla, josta ilmoitetaan rahastoesitteessä ja yksinkertaistetussa rahastoesitteessä. Valtiovarainministeriö voisi antaessaan 94 §:n 2 momentin nojalla asetuksen puolivuotiskatsauksesta ja 96 §:n 3 momentin nojalla asetuksen vuosikertomuksesta säätää muista hyväksyttävistä tavoista pitää määrällisiä vuosikertomuksia yleisön saatavilla. Ehdotus perustuu sijoitusrahastodirektiivin 33 artiklan muutettuun 3 kohtaan.

Voimassa olevaan pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jonka mukaan rahastoyhtiön olisi asiakkaan pyynnöstä toimitettava tälle lisätietoja sijoitusrahaston riskienhallinnassa käytettävistä menetelmistä ja sovellettavista määrällisistä rajoista sekä sijoitusrahaston sijoitustoiminnan kannalta keskeisten rahoitusvälineitten luokkien riskien ja tuottojen viimeaikaisesta markkinakehityksestä. Rahastoyhtiö voisi käyttää tämän tiedon antamiseen sijoittajalle määräajoin laatimiaan katsauksia sijoitusrahaston sijoitustoiminnasta ja sijoitusympäristön kehityksestä. Ehdotus perustuu sijoitusrahastodirektiivin uuden 24 a artiklan 4 kohtaan.

14 luku. Sisäpiirisäännökset

99 §. Voimassa olevan pykälän 1 momentin 4 kohdassa muutettaisiin termi holhooja edunvalvojaksi yhdenmukaisesti holhoustoimesta annetun lain (442/1999) 3 §:n kanssa.

15 luku. Sijoitusrahastotoiminnan luovuttaminen ja säilytysyhteisön vaihtaminen

103 §. Voimassa olevan pykälän 2 momentin 1 kohdassa muutettaisiin termi kauppakisterinumero yritys- ja yhteisötunnukseksi yhdenmukaisesti yritys- ja yhteisötietolain (244/2001) 2 §:n 1 kohdan kanssa.

16 luku. Sijoitusrahaston sulautuminen

107 §. Voimassa olevan pykälän 1 momentti ehdotetaan muutettavaksi. Sijoi-

tusrahaston sulautumiselle on voimassa olevassa laissa asetettu edellytykseksi se, että sulautuvien rahastojen sijoitustoiminnassa noudatetaan samoja periaatteita. Sijoitusrahaston vähimmäiskokoa koskevia vaatimuksia ehdotetaan 27 §:ssä tiukennettavaksi siten, että vähimmäisvaatimuksista voitaisiin poiketa ainoastaan yhden vuoden ajan sijoitusrahaston toiminnan aloittamisesta, kun otetaan huomioon myös Rahoitustarkastuksen mahdollisuus jatkaa lain mukaista kuuden kuukauden määräaikaa toiset kuusi kuukautta. Tämä tiukennettu vaatimus johtaa mahdollisesti siihen, että aiempaa useammin vähimmäisvaatimuksia ei annettu määräajassa saavuteta ja rahastoyhtiö joutuu joko lakkauttamaan kyseisen sijoitusrahaston tai sulauttamaan sen toiseen sijoitusrahastoon. Koska osuudenomistajien kannalta lakkauttaminen ei useinkaan ole paras vaihtoehto, sulautumiselle asetettuja vaatimuksia ehdotetaan lievennettäväksi siten, että sijoitustoiminnan yhdenmukaisuus ei olisi ehdoton vaatimus, vaan erityisistä syistä myös sijoitustoiminnaltaan jossain määrin poikkeavia rahastoja voitaisiin sulauttaa toisiinsa. Edellytyksenä olisi tällöin se, että sulautuminen ei saisi olla vastoin osuudenomistajien etua.

108 §. Voimassa olevan pykälän 1 momentin 1 kohdassa muutettaisiin termi kaupparekisterinumero yritys- ja yhteisötunnukseksi yhdenmukaisesti yritys- ja yhteisötietolain 2 §:n 1 kohdan kanssa.

109 §. Voimassa olevan pykälän 3 momentti ehdotetaan muutettavaksi. Ehdotuksen mukaan sijoitusrahastojen sulautumisen johdosta tehtävän julkisen ilmoituksen yhteydessä olisi mainittava sulautumisen täytäntöönpanoluvan ja sulautumissuunnitelman sisältö vastaavasti kuin 105 §:n 1 momentin mukaan on tehtävä sijoitusrahaston hallinnon luovuttamisen yhteydessä.

17 luku. Sijoitusrahaston jakautuminen

113 §. Voimassa olevan pykälän 1 momentin 1 kohdassa muutettaisiin termi kaupparekisterinumero yritys- ja yhteisötunnukseksi yhdenmukaisesti yritys- ja yhteisötietolain 2 §:n 1 kohdan kanssa.

114 §. Voimassa olevan pykälän 3 mo-

mentti ehdotetaan muutettavaksi. Ehdotuksen mukaan sijoitusrahastojen jakautumisen johdosta tehtävän julkisen ilmoituksen yhteydessä olisi mainittava jakautumisen täytäntöönpanoluvan ja jakautumissuunnitelman sisältö vastaavasti kuin 105 §:n 1 momentin mukaan on tehtävä sijoitusrahaston hallinnon luovuttamisen yhteydessä.

18 luku. Rahastoyhtiön toimiluvan peruuttaminen ja toiminnan rajoittaminen sekä rahastoyhtiön ja sijoitusrahaston lakkauttaminen

116 §. Voimassa oleva pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että rahastoyhtiön toimiluvan peruuttamisessa toimivaltainen viranomaisena olisi Rahoitustarkastus yhdenmukaisesti toimiluvan myöntämistä koskevan ehdotetun 5 a §:n kanssa.

117 §. Voimassa olevan pykälän 1 momentin johdantokappaleessa oleva viittaus toimilupaviranomaiseen muutettaisiin vastaamaan ehdotettua 5 a §:ää. Momentista poistettaisiin viittaus toimiluvan osittaiseen tai väliaikaiseen peruuttamiseen. Ehdotetun 1 momentin 1 kohdan mukaan toimiluvan peruuttamisen perusteena voisi olla se, että rahastoyhtiön toiminnassa on olennaisesti rikottu lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, rahastoyhtiön yhtiöjärjestystä, toimiluvan ehtoja tai rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston sääntöjä. Säännösten, määräysten tai muiden edellä tarkoitettujen ehtojen tai sääntöjen vähäinenkin rikkominen, kun se toistuu usein tai järjestelmällisesti, voitaisiin katsoa niiden olennaiseksi rikkomiseksi. Toimiluvan peruuttaminen voisi perustua lähinnä rahastoyhtiön toiminnan kannalta keskeisten lakien ja niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten rikkomiseen. Tällaisia lakeja olisivat erityisesti sijoitusrahastolaki, arvopaperimarkkinalaki, laki sijoituspalveluyrityksistä, laki luottolaitostoiminnasta sekä laki rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä.

Voimassa olevaan 1 momenttiin lisättäisiin uusi 5 kohta, jonka mukaan toimiluvan peruuttamisen perusteena voisi olla myös se, että rahastoyhtiö ei ole toiminut kuuteen kuu-

kauteen. Muutoksen seurauksena nykyinen 5 kohta siirtyisi uudeksi 6 kohdaksi. Ehdotus vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 12 §:n 1 momentin 2 kohtaa ja sijoitusrahastodirektiivin uuden 5 a artiklan 5 kohtaa.

Voimassa oleva 2 momentti muutettaisiin kokonaisuudessaan. Voimassa olevan momentin mukaan toimiluvan peruuttamisen perusteena on toistuva 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen säännösten muu kuin olennainen rikkominen. Toimiluvan peruuttaminen käytännössä edellyttäisi jonkin aikaa kestänyttä useasti tapahtunutta säännösten vastaisista menettelyä. Säännösten vähäinenkin rikkominen, jos se on jatkuvasti toistuvaa tai järjestelmällistä, voidaan katsoa luonteeltaan olennaiseksi rikkomiseksi, jolloin se muodostaa 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetun toimiluvan peruuttamisperusteen. Kyseisissä tilanteissa toimiluvan peruuttamista edeltäisi vielä määräaika, jonka kuluessa asianomaisella rahastoyhtiöllä olisi mahdollisuus oikeista menettelynsä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen säännösten, määräysten ja muiden sääntöjen mukaiseksi.

Ehdotetun 2 momentin mukaan Rahoitustarkastuksen olisi asetettava rahastoyhtiölle 1 momentin 1 ja 2 kohdan tarkoittamissa tilanteissa määräaika puutteellisuuksien korjaamiseksi. Toimiluvan peruuttaminen tulisi kyseeseen vasta, jos vaadittua korjausta toimintaan tai sen harjoittamisen edellytyksiin ei tämän määräajan kuluessa olisi tehty.

Rahoitustarkastus voisi myös kokonaan muutettavaksi ehdotetun 3 momentin mukaisesti määräajaksi rajoittaa toimiluvan alaista toimintaa, jos se olisi tarpeen arvopaperimarkkinoiden vakauden tai sijoittajien aseman turvaamiseksi. Jos tilanne ei olisi korjaantunut toiminnan määräaikaisen rajoittamisen kautta, rajoituksista voitaisiin tehdä pysyviä määräajan kuluttua umpeen. Ehdotus vastaa soveltuvien osin sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 12 §:n 2 momenttia.

Vielä voimassa oleva 3 momentti käy tarpeettomaksi 5 a §:ään ehdotetun toimilupaviranomaista koskevan muutoksen johdosta ja koska viranomaisen velvollisuudesta kuulla asianosaisia hallintoasioissa säädetään yleisesti hallintomenettelylaissa.

Voimassa olevat 4 ja 5 momentti kumottaisiin tarpeettomina johtuen 3 momentin muut-

tamisesta.

117 a §. Ehdotetun uuden pykälän 1 momentin mukaan Rahoitustarkastuksen olisi ilmoitettava rahastoyhtiön toimiluvan peruuttaminen viran puolesta rekisteröitäväksi kaupparekisteriin. Nykyiseen lakiin ei sisälly säännöksiä toimiluvan peruuttamista koskevan ilmoituksen tekemisestä kaupparekisteriviranomaisille. Lisäksi Rahoitustarkastuksen olisi viran puolesta ilmoitettava toimiluvan peruuttamisesta myös sijoittajien korvausrahastolle, jos rahastoyhtiölle on myönnetty toimilupa 5 §:n 2 momentissa tarkoitetun toiminnan harjoittamiseen. Ehdotus vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 12 §:n 5 momenttia.

Ehdotetussa 2 momentissa säädettäisiin sijoittajien saamisten suojaamisesta siinä tapauksessa, että rahastoyhtiön toimilupa peruutetaan, ja rahastoyhtiö on harjoittanut 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa. Rahoitustarkastus voisi määrätä sijoittajien saamiset maksettavaksi sijoittajien korvausrahaston varoista siten kuin sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 6 luvussa säädetään. Ehdotus vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 12 §:n 4 momenttia.

121 §. Voimassa oleva pykälä ehdotetaan muutettavaksi. Termin alkupääoma sijasta ehdotetaan käytettäväksi termiä vähimmäispääoma. Sijoitusrahaston pääoman on täytettävä sille 27 §:n 1 momentissa asetettu vaatimus koko sijoitusrahaston toiminnan ajan sen jälkeen, kun kuusi kuukautta on kulunut sijoitusrahaston toiminnan aloittamisesta.

123 §. Voimassa olevaan 1 momenttiin tehtäisiin muutokset, jotka aiheutuvat rahastoyhtiölle ehdotettavasta 126 a ja 126 d §:n mukaisesta mahdollisuudesta tarjota palveluita Euroopan talousalueeseen kuuluvissa valtioissa joko perustamalla sivuliike tai ilman sivuliikkeen perustamista. Myös näissä tilanteissa kyseisen valtion valvontaviranomaiselle olisi ilmoitettava rahastoyhtiön toimiluvan peruuttamisesta tai rajoittamisesta. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin uuden 6 c artiklan 9 kohtaa.

Voimassa olevassa 2 momentissa olevat viittaukset ilmoituksen tekijään muutettaisiin vastaamaan 116 ja 117 §:n ehdotettuja muutoksia.

19 luku. **Säilytysyhteisön toimiluvan peruuttaminen ja säilytysyhteisön lakkauttaminen**

124 §. Voimassa oleva pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että säilytysyhteisön toimiluvan peruuttamisesta toimivaltainen viranomainen olisi Rahoitustarkastus yhdenmukaisesti toimiluvan myöntämistä koskevan ehdotetun 9 §:n 1 momentin muutoksen kanssa.

125 §. Pykälä muutettaisiin lakiteknisistä syistä kokonaisuudessaan. Voimassa olevan pykälän 1 momentin johdantokappaleessa oleva viittaus toimilupaviranomaiseen muutettaisiin vastaamaan 9 §:n 1 momentin ehdotettua muutosta. Momentista poistettaisiin viittaus toimiluvan osittaiseen tai väliaikaiseen peruuttamiseen. Momentin 1 kohdan sanamuoto tarkistettaisiin vastaamaan 117 §:n 1 momentin 1 kohdan sanamuotoa. Momenttiin lisättäisiin uusi 5 kohta, jonka mukaan toimiluvan peruuttamisen perusteena voisi olla myös se, että säilytysyhteisö ei ole toiminut kuuteen kuukauteen. Muutoksen seurauksena nykyinen 5 kohta siirtyisi uudeksi 6 kohdaksi. Ehdotus vastaa rahastoyhtiön osalta ehdotettua 117 §:n 1 momentin muutosta.

Pykälän 2 momentti muutettaisiin kokonaan. Voimassa oleva 2 momentti käy tarpeettomaksi, koska säännöksen tarkoittama 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen säännösten, määräysten tai muiden sääntöjen toistuva muu kuin olennainen rikkominen voitaisiin katsoa olennaiseksi, jos se olisi jatkuvasti toistuvaa tai järjestelmällistä.

Ehdotetun 2 momentin mukaan Rahoitustarkastuksen olisi asetettava säilytysyhteisölle 1 momentin 1 ja 2 kohdan tarkoittamissa tilanteissa määräaika puutteellisuuksien korjaamiseksi. Toimiluvan peruuttaminen tulisi kyseeseen vasta, jos vaadittua korjausta toimintaan tai sen harjoittamisen edellytyksiin ei tämän määräajan kuluessa olisi tehty.

Rahoitustarkastus voisi muutettavaksi ehdotetun 3 momentin mukaisesti määräajaksi rajoittaa toimiluvan alaista toimintaa, jos se olisi tarpeen arvopaperimarkkinoiden vakauden tai sijoittajien aseman turvaamiseksi. Jos tilanne ei olisi korjaantunut toiminnan määräaikaisen rajoittamisen kautta, rajoituksista

voitaisiin tehdä pysyviä määräajan kuluttua umpeen. Ehdotus vastaa rahastoyhtiön osalta ehdotettua 117 §:n uutta 2 momenttia.

Voimassa olevan 3 momentin sääntely käy tarpeettomaksi 9 §:n 1 momentin ehdotetun toimilupaviranomaista koskevan muutoksen johdosta ja koska viranomaisen velvollisuudesta kuulla asianosaisia hallintoasioissa säädetään yleisesti hallintomenettelylaissa.

Ehdotetun uuden 4 momentin mukaan Rahoitustarkastuksen olisi ilmoitettava säilytysyhteisön toimiluvan peruuttaminen viran puolesta rekisteröitäväksi kaupparekisteriin. Nykyiseen lakiin ei sisälly säännöksiä toimiluvan peruuttamista koskevan ilmoituksen tekemisestä kaupparekisteriviranomaisille. Ehdotus vastaa rahastoyhtiön osalta ehdotettua 117 a §:n 1 momenttia.

20 luku. **Rahastoyhtiön toiminta muualla kuin Suomessa ja yhteissijoitusyrityksen toiminta Suomessa**

Lukuun liitettäisiin säännökset rahastoyhtiön toiminnasta muissa valtioissa kuin Suomessa. Tämä toiminta kattaisi myös rahastosuukien markkinoimisen muualla kuin Suomessa. Luvun otsikko muutettaisiin vastaamaan lukuun ehdotettavia muutoksia.

Lukuun ehdotettujen muutosten myötä rahastoyhtiöllä olisi valittavanaan neljä mahdollista menettelyä, joiden nojalla se voi harjoittaa toimintaa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Jos rahastoyhtiö haluaa ainoastaan markkinoida hallinnoimansa sijoitusrahastodirektiivin mukaisen sijoitusrahaston osuuksia Suomen ohella jossakin muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, se voisi edelleen käyttää voimassa olevan 127 §:n 1 ja 2 momenteissa säädettyä menettelyä. Ennen kuin rahastoyhtiö aloittaa markkinoinnin kyseisessä valtiossa, sen on hankittava Rahoitustarkastukselta todistus siitä, että sijoitusrahasto täyttää sijoitusrahastodirektiivin edellytykset, sekä ilmoitettava aikomuksestaan kysymyksessä olevan valtion toimivaltaiselle viranomaiselle. Isäntävaltion viranomaisella on sijoitusrahastodirektiivin 46 artiklan nojalla kaksi kuukautta aikaa käsitellä ilmoitus, jonka jälkeen rahastoyhtiö voi aloittaa osuuksien markkinoinnin, jollei isäntävaltiolla ole perusteltua syytä

kieltää markkinointi. Jo voimassa olevan 127 §:n 3 momentin nojalla rahastoyhtiö voi markkinoida hallinnoimansa erikoissijoitusrahaston osuuksia myös muualla kuin Suomessa. Rahoitustarkastuksen on tarvittaessa annettava rahastoyhtiölle hakemuksesta viipymättä todistus siitä, että hakemuksen kohteena oleva erikoissijoitusrahasto on rekisteröity Suomessa ja että se on Rahoitustarkastuksen valvonnassa. Koska erikoissijoitusrahastojen markkinointia ei säännellä sijoitusrahastodirektiivissä, tarvitsee rahastoyhtiö tähän toimintaan isäntävaltion toimivaltaisen viranomaisen antaman luvan kyseisessä valtiossa säädettyä menettelyä noudattaen. Jos rahastoyhtiö haluaa harjoittaa isäntävaltiossa myös muuta toimintaa kuin sijoitusrahastosuuksien markkinointia, esimerkiksi tarjota ehdotetun 5 §:n 2 momentin mukaista yksilöllistä omaisuudenhoitopalvelua isäntävaltiossa, mutta rahastoyhtiö ei halua perustaa kyseiseen valtioon sivuliikettä, rahastoyhtiön tulisi noudattaa ehdotetun 126 d §:n mukaista menettelyä. Jos rahastoyhtiö haluaa markkinoida hallinnoimansa sijoitusrahaston osuuksia tai tarjota jotain muuta toimilupansa kattamaa palvelua isäntävaltiossa sinne perustettavasta sivuliikkeestä, rahastoyhtiön on noudatettava ehdotetun 126 a §:n mukaista menettelyä.

Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa harjoitettavasta rahasto-osuuksien markkinoinnista säädettäisiin muutettavaksi ehdotettavassa 127 §:n 3 momentissa. Sivuliikkeen perustamisesta Euroopan talousalueen ulkopuolelle säädettäisiin ehdotettavassa 126 b §:ssä ja ilman sivuliikettä tällaisessa valtiossa harjoitettavasta toiminnasta, jossa siis rahasto-osuuksien markkinoinnin lisäksi tarjottaisiin jotain muuta rahastoyhtiön toimiluvan kattamaa palvelua, ehdotetussa 126 d §:ssä.

126 a §. Ehdotetussa uudessa pykälässä säädettäisiin sijoitusrahastodirektiivin uuden 6 a artiklan mukaisesti rahastoyhtiön sivuliikkeen perustamisesta Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon. Sivuliikkeen perustaminen ei vaatisi lupaa viranomaisilta, vaan kyseessä olisi ilmoitusmenettely. Edellytyksenä sivuliikkeen perustamiselle isäntävaltiolla on sijoitusrahastodirektiivin nojalla oikeus vaatia, että rahastoyhtiö hallinnoi vä-

hintään yhtä sijoitusrahastodirektiivin mukaista sijoitusrahastoa. Tätä edellytystä ei kuitenkaan kirjattaisi lakiin, koska se ei ole välttämätöntä rahoitusmarkkinoiden valvonnan näkökulmasta. Kaikkiin rahastoyhtiöihin kohdistuvat sijoitusrahastolaissa yhdenmukaiset sijoitusrahastodirektiiviin perustuvat toimilupavaatimukset riippumatta siitä, millaisia sijoitusrahastoja rahastoyhtiöt hallinnoivat. Isäntävaltion vaatiessa rahastoyhtiön olisi kuitenkin täytettävä myös mainittu vaatimus.

Rahastoyhtiö voisi sivuliikkeensä välityksellä markkinoida hallinnoimiensa sijoitusrahastodirektiivin mukaisten sijoitusrahastojen osuuksia isäntävaltiossa. Erikoissijoitusrahastojen osuuksien markkinointi vaatisi kuitenkin erillistä isäntävaltion antamaa lupaa. Rahastoyhtiö voisi harjoittaa isäntävaltiossa myös muita sijoitusrahastotoimintaan kuuluvia tehtäviään. Rahastoyhtiö ei voisi kuitenkaan perustaa isäntävaltiossa sijoitusrahastojen sijoitusrahastojen perustaminen ja niiden sääntöjen hyväksyminen kuuluu rahastoyhtiön kotijäsenvaltion toimivaltaan (sijoitusrahastodirektiivin 3 art. ja 4 art. 1 kohta). Rahastoyhtiö voisi kuitenkin hoitaa muissa valtioissa perustettujen sijoitusyhtiömuotoisten yhteissijoitusyritysten varoja. Rahastoyhtiö voisi myös toimia muiden rahastoyhtiöiden asiamiehenä isäntävaltiossa ja hoitaa kyseisten rahastoyhtiöiden puolesta sijoitusrahastotoimintaan kuuluvia tehtäviä siinä laajuudessa, kuin kyseisen isäntävaltion lainsäädännössä sallitaan sinne rekisteröityjen rahastoyhtiöiden ulkoistaa toimintaansa. Rahastoyhtiö saisi tarjota toimilupansa mukaisessa laajuudessa isäntävaltiossa myös ehdotetussa 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuja palveluita eli omaisuudenhoitoa, sijoitusneuvontaa ja rahasto-osuuksien säilytyspalveluita.

Ehdotetun 1 momentin mukaan sivuliikkeen perustamista aikovan rahastoyhtiön olisi ilmoitettava asiasta hyvissä ajoin etukäteen Rahoitustarkastukselle ja liitettävä ilmoituksensa Rahoitustarkastuksen määräämät riittävät tiedot. Ilmoitukseen olisi liitettävä ainakin tieto valtiosta, jonne sivuliike aiotaan perustaa, sekä tiedot sivuliikkeen osoitteesta kyseisessä valtiossa, harjoitettavaksi aiotuista 5 §:n mukaisista toiminnoista ja palveluista sekä sivuliikkeen organisaatiosta ja sen hal-

linnosta vastaavista henkilöistä. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin 6 a artiklan 1 ja 2 kohtaa sekä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 17 §:n 1 momenttia.

Jollei Rahoitustarkastus aio vastustaa aiottua sijoittautumista, sen on ehdotetun 2 momentin mukaan kolmen kuukauden kuluessa rahastoyhtiön tekemän ilmoituksen vastaanottamisesta toimitettava tieto asiasta vastaanottavan valtion toimivaltaisille viranomaisille sekä asianomaiselle rahastoyhtiölle. Määräaika lasketaan siitä, kun rahastoyhtiön antama ilmoitus sisältää kaikki vaaditut tiedot. Rahoitustarkastuksen on liitettävä ilmoitukseen 1 momentissa tarkoitetut tiedot sekä tieto sivuliikkeen sijoittajien suojaksi tarkoitusta korvausjärjestelmästä tai sen puuttumisesta.

Jollei Rahoitustarkastus katso mahdolliseksi tehdä tällaista ilmoitusta, sen on kahden kuukauden kuluessa rahastoyhtiön ilmoituksen vastaanottamisesta tehtävä asiassa kielteinen päätös. Sen edellytyksenä on, että Rahoitustarkastus havaitsee, ettei sivuliikkeen perustaminen rahastoyhtiön taloudellinen tilanne ja hallinto huomioon ottaen täytä sivuliikkeen perustamiselle asetettuja vaatimuksia. Jos Rahoitustarkastus kieltäytyy lähettämästä tässä tarkoitettua ilmoitusta, rahastoyhtiö ei voi perustaa sivuliikettä. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin 6 a artiklan 3 kohtaa sekä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 17 §:n 2 momenttia lukuun ottamatta Rahoitustarkastuksen kielteisen päätöksen antamiselle varattua määräaikaa, joka sijoituspalveluyrityksillä on kolme kuukautta. Sijoitusrahastodirektiivin säännös (6 a art. 3 kohta) poikkeaa tässä vastaavasta sijoituspalveludirektiivin kohdasta (17 art. 3 kohta).

Ehdotetun 3 momentin mukaan jos 1 momentissa tarkoitetut tiedot esimerkiksi rahastoyhtiön tarjoamista palveluista, sivuliikkeen organisaatiosta ja sen hallinnosta vastaavista henkilöistä muuttuvat, rahastoyhtiön olisi ilmoitettava muutoksista Rahoitustarkastukselle sekä asianomaisen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle vähintään kuukautta ennen kuin muutokset on tarkoitettu toteuttaa. Rahoitustarkastus voisi kieltää sivuliikkeen toiminnan ehdotetun 126 c §:n mukaisesti, jos sille ei enää ole 2 momentissa säädettyjä edellytyksiä. Ehdotus

vastaa sijoitusrahastodirektiivin 6 a artiklan 6 kohtaa.

Ehdotetun 4 momentin mukaan jos 2 momentissa tarkoitetut tiedot eli tiedot sivuliikkeen sijoittajien suojaksi tarkoitettusta korvausjärjestelmästä tai Rahoitustarkastuksen valvonnassaan saamat tiedot rahastoyhtiön taloudellisesta tilanteesta ja hallinnosta olennaisesti muuttuvat, Rahoitustarkastuksen olisi ilmoitettava tästä asianomaisen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle. Mitä tahansa muutoksia ei tarvitsisi ilmoittaa, vaan ainoastaan sivuliikkeen toiminnan ja sen valvonnan kannalta merkitykselliset muutokset. Rahoitustarkastus voisi kieltää sivuliikkeen toiminnan ehdotetun 126 c §:n mukaisesti, jos sille ei enää ole 2 momentissa säädettyjä edellytyksiä. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin 6 a artiklan 7 kohtaa.

126 b §. Ehdotetussa uudessa pykälässä säädettäisiin rahastoyhtiön sivuliikkeen perustamisesta valtioon, joka ei kuulu Euroopan talousalueeseen.

Ehdotetun 1 momentin mukaan rahastoyhtiön olisi haettava lupa sivuliikkeen perustamiseen Rahoitustarkastukselta. Lupa olisi myönnettävä, jos sivuliikkeen valvonta on riittävästi järjestettävissä. Hakijan olisi osoitettava, että kyseisessä Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa on ainakin kansainvälisesti hyväksyttävä arvopaperimarkkinainsäädäntö sekä toimiva keskuspankki. Lisäksi hakijan olisi näytettävä, että maassa sallitaan suomalaisen tilintarkastajan ja Rahoitustarkastuksen valvonnan kohdistaminen sivuliikkeeseen, tai vaihtoehtoisesti osoitettava, että valvonta on mahdollista muutoin riittävällä tavalla järjestää. Luvan edellytyksenä olisi myös, että sivuliikkeen perustaminen ei rahastoyhtiön hallinto ja taloudellinen tila huomioon ottaen ole omiaan vaarantamaan rahastoyhtiön toimintaa. Tämän vuoksi on tarpeen, että Rahoitustarkastus ratkaisee asian vasta saatuaan Suomen Pankin lausunnon. Rahoitustarkastuksella olisi oikeus luvan hakijaa kuultuaan asettaa lupaan sivuliikkeen toimintaa koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja. Ehdotus vastaa soveltuvin osin sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 18 §:n 1 momenttia.

Ehdotetun 2 momentin mukaan lupahakemukseen liitettävistä selvityksistä säädettäisiin valtiovarainministeriön asetuksella. Ehdotus vastaa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 18 §:n 2 momenttia.

126 c §. Ehdotetussa uudessa pykälässä säädettäisiin rahastoyhtiön ulkomailla olevan sivuliikkeen lakkauttamisesta. Rahoitustarkastuksella olisi oikeus määrätä sekä Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa että muussa valtiossa oleva rahastoyhtiön sivuliike lakkautettavaksi. Edellytyksenä tälle toimenpiteelle olisi, että rahastoyhtiö ei täytä 126 a ja 126 b §:ssä säädettyjä edellytyksiä. Ennen päätöksen tekemistä Rahoitustarkastuksen olisi vaadittava asiantilan korjaamista asetetussa määräajassa. Soveltuvien osin noudatettaisiin 117 §:n säännöksiä toimiluvan peruuttamisesta ja toiminnan rajoittamisesta. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin 6 a artiklan 3, 6 ja 7 kohtaa sekä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 19 §:ää.

126 d §. Ehdotetussa uudessa pykälässä säädettäisiin rahastoyhtiön sivuliikettä perustamatta harjoittamasta toiminnasta toisessa valtiossa. Ehdotetun 1 momentin mukaan ilman sivuliikettä tapahtuva palvelujen tarjonta ulkomaille ei edellyttäisi viranomaisen myöntämää lupaa. Tämä koskisi sekä Euroopan talousalueeseen kuuluvia että muita valtioita. Pykälässä säädettyä menettelyä käytettäisiin myös tilanteissa, jossa rahastoyhtiön toimintaan isäntävaltiossa liittyy sen hallinnon sijoitusrahastojen osuuksien markkinointi asiamiehen välityksellä. Se, mitä toimintaa rahastoyhtiö voi sijoitusrahastodirektiivin nojalla harjoittaa toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, on kuvattu edellä 126 a §:n perusteluissa.

Ennakkoilmoitusta Rahoitustarkastukselle edellytettäisiin, jotta Rahoitustarkastus voisi seurata suomalaisten rahastoyhtiöiden ulkomaista toimintaa, kuten sitä, onko se Suomen lainsäädännön mukaista. Ilmoituksen tulisi sisältää tieto valtiosta, jonka alueella rahastoyhtiö aikoo toimia, sekä tiedot harjoitettavaksi aiotuista 5 §:n mukaisista toiminnoista ja palveluista. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin uuden 6 b artiklan 1 ja 5 kohtaa sekä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 20 §:n 1 momenttia.

Ehdotettu 2 momentti koskisi vain Euroo-

pan talousalueella tapahtuvaa palvelujen tarjontaa. Ehdotuksen mukaan valtiosta toiseen tapahtuva palvelujen tarjonta ei edellyttäisi lupaa eikä sivuliikkeen perustamisesta noudatettavaa menettelyä. Riittäisi, että rahastoyhtiö ilmoittaa Rahoitustarkastukselle etukäteen, mitä palveluja se aikoo tarjota. Rahoitustarkastus ei voisi kieltäytyä toimittamasta ilmoitusta vastaanottavan valtion vastaavalle valvontaviranomaiselle, vaan sen olisi tehtävä tämä ilmoitus kuukauden kuluessa rahastoyhtiön ilmoituksen vastaanottamisesta. Rahoitustarkastuksen olisi myös liitettävä ilmoitukseen tieto sijoittajien suojaksi tarkoitettusta korvausjärjestelmästä tai sen puuttumisesta. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin uuden 6 b artiklan 2 kohtaa sekä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 20 §:n 2 momenttia. Edellytyksenä momentissa tarkoitettun ilmoitusmenettelyn käyttämiselle palvelujen tarjonnan aloittamiseksi isäntävaltiossa kyseisellä isäntävaltiolla on sijoitusrahastodirektiivin nojalla oikeus vaatia, että rahastoyhtiö hallinnoi vähintään yhtä sijoitusrahastodirektiivin mukaista sijoitusrahastoa. Tätä edellytystä ei kuitenkaan kirjattaisi lakiin, koska se ei ole välttämätöntä rahoitusmarkkinoiden valvonnan näkökulmasta. Kaikkiin rahastoyhtiöihin kohdistuvat sijoitusrahastolaissa yhdenmukaiset sijoitusrahastodirektiiviin perustuvat toimilupavaatimukset riippumatta siitä, millaisia sijoitusrahastoja rahastoyhtiöt hallinnoivat. Isäntävaltion vaatiessa rahastoyhtiön olisi kuitenkin täytettävä myös mainittu vaatimus.

Ehdotetun 3 momentin mukaan rahastoyhtiön olisi ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen tietojen muutoksista Rahoitustarkastukselle sekä asianomaisen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle ennen kuin muutokset on tarkoitettu toteuttaa. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin uuden 6 b artiklan 4 kohtaa.

127 §. Voimassa olevan pykälän 3 momenttia muutettaisiin vallitsevan oikeustilan selkeyttämiseksi siinä suhteessa, että rahastoyhtiö voi markkinoida hallinnoimansa sijoitusrahastodirektiivin mukaisen sijoitusrahaston osuuksia myös Euroopan talousalueen ulkopuolisiin valtioihin. Tästä toiminnasta ei voimassa olevassa laissa ole säännöstä, vaikka toimintaa on harjoitettu noudattaen

soveltuvien osin voimassa olevan 127 §:n säännöksiä. Rahoitustarkastus olisi velvollinen antamaan rahastoyhtiölle todistuksen siitä, että sijoitusrahasto on Suomessa rekisteröity ja että se on Rahoitustarkastuksen valvonnassa.

129 §. Voimassa olevan pykälän 1 ja 2 momentissa olevat viittaukset lupaviranomaiseen muutettaisiin vastaamaan ehdotettua 5 a §:ää. Lisäksi lainkohdan nykyisen soveltamiskäytännön kirjaamiseksi 1 momenttiin lisättäisiin yhdenmukaisesti ehdotetun 72 §:n 2 momentin 1 kohdan kanssa vaatimus siitä, että yhteissijoitusyrityksen tulisi olla kotivaltionsa lainsäädännön mukaan sellaisen valvonnan alainen, joka vastaa Euroopan yhteisön lainsäädäntöä. Myös yhteissijoitusyritystä valvovan viranomaisen ja Rahoitustarkastuksen välinen yhteistyö olisi riittävässä määrin varmistettava.

Ehdotetun 1 momentin mukaan Rahoitustarkastus voisi myöntää toimiluvan momentissa säädettyillä edellytyksillä. Yhteissijoitusyrityksen markkinoinnissa kyseisen lainkohdan mukaan on kyseessä toiminta, jota harjoitettaisiin ilman Suomessa olevaa kiinteää toimipaikkaa ja siten Rahoitustarkastuksen mahdollisuudet kyseisen toiminnan valvontaan olisivat hyvin rajatut. Koska tässä lupamenettelyssä ovat kyseessä muut kuin sijoitusrahastodirektiivin mukaiset yhteissijoitusyritykset, lainkohdan piiriin kuuluu hyvin monimuotoinen joukko Euroopan talousalueen ulkopuolelle rekisteröityjä yhteissijoitusyrityksiä, joiden rakenne, toimintamuodot ja valvonta voivat poiketa hyvinkin paljon eurooppalaisesta mallista. Tällaisten sijoitus tuotteiden markkinointi yleisölle Suomessa edellyttää korostettua luottamusta. Tämän vuoksi Rahoitustarkastukselle on tarpeen jättää harkintavaltia luvan myöntämiseen. On syytä huomata, että kyseistä yhteissijoitusyritystä hallinnoiva rahastoyhtiö voi valita toimintamallikseen myös kiinteän toimipaikan perustamisen Suomeen. Ehdotetun ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa säädettyään lain 7 §:n mukaan Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa toimiluvan saaneen ulkomaisen rahastoyhtiön on haettava Rahoitustarkastukselta toimilupa Suomeen perustettavalle sivuliikkeelle. Tällöin Rahoitustarkastuksen toimilupaharkinta on

sidottua lainkohdassa säädettyjen edellytysten täyttyessä, koska Suomen viranomaisten mahdollisuudet ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa harjoittaman toiminnan valvontaan ovat sivuliikkeen kyseessä ollessa huomattavasti paremmat.

130 §. Voimassa olevan pykälän 1 momentin 3 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että ennen kuin yhteissijoitusyritys aloittaa osuuksiensa markkinoinnin Suomessa, sen olisi toimitettava Rahoitustarkastukselle myös yksinkertaistettu rahastoesite. Vaatimus vastaa sijoitusrahastodirektiivin muutettua 46 artiklaa.

Pykälän 2 momentissa olevat viittaukset lupaviranomaiseen muutettaisiin vastaamaan 129 §:n 1 momenttiin ehdotettua muutosta. Lisäksi Rahoitustarkastuksen mahdollisuus vaatia hakijalta muita tarpeelliseksi katsomiin selvityksiä rajattaisiin koskemaan selvityksiä nimenomaan sen varmistamiseksi, että yhteissijoitusyritys täyttää 129 §:n 1 momentissa asetetut vaatimukset.

131 §. Voimassa olevan pykälän 1 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että Suomessa osuuksiaan markkinoivan yhteissijoitusyrityksen olisi pidettävä sijoittajien yleisesti saatavilla sääntönsä, jos kyseessä on sijoitusrahastomuotoinen yhteissijoitusyritys, tai yhtiöjärjestyksensä, jos kyseessä on sijoitusyhtiömuotoinen yhteissijoitusyritys. Lisäksi yhteissijoitusyrityksen olisi pidettävä yleisesti saatavilla rahastoesitteensä, vuosikertomuksensa sekä puolivuotiskatsauksensa. Mainitut asiakirjat olisi pidettävä saatavilla yhteissijoitusyrityksen kotivaltion lainsäädännön vaatimia menettelyjä noudattaen. Ne olisi julkistettava suomen tai ruotsin kielellä tai Rahoitustarkastuksen hyväksymällä muulla kielellä. Valvontaviranomainen voisi siten harkita, kohdistuuko esimerkiksi jonkin yhteissijoitusyrityksen markkinointi käytännössä sellaiseen ammattimaisten sijoittajien kohderyhmään, että rahoitusmarkkinoilla yleisesti käytetyn kielen voitaisiin katsoa riittävän. Pykälän sääntelyn tarkoituksena on taata se, että eri maista olevilla sijoittajilla on mahdollisuus saada käyttöönsä sama yhteissijoitusyritystä koskeva informaatio sijoitus toimintansa perustaksi. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin muutettua 47 artiklaa.

132 §. Voimassa olevaan pykälään tehtäisiin ehdotetusta 129 §:n muutoksesta aiheutuva viittaustekninen muutos.

21 luku. **Salassapito- ja vahingonkorvausvelvollisuus sekä sijoittajan tunnistaminen**

134 §. Voimassa oleva pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että rahastoyhtiön vahingonkorvausvelvollisuus kattaisi myös yhtiön sijoitusrahastotoiminnan lisäksi harjoittamassa muussa toiminnassa aiheuttaman vahingon. Rahastoyhtiö olisi siten velvollinen korvaamaan aiheuttamansa vahingon myös harjoittaessaan sijoitusrahastotoimintaan olennaisesti liittyvää toimintaa ehdotetun 5 §:n 1 momentin mukaisesti sekä tarjotessaan omaisuudenhoidon palvelua tai muita oheispalveluita ehdotetun 5 §:n 2 momentin mukaisesti.

144 §. Voimassa olevaan pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 4 momentti, jonka mukaan rahastoyhtiön asiakkaan tunnistamiseen sovellettaisiin sijoituspalveluyrityksistä annetun lain säännöksiä siltä osin kuin rahastoyhtiö harjoittaa ehdotetun 5 §:n 2 momentin tarkoittamaa toimintaa. Rahastoyhtiöön ja sijoituspalveluyritykseen sovellettaisiin siis samoja tunnistamisvelvoitteita siltä osin kuin ne harjoittavat samaa toimintaa.

145 §. Voimassa olevan pykälän 1 momentin johdantokappale ehdotetaan muutettavaksi. Selvyyden vuoksi todettaisiin, että momentissa mainitut teot ovat rangaistavia paitsi tahallisina myös silloin, jos teko osoittaa tekijältään törkeää huolimattomuutta. Sana-muoto olisi yhdenmukainen sijoituspalvelurikosta koskevan sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 53 §:n kanssa.

146 §. Voimassa olevan pykälän johdantokappale ehdotetaan muutettavaksi. Selvyyden vuoksi todettaisiin, että momentissa mainitut teot ovat rangaistavia paitsi tahallisina myös silloin, jos teko osoittaa tekijältään törkeää huolimattomuutta. Pykälän 2 kohta ehdotetaan lisäksi muutettavaksi. Sijoitusrahastolaissa ei nykyisin ole ulotettu sanktioita lain sisäpiirisäännöksiin eli 99 §:n mukaiseen ilmoitusvelvollisuuteen ja 100 §:n mukaiseen

rekisterinpitovelvollisuuteen. Näitä lainkohtia sisällöltään vastaavien arvopaperimarkkinain lain 5 luvun säännösten rikkominen rangaistaan arvopaperimarkkinain lain 8 luvun 3 §:n mukaan arvopaperimarkkinarikkomuksena sakolla. Uuden sijoitusrahastolain säätämisen yhtenä tavoitteena oli yhdenmukaistaa sen ja arvopaperimarkkinain lain sisäpiirisääntelyä (HE 202/1998 vp s. 35). Yhdenmukaisesti arvopaperimarkkinain säännösten kanssa sijoitusrahastolain 99 ja 100 §:n vastainen toiminta ehdotetaan rangaistavaksi sijoitusrahastorikkomuksena.

150 §. Voimassa olevan pykälän 2 momentissa olevat viittaukset toimivaltaiseen viranomaiseen muutettaisiin vastaamaan ehdotettua 5 a §:ää.

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset. Ehdotetun siirtymäsäännöksen mukaan ennen lain voimaantuloa valtiovarainministeriölle tehdyn toimilupa-, lupa- tai erikoissijoitusrahaston sääntöjen vahvistamista koskevan hakemuksen käsittelyyn sovellettaisiin hakemuksen tekohetkellä voimassaolevaa lainsäädäntöä. Hakijan suostumuksella asia voitaisiin kuitenkin siirtää Rahoitustarkastuksen käsiteltäväksi tämän lain mukaisesti.

Rahoitustarkastus voisi ottaa toimilupaa, muuta lupaa tai sijoitusrahaston sääntöjä koskevan hakemuksen ehdotetun lain mukaisesti käsiteltäväksi jo ennen lain voimaantuloa. Näin mahdollistettaisiin esimerkiksi se, että rahastoyhtiöt voisivat saattaa hallinnoimiensa sijoitusrahastojen säännöt vastamaan uusia säännöksiä mahdollisimman pian lain tultua voimaan. Tämä mahdollistaisi myös sen, että rahastoyhtiöt voisivat laatia 93 §:n mukaiset yksinkertaistetut rahastoesitteet paljolti jo ensimmäisellä kerralla siten, että ne vastaavat uusien säännöksiin mukaisiksi muutettuja rahastojen sääntöjä.

Valtiovarainministeriön olisi ilmoitettava ennen lain voimaantuloa myönnetty toimiluvat rekisteröitäväksi vuoden kuluessa lain voimaantulosta.

Sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys, joka toimilupansa mukaan saa tarjota ainoastaan ehdotetussa 5 §:n 2 momentissa mainittuja sijoituspalveluyrityksistä annetun lain mukaisia palveluja, voisi luopua sijoituspalveluyrityksen toimiluvastaan ja hakea 5 a §:n mukai-

sesti rahastoyhtiön toimilupaa. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin muuttamisesta annetun direktiivin 2001/107/EY siirtymä- ja loppusäännösten 2 artiklan 1 kohtaa.

Rahastoyhtiön omien varojen olisi täytettävä ehdotetun 6 §:n 2—4 momentin vaatimukset 13.2.2007 mennessä. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin muuttamisesta annetun direktiivin 2001/107/EY 2 artiklan 3 kohtaa.

Sijoitusrahaston vähimmäispääoman olisi täytettävä 27 §:n 1 momentissa säädetty 2 miljoonan euron vaatimus 31.12.2005 mennessä. Siihen asti sovellettaisiin voimassa olevaa 10 miljoonan markan (noin 1 682 000 euroa) vaatimusta.

Rahastoyhtiön olisi saatettava sellaisten sijoitusrahastodirektiivin mukaisten sijoitusrahastojen, joiden säännöt on vahvistettu 13.2.2002 mennessä, sijoitustoiminta ja säännöt vastaamaan ehdotetun lain säännöksiä 31.12.2005 mennessä. Siirtymäsäännöksessä mainittaisiin erikseen sijoitusrahaston sijoitustoiminta, koska rahaston säännöissä ei ole tarpeen toistaa kaikkia sijoitusrahastolain asiaan vaikuttavia säännöksiä. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin muuttamisesta annetun direktiivin 2001/108/EY 2 artiklan 2 kohtaa.

Edellä 26 a §:n 3 momentissa ja 30 a §:n 2 momentissa tarkoitettut ulkoistamissopimukset olisi ilmoitettava myös siltä osin kuin tällaisia sopimuksia on tehty ennen lain voimaantuloa. Tällaiset sopimukset saataisiin kuitenkin ilmoittaa kuuden kuukauden kuluessa lain voimaantulon jälkeen.

Esityksessä ehdotetaan, että ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

1.2. Laki ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa

1 luku. Yleiset säännökset

1 §. *Sovelletamisala.* Ehdotetun 1 momentin mukaan lakia sovellettaisiin ulkomaisten rahastoyhtiöiden toimintaan Suomessa.

Ehdotetun 2 momentin mukaan ulkomainen rahastoyhtiö saisi harjoittaa Suomessa

kotivaltiossaan saamansa toimiluvan mukaisesti sijoitusrahastolain 5 §:ssä tarkoitettua toimintaa noudattaen lakiin jäljempänä ehdotettuja säännöksiä menettelystä, jota edellytetään aloitettaessa toiminta Suomessa. Vaadittava menettely riippuisi siitä, onko rahastoyhtiö saanut toimilupansa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa vai muussa valtiossa, ja aikooko rahastoyhtiö perustaa Suomeen sivuliikkeen vai tarjota palveluita sivuliikettä perustamatta. Ulkomaisen rahastoyhtiön oikeus toimia Suomessa perustuu ennen muuta siihen, että rahastoyhtiöllä on kotivaltiossaan toimilupa harjoittaa toimintaa, jota on tarkoitus harjoittaa myös Suomessa.

Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneen ulkomaisen rahastoyhtiön oikeus harjoittaa toimilupansa mukaista toimintaa Suomessa perustuu sijoitusrahastodirektiivissä ilmaistuun yhden toimiluvan periaatteeseen. Tähän periaatteeseen liittyy kiinteästi toimilupien ja viranomaisten valvontajärjestelmien vastavuoroinen tunnus-taminen.

Ulkomainen rahastoyhtiö, joka on saanut toimiluvan toisessa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, voi toimilupansa perusteella harjoittaa sijoitusrahastodirektiivin 5 artiklassa tarkoitettua toimintaa kaikissa muissa Euroopan talousalueeseen kuuluvissa valtioissa siten, että toimiluvan myöntäneellä valtiolla on niin sanotun kotivaltion valvonnan periaatteen mukaisesti vastuu rahastoyhtiön valvonnasta. Suomi on sijoitusrahastodirektiivissä tarkoitettu isäntävaltio (sijoitusrahastodirektiivin 1 a art. 4 kohta).

Ulkomainen rahastoyhtiö voisi markkinoida hallinnoimiensa sijoitusrahastodirektiivin mukaisten yhteissijoitusyritysten osuuksia Suomessa. Muiden kuin sijoitusrahastodirektiivin mukaisten yhteissijoitusyritysten osuuksien markkinointi vaatisi kuitenkin erillistä Rahoitustarkastuksen sijoitusrahastolain 129 §:n nojalla antamaa lupaa. Ulkomainen rahastoyhtiö voisi harjoittaa Suomessa myös muita sijoitusrahastotoimintaan kuuluvia tehtäviään. Rahastoyhtiö ei voisi kuitenkaan perustaa Suomessa sijoitusrahastolaissa tarkoitettuja sijoitusrahastoja. Sen voisi edelleen tehdä vain suomalainen rahastoyhtiö. Sijoitusrahastojen perustaminen ja niiden sääntö-

jen hyväksyminen kuuluu rahastoyhtiön kotivaltion toimivaltaan (sijoitusrahastodirektiivin 3 art. ja 4 art. 1 kohta). Ulkomainen rahastoyhtiö voisi myös toimia suomalaisten rahastoyhtiöiden asiamiehenä ja hoitaa kyseisten rahastoyhtiöiden puolesta sijoitusrahastotoimintaan kuuluvia tehtäviä ehdotetun 26 a ja 26 b §:n mukaisesti. Ulkomainen rahastoyhtiö saisi tarjota toimilupansa mukaisessa laajuudessa Suomessa myös ehdotetussa sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuja palveluita eli omaisuudenhoitoa, sijoitusneuvontaa ja rahasto-osuuksien säilytyspalveluita. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin 5 ja 6 artiklaa.

Ehdotetun 3 momentin mukaan sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa harjoittavaan ulkomaiseen rahastoyhtiöön sovellettaisiin sijoituspalvelun ammattimaisesta tarjoamisesta ja arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettua arvopaperinvälittäjän toiminnasta laissa säädettyjä velvollisuuksia. Ehdotus on yhdenmukainen ehdotetun arvopaperimarkkinalain 1 luvun 4 §:n 1 momentin 4 kohdan muutoksen kanssa, jonka mukaan sijoituspalvelua tarjoavaa ulkomaista rahastoyhtiötä pidettäisiin arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettuna arvopaperinvälittäjänä. Tällaista ulkomaista rahastoyhtiötä koskisi näin ollen sama toiminnallinen säännöstö kuin suomalaisia sijoituspalveluyrityksiä. Ehdotus vastaa ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain (580/1996) 1 §:n 2 momenttia.

Ehdotetun 4 momentin mukaan ulkomaisen rahastoyhtiön, joka harjoittaa ehdotetussa sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa, Suomessa olevan sivukonttorin jäsenyyteen sijoittajien korvausrahastossa olisi sovellettava kaikkia samoja säännöksiä kuin ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen jäsenyyteen sovelletaan ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen toiminnasta Suomessa annetun lain säännösten mukaisesti. Ehdotus vastaa ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain (1608/1993) 1 §:n 2 momenttia.

Ehdotetun 5 momentin mukaan rahastoyhtiön harjoittamaan yhteissijoitusyrityksen osuuksien markkinointiin Suomessa sovellettaisiin tässä laissa olevien säännösten lisäksi

tiettyjä sijoitusrahastolain 20 luvun säännöksiä. Sijoitusrahastolain muutettavaksi ehdotetussa 129 §:ssä säädetään menettelystä, jonka mukaisesti muun kuin sijoitusrahastodirektiivin mukaisen yhteissijoitusyrityksen osuuksia voidaan markkinoida Suomessa yleisölle, ja sitä olisi siten aina sovellettava riippumatta siitä, onko kyseinen rahastoyhtiö Euroopan talousalueeseen kuuluvasta valtiosta vai ei, ja harjoittaako kyseinen ulkomainen rahastoyhtiö Suomessa jotain muuta toimilupansa kattamaa toimintaa muualla laissa säädettyä ilmoitus- tai lupamenettelyä noudattaen. Sijoitusrahastolain muutettavaksi ehdotetussa 130 §:ssä säädetään yhteissijoitusyritystä koskevaan markkinointi-ilmoitukseen ja vastaavaan lupahakemukseen liitettävistä selvityksistä, tähän liittyvästä Rahoitustarkastuksen määräyksenantovaltuudesta, yhteissijoitusyrityksen velvollisuudesta ilmoittaa Rahoitustarkastukselle ilmoitetuissa tiedoissa tapahtuneet muutokset, sekä yhteissijoitusyrityksen Suomessa markkinoinnin lopettamisessa sovellettavasta menettelystä. Sijoitusrahastolain muutettavaksi ehdotetussa 131 §:ssä säädetään yhteissijoitusyrityksen tiedonantovelvollisuuteen liittyvistä asiakirjoista, jotka yhteissijoitusyrityksen on pidettävä Suomessa yleisesti saatavilla, sekä näihin asiakirjoihin ja yhteissijoitusyrityksen osuuksien markkinointiin liittyvästä kielivaatimuksesta. Sijoitusrahastolain muutettavaksi ehdotetussa 132 §:ssä säädetään puolestaan yhteissijoitusyrityksen kotivaltiossaan rekisteröimän toiminimen käyttämisestä Suomessa ja Rahoitustarkastuksen mahdollisuudesta vaatia siihen liitettäväksi selittävä lisäys. Mainittuja säännöksiä on kilpailuneutraliteetin edistämiseksi ja sijoittajan suojan varmistamiseksi tarpeen soveltaa myös ulkomaisen rahastoyhtiön harjoittamaan yhteissijoitusyrityksen osuuksien markkinointiin Suomessa.

Ehdotettuun 6 momenttiin otettaisiin sijoitusrahastolain 1 §:n 2 momenttia vastaava lain soveltamisalan raja. Lakia ei sovellettaisi ulkomaisen rahastoyhtiön harjoittamaan yhteissijoitusyrityksen osuuksien markkinointiin, jos yhteissijoitusyrityksen osuuksia markkinoidaan ainoastaan sijoitusrahastolain 1 §:n 2 momentissa tarkoitetuille ammatillisille sijoittajille. Raja on tarpeen ottaa lakiin nykyisen oikeustilan säilyttämiseksi

ennallaan, koska ulkomaisen rahastoyhtiön harjoittama yhteissijoitusyrityksen osuuksien markkinointi tulisi muilta osin kuulumaan ehdotettavan lain soveltamisalan piiriin. Ammattimaiset sijoittajat eivät ole samanlaisen sijoittajan suojan tarpeessa kuin muut sijoittajat. Ammattimaiset sijoittajat tuntevat hyvin arvopaperimarkkinoiden rakenteen, erilaiset sijoituskohteet, niiden erityispiirteet sekä niiden arvoon vaikuttavat seikat.

2 §. *Määritelmät.* Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin lain keskeisistä määritelmistä. Pykälän 1 kohdan mukaan ulkomaisella rahastoyhtiöllä tarkoitettaisiin muuta kuin Suomen lainsäädännön alaista ja Suomessa toimiluvan saanutta rahastoyhtiötä. Suomalaisen rahastoyhtiöiden toiminnasta säädetään sijoitusrahastolaissa.

Pykälän 2 kohdan mukaan rahastoyhtiön kotivaltiona pidettäisiin sitä valtiota, jossa se on saanut toimiluvan. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiiviä (1 a art. 3 kohta ja 5 art. 1 kohta).

Pykälän 3 kohdan mukaan edustustolla tarkoitettaisiin Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa toimiluvan saaneen ulkomaisen rahastoyhtiön kiinteää toimipaikkaa Suomessa, josta ei ole oikeutta harjoittaa sijoitusrahastolain 5 §:ssä tarkoitettua toimintaa. Edustusto on lähinnä liikesuhteiden solmimista ja rahastoyhtiön harjoittaman toiminnan esittelyä varten. Ehdotus vastaa ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain 2 §:n 4 kohtaa.

Pykälän 4 kohtaan otettaisiin sijoitusrahastolain muutettavaksi ehdotettua 2 §:n 9 kohtaa vastaava sijoitusrahastodirektiivin määritelmä.

3 §. *Valvonta.* Sijoitusrahastodirektiivin mukaan (1 a art. 3 ja 8 kohta, 5 d sekä 49 art.) päävastuu rahastoyhtiön toisessa jäsenvaltiossa tapahtuvan toiminnan valvonnan on sen kotivaltion viranomaisilla. Tämä kotivaltiovalvonnan periaate vaatii tietojenvaihtoa ja tehokasta yhteistyötä eri valvontaviranomaisten välillä. Koska valvonnan toteuttamisesta ei ole tarkoituksenmukaista säätää tässä laissa, on pykälään otettu viittaus Rahoitustarkastuksesta annettuun lakiin (587/2003). Ehdotus vastaa ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoitus-

tuspalvelua Suomessa annetun lain 3 §:ää.

2 luku. **Sijoittautumisoikeus Euroopan talousalueeseen kuuluvasta valtiosta**

Luvussa säädettäisiin Euroopan talousalueeseen kuuluvasta valtiosta olevan rahastoyhtiön sijoittautumisoikeudesta Suomeen.

Ehdotettujen uusien säännösten myötä Euroopan talousalueeseen kuuluvasta valtiosta olevalla ulkomaisella rahastoyhtiöllä olisi jatkossa valittavanaan neljä mahdollista menettelyä, joiden nojalla se voisi harjoittaa toimintaa Suomessa. Jos ulkomainen rahastoyhtiö haluaa pelkästään markkinoida hallinnoimansa sijoitusrahastodirektiivin mukaisen yhteissijoitusyrityksen osuuksia Suomessa, sen käytettävissä on edelleen voimassa olevassa 128 §:ssä säädetty menettely. Jos ulkomainen rahastoyhtiö haluaa markkinoida hallinnoimansa muun kuin sijoitusrahastodirektiivin mukaisen yhteissijoitusyrityksen osuuksia Suomessa, noudatettavasta lupamenettelystä säädetään voimassa olevassa 129 §:ssä. Jos ulkomainen rahastoyhtiö haluaa harjoittaa Suomessa myös muuta toimintaa kuin yhteissijoitusyrityksen osuuksien markkinointia, esimerkiksi tarjota sijoitusrahastolain ehdotetun 5 §:n 2 momentin mukaista yksilöllistä omaisuudenhoitopalvelua, mutta rahastoyhtiö ei halua perustaa Suomeen sivuliikettä, rahastoyhtiön tulisi noudattaa ehdotetun 5 §:n mukaista menettelyä. Jos rahastoyhtiö haluaa markkinoida hallinnoimansa yhteissijoitusyrityksen osuuksia tai tarjota jotain muuta toimilupansa kattamaa palvelua Suomessa tänne perustettavasta sivuliikkeestä, rahastoyhtiön olisi noudatettava ehdotetun 4 §:n mukaista menettelyä.

4 §. *Sivuliikkeen aloittamisen edellytykset.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi siitä menettelytavasta, jota ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliikkeen perustamisessa on noudatettava. Sivuliikkeen perustaminen toisesta Euroopan talousalueeseen kuuluvasta valtiosta Suomeen ei edellytä toimilupaa. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiiviä (6 art. 2 kohta ja 6 a art.) ja soveltuvin osin ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain 4 §:ää.

Suomeen sijoittautumaan pyrkivän ulko-

maisen rahastoyhtiön kotivaltion Rahoitustarkastusta vastaavan valvontaviranomaisen on varmistuttava siitä, että sijoittautuva rahastoyhtiö täyttää ne vaatimukset, joita palvelujen tarjoaminen Euroopan talousalueella edellyttää. Jos kotivaltion valvontaviranomainen katsoo, että rahastoyhtiö ei täytä siviiliikkeen perustamiselle asetettavia vaatimuksia, se ei lähetä pykälän 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta. Kotivaltion valvontaviranomaisen antama ilmoitus sisältää siten asiallisesti sen, että sillä ei ole huomauttamista aiotusta sijoittautumisesta toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon.

Jotta Suomen viranomaiset voisivat saada luotettavan kuvan sijoittautuvasta rahastoyhtiöstä, on ilmoituksessa oltava sijoitusrahastodirektiivin edellyttämät tiedot siviiliikkeen osoitteesta, harjoitettavaksi aiotuista sijoitusrahastolain 5 §:n mukaisista toiminnoista ja palveluista, siviiliikkeen organisaatiosta ja sen hallinnosta vastaavista henkilöistä sekä tieto siviiliikkeen sijoittajien suojaksi tarkoitettua korvausjärjestelmästä tai sen puuttumisesta. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin 6 a artiklan 1 ja 2 kohtaa.

Pykälän 2 momentin mukaisesti siviiliike voidaan perustaa viimeistään kahden kuukauden kuluessa siitä, kun Rahoitustarkastus on vastaanottanut ulkomaisen rahastoyhtiön kotivaltion viranomaisen ilmoituksen. Siviiliike voidaan siten perustaa, vaikka Rahoitustarkastuksen mahdollisesti antamia määräyksiä ei olisikaan tuona aikana tullut ulkomaisen rahastoyhtiön tietoon.

Rahoitustarkastuksen on annettava tarpeelliseksi katsomansa määräykset kahden kuukauden kuluessa pykälän 1 momentissa tarkoitettua ilmoituksen vastaanottamisesta. Rahoitustarkastuksen on omassa ilmoituksessaan mainittava, mitä valvontaan liittyviä tietoja Rahoitustarkastus edellyttää siviiliikkeeltä. Näitä tietoja voidaan edellyttää tilastollisiin tarkoituksiin sekä Rahoitustarkastukselle laissa säädettyjen valvontatehtävien hoitamiseen muun muassa sen varmistamiseksi, että ulkomainen rahastoyhtiö noudattaa sen toimintaa koskevaa lainsäädäntöä. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiiviä (6 c art. 1 ja 2 kohta).

Rahoitustarkastus voi liittää määräyksiinsä sellaisia ehtoja, joita yleisen edun vuoksi on

noudatettava Suomessa. Tällaisia ehtoja voivat olla esimerkiksi sijoittajan suojaan liittyvät ehdot. Rahastoyhtiön harjoittaman yhteissijoitusyrityksen osuuksien markkinointia koskevat ehdot voivat liittyä esimerkiksi sijoitusrahastodirektiivin 44 artiklan mukaisesti Suomessa voimassa oleviin arvopaperien mainostamista ja markkinointia koskeviin säännöksiin sekä 45 artiklan mukaisesti vaatimuksiin järjestelyistä maksujen suorittamiseksi osuudenomistajille, osuuksien lunastamiseksi sekä yhteissijoitusyrityksen tiedonantovelvollisuuden toteuttamiseksi. Jos siviiliike tarjoaa sijoitusrahastolain ehdotetun 5 §:n 2 kohdan mukaista palvelua, sijoittajan suojan kannalta keskeisiä säännöksiä ovat tähän toimintaan sijoitusrahastodirektiivin 5 artiklan 4 kohdan mukaan sovellettavat sijoituspalveludirektiivissä tarkoitettut menettelytapasäännöt sijoituspalvelun tarjoamisessa (11 art.), joista säädetään lähinnä arvopaperimarkkinalain 4 luvussa. Sijoituspalveludirektiivin 11 artiklaan perustuvien säännösten voimaansaattamisesta ja valvonnasta vastaa isäntävaltion valvontaviranomainen (11 art. 2 kohta). Jo tämän vuoksi on asianmukaista, että Rahoitustarkastus kertoo siviiliikkeen perustamista Suomeen aikovalle ulkomaiselle rahastoyhtiölle 2 momentin mukaisessa ilmoituksessa niistä menettelytapasäännöistä, joita sen on noudatettava Suomessa.

Pykälän 3 momentin mukaan ulkomainen rahastoyhtiö voisi aloittaa hallinnoimansa sijoitusrahastodirektiivin mukaisen yhteissijoitusyrityksen osuuksien markkinoinnin siviiliikkeestä kahden kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitettua ilmoituksen tekemisestä, jollei Rahoitustarkastus sinä aikana kiellä markkinoinnin aloittamista. Ehdotus vastaa soveltuvin osin sijoitusrahastolain 128 §:n 2 momenttia. Markkinoinnin aloittaminen voitaisiin kieltää, jos sen todettaisiin olevan vastoin markkinointiin sovellettavaa lakia tai jos järjestelyt maksujen suorittamiseksi yhteissijoitusyrityksen osuudenomistajille, osuuksien lunastamiseksi sekä yhteissijoitusyrityksen tiedonantovelvollisuuden toteuttamiseksi eivät vastaa Suomen lainsäädäntöä tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä. Rahoitustarkastuksen olisi ilmoitettava kieltopäätöksestä ulkomaiselle rahastoyhtiölle toimiluvan myöntäneen valtion Ra-

hoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin uuden 6 a artiklan 5 kohtaa.

Pykälän 4 momentin mukaan ulkomaisen rahastoyhtiön olisi ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen tietojen muutoksista vähintään kuukautta ennen kuin ne on tarkoitettu toteuttaa. Rahoitustarkastus voisi asettaa aiottujen muutosten vuoksi 2 momentissa tarkoitettuja määräyksiä ja ehtoja. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiiviä (6 a art. 4 ja 6 kohta).

5 §. *Palvelujen tarjoaminen sivuliikettä perustamatta.* Pykälän 1 momentin mukaan Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneella ulkomaisella rahastoyhtiöllä olisi oikeus harjoittaa toimintaa suoraan kotivaltiostaan Suomeen perustamatta Suomessa tytäryritystä tai sivuliikettä. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiiviä (6 art. 1 kohta). Edellytys palvelun vapaalle tarjoamiselle on luonnollisesti muun muassa se, että kyseinen rahastoyhtiö on saanut kotivaltiossaan rahastoyhtiön toimiluvan, joka kattaa Suomessa aiotun palvelun tarjoamisen.

Pykälän 2 momentin mukaan ennen kuin ulkomainen rahastoyhtiö voi aloittaa toiminnan Suomessa, Rahoitustarkastuksen olisi saatava rahastoyhtiölle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalta valvontaviranomaiselta palvelujen tarjoamista koskeva ilmoitus, jossa on oltava tiedot harjoitettavaksi aiotuista toiminnoista ja palveluista, sekä tiedot sijoittajien suojaksi tarkoitettusta suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta. Ilmoitusmenettelyyn ei sovellettaisi sijoitusrahastolain 130 §:n 1 momentissa säädettyjä vaatimuksia. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin uuden 6 b artiklan 1 ja 3 kohtaa.

Pykälän 3 momentin mukaan Rahoitustarkastuksen olisi ilmoituksen vastaanotettuaan annettava ulkomaiselle rahastoyhtiölle yleisen edun vuoksi tarpeelliseksi katsomansa ehdot, jotka koskevat toiminnan harjoittamista Suomessa. Yleiseen etuun voidaan vedota samanlaisin perustein sekä sivuliikettä että palveluja suoraan toisesta valtiosta tarjoavaa ulkomaista rahastoyhtiötä vastaan. Ehtojen sisältöä on käsitelty 4 §:n 2 momentin perusteluissa.

Pykälän 4 momentin mukaan ulkomaisen rahastoyhtiön olisi ilmoitettava kirjallisesti

Rahoitustarkastukselle 2 momentissa tarkoitettuihin tietoihin aiotuista muutoksista ennen muutosten toteuttamista. Rahoitustarkastus voisi muuttaa aiottujen muutosten vuoksi 3 momentissa tarkoitettuja ehtoja. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiiviä (6 b art. 4 kohta).

6 §. *Toimintaoikeuksien peruuttaminen ja toiminnan rajoittaminen.* Ulkomaisen rahastoyhtiön rikkoessa tätä lakia tai muita sille laissa säädettyjä velvollisuuksia ehdotetaan noudatettavaksi sijoitusrahastodirektiivin edellyttämää moniportaista menettelyä (6 c art. 3, 4 ja 5 kohdat). Pykälä koskee ensinnäkin ulkomaisen rahastoyhtiön sijoittautumisoikeutta koskevien muodollisten edellytysten vastaista toimintaa, kuten muun muassa sitä, että ulkomainen rahastoyhtiö ei toimi sille asetettujen toimilupaehtojen mukaisesti, sen hallinto tai johto eivät täytä enää sijoittautumisoikeudelle asetettuja vaatimuksia tai että sitä ei muutoin hoideta ammattitaitoisesti eikä terveiden ja varovaisten liiketapaperiaatteiden mukaisesti. Toisaalta ulkomaisen rahastoyhtiön, joka harjoittaa ehdotetussa sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa, on noudatettava myös arvopaperinvälittäjälle laissa säädettyjä velvollisuuksia, joista keskeisimpiä ovat arvopaperimarkkinalain 4 luvun säännökset.

Pykälän 1 momentin mukaan Rahoitustarkastuksen olisi kehoitettava ulkomaista rahastoyhtiötä lopettamaan lain vastainen toiminta. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiiviä (6 c art. 3 kohta) ja ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain 6 §:n 1 momenttia.

Jos ulkomainen rahastoyhtiö ei noudata 1 momentissa tarkoitettua kehoitusta, Rahoitustarkastuksen olisi 2 momentin mukaan ilmoitettava rahastoyhtiölle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle asiasta, jotta tämä voisi viipymättä ryhtyä toimenpiteisiin lainvastaisen toiminnan jatkamisen estämiseksi. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiiviä (6 c art. 4 kohta) ja ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain 6 §:n 2 momenttia.

Jos ulkomainen rahastoyhtiö 1 ja 2 momen-

tissa tarkoitetuista toimenpiteistä huolimatta jatkaa lainvastaista toimintaansa, Rahoitustarkastus voisi 3 momentin mukaan kieltää kokonaan tai osittain ulkomaista rahastoyhtiötä tarjoamasta palveluja Suomessa. Päätöksestä olisi ilmoitettava rahastoyhtiölle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiiviä (6 c art. 5 kohta) ja ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain 6 §:n 3 momenttia.

Pykälän 4 momentin mukaan Rahoitustarkastus voisi 1—3 momentissa säädetyn estämättä kieltää välittömästi lainvastaisen toiminnan, jos kiello on asian kiireellisyyden vuoksi välttämätön sijoittajien tai niiden henkilöiden etujen suojaamiseksi, joille palvelua on tarjottu. Päätöksestä olisi viipymättä ilmoitettava ulkomaiselle rahastoyhtiölle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle ja Euroopan komissiolle. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiiviä (6 c art. 8 kohta) ja ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain 6 §:n 4 momenttia.

Arvopaperimarkkinoiden valvonnan tehokkuus ja nopeus edellyttävät, että Rahoitustarkastus voi lisäksi kieltää välittömästi kokonaan tai osittain ulkomaista rahastoyhtiötä harjoittamasta toimintaa Suomessa, jos se on rikkonut tätä lakia, sijoitusrahastolakia, arvopaperimarkkinalakia, sijoituspalveluyrityksistä annettua lakia tai muuta rahoitusmarkkinoita koskevaa lainsäädäntöä tai niiden nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä siten, että se voi vahingoittaa sijoittajan suojaa tai muuten yleistä etua. Sen vuoksi Rahoitustarkastus voisi pykälän 5 momentissa säädettyissä tapauksissa kieltää rahastoyhtiötä jatkamasta toimintaansa Suomessa. Päätöksestä olisi viipymättä ilmoitettava ulkomaiselle rahastoyhtiölle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiiviä (6 c art. 6 kohta ja 52 a art. 2 kohta) ja ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain 6 §:n 5 momenttia.

3 luku. **Sijoittautumisoikeus valtiosta, joka ei kuulu Euroopan talousalueeseen**

Luvussa säädettäisiin Euroopan talousalueeseen kuulumattomasta valtiosta olevan rahastoyhtiön sijoittautumisoikeudesta Suomeen.

Ehdotettujen uusien säännösten myötä Euroopan talousalueeseen kuulumattomasta valtiosta olevalla ulkomaisella rahastoyhtiöllä olisi jatkossa valittavanaan kolme mahdollista menettelyä, joiden nojalla se voisi harjoittaa toimintaa Suomessa. Jos ulkomainen rahastoyhtiö haluaa markkinoida hallinnoimansa yhteissijoitusyrityksen, joka siis määritelmällisesti ei ole sijoitusrahastodirektiivin mukainen, osuuksia Suomessa, noudatettava lupamenettelystä säädetään voimassa olevassa 129 §:ssä. Jos ulkomainen rahastoyhtiö haluaa harjoittaa Suomessa myös muuta toimintaa kuin yhteissijoitusyrityksen osuuksien markkinointia, esimerkiksi tarjota ehdotetun 5 §:n 2 momentin mukaista yksilöllistä omaisuudenhoitopalvelua, mutta rahastoyhtiö ei halua perustaa Suomeen sivuliikettä, rahastoyhtiön tulisi noudattaa ehdotetun 11 §:n mukaista menettelyä. Jos rahastoyhtiö haluaa perustaa Suomeen sivuliikkeen, rahastoyhtiön olisi noudatettava ehdotetun 7 §:n mukaista menettelyä.

7 §. *Sivuliikkeen toimilupa.* Ehdotetun 1 momentin mukaan Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa toimiluvan saaneen ulkomaisen rahastoyhtiön olisi haettava Rahoitustarkastukselta toimilupa Suomeen perustettavalle sivuliikkeelle. Määräykset hakemukseen liitettävistä selvityksistä annettaisiin valtiovarainministeriön asetuksella. Hakemuksesta olisi pyydettyä lausunto sijoittajien korvausrahastolta, jos sivuliike harjoittaa sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa. Lausunto tarvitaan sen arvioimiseksi, vastaako rahastoyhtiön kotivaltion suojajärjestelmä suomalaista korvausrahastosuojaa. Ehdotus vastaa soveltuvien osin ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain 7 §:ää ja ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain 9 §:n 1 momenttia.

Ehdotetun 2 momentin mukaan toimilupa olisi myönnettävä, jos rahastoyhtiön kotivaltion lainsäädännön mukaan rahastoyhtiön sovelletaan kansainvälisesti hyväksytyjä suosituksia rahoitusvalvonnasta ja rahoitusjärjestelmän rikollisen hyväksikäytön estämisestä. Tällaisia kansainvälisesti hyväksytyjä suosituksia olisivat ainakin Kansainvälisen arvopaperivalvojen järjestön (IOSCO) suositukset arvopaperivalvonnan tavoitteista ja periaatteista (*Objectives and Principles of Securities Regulation*) sekä rahanpesun ja rahoitusjärjestelmän käyttöä terrorismin tukemiseen estämistä koskevat kansainvälisten järjestöjen antamat suositukset. Toimilupaa ei saisi myöntää, elleivät rahastoyhtiön taloudelliset toimintaedellytykset ja hallinto täytä luotettavalle toiminnalle asetettavia vaatimuksia. Sivuliikkeen toimintaedellytysten on oltava riittävät esimerkiksi tarvittavien tilojen, välineistön ja ammattitaitoisen henkilökunnan hankkimiseen ja ylläpitämiseen. Sivuliikkeen hallinnon luotettava järjestäminen puolestaan vaatii muun muassa sitä, että on riittävästi varmistettu, ettei sivuliikkeen ja sen asiakkaina olevien sijoittajien välille synny eturistiriitaa.

Lisäksi toimiluvan edellytyksenä olisi, että rahastoyhtiön kotivaltion valvontaviranomaiset kykenevät tehokkaasti valvomaan näiden vaatimusten noudattamista. Ulkomaiselle rahastoyhtiölle toimiluvan myöntäneessä valtiossa pitää olla kehittynyt viranomaisvalvonta, joka kattaa myös ulkomailla olevien sivuliikkeiden toiminnan valvonnan. Yhteistyön onnistuminen eri valtioiden viranomaisten välillä edellyttää, ettei mikään ulkomaisen rahastoyhtiön yksikkö jää valvonnan ulkopuolelle. Sivuliikkeen sijaintivaltion viranomaisten on taattava, että ulkomaisen rahastoyhtiön kotivaltion viranomaiset saavat välittömästi tiedon, jos sivuliikkeessä syntyy ongelmia. Toisaalta kotivaltion valvontaviranomaisten on informoitava sivuliikkeen sijaintivaltion viranomaisia silloin, kun rahastoyhtiössä syntyy ongelmia ja niillä on vaikutusta sen ulkomaiseen toimintaan. Tällaisen yhteistyön on toimittava myös Rahoitustarkastuksen ja ulkomaisen rahastoyhtiön kotivaltion valvontaviranomaisten välillä. Tämän vuoksi on Rahoitustarkastuksen ennen toimiluvan myöntämistä voitava vakuuttua siitä,

että ulkomaisen rahastoyhtiön kotivaltion viranomaiset omalta osaltaan valvovat sitä riittävän tehokkaasti ja että sen liiketoiminta on kokonaisuudessaan terveellä pohjalla.

Jos sivuliikkeen tarkoituksena on harjoittaa sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa, toimilupaa myönnettäessä olisi arvioitava myös sitä, vastaako sivuliikkeen kotivaltion sijoittajien korvausjärjestelmä korvausrahaston tarjoaman suojan tasoa ja laajuutta. Sijoittajien korvausjärjestelmistä annetun direktiivin 97/9/EY mukaan kolmansista maista olevien sivuliikkeiden korvausrahastokohtelun ei välttämättä tarvitse olla samanlaista kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvasta valtiosta tulevien sivuliikkeiden. Direktiivin 11 artiklassa ei edellytetä, että kolmansista maista olevien sivuliikkeiden olisi kuuluttava sijaintivaltion suojajärjestelmään. Direktiivin mukaan jäsenvaltion viranomaisten on vain tarkistettava, että kolmansista maista tulevilla sivuliikkeillä on vastaava suoja kuin se, mistä direktiivissä säädetään. Jollei vastaavaa suojaa ole, voidaan sivuliikkeet velvoittaa liittymään isäntävaltion järjestelmään. Jos Rahoitustarkastus 1 momentissa tarkoitetun lausunnon saatuaan arvioisi, ettei rahastoyhtiön kotivaltion suojajärjestelmä vastaa suomalaista suojajärjestelmää, voitaisiin rahastoyhtiö velvoittaa liittymään suomalaiseen korvausrahastoon. Ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliike voitaisiin velvoittaa liittymään suomalaiseen korvausrahastoon myös vain täydentääkseen kotivaltionsa korvausrahastosuojaa. Näin olisi meneteltävä, vaikkei rahastoyhtiö olisi nimenomaisesti itse pyytänyt päästä suomalaisen korvausrahaston jäseneksi. Rahoitustarkastuksella olisi myös oikeus päättää siitä, että sivuliikettä ei voitaisi hyväksyä korvausrahaston jäseneksi. Tällainen päätös voitaisiin tehdä esimerkiksi siitä syystä, että sivuliikkeen jäsenyyden arvioitaisiin voivan aiheuttaa suomalaiselle korvausjärjestelmälle huomattavia vaikeasti hallittavia riskejä. Vaikka sivuliikkeelle myönnettäisiin toimilupa ilman velvollisuutta liittyä korvausrahastoon, olisi myös tällaisen sivuliikkeen tiedotettava kaikille asiakkailleen korvausrahastosuojasta ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain 13 a §:n mukaisesti. Ehdotus vastaa

soveltuvien osin ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain 8 §:n 1 momenttia ja ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain 9 §:n 2 momenttia.

Rahoitustarkastuksella olisi lisäksi ehdotetun 3 momentin mukaan oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa toimilupa sivuliikkeen liiketoimintaa koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja. Tällaisia ehtoja voivat olla esimerkiksi Rahoitustarkastukselle toimitettavat tiedot. Ehdotus vastaa soveltuvien osin ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain 8 §:n 2 momenttia.

Ehdotetun 4 momentin mukaan ulkomaiselle rahastoyhtiölle myönnetty toimilupa oikeuttaisi perustamaan useamman kuin yhden sivuliikkeen Suomeen ilman eri lupahakemusta. Ehdotus vastaa ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain 8 §:n 3 momenttia.

8 §. *Toimiluvan peruuttaminen tai toiminnan rajoittaminen.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi sivuliikkeen toimiluvan peruuttamisesta ja toiminnan rajoittamisesta yhdenmukaisesti ehdotetun sijoitusrahastolain 117 §:n kanssa. Ehdotetun 1 momentin 1 kohdan mukaan toimiluvan peruuttamisen perusteena voisi olla se, että sivuliikkeen toiminnassa on olennaisesti rikottu lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä tai toimiluvan ehtoja. Toimiluvan peruuttaminen voisi perustua lähinnä sivuliikkeen toiminnan kannalta keskeisten lakien ja niiden nojalla annettujen säännösten rikkomiseen. Tällaisia lakeja olisivat erityisesti ehdotettava laki ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa, sijoitusrahastolaki, arvopaperimarkkinalaki, laki sijoituspalveluyrityksistä, laki ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa sekä laki rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä. Ehdotus vastaa soveltuvien osin ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain 9 §:ää.

9 §. *Edustuston avaaminen ja toiminta.* Ehdotetun pykälän mukaan ulkomaisen ra-

hastoyhtiön edustuston avaamiseen ja toimintaan Suomessa sovellettaisiin, mitä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain 10 §:ssä säädetään. Kilpailuneutraaliteetin turvaamiseksi ulkomaisen rahastoyhtiön ja sijoituspalveluyrityksen edustustoon olisi tarpeen soveltaa samoja menettelytapasäännöksiä edustuston avaamisessa ja toiminnassa.

10 §. *Edustuston toiminnan kieltäminen.* Ehdotetun pykälän mukaan Rahoitustarkastus voisi kieltää edustustoa jatkamasta toimintaansa Suomessa, jos edustuston toiminnassa on olennaisesti rikottu lain tai asetuksen säännöksiä tai viranomaisen niiden nojalla antamia määräyksiä tai jos ulkomaisen rahastoyhtiön toimilupa on peruutettu. Ehdotus vastaa ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain 11 §:ää.

11 §. *Palvelujen tarjoamisen vapaus.* Ehdotetun pykälän mukaan Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa toimiluvan saaneella rahastoyhtiöllä olisi Rahoitustarkastuksen luvalla oikeus harjoittaa sijoitusrahastolain 5 §:ssä tarkoitettua toimintaa Suomessa perustamatta tytäryritystä tai sivuliikettä. Muista kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvista valtioista olevia ulkomaisia rahastoyhtiöitä ei koske palvelujen tarjoamisen vapaus eikä yhdessä Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa myönnetyn yhteisen toimiluvan periaate. Tämän vuoksi tällaisille rahastoyhtiöille voidaan asettaa erilaisia sijoittautumisoikeutta koskevia vaatimuksia kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvasta valtiosta sijoittautuvalle ulkomaiselle rahastoyhtiölle.

Ulkomaisen rahastoyhtiön kyseisen lainkohdan mukaan Suomessa harjoittama toiminta tapahtuisi ilman Suomessa olevaa kiinteää toimipaikkaa ja siten Rahoitustarkastuksen mahdollisuudet kyseisen toiminnan valvontaan olisivat hyvin rajatut. Koska tässä lupamenettelyssä ovat kyseessä muista kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvista valtioista olevat ulkomaiset rahastoyhtiöt, lainkohdan piiriin kuuluisi hyvin monimuotoinen joukko rahastoyhtiöitä, joiden rakenne, toimintamuodot ja valvonta voivat poiketa hyvinkin paljon eurooppalaisesta mallista. Täl-

lainen toiminnan harjoittaminen Suomessa edellyttää korostettua luottamusta. Tämän vuoksi Rahoitustarkastukselle on tarpeen jättää harkintavaltaa luvan myöntämiseen. On syytä huomata, että kyseinen rahastoyhtiö voi valita toimintamallikseen myös kiinteän toimipaikan perustamisen Suomeen. Ehdotetun 7 §:n mukaan Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa toimiluvan saaneen ulkomaisen rahastoyhtiön on haettava Rahoitustarkastukselta toimilupa Suomeen perustettavalle sivuliikkeelle. Tällöin Rahoitustarkastuksen toimilupaharkinta on sidottua lainkohdassa säädettyjen edellytysten täyttyessä, koska Suomen viranomaisten mahdollisuudet ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa harjoittaman toiminnan valvontaan ovat sivuliikkeen kyseessä ollessa huomattavasti paremmat. Ehdotus vastaa sijoitusrahastolain 129 §:n ehdotettua muutosta sekä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain 12 §:ää.

4 luku. Muut säännökset

12 §. *Sivuliikkeen johto.* Ulkomaisella rahastoyhtiöllä on oltava Suomessa vastuuhenkilö täällä harjoitettavaa toimintaa varten, koska yhtiön varsinainen johto on ulkomailta. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiiviä (6 a art. 2 d-kohta).

Ehdotetun 1 momentin mukaan ulkomaisen rahastoyhtiön edustajana Suomessa toimisi sivuliikkeen johtaja, jonka ulkomainen rahastoyhtiö on valtuuttanut toimimaan puolestaan. Sivuliikkeen johtaja vastaa sivuliikkeen toiminnasta, johtaa sen liiketoimintaa ja edustaa ulkomaista rahastoyhtiötä sivuliikkeen toimintaa koskevissa oikeussuhteissa.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että sivuliikkeen johtaja ei voi olla vajaavaltainen, konkurssissa oleva eikä henkilö, joka on asetettu liiketoimintakieltoon.

Sivuliikkeen johtajan vastuu asiakkaille ja muille ulkopuolisille aiheutuvista vahingoista on pykälän 3 momentissa aiheellista säätää samansisältöiseksi kuin suomalaisten rahastoyhtiöiden johtoon kuuluvien vastuu sijoitusrahastolain 135 §:n mukaan. Sivuliikkeen johtajan vastuusta edustamalleen rahastoyhtiölle ei ole tarpeen säätää tässä laissa. Sivu-

liikkeen muiden toimihenkilöiden sekä edustuston toimihenkilöiden vastuu jää työsopimuslain (55/2001) ja vahingonkorvauslain (412/1974) varaan kuten suomalaisissa rahastoyhtiöissään. Ehdotus vastaa soveltuvien osin ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain 13 §:ää.

13 §. *Kaupparekisterimerkinnät.* Ehdotetun 1 momentin mukaan sivuliikkeestä olisi tehtävä ilmoitus kaupparekisteriin niin kuin siitä kaupparekisterilaissa (129/1979) säädetään. Ulkomaisen elinkeinonharjoittajan sivuliikkeen perustamisilmoituksesta säädetään kaupparekisterilain 13 a §:ssä ja kaupparekisteriasetuksen (208/1979) 18 §:ssä. Mainittuja säännöksiä sovelletaan myös Euroopan talousalueeseen kuuluvasta valtiosta sijoittuvaan sivuliikkeeseen. Säännöstä sovelletaan sivuliikkeeseen sen vuoksi, että kaupparekisteristä voidaan saada tiedot muun muassa sivuliikkeen vastuunalaisesta hoitajasta sekä toiminnan kirjoittamiseen oikeutetuista henkilöistä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin sivuliikkeen oikeudesta käyttää Suomessa samaa toiminimeä, jolla se on rekisteröity kotimaassaan.

Pykälän 3 momentin mukaan patentti- ja rekisterihallitus voisi vaatia, että toiminimeen tehdään erottava lisäys, jos se ei selvästi erotu parempaa etuoikeutta nauttivista nimistä tai jos on tarjolla vaara, että se on sekoitettavissa sellaiseen toiminimeen tai tavaramerkkiin, johon jollain toisella on aikaisempi yksinoikeus Suomessa. Säännös voisi olla tarpeen erityisesti siltä osin kun Suomessa toimii samaan rahoituspalvelukonserniin kuuluvia, mutta eri maihin rekisteröityjä rahastoyhtiöitä, joiden toiminimet usein muistuttavat läheisesti toisiaan. Patentti- ja rekisterihallitus voisi tutkia toiminimiasian 1 momentin mukaisen ilmoituksen tekemisen yhteydessä. Vaatimus selvästä lisäyksestä tulee ratkaista yksittäistapauksittain. Ehdotus vastaa soveltuvien osin ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain 17 §:ää.

14 §. *Toiminimen kirjoittaminen.* Ehdotetun pykälän mukaan sivuliikkeen toiminimen kirjoittaisi sen johtaja tai ulkomaisen rahastoyhtiön antaman valtuutuksen perusteella

muu henkilö yksin tai useampi yhdessä. Ehdotus vastaa ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain 14 §:ää.

15 §. *Maksuvalmius ja riskien hallinta.* Ehdotetussa 1 momentissa sivuliikkeelle, joka harjoittaa sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa, asetettaisiin yleinen velvollisuus ylläpitää riittävää maksuvalmiutta. Sivuliikkeen maksuvalmius on osa kysymyksessä olevan rahastoyhtiön maksuvalmiutta, ja sitä koskee ulkomaisen rahastoyhtiön kotivaltion lainsäädäntö. Toisaalta sivuliikkeen toiminnasta Suomessa johtuu erityisiä tarpeita pitää Suomessa riittävää maksuvalmiutta, jotta ulkomainen rahastoyhtiö voi hoitaa Suomessa syntyneet sitoumuksensa.

Pykälän 2 momentissa sivuliikkeelle asetettaisiin myös yleinen velvollisuus suojautua toimintaansa nähden riittävillä riskienhallintajärjestelmillä. Ehdotus vastaa ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain 15 §:ää.

16 §. *Vaitiolovelvollisuus.* Ehdotetussa 1 momentissa säädettäisiin toimihenkilön vaitiolovelvollisuudesta, tietojenanto-oikeudesta ja salassapitovelvollisuuden rikkomisesta yhdenmukaisesti sijoitusrahastolain säännösten kanssa. Tämä on tarpeen sen vuoksi, että kaikkia Suomessa toimivia rahastoyhtiöitä täytyy koskea samanlainen vaitiolovelvollisuus poikkeuksineen täällä tapahtuvassa toiminnassa.

Koska sivuliike on osa rahastoyhtiön kokonaisuudesta, on välttämätöntä, että sen kotivaltion viranomaiset ja tilintarkastajat voivat tarvittaessa saada tiedot sivuliikkeen toiminnasta. Ehdotetun 2 momentin mukaan sivuliikkeellä ja edustustolla olisi oikeus 1 momentin estämättä antaa edustamalleen ulkomaiselle rahastoyhtiölle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle sekä edustamansa ulkomaisen rahastoyhtiön tilintarkastajalle ne tiedot, jotka on säädetty tai asianmukaisessa järjestyksessä määrätty ilmoitettaviksi. Ehdotus vastaa ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain 16 §:ää.

17 §. *Toimiluvan peruuttamisen vaikutukset.* Koska ulkomaisen rahastoyhtiön oikeus toimia Suomessa perustuu ennen muuta siihen, että rahastoyhtiöllä on kotivaltiossaan toimilupa, ehdotetaan pykälän 1 momentissa säädettäväksi menettelystä siinä tapauksessa, että tuo toimilupa peruutetaan. Toimiluvan peruuttaminen johtaa myös toimintaoikeuksien loppumiseen Suomessa eikä sivuliike voi enää ryhtyä uusiin liiketoimiin. Sivuliikkeen toiminnan lopettamisesta ei ole olemassa yhtenäisiä harmonisointiohjeita eikä käytäntöä. Tämän vuoksi on toiminnan lopettaminen jätetty Rahoitustarkastuksen kussakin tapauksessa erikseen antamien määräysten varaan. Toimintaa lopetettaessa tulee ennen kaikkea varmistaa sijoittajien saamisten turvaaminen.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin vastaavasta menettelystä niissä tapauksissa, kun Rahoitustarkastus ehdotetun 8 §:n nojalla peruuttaa myöntämänsä sivuliikkeen toimiluvan tai ehdotetun 6 §:n nojalla kieltää ulkomaista rahastoyhtiötä jatkamasta toimintaansa Suomessa. Ehdotus vastaa soveltuvien osin ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain 25 §:ää.

18 §. *Voimaantulo.* Ehdotuksen mukaan laki tulisi voimaan samanaikaisesti ehdotetun sijoitusrahastolain muutoksen kanssa.

1.3. Laki sijoituspalveluyrityksistä annetun lain muuttamisesta

1 luku. Yleisiä säännöksiä

1 §. *Soveltamisala.* Voimassa olevan pykälän 3 momentissa oleva viittaus sijoitusrahastolakiin korjattaisiin viittaukseksi vuoden 1999 sijoitusrahastolakiin.

3 §. *Sijoituspalvelut.* Pykälän 1 momentin 5 kohdassa ehdotetaan tarkennettavaksi nykyistä omaisuudenhoidon määritelmää. Lainkohdan tarkoittamassa omaisuudenhoidossa päätösvalta olisi kuten nykyisin pääsäännön mukaisesti omaisuudenhoitajalla. Sopimuksessa voitaisiin kuitenkin edellä mainitusta poiketen sopia, että myös toimeksiantajana olevalla asiakkaalla on päätösvaltaa ja siten vaikutusmahdollisuuksia sijoituskohteiden hoitamisessa. Asiakkaalle voisi kuulua päätösvaltaa yksittäistapauksessa tai määrätyissä

rajoissa. Sopimuksessa tulisi sopia myös menettelystä asiakkaan päätösvallan käyttämisessä. Ehdotetussa muodossa säännös vastaisi paremmin siitä omaksuttua tulkintaa ja nykyistä käytäntöä, jossa esiintyy myös asiakkaan vaikutusmahdollisuudet huomioon ottavia omaisuudenhoitosopimuksia. Ehdotus kattaisi siten myös säätiöiden tekemät omaisuudenhoitosopimukset. Tällaisten sopimusten tekemistä ei ole syytä rajoittaa.

Rahoitustarkastus on antanut ohjeen arvopaperien säilytysopimuksista, arvoosuustilisopimuksista ja omaisuudenhoitosopimuksista, nro 201.9, 5.11.1996. Ohjeessa määritellään mainittujen sopimusten vähimmäissisältö. Omaisuudenhoitosopimuksessa on keskeistä sopia sopimuksen piiriin kuuluvista varoista ja sijoitustoiminnan hoitamisesta. Viimeksi mainitun osalta on tarpeen sopia sijoitusstrategiasta, sijoituskohteista ja niiden rajoituksista sekä sijoituspäätösten tekemisestä. Sopimusehdoissa on mainittava, onko omaisuudenhoitajalla oikeus tehdä itsenäisesti sijoituksia asiakkaan lukuun. Jos asiakas päättää omaisuuteen kohdistuvista toimenpiteistä tai osallistuu päätöksentekoon, on sopimuksessa oltava tästä maininta samoin kuin yhteydenpidon järjestämisestä omaisuudenhoitajan ja asiakkaan välillä. Sopimuksessa on myös määriteltävä asiakkaan oikeus antaa yksittäisiä toimeksiantoja silloin, kun omaisuudenhoitaja itsenäisesti päättää salkun hoidosta. Näiden periaatteiden ei katsota olevan ristiriidassa sijoituspalveluyrityksistä annettua lakia koskevan hallituksen esityksen (HE 7/1996 vp) yksityiskohtaisten perustelujen kanssa, joissa todetaan, että omaisuudenhoitosopimukset voivat olla erisältöisiä eikä omaisuudenhoidon käsitteen tarvitse olla kaikissa tilanteissa täsmälleen sama. Asiakkaan päätösvallan käyttämisestä ja sen edellyttämästä menettelystä tulisi aina olla maininta sopimuksessa. Omaisuudenhoitosopimusten sisältö on pitkälti vakiintunut edellä mainitun Rahoitustarkastuksen ohjeen mukaiseksi. Omaisuudenhoitosopimukset eivät tällä hetkellä ole täysin voimassaolevan säännöksen mukaisia siten, että päätösvalta olisi rajattu aina yksin omaisuudenhoitajalle. Ehdotetun muutoksen avulla saatettaisiin omaisuudenhoidon määritelmä vastaamaan paremmin käytännön vaatimuksia ja nykyistä

tilannetta.

4 §. *Sijoituspalvelun tarjoaminen.* Voimassa olevan pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että suomalaiset rahastoyhtiöt lisättäisiin niihin yhteisöihin, jotka voivat tarjota sijoituspalvelua, ja joiden on siten kuuluttava sijoittajien korvausrahastoon. Sijoituspalveluyrityksistä ja luottolaitoksista poiketen rahastoyhtiön oikeus tarjota sijoituspalvelua olisi rajoitettu sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentissa määriteltyihin palveluihin. Mainittuihin palveluihin toimilupaa hakevala rahastoyhtiöllä olisi velvollisuus ryhtyä toimenpiteisiin liittyäkseen korvausrahaston jäseneksi ennen kuin se voisi saada toimiluvan ja ennen kuin se voisi aloittaa sijoituspalveluiden tarjonnan. Jäsenyys korvausrahastossa otettaisiin huomioon Rahoitustarkastuksen arvioidessa yrityksen toimilupahakemusta. Taloudellisiin toimintaedellytyksiin luokiteltava jäsenyys korvausrahastossa olisi sekä toimiluvan myöntämisen että toiminnan aloittamisen edellytys. Toimilupaa ei myönnettäisi, ellei yritys selvitä hakemuksessa aikomustaan liittyä korvausrahastoon sekä taloudellisia valmisteluja, joihin se on jäsenyyden saamiseksi ryhtynyt. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin muutettua 5 artiklaa ja uuden 5 f artiklan 2 kohdan toista luetelmakohtaa.

Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset siitä, että ulkomaisen rahastoyhtiön oikeudesta tarjota sijoituspalvelua ja sen jäsenyydestä korvausrahastossa säädetään ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa säädettävässä laissa.

6 luku. Sijoittajien korvausrahasto

32 §. *Korvausrahaston jäsenyys.* Voimassa olevan pykälän 3 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että korvausrahastoa koskevia sijoituspalveluyrityksiin ja luottolaitoksiin vaikuttavia säännöksiä sovellettaisiin myös sijoituspalvelua tarjoaviin rahastoyhtiöihin.

35 §. *Korvausrahaston säännöt.* Voimassa olevan pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että korvausrahaston sääntöihin tulisi ottaa määräykset ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen liittymisestä korvausrahastoon, korvausra-

hastosta erottamisesta ja eroamisesta, korvausrahan liittymismaksun perusteista ja korvausrahan korvausvelvollisuuden perusteista. Voimassa olevassa momentissa on asetettu vastaavat vaatimukset ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen Suomessa olevalle sivuliikkeelle ja ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevalle sivukonttorille.

37 §. *Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja rahastoyhtiön sivuliikkeen ja ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttorin kannatusmaksu.* Pykälään ja sen otsikkoon ehdotetaan lisättäväksi ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa oleva sivuliike, jonka kannatusmaksu määräytyisi soveltuvien osin 36 §:n mukaisesti, kuten voimassa olevan pykälän mukaan määräytyy ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen Suomessa olevan sivuliikkeen ja ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevan sivukonttorin kannatusmaksu.

40 §. *Korvattavat saamiset.* Voimassa olevan pykälän 5 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että Euroopan talousalueella sijaitsevan rahastoyhtiön sivuliikkeen asiakkaana olevien sijoittajien saamiset korvattaisiin korvausrahan varoista enintään 1 momentissa säädettyyn määrään asti. Voimassa olevassa momentissa on säädetty vastaavasti sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeestä ja luottolaitoksen sivukonttorista. Näin korvausrahasuojan enimmäismäärää ei voitaisi ylittää myöskään maksettaessa korvauksia korvausrahan jäsenenä olevien ulkomaisten rahastoyhtiöiden asiakkaille. Näiden suojaa laskettaessa olisi huomioon otettava ensin se suoja, joka sijoittajille maksetaan kyseisten yritysten kotivaltion suojajärjestelmän mukaisesti.

42 §. *Sijoituspalveluyritysten yhteisvastuu ja sijoittajien saamisten maksaminen.* Voimassa olevan pykälän 1 momentissa ehdotetaan valuuttayksikkö muutettavaksi euroksi.

44 §. *Korvausrahan vähimmäispääoma, varojen sijoittaminen ja korvausrahan maksuvalmius.* Voimassa olevan pykälän 3 momentti ehdotetaan muutettavaksi siten, että korvausrahan varoja ei voitaisi sijoittaa korvausrahan jäsenenä olevan suomalaisen tai ulkomaisen rahastoyhtiön osakkeisiin taikka näiden liikkeeseen laskemiin arvopapereihin. Voimassa olevassa momentissa on vastaavat säännökset luottolaitoksista

ja sijoituspalveluyrityksistä. Sijoittamiskielto ei kuitenkaan koskisi korvausrahan kuluun rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahan osuuksia, sillä sijoitusrahan varat säilytetään erillään rahastoyhtiön varoista säilytysyhteisössä ja niitä ei saa ulosmitata rahastoyhtiön velasta sijoitusrahastolain 25 §:n 2 momentin mukaan. Poikkeusta sovellettaisiin myös sellaisiin ulkomaisten rahastoyhtiöiden hallinnoimiin yhteissijoitusyrityksiin, joita niiden kotivaltion lainsäädännön mukaan koskevat sijoitusrahastolain 25 §:n 2 momentissa säädettyä vastaavat vaatimukset yhteissijoitusyrityksen varojen pitämisestä erillään rahastoyhtiön varoista. Käytännössä sijoitusrahastodirektiivin mukaiset yhteissijoitusyritykset täyttävät nämä vaatimukset, koska sijoitusrahastodirektiivin 7 artiklan 1 kohdan ja 14 artiklan 1 kohdan mukaan yhteissijoitusyrityksen varat on annettava säilytysyhteisön haltuun.

1.4. Laki Rahoitustarkastuksesta annetun lain muuttamisesta

5 §. *Valvottavat.* Voimassa olevaan pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 18 kohta, jonka mukaan Rahoitustarkastuksen valvottavia olisivat myös ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliike ja edustusto. Ehdotus on yhdenmukainen ehdotetun ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annettavan lain kanssa.

23 §. *Sijoituspalvelujen tarjoamisen rajoittaminen.* Voimassa olevaan pykälän 1 ja 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Rahoitustarkastus voisi sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten lisäksi rajoittaa myös suomalaisen rahastoyhtiön ja ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen harjoittamaa sijoituspalveluiden tarjontaa pykälässä säädettyjen edellytysten täyttyessä. Ehdotus on yhdenmukainen ehdotetun sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 4 §:n muutoksen kanssa.

27 §. *Markkinariskien valvonta.* Voimassa oleva pykälä ehdotetaan muutettavaksi siten, että pykälässä tarkoitettu yhteistyövelvoite ulotettaisiin luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten ohella rahastoyhtiöihin. Ehdotus on yhdenmukainen ehdotetun sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentin kanssa, jonka mukaan ra-

hastoyhtiö voisi tarjota rajoitetusti sijoituspalvelua. Rahastoyhtiön toimintaan sovelletaan tältä osin sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten omien varojen riittävydestä annettua neuvoston direktiiviä 93/6/ETY. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin 5 artiklan uutta 4 kohtaa ja uutta 52 a artiklaa.

28 §. *Ulkomailla olevan sivukonttorin ja sivuliikkeen isäntävaltion lainsäädännön noudattamisen valvonta.* Voimassa olevaan pykälään lisättäisiin maininta rahastoyhtiön sivuliikkeestä ja sen muusta palveluntarjonnasta Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa yhdenmukaisesti ehdotetun sijoitusrahastolain 126 a ja 126 d §:n kanssa. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin uuden 6 c artiklan 4 kohtaa.

29 §. *Suomeen sijoittuneen sivukonttorin ja sivuliikkeen tarkastaminen.* Voimassa olevan pykälän 1 ja 2 momenttiin lisättäisiin maininta ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliikkeestä yhdenmukaisesti ehdotetun ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annettavan lain kanssa. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin uutta 52 b artiklaa.

30 §. *Ulkomaiseen luotto- tai rahoituslaitokseen, sijoituspalveluyritykseen tai rahastoyhtiöön kohdistuvista toimenpiteistä ilmoittaminen.* Voimassa olevan pykälän otsikkoon ja pykälätekstiin lisättäisiin maininta ulkomaisesta rahastoyhtiöstä yhdenmukaisesti ehdotetun ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annettavan lain kanssa. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin uuden 6 c artiklan 3 ja 4 kohtaa.

1.5. Laki arvopaperimarkkinalain 1 luvun 1 ja 4 §:n muuttamisesta

1 luku. Yleisiä säännöksiä

1 §. Voimassa olevan pykälän 3 momentissa oleva viittaus sijoitusrahastolakiin korjattaisiin viittaukseksi vuoden 1999 sijoitusrahastolakiin.

4 §. Pykälän 1 momentin 4 kohdassa olevaa arvopaperinvälittäjän määritelmää ehdotetaan muutettavaksi siten, että myös sellaista rahastoyhtiötä ja ulkomaista rahastoyhtiötä,

joka toimilupansa mukaan tarjoaa ehdotetussa sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua sijoituspalvelua, pidettäisiin arvopaperinvälittäjänä. Yhdenmukaisesti ehdotetun muutoksen kanssa arvopaperinvälittäjän määritelmää rajattaisiin niin, että arvopaperinvälittäjiä olisivat ainoastaan sellaiset ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain 2 §:ssä tarkoitettut luotto- ja rahoituslaitokset, jotka toimilupansa perusteella tarjoavat sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettuja sijoituspalveluita.

Arvopaperinvälittäjän määritelmää muutettiin elokuussa 1996 voimaan tulleella lailla, jolloin käsitteen piiriin sisällytettiin kaikki ne yritykset, jotka voivat toimilupansa nojalla tarjota sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettuja sijoituspalveluita. Näitä ovat suomalaiset ja ulkomaiset sijoituspalveluyritykset sekä suomalaiset luottolaitokset ja ulkomaiset luotto- ja rahoituslaitokset. Kustakin niistä säädetään erillislaissa ja ne voivat kaikki toimilupansa nojalla tarjota sijoituspalvelua. Se, että kyseiset yritykset katsottiin arvopaperinvälittäjiksi, ei kuitenkaan edellyttänyt, että ne todellisuudessa tarjoavat nimenomaan arvopaperinvälitystä. Lähtökohdana on, että arvopaperinvälittäjä tarjoaa ylipäänsä sijoituspalvelua. Arvopaperinvälittäjä on lain keskeisimpiä käsitteitä, jonka piiriin kuuluvat kaikki sijoituspalvelua tarjoavat oikeushenkilöt.

Arvopaperinvälittäjän käsitteeseen on myös kytketty runsaasti velvollisuuksia. Näistä syistä katsottiin lainsäädäntöekonomisesti tarkoituksenmukaiseksi täsmentää arvopaperinvälittäjän määritelmää ja korostaa sen operatiivista merkitystä lain soveltamisessa. Vaikka arvopaperinvälittäjä ei kielellisesti kuvaakaan kaikkien sijoituspalvelujen tarjoamiseen oikeutettua oikeushenkilöä, olisi arvopaperinvälittäjälle rinnasteisten uusien määritelmien luomisesta aiheutunut paljon teknisiä lainmuutoksia, jotka eivät olisi antaneet lisäarvoa laissa tarkoitettujen velvollisuuksien sisällölle.

Syyskuun alusta 1998 voimaan tulleella lailla arvopaperinvälittäjän määritelmää täsmennettiin edelleen niin, että sen piiriin kuuluu vain sellainen luottolaitos, joka yhtiöjärjestyksensä tai sääntöjensä mukaan tarjoaa

sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettuja sijoituspalveluita. Muutoksella pyrittiin siihen, että voitaisiin selkeästi erottaa ne luottolaitokset, joita koskevat arvopaperinvälittäjille arvopaperimarkkina-laissa säädetyt velvollisuudet sekä velvollisuus kuulua sijoittajien korvausrahastoon. Luottolaitos, joka sääntelyn seurauksena luopuu arvopaperinvälittäjän asemastaan, on kevyemmän sääntelyn kohteena ja vapautuu samalla niistä taloudellisista velvoitteista, joita korvausrahaston jäsenyyteen liittyy.

Rahastoyhtiö ja ulkomainen rahastoyhtiö saisi jatkossa tarjota rajoitetussa määrin sijoituspalvelua, joten tätä toimintaa harjoittavat yhtiöt on syytä sisällyttää arvopaperinvälittäjän määritelmään arvopaperinvälittäjän velvollisuuksien ulottamiseksi myös niihin. Rajaus tehtäisiin yhtiön toimiluvan perusteella. Tällä varmistettaisiin se, että arvopaperimarkkinoita valvovat viranomaiset, muut markkinaosapuolet sekä sijoittajien korvausrahasto voisivat yksiselitteisesti selvittää sen, onko rahastoyhtiöllä oikeus sen harjoittamaan toimintaan, ja noudattaako se tähän oikeuteen liittyviä velvollisuuksia. Näin arvopaperinvälittäjiä koskeva sääntely voitaisiin selkeästi kohdentaa niihin rahastoyhtiöihin, jotka todellisuudessa tarjoavat sijoituspalveluita.

Suomalainen tai ulkomainen rahastoyhtiö, joka toimilupansa mukaan ei tarjoa sijoituspalveluita, ei olisi arvopaperimarkkina-laissa tarkoitettu arvopaperinvälittäjä. Johdonmukaisesti tällaista rahastoyhtiötä eivät koskisi esimerkiksi arvopaperimarkkinalakiin sisältyvät 4 luvun arvopaperinvälittäjien velvollisuudet, kuten menettelytapasääntöjen noudattaminen ja raportointivelvollisuus, sekä 5 luvun velvollisuus pitää sisäpiirirekisteriä. Sen sijaan sijoituspalvelua tarjoavaa rahastoyhtiötä koskisivat nämä samoin kuin muutkin laissa arvopaperinvälittäjälle säädetyt velvollisuudet. Ehdotus vastaa sijoitusrahastodirektiivin 5 artiklan uutta 4 kohtaa.

Muutoksen seurauksena rahastoyhtiötä, joka harjoittaa ehdotetussa sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa, koskisivat sekä sijoitusrahastolain 14 luvussa säädetyt sijoitusrahastotoimintaan liittyvät sisäpiirisäännökset että arvopaperimarkkinalain 5 luvun säännökset sen harjoittamassa si-

joiituspalvelutoiminnassa.

1.6. Laki rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä annetun lain 3 §:n muuttamisesta

3 §. *Ilmoitusvelvolliset.* Voimassa olevaan pykälään lisättäisiin uusi 4 b kohta, jonka mukaan ilmoitusvelvollisia olisivat myös ehdotetussa ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annettavassa laissa tarkoitettu ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliike ja edustusto. Suomalaiset rahastoyhtiöt ovat jo ilmoitusvelvollisia. Ulkomaiset rahastoyhtiöt voisivat ehdotuksen mukaan harjoittaa Suomessa sijoitusrahastotoimintaa kuten suomalaisetkin rahastoyhtiöt lukuun ottamatta sitä, että ne eivät voisi perustaa Suomeen rekisteröityjä sijoitusrahastoja. Ulkomaiset rahastoyhtiöt voisivat tarjota myös ehdotetun sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentin mukaisia palveluita, joita nykyisin Suomessa tarjoavat ulkomaisten luottolaitosten sivukonttorit ja edustustot sekä ulkomaisten sijoituspalveluyritysten sivuliikkeet ja edustustot ovat jo ilmoitusvelvollisia.

1.7. Laki kaupparekisterilain 14 §:n muuttamisesta

14 §. Voimassa olevassa kaupparekisterilain 14 §:n 3 momentissa oleva viittaus sijoitusrahastolain mukaiseen säilytysyhteisöön tarkennettaisiin koskemaan nimenomaan sijoitusrahastolain nojalla toimiluvan saanutta säilytysyhteisöä. Lain soveltamiskäytännössä on ilmennyt epäselvyyttä siitä, tarkoitetaanko lainkohdassa säilytysyhteisöllä myös niitä luottolaitoksia ja sijoituspalveluyrityksiä, jotka harjoittavat säilytysyhteisötoimintaa sijoitusrahastolain 11 §:n nojalla. Säännöksen tarkoituksena on kuitenkin mahdollistaa Rahoitustarkastukselle edellytykset valvoa nimenomaan sijoitusrahastolain nojalla toimiluvan saanutta säilytysyhteisöä, että se harjoittaa vain säilytysyhteisötoimintaa ja toimiluvassa mainituin edellytyksin säilytysyhteisötoimintaan olennaisesti liittyvää toimintaa sijoitusrahastolain 9 §:n 2 momentin mukaisesti. Yhdenmukaisesti ehdotetun sijoitusrahastolain 5 a §:n ja 9 §:n 1 momentin muutoksen kanssa lausuntoa ei enää pyydetäisi

valtioneuvostolta, koska toimilupaviranomaisena toimisi Rahoitustarkastus. Lisäksi tarkistettaisiin momentin sanamuotoja. Momentissa tarkoitettussa menettelyssä on kyse rahastoyhtiön tai säilytisyhteisön hyväksymän yhtiöjärjestyksen tai sen muutoksen ilmoittamisesta rekisteriin merkittäväksi. Rekisteriviranomainen merkitsee ilmoituksen rekisteriin yhtiön päättämässä muodossa, jos ilmoitus on tehty kaupparekisterilain säännösten mukaisesti ja jos ilmoitetut seikat ja niihin kuuluvat asiakirjat ovat lainmukaisia.

Voimassa olevan pykälän 4 momentissa muutettaisiin lakiviittaus vastaamaan luottolaitostoiminnasta annetun lain muutosta 69/2003.

1.8. Laki elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 8 §:n muuttamisesta

8 §. Voimassa olevan elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 8 §:n 1 momentin 11 kohta ehdotetaan muutettavaksi siten, että vähennyskelpoisia menoja olisivat myös rahastoyhtiön ja ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliikkeen lakisääteiset suoritukset sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitetulle sijoittajien korvausrahastolle. Sijoituspalveluja tarjoavien rahastoyhtiöiden ja ulkomaisen rahastoyhtiöiden Suomessa olevien sivuliikkeiden olisi kuuluttava sijoittajien korvausrahastoon, josta voidaan maksaa korvauksia piensijoittajille rahastoyhtiön maksukyvyttömyystilanteessa. Korvausrahaston toiminnan rahoittamiseksi kaikkien korvausrahaston jäsenten on maksettava korvausrahastoon vuosittain kannatusmaksuja. Voimassa olevan lain mukaan luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vastaavat suoritukset ovat vähennyskelpoisia. Ehdotus on yhdenmukainen ehdotetun sijoitusrahastolain 5 §:n muutoksen sekä ehdotetun ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annettavan lain kanssa.

1.9. Laki varainsiirtoverolain 16 §:n muuttamisesta

16 §. Voimassa olevassa varainsiirtoverolain 16 §:ssä säädetään veron suorittamisvelvollisuudesta luovutuksensaajan ollessa ul-

komaalainen sekä luovuttajan velvollisuudesta periä vero näissä tapauksissa. Varainsiirtoverotuksessa verovelvollinen on luovutuksensaaja kansallisuudestaan riippumatta. Myös ulkomaalaiselle tapahtuvasta luovutuksesta on lähtökohtaisesti suoritettava vero. Poikkeuksena on nykyisessä 16 §:n 2 momentissa tarkoitettu tilanne, jossa kumpikaan osapuoli ei ole Suomessa yleisesti verovelvollinen eikä myöskään ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttori tai ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliike. Asunto- tai kiinteistöyhtiön tai osuuskunnan osakkeen luovutuksesta vero on 3 momentin mukaan suoritettava näissäkin tapauksissa.

Pykälän nykyisessä 1 momentissa asetetaan luovuttajalle velvollisuus periä suoritettava vero ulkomaalaiselta luovutuksensaajalta, joka ei ole tuloverolain säännösten mukaan Suomessa yleisesti verovelvollinen. Perimisvelvollisuus koskee siten vain rajoitetusti verovelvolliselle tapahtuvaa luovutusta. Perimisvelvollisuus ei toisaalta koske luovutusta edellä mainitulle sivukonttorille tai -liikkeelle. Nämä ovat luovutuksensaajana velvollisia suorittamaan veron omaaloitteisesti niin kuin kotimaiset yhteisöt, vaikka ovatkin rajoitetusti verovelvollisia. Perimisvelvollisuus ei luonnollisestikaan tule kyseeseen, jos veroa ei nykyisen 2 momentin säännöksen johdosta ole suoritettava.

Ehdotetun ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annettavan lain mukaan ulkomaiset rahastoyhtiöt voisivat jatkossa tarjota sivuliikkeestään ehdotetun sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentin mukaisia palveluita, joita nykyisin Suomessa voivat tarjota mainitut sivukonttorit ja -liikkeet. Tämän vuoksi pykälän 1 ja 2 momenttia muutettaisiin siten, että ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliike rinnastettaisiin säännöksessä mainittuun ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttoriin ja ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeeseen. Lisäksi säännöksiä selkeytettäisiin sanonnallisesti ja niiden järjestys muutettaisiin.

2. Voimaantulo

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

3. Säättämisjärjestys

Esityksessä ehdotetaan, että toimivalta myöntää ja peruuttaa rahastoyhtiöiden ja säilytysyhteisöjen toimiluvat siirretään valtiovarainministeriöstä Rahoitustarkastukselle. Myös muut sijoitusrahastotoimintaa koskevat lupa-asiat ja erikoissijoitusrahastojen sääntöjen vahvistaminen siirrettäisiin valtiovarainministeriöstä Rahoitustarkastuksen päätettäväksi. Talletuspankkeja ja muita luottolaitoksia, sijoituspalveluyrityksiä ja panttilainauslaitoksia koskevien lupa-asioiden käsittely siirrettiin jo aiemmin valtiovarainministeriöstä Rahoitustarkastukselle samassa yhteydessä, kun annettiin laki Rahoitustarkastuksesta (587/2003).

Toimilupien saannin ja peruuttamisen edellytyksistä säädetään laissa erikseen. Toimilupia koskevat säännökset ovat laissa varsin täsmällisiä ja tarkkarajaisia. Lisäksi sääntely rakentuu viranomaisen sidotun harkintavallan varaan. Perustuslakivaliokunta arvioi hallituksen esityksestä HE 175/2002 vp antamassaan lausunnossa (PeVL 67/2002 vp) vastaavia luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin ja sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin ehdotettuja muutoksia perustuslain 18 §:n 1 momentissa turvatus elinkeinon ja ammatin harjoittamisen kannalta ja katsoi, että ne voitiin säätää tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä. Esityksessä on näistä syistä noudatettu luottolaitostoiminnasta ja sijoituspalveluyrityksistä annettujen lakien sanamuotoja. Tätä on myös samantyyppisiä rahoituspalveluja tarjoavien palveluntarjoajien yhdenmukaisen kohtelun ja kilpailuneutraliteetin näkökulmasta pidetty tärkeänä. Samoin on menetelty ehdotettavassa laissa ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa, joka noudattaa niitä sanamuotoja, jotka ovat voimassa laissa ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa ja laissa ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa. Epäselvää on myös, onko ulkomainen palveluntarjoaja perustuslain 18 §:n 1 momentissa turvatus elinkeinon ja ammatin harjoittamisen piirissä, minkä lisäksi mahdolliset sana-

muotomuutokset johtaisivat kilpailuvääristymiin.

Esityksessä ehdotetaan eräiltä osin Rahoitustarkastuksen määräystenanto-oikeutta lisättäväksi. Tätä koskevia ehdotuksia liittyy erityisesti ehdotettuihin sijoitusrahastolain 6 §:n 6 momenttiin, 26 §:n 2 ja 3 momenttiin, 26 a §:n 3 momenttiin, 30 a §:n 3 momenttiin, 69 §:n 2 momenttiin, 80 §:n 4 momenttiin ja 126 a §:n 1 momenttiin. Ehdotetut uudet norminantovaltuudet ovat pääasiassa joko teknisluonteisia yksityiskohtia koskevia tai luonteeltaan täytäntöönpanosäännöksiä. Rahoitustarkastuksen antamat määräykset perustuisivat pääosin sijoitusrahastodirektiivin pakottaviin säännöksiin ja vastaisivat luonteeltaan niitä määräyksiä, joita Rahoitustarkastuksella nykyisen rahoitusmarkkinalainsäädännön nojalla on oikeus antaa eräiden direktiivien yksityiskohtaisten vaatimusten voimaan saattamiseksi.

Rahastoyhtiön ja säilytysyhteisön johtoa koskevia säännöksiä ehdotetaan muutettavaksi. Johdon luotettavuuden arviointikriteereitä ehdotetaan täsmennettäväksi. Lisäksi lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset Rahoitustarkastuksen oikeudesta kieltää henkilöä toimimasta rahastoyhtiön tai säilytysyhteisön hallituksen jäsenenä, varajäsenenä, toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena. Perustuslakivaliokunta arvioi hallituksen esityksestä HE 175/2002 vp antamassaan lausunnossa (PeVL 67/2002 vp) vastaavia luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin ja sijoituspalveluyrityksistä annettuun lakiin ehdotettuja muutoksia perustuslain 18 §:n 1 momentissa turvatus elinkeinon ja ammatin harjoittamisen kannalta ja katsoi, että ne voitiin säätää tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyistä syistä ehdotetut lait on katsottu voitavan säätää tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä. Esityksestä on kuitenkin tarpeen pyytää perustuslakivaliokunnan lausunto.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**sijoitusrahastolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 29 päivänä tammikuuta 1999 annetun sijoitusrahastolain (48/1999) 7 §:n 1 momentti, 12—15 §, 17 §, 41 §:n 2 momentin 1 ja 5 kohta, 69 §:n 3 momentti, 81 §:n 5 momentti ja 117 §:n 4 ja 5 momentti,

muutetaan 1 §:n 2 momentin johdantokappale, 2 §:n 1 ja 8—11 kohta, 5 ja 6 §, 8 §:n 1 momentti, 9 §:n 1 momentti, 10 ja 16 §, 26 §:n 2 ja 3 momentti, 27 ja 29 §, 34 §:n 2 momentti, 38 §:n 1 momentti, 41 §:n 1 momentin 11 kohta, 43 §:n 2 ja 3 momentti, 48 §:n 3 momentti, 50 §:n 2 momentti, 51 §, 53 §:n 2 momentti, 66 §:n 1 momentti, 69 §:n 1 momentin johdantokappale ja 1 kohta sekä 2 momentti, 71—74 §, 75 §:n 1 momentin johdantokappale, 76—78 §, 79 §:n 2 momentti, 80 §, 81 §:n 1—3 ja 6 momentti, 82 ja 84 §, 88 §:n 1 momentti, 92 §:n 2—4 momentti, 93 §, 94 §:n 2 momentti, 96 §:n 3 momentti, 97 §, 99 §:n 1 momentin 4 kohta, 103 §:n 2 momentin 1 kohta, 107 §:n 1 momentti, 108 §:n 1 momentin 1 kohta, 109 §:n 3 momentti, 113 §:n 1 momentin 1 kohta, 114 §:n 3 momentti, 116 §, 117 §:n 1—3 momentti, 121 ja 123—125 §, 20 luvun otsikko, 127 §:n 3 momentti, 129 §, 130 §:n 1 momentin johdantokappale ja 3 kohta sekä 2 momentti, 131 §:n 1 momentti, 132 ja 134 §, 145 §:n 1 momentin johdantokappale, 146 §:n johdantokappale ja 2 kohta sekä 150 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 53 §:n 2 momentti ja 81 §:n 1 ja 6 momentti laissa 1522/2001, sekä

lisätään 1 §:ään uusi 3 momentti, 2 §:ään uusi 12—15 kohta, lakiin uusi 5 a—5 e ja 9 a—9 d §, 24 §:ään uusi 3 momentti, 26 §:ään uusi 4 momentti, lakiin uusi 26 a ja 26 b § ja 4 a luku, 41 §:ään uusi 4 ja 5 momentti, 45 §:ään uusi 3 momentti, 47 §:ään uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, lakiin uusi 71 a, 73 a, 80 a, 117 a ja 126 a—126 d § sekä 144 §:ään uusi 4 momentti, seuraavasti:

1 §

Tätä lakia ei sovelleta yhteissijoitusyrityksen osuuksien markkinoimiseen, jos yhteissijoitusyrityksen osuuksia markkinoidaan ainoastaan ammattimaisille sijoittajille. Ammattimaisena sijoittajana on pidettävä

Rahastoyhtiöihin sovelletaan sijoituspalveluyrityksistä annettua lakia (579/1996) siltä osin kuin tässä laissa säädetään.

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *sijoitusrahastotoiminnalla* varojen hankkimista yleisöltä yhteistä sijoittamista varten ja näiden varojen sijoittamista pääasiallisesti

rahoitusvälineisiin sekä sijoitusrahaston hallintoa;

8) *arvopaperilla* arvopaperimarkkinalain 1 luvun 2 §:ssä määriteltyä todistetta;

9) *sijoitusrahastodirektiivillä* neuvoston direktiiviä arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (85/611/ETY) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen;

10) *yhteissijoitusyrityksellä* ulkomaista sijoitusrahastoa ja siihen rinnastettavaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavaa ulkomaista yritystä;

11) *kotivaltioilla* valtiota, jossa yhteissijoitusyritys tai säilytysyhteisö on saanut toimiluvan;

12) *rahoitusvälineellä* sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 2 §:ssä tarkoitettuja sijoituskohteita, rahamarkkinavälineitä ja talletuksia luottolaitoksissa;

13) *rahamarkkinavälineellä* velkasitoumusta, jolla tavallisesti käydään kauppaa rahamarkkinoilla, joka voidaan muuttaa helposti rahaksi ja jonka arvo voidaan tarkasti määritellä koska tahansa;

14) *vakioimattomalla johdannaisopimuksella* muuta kuin kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain (772/1988) 1 luvun 2 §:ssä tarkoitettua vakiointia johdannaisopimusta ja siihen arvopaperimarkkinalain 10 luvun 1 a §:n nojalla rinnastettavaa johdannaisopimusta; sekä

15) *merkittäväällä sidonnaisuudella*, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 4 a §:ssä säädetään.

5 §

Rahastoyhtiö saa harjoittaa sijoitusrahastotoimintaa ja sijoitusrahastotoimintaan olennaisesti liittyvää toimintaa, jos tällainen toiminta ei ole omiaan vahingoittamaan rahasto-osuudenomistajien etua.

Rahastoyhtiö saa lisäksi tarjota:

1) omaisuudenhoitoa siten kuin siitä säädetään sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa;

2) sijoituskohteita koskevaa sijoitus- ja rahoitusneuvontaa siten kuin siitä säädetään 1 kohdassa mainitun lain 16 §:n 1 momentin 4 kohdassa; sekä

3) sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten osuuskien säilytys- ja hoitopalveluja siten kuin siitä säädetään 1 kohdassa mainitun lain 16 §:n 1 momentin 5 kohdassa.

Rahastoyhtiölle ei voida antaa toimilupaa ainoastaan 2 momentissa tarkoitettuun toimintaan. Rahastoyhtiölle ei voida myöskään antaa toimilupaa ainoastaan 2 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettuun toimintaan, jos toimilupaa ei ole myönnetty tai samanaikaisesti haeta myös 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun toimintaan.

Rahastoyhtiön, joka harjoittaa 2 momentissa tarkoitettua toimintaa, velvollisuudesta kuulua sijoittajien korvausrahastoon sääde-

tään sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa.

5 a §

Rahoitustarkastus myöntää hakemuksesta rahastoyhtiön toimiluvan. Toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä säädetään valtiovarainministeriön asetuksella.

5 b §

Toimilupa on myönnettävä suomalaiselle osakeyhtiölle, jos osakkeenomistajien, osakkeenomistajiin arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:n mukaan rinnastettavien henkilöiden sekä hallintoa hoitavien henkilöiden luotettavuudesta, hyvämaineisuudesta, kokeemuksesta ja muusta sopivuudesta saadun selvityksen perusteella ja hakijan liiketoiminnan aiottu laajuus huomioon ottaen voidaan varmistua siitä, että rahastoyhtiötä tullaan johtamaan ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liiketapaperiaatteiden mukaisesti. Toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että yhtiöllä on pääkonttori Suomessa, luotettava hallinto, riittävät taloudelliset toimintaedellytykset ja että se täyttää muut tässä laissa asetetut vaatimukset, jollei saadun selvityksen perusteella voida pitää todennäköisenä, että rahastoyhtiön ja muun oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön välillä oleva merkittävä sidonnaisuus tai tällaisessa sidonnaisuussuhteessa olevaan luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön sovellettavat Euroopan talousalueen ulkopuolisen valtion säännökset ja hallinnolliset määräykset estävät rahastoyhtiön tehokkaan valvonnan. Toimilupa voidaan myöntää myös perustettavalle rahastoyhtiölle ennen sen rekisteröimistä.

Hakemus on ratkaistava kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on ollut puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Toimilupaa koskeva päätös on kuitenkin aina tehtävä 12 kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Jos päätöstä ei ole annettu säädetyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes päätös on annettu. Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava päätöksen antamisesta muutoksenhaku-

viranomaiselle, jos päätös on annettu valituksen tekemisen jälkeen. Tässä momentissa tarkoitetun valituksen tekemisestä ja käsitteystä on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Rahoitustarkastuksen on ennen asian ratkaisemista pyydettävä hakemuksesta lausunto sijoittajien korvausrahastolta, jos rahastoyhtiö hakee toimilupaa 5 §:n 2 momentissa tarkoitetun toiminnan harjoittamiseen.

Rahastoyhtiö voi aloittaa toimintansa, jollei toimiluvan ehdoista muuta johdu, välittömästi sen jälkeen, kun toimilupa on myönnetty ja, jos toimilupa on myönnetty perustettavalle yritykselle, kun rahastoyhtiö on rekisteröity. Rahastoyhtiön on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle, milloin se aloittaa toimintansa.

5 c §

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava toimilupa rekisteröitäväksi. Jos toimilupa on myönnetty 5 §:n 2 momentissa tarkoitetun toiminnan harjoittamiseen, Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava toimilupa myös tiedoksi sijoittajien korvausrahastolle. Perustettavalle rahastoyhtiölle myönnetty toimilupa rekisteröidään samalla kun yritys rekisteröidään.

5 d §

Toimiluvassa on mainittava ne edellä 5 §:ssä tarkoitetut palvelut, joita rahastoyhtiöllä on oikeus tarjota sijoitusrahastotoiminnan harjoittamisen ohella. Rahoitustarkastus voi toimiluvan myöntämisen jälkeen rahastoyhtiön hakemuksesta muuttaa toimilupaa tässä momentissa säädetyiltä osin.

Rahoitustarkastuksella on oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa toimilupaan rahastoyhtiön liiketoimintaa koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja.

5 e §

Rahastoyhtiön hallituksen ja toimitusjohtajan tulee johtaa rahastoyhtiötä ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liiketapa-periaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenien ja varajäsenten sekä toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen on oltava luotettavia

henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Hallituksen jäsenellä ja varajäsenellä sekä toimitusjohtajalla ja toimitusjohtajan sijaisella on lisäksi oltava sellainen yleinen sijoitusrahastotoiminnan tuntemus kuin rahastoyhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen. Rahastoyhtiön, jolle on myönnetty toimilupa 5 §:n 2 momentissa tarkoitetun toiminnan harjoittamiseen, hallituksen jäsenellä ja varajäsenellä sekä toimitusjohtajalla ja toimitusjohtajan sijaisella on lisäksi oltava sellainen yleinen sijoituspalvelutoiminnan tuntemus kuin rahastoyhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen. Rahasto-osuudenomistajien 8 §:n 2 momentin mukaisesti valitsemilta rahastoyhtiön hallituksen jäseniltä ei edellytetä sijoitusrahasto- tai sijoituspalvelutoiminnan tuntemusta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden viimeisen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen viimeisen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton rahastoyhtiön hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi taikka toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi.

Rahoitustarkastus voi kieltää määrääjäksi, enintään viideksi vuodeksi, henkilöä toimimasta rahastoyhtiön hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä taikka toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena, jos

1) tämä tehtävänsä hoidossa on osoittanut ilmeistä taitamattomuutta tai varomattomuutta ja jos on ilmeistä, että se voi vakavasti vahingoittaa rahastoyhtiön tai sen hallinnoiman sijoitusrahaston vakaata toimintaa, rahasto-osuudenomistajien tai sijoittajien asemaa tai velkojien etua; tai

2) hän ei täytä 1 momentissa säädetyjä vaatimuksia.

Rahastoyhtiön on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen hallintohenkilöidensä muutoksista viipymättä Rahoitustarkastukselle.

6 §

Rahastoyhtiön osakepääoman on oltava vähintään 125 000 euroa. Osakepääoman on oltava kokonaan merkitty toimilupaa myönnettäessä.

Rahastoyhtiöltä on oltava edellä 1 momentissa säädetyn vähimmäispääoman lisäksi omia varoja 0,02 sadasosaa määrästä, jolla sen hallinnoimien sijoitusrahastojen yhteenlaskettu arvo ylittää 250 miljoonaa euroa. Rahastoyhtiön omien varojen kokonaismäärän ei kuitenkaan tarvitse ylittää 10 miljoonaa euroa.

Edellä 2 momentissa säädettyä pääomavaatimusta laskettaessa rahastoyhtiön hallinnoimien sijoitusrahastojen arvoon luetaan mukaan kaikki rahastoyhtiön hallinnoimat sijoitusrahastot mukaan luettuna ne sijoitusrahastot, joiden sijoitustoiminnan hoitaminen on annettu toisen yhtiön hoidettavaksi. Pääomavaatimusta laskettaessa ei oteta huomioon niiden sijoitusrahastojen varoja, joita rahastoyhtiö hoitaa toisen rahastoyhtiön antaman toimeksiannon perusteella.

Edellä 2 momentissa asetetuista vaatimuksista huolimatta rahastoyhtiön omien varojen määrä ei saa alittaa yhtä neljäsosaa edellisen tilikauden hyväksytyn tuloslaskelman osoittamista kiinteistä kuluista tai, jos rahastoyhtiön toiminnassa on tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen tapahtunut merkittäviä muutoksia, Rahoitustarkastuksen rahastoyhtiön hakemuksesta vahvistamaa määrää.

Rahastoyhtiön, joka harjoittaa 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa, omien varojen on aina täytettävä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 31 §:ssä säädetty vaatimukset.

Rahoitustarkastus antaa sijoitusrahastodirektiivin vaatimusten täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset edellä tässä pykälässä rahastoyhtiön omille varoille asetettujen vaatimusten soveltamisesta.

8 §

Rahastoyhtiön hallituksessa on oltava vähintään kolme jäsentä.

9 §

Rahoitustarkastus myöntää hakemuksesta säilytysyhteisön toimiluvan. Toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä säädetään valtiovarainministeriön asetuksella.

9 a §

Säilytysyhteisön toimilupa on myönnettävä suomalaiselle osakeyhtiölle, jos osakkeenomistajien, osakkeenomistajiin arvopaperimarkkinain 2 luvun 9 §:n mukaan rinnastettavien henkilöiden sekä hallintoa hoitavien henkilöiden luotettavuudesta, hyvämaineisuudesta, kokemuksesta ja muusta sopivuudesta saadun selvityksen perusteella ja hakijan liiketoiminnan aiottu laajuus huomioon ottaen voidaan varmistua siitä, että säilytysyhteisöä tullaan johtamaan ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liiketapaperiaatteiden mukaisesti. Toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että yhtiöllä on pääkonttori Suomessa, luotettava hallinto, riittävät taloudelliset toimintaedellytykset ja että se täyttää muut tässä laissa asetetut vaatimukset, jollei saadun selvityksen perusteella voida pitää todennäköisenä, että säilytysyhteisön ja muun oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön välillä oleva merkittävä sidonnaisuus tai tällaisessa sidonnaisuussuhteessa olevaan luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön sovellettavat Euroopan talousalueen ulkopuolisen valtion säännökset ja hallinnolliset määräykset estävät säilytysyhteisön tehokkaan valvonnan. Toimilupa voidaan myöntää myös perustettavalle säilytysyhteisölle ennen sen rekisteröimistä.

Hakemus on ratkaistava kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on ollut puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Toimilupaa koskeva päätös on kuitenkin aina tehtävä 12 kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Jos päätöstä ei ole annettu säädettyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes päätös on annettu. Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava päätöksen antamisesta muutoksenhakuviranomaiselle, jos päätös on annettu valituksen tekemisen jälkeen. Tässä momentissa tarkoitettun valituksen tekemisestä ja käsitteystä on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Säilytysyhteisö voi aloittaa toimintansa, jollei toimiluvan ehdoista muuta johdu, välittömästi sen jälkeen, kun toimilupa on myön-

netty ja, jos toimilupa on myönnetty perustettavalle yritykselle, säilytisyhteisö on rekisteröity. Säilytisyhteisön on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle, milloin se aloittaa toimintansa.

9 b §

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava säilytisyhteisön toimilupa rekisteröitäväksi. Perustettavalle säilytisyhteisölle myönnetty toimilupa rekisteröidään samalla kun yritys rekisteröidään.

9 c §

Säilytisyhteisön toimiluvassa on mainittava ne edellä 9 §:n 2 momentissa tarkoitetut palvelut, joita säilytisyhteisöllä on oikeus tarjota säilytisyhteisötoiminnan harjoittamisen ohella. Rahoitustarkastus voi toimiluvan myöntämisen jälkeen säilytisyhteisön hakemuksesta muuttaa toimilupaa tässä momentissa säädettyiltä osin.

Rahoitustarkastuksella on oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa toimilupaan säilytisyhteisön liiketoimintaa koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja.

9 d §

Säilytisyhteisön hallituksen ja toimitusjohtajan tulee johtaa säilytisyhteisöä ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liiketapaperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten sekä toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Hallituksen jäsenellä ja varajäsenellä sekä toimitusjohtajalla ja toimitusjohtajan sijaisella on lisäksi oltava sellainen yleinen säilytisyhteisötoiminnan tuntemus kuin säilytisyhteisön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden viimeisen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen viimeisen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton säilytisyhteisön hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi taikka toimitusjohta-

jaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi.

Rahoitustarkastus voi kieltää määräajaksi, enintään viideksi vuodeksi, henkilöä toimimasta säilytisyhteisön hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä taikka toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena, jos

1) tämä tehtävänsä hoidossa on osoittanut ilmeistä taitamattomuutta tai varomattomuutta ja jos on ilmeistä, että se voi vakavasti vahingoittaa säilytisyhteisön tai sellaisen sijoitusrahaston, jonka säilytisyhteisönä kyseinen säilytisyhteisö toimii 31 §:n mukaisesti, vakaata toimintaa, rahasto-osuudenomistajien tai sijoittajien asemaa tai velkojien etua; tai

2) hän ei täytä 1 momentissa säädettyjä vaatimuksia.

Säilytisyhteisön on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen hallintohenkilöidensä muutoksista viipymättä Rahoitustarkastukselle.

10 §

Säilytisyhteisön osakepääoman on oltava vähintään 730 000 euroa. Osakepääoman on oltava kokonaan merkitty toimilupaa myönnettäessä.

16 §

Rahastoyhtiön ja säilytisyhteisöön sovelletaan, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 14 ja 15 §:ssä säädetään osakkeiden hankinnasta ilmoittamisesta sekä hankinnan vastustamisesta.

24 §

Jos rahastoyhtiö ei ole aloittanut sijoitusrahaston toimintaa kahden vuoden kuluessa siitä, kun sen säännöt on ensimmäisen kerran vahvistettu 43 §:n mukaisesti, on sääntöjen vahvistamisen katsottava rauenneen.

26 §

Rahastoyhtiön on sijoitusrahastotoiminnassaan ja liiketoimintansa rakenteita järjestäessään pyrittävä välttämään eturistiriitatilanteita ja niiden syntyessä varmistettava, että rahastoyhtiön hallinnoimia sijoitusrahastoja, niiden rahasto-osuudenomistajia ja rahastoyhtiön muita asiakkaita kohdellaan tasapuolisesti. Rahoitustarkastus voi antaa rahastoyh-

tiöille tarkempia määräyksiä menettelyistä eturistiriitatilanteiden välttämiseksi.

Rahoitustarkastus voi sijoitusrahastodirektiivissä asetettujen vaatimusten täyttämiseksi antaa rahastoyhtiöille tarkempia määräyksiä niistä menettelytavoista, joita rahastoyhtiöiden on sijoitusrahastotoimintaa harjoittaessaan tämän pykälän nojalla noudatettava.

Rahastoyhtiö, joka harjoittaa edellä 5 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettua toimintaa, ei saa sijoittaa asiakkaansa varoja hallinnoimiensa sijoitusrahastojen osuuksiin, ellei se ole saanut tähän asiakkaalta etukäteen hyväksyntää.

26 a §

Rahastoyhtiöllä on oltava toimintaansa varten vähintään yksi kiinteä toimipaikka. Se voi harjoittaa toimintaansa lisäksi muissa toimipaikoissa. Rahastoyhtiö voi harjoittaa liiketoimintaa myös asiamiehen välityksellä, jos asiamiehen käyttäminen ei haittaa rahastoyhtiön riskien hallintaa ja sisäistä valvontaa eikä rahastoyhtiön liiketoiminnan muuta hoitamista.

Rahastoyhtiön on antaessaan liiketoimintaansa asiamiehen hoidettavaksi huolehdittava siitä, että rahastoyhtiö saa asiamieheltä jatkuvasti rahastoyhtiön viranomaisvalvonnan, riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan edellyttämät tarpeelliset tiedot sekä että rahastoyhtiö voi luovuttaa nämä tiedot edelleen Rahoitustarkastukselle.

Rahastoyhtiön, joka aikoo harjoittaa liiketoimintaa muun kuin rahastoyhtiön kanssa samaan konsolidointiryhmään tai osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1504/2001) tarkoitettuun yhteenliittymään kuuluvan asiamiehen välityksellä, on ilmoitettava siitä Rahoitustarkastukselle ennen toiminnan antamista asiamiehen hoidettavaksi. Ilmoitusta ei tarvita, jos liiketoimintaa harjoitetaan asiamiehen välityksellä vain vähäisessä määrin. Rahastoyhtiön ja asiamiehen välisessä sopimussuhteessa tapahtuvista merkittävästä muutoksista on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle. Rahoitustarkastus antaa tarkemmat määräykset ilmoituksen sisällöstä sekä siitä, milloin asiamiehen välityksellä harjoitettavaa liiketoimintaa voidaan tällaisen toiminnan luonne ja sen laajuus huomioon ottaen pitää

vähäisenä.

26 b §

Asiamiehen käyttäminen ei saa estää rahastoyhtiötä toimimasta sen hallinnoiman sijoitusrahaston osuudenomistajien edun mukaisesti. Rahastoyhtiön käyttämällä asiamiehellä on sille annetut tehtävät huomioon ottaen oltava riittävä ammattitaito suoriutua tehtävistään. Rahastoyhtiön on huolehdittava siitä, että se voi asiamiehelle antamansa toimeksiantannon voimassaoloaikana antaa tälle lisäohjeita ja purkaa asiamiehen kanssa tehdyn sopimuksen välittömästi, jos tämä on osuudenomistajien etujen mukaista.

Jos sijoitustoiminnan hoitamisessa käytetään asiamiestä, asiamiehenä saa toimia vain yhteisö, joka on saanut toimiluvan tai on rekisteröity tätä toimintaa varten, ja jonka toiminnan vakautta valvotaan. Jos asiamiehen kotipaikka on muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, sitä valvovan viranomaisen sekä Rahoitustarkastuksen välinen yhteistyö on riittävässä määrin varmistettava. Rahastoyhtiön on määräjain annettava asiamiehelle määräykset sijoitustoiminnan yleisistä perusteista.

Sijoitusrahaston hallinnointiin liittyvien tehtävien hoitamisessa ei saada käyttää asiamiehenä sijoitusrahaston säilytysyhteisöä eikä muuta yhteisöä, jonka edut voivat olla ristiriidassa rahastoyhtiön tai osuudenomistajien etujen kanssa. Sopimus rahastoyhtiön vastuun siirtämisestä kolmannelle on mitätön. Asiamiestä koskee, mitä 133 §:n 1 momentissa säädetään.

Siltä osin kuin on kysymys sijoitusrahaston hallinnointiin liittyvistä tehtävistä ja säilytysyhteisön 31 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tehtäviä, rahastoyhtiöllä tai sen asiamiehellä ja sen hallinnoiman sijoitusrahaston säilytysyhteisöllä ei saa olla palveluksessaan samoja henkilöitä.

Sijoitusrahaston rahastoesitteessä ja yksinkertaistetussa rahastoesitteessä on mainittava, miltä osin rahastoyhtiö käyttää toiminnassaan asiamiestä.

27 §

Sijoitusrahaston varojen (*vähimmäispääoma*) on oltava vähintään kaksi miljoonaa euroa ja sijoitusrahastolla on oltava ainakin 50

rahasto-osuudenomistajaa. Rahasto-osuudenomistajien lukumäärää laskettaessa yhtenä kokonaisuutena on pidettävä rahasto-osuudenomistajaa ja tämän määräysvallassa kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla olevaa yhteisöä tai siihen verrattavaa ulkomaista yritystä. Sijoitusrahaston vähimmäispääoman määrä sekä rahasto-osuudenomistajien vähimmäismäärä on saavutettava kuuden kuukauden kuluessa sijoitusrahaston toiminnan aloittamisesta.

Rahoitustarkastus voi erityisestä syystä arvopaperimarkkinoita kohtaan tunnetun luotatuksen varmistamiseksi tai rahasto-osuudenomistajien edun turvaamiseksi myöntää poikkeuksen 1 momentissa tarkoitettua määräajasta, jonka kuluessa sijoitusrahaston vähimmäispääoman määrä sekä rahasto-osuudenomistajien vähimmäismäärä on saavutettava, enintään kuudeksi kuukaudeksi 1 momentissa tarkoitettua määräajan päättymisestä.

Rahastoyhtiön on välittömästi ilmoitettava Rahoitustarkastukselle, kun 1 momentissa tarkoitettu vähimmäispääoma tai rahasto-osuudenomistajien vähimmäismäärä saavuttaa tai ylittää taikka vähenee alle kyseisessä momentissa mainitun rajan.

29 §

Rahastoyhtiön hallituksen on hyväksyttävä tavoitteet ja toimintatavat sijoitusrahaston varoihin kuuluvien osakkeiden tuottaman äänioikeuden käyttämisestä osakeyhtiön yhtiökokouksessa. Omistajaohjauksen tavoitteet on ilmoitettava rahastoesitteessä. Sijoitusrahaston puolivuotiskatsauksessa ja vuosikertomuksessa on esitettävä tiedot siitä, miten sijoitusrahastolle kuuluvaa äänioikeutta on kat-sauskaudella käytetty.

4 a luku

Rahastoyhtiön vakavaraisuus ja riskien hallinta

30 a §

Rahastoyhtiö ei saa toiminnassaan ottaa niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennais-ta vaaraa rahastoyhtiön vakavaraisuudelle. Rahastoyhtiöllä on oltava toimintaansa nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät ris-

kienhallintajärjestelmät.

Rahastoyhtiön riskienhallintaan ja muuhun sisäiseen valvontaan liittyvien tehtävien siirtämiseen sellaisen yrityksen hoidettavaksi, joka ei kuulu rahastoyhtiön kanssa samaan konsolidointiryhmään tai osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa tarkoitettuun yhteenliittymään, sovelletaan, mitä 26 a §:n 2 ja 3 momentissa säädetään.

Rahoitustarkastus antaa tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitetuille riskienhallintajärjestelmille ja muulle sisäiselle valvon-nalle sekä luotettavalle hallinnolle asetet-tavista vaatimuksista samoin kuin 2 momen-tissa tarkoitettua ilmoituksen tekemisestä ja siitä, milloin 2 momentissa tarkoitettuja toisen yrityksen hoidettavaksi annettuja tehtäviä voidaan tällaisen toiminnan luonne ja laajuus huomioon ottaen pitää niin vähäisinä, että ilmoitus voidaan jättää tekemättä.

30 b §

Rahastoyhtiön, joka harjoittaa 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa, maksuvalmiuden on oltava rahastoyhtiön toimintaan nähden riittävällä tavalla turvattu.

30 c §

Rahastoyhtiön omien varojen yhteismäärän on aina oltava vähintään 6 §:ssä säädetyn vähimmäispääoman suuruinen. Kun vähintään kaksi rahastoyhtiötä sulautuu, Rahoitustarkastus voi myöntää poikkeuksen tästä vaatimuksesta. Vastaanottavan rahastoyhtiön tai perustettavan rahastoyhtiön omien varojen määrä ei kuitenkaan saa olla pienempi kuin sulautuvilla rahastoyhtiöillä sulautumishetkellä olleiden omien varojen yhteenlaskettu määrä.

Jos rahastoyhtiön omat varat vähenevät alle edellä 6 §:ssä säädetyn vähimmäismäärän, rahastoyhtiön on viipymättä ilmoitettava siitä Rahoitustarkastukselle ja ryhdyttävä toimenpiteisiin omien varojen määrää koskevien vaatimusten täyttämiseksi. Rahoitustarkastuksen on, saatuaan edellä tarkoitettua ilmoituksen tai muuten tiedon omien varojen vähenemisestä alle laissa säädetyn määrän, asetettava määräaika, jonka kuluessa rahastoyhtiön omia varoja koskeva vaatimus on toimit-luvan peruuttamisen uhalla täytettävä. Jos

vaatimusta ei ole määräajan päättymisen jälkeenkään täytetty, Rahoitustarkastus voi tehdä päätöksen toimiluvan peruuttamisesta.

Jos rahastoyhtiön omien varojen määrä on vähemmän kuin edellä 6 §:ssä säädetään, rahastoyhtiö ei saa jakaa voittoa tai muuta tuottoa omalle pääomalle, ellei Rahoitustarkastus määrääjäksi myönnä poikkeusta. Lupa voidaan myöntää, jos rahastoyhtiö on toimittanut Rahoitustarkastukselle tilintarkastetun välitilinpäätöksen ja Rahoitustarkastus katsoo, että luvan myöntäminen ei vaaranna rahastoyhtiön omia varoja koskevan vaatimuksen täyttämistä asetetun määräajan kuluessa sen mukaisesti kuin 2 momentissa säädetään.

Rahastoyhtiön omien varojen laskentaan sovelletaan, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 72 §:n 3 momentissa säädetään.

34 §

Rahastoyhtiön on toimitettava hallinnoimansa sijoitusrahaston säilytysyhteisösopimus ja siihen tehdyt muutokset välittömästi Rahoitustarkastukselle tiedoksi.

38 §

Ainakin yhden 36 §:n 2 momentissa tarkoitetun tilintarkastajan on vähintään kuusi kertaa vuodessa tarkastettava rahasto-osuuden arvon laskennan oikeellisuus siten, että tarkastusten väli on vähintään yksi kuukausi ja enintään kolme kuukautta.

41 §

Sijoitusrahaston säännöissä on mainittava ainakin:

11) milloin ja missä sijoitusrahaston rahasto-esitys, yksinkertaistettu rahasto-esitys, puolivuotiskatsaus ja 95 §:ssä tarkoitetussa tapauksessa neljännesvuosikatsaus sekä sijoitusrahaston ja rahastoyhtiön vuosikertomus ovat yleisön saatavilla;

Sijoitusrahaston säännöissä on lisäksi mainittava, jos sijoitusrahaston toiminnassa on tarkoitus soveltaa lain sallimaa mahdollisuutta:

Jos sijoitusrahaston sijoitustoiminnassa käytetään johdannaissopimuksia, sen säännöissä on mainittava:

1) johdannaissopimusten käyttötarkoitus, käytettävien johdannaissopimusten lajit ja käytön laajuus;

2) vakioimattomien johdannaissopimusten vastapuolet; sekä

3) riskienhallintamenetelmät, joita rahastoyhtiö aikoo soveltaa.

Sijoitusrahaston säännöissä on mainittava:

1) rahastoyhtiön aikomuksesta tehdä lainaus- tai takaisinostosopimuksia sijoitusrahaston varoihin kuuluvista arvopapereista ja rahamarkkinavälineistä;

2) se enimmäisosuus sijoitusrahaston arvopaperi- ja rahamarkkinavälinesijoitusten tai varojen määrästä, joka voi samanaikaisesti olla 1 kohdassa mainittujen sopimusten kohteena; sekä

3) 1 momentissa tarkoitettu yhteisö, jonka palveluksia rahastoyhtiön on tarkoitus käyttää.

43 §

Rahoitustarkastus vahvistaa rahastoyhtiön hakemuksesta erikoissijoitusrahaston säännöt ja niiden muutokset. Erikoissijoitusrahaston säännöt ja niiden muutokset on vahvistettava, jos ne ovat lain mukaiset ja jos saadun selvityksen perusteella voidaan pitää todennäköisenä, että rahoitusmarkkinoiden vakaus, toimivuus tai luottamus rahoitusmarkkinoiden toimintaan ei vaarannu ja että erikoissijoitusrahaston sijoitustoiminnan riskit hajautetaan riittävällä tavalla. Valtiovarainministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia määräyksiä seikoista, jotka on otettava huomioon arvioitaessa erikoissijoitusrahaston toiminnan vaikutusta rahoitusmarkkinoiden vakauteen ja toimivuuteen sekä rahoitusmarkkinoiden toimintaa kohtaan tunnettuun luottamukseen. Vahvistaessaan erikoissijoitusrahaston säännöt ja niiden muutokset Rahoitustarkastuksella on hakijaa kuultuaan oikeus asettaa rahastoyhtiön ja erikoissijoitusrahaston toimintaa koskevia valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja.

Sijoitusrahaston sääntöjen muutos tulee voimaan kuukauden kuluttua siitä, kun Rahoitustarkastus on vahvistanut muutoksen ja

muutos on saatettu rahasto-osuudenomistajien tietoon sijoitusrahaston säännöissä määrättyllä tavalla, jollei Rahoitustarkastus toisin pääätä muutoksen laajuus ja rahasto-osuudenomistajien etu huomioon ottaen.

45 §

Rahoitustarkastus voi määrätä rahasto-osuuksien liikkeeseenlaskun keskeytettäväksi, jos se on välttämätöntä arvopaperimarkkinoita kohtaan tunnetun luottamuksen varmistamiseksi, rahasto-osuudenomistajien edun turvaamiseksi tai muusta erityisen painavasta syystä.

47 §

Sijoitusrahaston säännöissä voidaan määrätä, että rahaston osuudet voivat poiketa toisistaan siinä, paljonko rahastoyhtiö veloittaa sijoitusrahaston varoista korvausta rahaston hallinnoinnista. Säännöissä on tällöin määrättävä, millä edellytyksillä sijoittaja voi merkitä korvauksen kannalta toisistaan poikkeavia osuuksia.

48 §

Sijoitusrahaston varoille määrätään arvo niiden markkina-arvojen mukaan. Jollei markkina-arvoa ole tai sitä ei voida olosuhteista johtuen saada, sijoituskohteen arvo määrätään sijoitusrahaston säännöissä määritettyjen perusteiden mukaisesti. Sijoitusrahaston säännöissä määrätään myös muutoin tarkemmin rahasto-osuuden arvon laskemisesta.

50 §

Rahastoyhtiön on keskeytettävä rahasto-osuuksien lunastaminen sijoitusrahaston varallisuuden arvon tai rahasto-osuudenomistajien määrän laskettua alle laissa säädetyn tai rahaston säännöissä määrätyn vähimmäismäärän, jos tilannetta ei ole korjattu 90 vuorokauden kuluessa siitä, kun vähimmäisvaatimus alitettiin. Lunastuskieltoa ei kuitenkaan sovelleta ennen 27 §:ssä tarkoite-

tun määräajan päättymistä. Kaikessa sijoitusrahaston markkinointiaineistossa on keskeytyksen ajan mainittava sijoitusrahaston poikkeuksellisesta tilasta.

51 §

Rahoitustarkastus voi määrätä rahasto-osuuksien lunastukset keskeytettäväksi, jos se on välttämätöntä arvopaperimarkkinoita kohtaan tunnetun luottamuksen varmistamiseksi, rahasto-osuudenomistajien edun turvaamiseksi tai muusta erityisen painavasta syystä.

53 §

Rahasto-osuusrekisteriin voidaan tehdä merkintä vasta, kun rahasto-osuuden merkintähinta on kokonaisuudessaan maksettu. Rahasto-osuuden merkintähinta on maksettava rahassa tai antamalla sijoitusrahastolle merkintähintaa vastaava määrä 69 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja arvopapereita tai rahamarkkinavälineitä siten, että merkintahinnan määräytymishetkellä eri arvopaperi- tai rahamarkkinavälinelajien jakauma vastaa sijoitusrahaston säännöissä lajikohtaisesti yksilöityä sijoitustoimintaa ja arvopapereiden tai rahamarkkinavälineiden yhteenlaskettu markkina-arvo vastaa niitä vastaan annettavan rahasto-osuuden arvoa.

66 §

Oikeus osallistua rahasto-osuudenomistajien kokoukseen sijoitusrahastossa, jonka rahasto-osuudet on liitetty arvo-osuusjärjestelmään, on vain rahasto-osuudenomistajalla, joka on kymmenen päivää ennen rahasto-osuudenomistajien kokousta merkitty rahasto-osuudenomistajaksi rahasto-osuudenomistajaluetteloon, jollei 62 §:n 2 momentista muuta johdu. Rahasto-osuudenomistajan äänimäärää laskettaessa ei oteta huomioon hänelle edellä mainitun päivän jälkeen rahasto-osuudenomistajaluetteloon merkittyjä rahasto-osuuksia.

69 §

Rahastoyhtiö saa sijoittaa sijoitusrahaston varoja:

1) arvopapereihin ja rahamarkkinavälineisiin, joilla käydään julkisesti kauppaa arvopaperipörssin pörssilistalla tai joilla käydään kauppaa muulla säännellyllä, säännöllisesti toimivalla, tunnustetulla ja yleisölle avoimella markkinapaikalla; ja

—————
Rahoitustarkastus voi pyydettyään rahastoyhtiöiden yhteisön lausunnon antaa tarkempia määräyksiä edellytyksistä, joiden nojalla markkinapaikan voidaan katsoa täyttävän edellä 1 momentin 1 kohdassa säädetyt vaatimukset.

71 §

Rahastoyhtiö saa sijoittaa sijoitusrahaston varoja rahamarkkinavälineisiin, jotka eivät ole kaupankäynnin kohteena 69 §:n 1 kohdassa tarkoitettulla markkinapaikalla edellyttäen, että niiden liikkeeseenlaskua tai liikkeeseenlaskijaa koskee sijoittajien ja säästöjen suojaamiseksi annettu sääntely, ja edellyttäen, että niiden:

1) liikkeeseenlaskija tai takaaja on Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion keskus-, alue- tai paikallisviranomaisen tai keskuspankki, Euroopan keskuspankki, Euroopan unioni tai Euroopan investointipankki, muu kuin Euroopan talousalueeseen kuuluva valtio tai tällaisen valtion osavaltio, taikka kansainvälinen julkisyhteisö, jossa on jäsenenä vähintään yksi Euroopan talousalueeseen kuuluva valtio, tai

2) liikkeeseenlaskija on yhteisö, jonka liikkeeseen laskema arvopaperi on kaupankäynnin kohteena 69 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettulla markkinapaikalla, tai

3) liikkeeseenlaskija tai takaaja on yhteisö, jonka toiminnan vakautta valvotaan Euroopan yhteisön lainsäädännössä määriteltyjen perusteiden mukaisesti, tai yhteisö, johon sovelletaan ja joka noudattaa toiminnan vakautta koskevia sääntöjä, jotka vastaavat Euroopan yhteisön lainsäädäntöä, tai

4) liikkeeseenlaskija on muu yhteisö, jonka liikkeeseen laskemiin rahamarkkinavälineisiin tehtyihin sijoituksiin sovelletaan sijoittajansuojaa, joka vastaa edellä 1, 2 tai 3 kohdassa säädettyä, ja liikkeeseenlaskijan oma pääoma on vähintään 10 miljoonaa euroa ja joka laatii ja julkaisee tilinpäätöksensä neuvoston direktiivin 78/660/ETY mukaisesti,

tai yhteisö, joka kuuluu konserniin, jossa on yksi tai useampia yhtiöitä, joiden liikkeeseen laskema arvopaperi on kaupankäynnin kohteena edellä 69 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettulla markkinapaikalla, ja joka on erikoistunut konsernin rahoitukseen, tai yhteisö, joka on erikoistunut sellaisten arvopaperistamisvälineiden rahoitukseen, joissa hyödynnetään luottolaitoksen maksuvalmiuslimiittiä.

Rahastoyhtiö saa sijoittaa sijoitusrahaston varoista enintään yhden kymmenesosan muihin kuin 69 §:ssä ja tässä pykälässä tarkoitettuihin arvopapereihin ja rahamarkkinavälineisiin.

71 a §

Rahastoyhtiö saa sijoittaa sijoitusrahaston varoja talletuksiin luottolaitoksissa, edellyttäen että:

1) talletus on vaadittaessa takaisinmaksettava tai on nostettavissa ja erääntyy maksettavaksi viimeistään 12 kuukauden kuluessa ja

2) luottolaitoksen kotipaikka on Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tai jos luottolaitoksen kotipaikka on muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, edellyttäen että luottolaitokseen sovelletaan sen kotivaltiossa sellaisia toiminnan vakautta koskevia säännöksiä, jotka vastaavat Euroopan yhteisön lainsäädäntöä.

72 §

Rahastoyhtiö saa sijoittaa hallinnoimansa sijoitusrahaston varoja toisten sijoitusrahastojen tai yhteissijoitusyritysten osuuksiin, jos niiden tarkoituksena on yleisöltä hankittujen varojen yhteinen sijoittaminen 2 §:n 12 kohdassa tarkoitettuihin rahoitusvälineisiin, jos ne toimivat riskin hajauttamisen periaatteella ja jos niiden osuudet lunastetaan haltijan vaatimuksesta takaisin suoraan tai välillisesti näiden yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten varoilla. Sijoitusrahaston varoja ei voida kuitenkaan sijoittaa sellaisen sijoitusrahaston tai yhteissijoitusyrityksen osuuksiin, jonka varoista sen sääntöjen tai yhtiöjärjestyksen mukaan saadaan sijoittaa yhteensä enemmän kuin yksi kymmenesosa toisten sijoitusrahastojen tai yhteissijoitusyritysten osuuksiin.

Muun kuin sijoitusrahastodirektiivin mukaisen sijoitusrahaston tai yhteissijoitusyri-

tyksen osuuksiin voidaan sijoitusrahaston varoja sijoittaa edellyttäen, että sijoittamisen kohteena olevan sijoitusrahaston tai yhteissijoitusyrityksen:

1) kotivaltion lainsäädännön mukaan se on sellaisen valvonnan alainen, joka vastaa Euroopan yhteisön lainsäädäntöä, ja sitä valvovan viranomaisen sekä Rahoitustarkastuksen välinen yhteistyö on riittävissä määrin varmistettu;

2) osuudenomistajien suoja vastaa sijoitusrahastodirektiivin mukaisen sijoitusrahaston ja yhteissijoitusyrityksen osuudenomistajien suojaa, ja erityisesti varojen erillään pidon, lainaksioton, lainaksiannon ja arvopapereiden sekä rahamarkkinavälineiden ilman katetta tapahtuvan luovutuksen sääntely vastaa sijoitusrahastodirektiivin vaatimuksia; ja

3) toiminnasta julkistetaan puolivuotiskatsaus ja vuosikertomus, joiden nojalla sen varoista ja veloista sekä tuloista ja sijoitustoiminnasta voidaan tehdä arvio kertomuskaudelta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuja sijoituksia voi sijoitusrahaston varoista yhteensä olla enintään kolme kymmenesosaa.

Jos sijoitusrahaston varoja sijoitetaan sellaisten sijoitusrahastojen tai yhteissijoitusyritysten osuuksiin, joita hallinnoi suoraan tai toimeksiannosta sama rahastoyhtiö tai jokin muu yhtiö, johon rahastoyhtiö on sidoksissa yhteisen liikkeenjohdon tai määräysvallan taikka merkittävän suoran tai välillisen omistuksen kautta, rahastoyhtiö tai muu yhtiö ei saa veloittaa merkintä- tai lunastuspalkkiota sijoitusrahaston sijoituksista näiden muiden sijoitusrahastojen tai yhteissijoitusyritysten osuuksiin.

Rahastoyhtiö saa sijoittaa enintään yhden viidesosan sijoitusrahaston varoista saman sijoitusrahaston tai yhteissijoitusyrityksen osuuksiin.

Tässä luvussa säädettyjä sijoitusrajoituksia laskettaessa ei oteta huomioon niiden sijoitusrahastojen tai yhteissijoitusyritysten varoja, joihin sijoitusrahaston varoja on sijoitettu.

73 §

Sijoitusrahaston varoista saadaan sijoittaa enintään yksi kymmenesosa saman liikkeeseenlaskijan arvopapereihin tai rahamarkkinavälineisiin. Enintään yksi viidesosa saa-

daan sijoittaa talletuksiin samassa luottolaitoksessa.

Vakioimattomiin johdannaisopimuksiin sijoittamisesta aiheutuva vastapuoliriski ei saa saman vastapuolen osalta ylittää yhtä kymmenesosaa sijoitusrahaston varoista, jos vastapuoli on 71 a §:ssä tarkoitettu luottolaitos, ja muussa tapauksessa yhtä kahdeskymmenesosaa sijoitusrahaston varoista.

Sellaisia sijoituksia saman liikkeeseenlaskijan arvopapereihin tai rahamarkkinavälineisiin, jotka ylittävät yhden kahdeskymmenesosan sijoitusrahaston varoista, saa yhteensä olla enintään kaksi viidesosaa sijoitusrahaston varoista. Tätä rajoitusta ei sovelleta talletuksiin eikä sellaisiin vakioimattomiin johdannaisopimuksiin sijoittamiseen, joissa vastapuolena on 71 a §:ssä tarkoitettu luottolaitos.

Sijoitusrahaston varoista yhteensä enintään yksi viidesosa saadaan sijoittaa saman liikkeeseenlaskijan arvopapereihin ja rahamarkkinavälineisiin, kyseisen yhteisön vastaanotamiin talletuksiin, tai sellaisiin vakioimattomiin johdannaisopimuksiin, joista sijoitusrahastolle aiheutuu kyseiseen yhteisöön kohdistuva vastapuoliriski.

Tässä pykälässä sekä 75 §:ssä, 76 §:n 1 momentissa ja 77 §:n 1 momentissa säädettyjä rajoituksia laskettaessa yhtenä kokonaisuutena on pidettävä kirjanpitolain 1 luvun 6 §:n mukaan samaan konserniin kuuluvia yhteisöjä. Tämän estämättä samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen liikkeeseen laske-
miin arvopapereihin ja rahamarkkinavälineisiin saadaan kuitenkin sijoittaa yhteensä enintään yksi viidesosa sijoitusrahaston varoista.

73 a §

Edellä 73 §:ssä säädettyjen rajoitusten estämättä rahastoyhtiö saa sijoittaa saman liikkeeseenlaskijan osakkeisiin tai joukkovelkakirjoihin yhteensä enintään yhden viidesosan sijoitusrahaston varoista, jos sijoitusrahaston sijoitustoiminnan tavoitteena on sen sääntöjen mukaan jäljitellä tiettyä rahoitusmarkkinoilla yleisesti tunnettua osake- tai joukkovelkakirjaindeksiä. Jäljiteltävän indeksin koostumuksen on oltava riittävästi hajautettu ja indeksin on kuvattava riittävän tarkasti niitä markkinoita, joiden kehitystä sen on tar-

koitus osoittaa. Indeksien koostumuksesta ja kehityksestä on oltava yleisesti saatavilla riittävät tiedot.

Edellä 1 momentissa mainituin edellytyksin rahastoyhtiö saa sijoittaa saman liikkeeseenlaskijan osakkeisiin tai joukkovelkakirjoihin yhteensä enintään 35 sadasosaa sijoitusrahaston varoista, jos tämä on perusteltua poikkeuksellisten markkinaolosuhteiden vuoksi, ja erityisesti sellaisilla säännellyillä markkinoilla, joilla tietyt arvopaperit ovat erittäin määräävässä asemassa. Sijoittaminen tähän enimmäismäärään saakka on sallittu vain yhden liikkeeseenlaskijan osalta.

74 §

Rahastoyhtiö saa sijoittaa hallinnoimiensa sijoitusrahastojen varoja saman osakeyhtiön osakkeisiin enintään määrän, joka ei ylitä yhtä kymmenesosaa yhtiön osakepääomasta eikä yhtä kahdeskymmenesosaa kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä. Edellä mainittuja rajoituksia on sovellettava myös sijoitettaessa sijoitusrahaston varoja sellaisten sijoitusrahastojen tai yhteissijoitusyritysten osuuksiin, joita ei lunasteta vaadittaessa takaisin suoraan tai välillisesti näiden yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten varoilla.

Rahastoyhtiö saa hankkia sijoitusrahaston omistukseen enintään yhden kymmenesosan saman liikkeeseenlaskijan

- 1) äänioikeudettomista osakkeista;
- 2) joukkovelkakirjoista; ja
- 3) rahamarkkinavälineistä.

Rahastoyhtiö saa hankkia sijoitusrahaston omistukseen enintään yhden neljäsosan saman sijoitusrahaston tai yhteissijoitusyrityksen osuuksista.

Edellä 2 momentin 2 ja 3 kohdassa sekä 3 momentissa mainittuja rajoituksia ei tarvitse hankintahetkellä noudattaa, ellei tuolloin voida laskea joukkovelkakirjojen tai rahamarkkinavälineiden yhteismäärää tai liikkeeseen laskettujen sijoitusrahaston tai yhteissijoitusyrityksen osuuksien nettomäärää.

75 §

Sen estämättä, mitä 73 §:n 1, 3 ja 4 momentissa säädetään, rahastoyhtiö saa sijoittaa enintään yhden neljäsosan sijoitusrahaston varoista saman liikkeeseenlaskijan joukko-

velkakirjoihin, jos

76 §

Sen estämättä, mitä 73 §:n 1, 3 ja 4 momentissa ja 74 §:n 2 momentin 2 ja 3 kohdassa säädetään, rahastoyhtiö saa sijoittaa enintään 35 sadasosaa sijoitusrahaston varoista saman liikkeeseenlaskijan tai takaajan arvopapereihin tai rahamarkkinavälineisiin, kun liikkeeseenlaskija tai takaaja on Suomen valtio, suomalainen kunta tai kuntayhtymä tai Euroopan talousalueeseen kuuluva valtio, tällaisen valtion osavaltio tai muu paikallinen julkisyhteisö, muu Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön OECD:n jäsenvaltio taikka kansainvälinen julkisyhteisö, jossa on jäsenenä vähintään yksi Euroopan talousalueeseen kuuluva valtio.

Rahastoyhtiö saa riskinhajauttamisen periaatetta soveltaen sijoittaa enemmän kuin 35 sadasosaa sijoitusrahaston varoista edellä 1 momentissa tarkoitettuihin arvopapereihin tai rahamarkkinavälineisiin. Edellytyksenä on, että tästä on otettu maininta sijoitusrahaston sääntöihin, ja että sääntöjen mukaan arvopaperit tai rahamarkkinavälineet ovat peräisin vähintään kuudesta eri liikkeeseenlaskusta, eikä samaan liikkeeseenlaskuun ole tarkoitus sijoittaa määrää, joka ylittää kolme kymmenesosaa sijoitusrahaston varoista ja jos rahasto-osuudenomistajille voidaan taata vastaava suoja kuin sellaisessa sijoitusrahastossa, joka noudattaa 73 §:n 1, 3 ja 4 momentissa ja 74 §:n 2 momentin 2 ja 3 kohdassa mainittuja rajoituksia.

77 §

Edellä 73 §:n 1—4 momentissa, 75 §:ssä ja 76 §:n 1 momentissa tarkoitettut sijoitukset saman liikkeeseenlaskijan arvopapereihin tai rahamarkkinavälineisiin tai sen vastaanottamiin talletuksiin tai vakioimattomiin johdannaisopimuksiin, joissa kyseinen yhteisö on vastapuolena, eivät saa ylittää määrää, joka vastaa 35 sadasosaa sijoitusrahaston varoista.

Edellä 75 §:ssä ja 76 §:n 1 momentissa tarkoitettuja arvopapereita ja rahamarkkinavälineitä ei tarvitse ottaa huomioon sovellettaessa 73 §:n 3 momentissa säädettyä kahden viidesosan rajoitusta.

Edellä tässä luvussa säädettyjä rajoituksia

ei tarvitse noudattaa käytettäessä sijoitusrahaston varoihin kuuluviin arvopapereihin tai rahamarkkinavälineisiin liittyviä merkintäoikeuksia. Jos rajoitukset on ylitetty rahastoyhtiöstä riippumattomista syistä tai merkintäoikeuksien käyttämisen takia, rahastoyhtiön on pidettävä sijoitusrahastotoiminnan ensisijaisena tavoitteena tilanteen korjaamista rahasto-osuudenomistajien edun mukaisella tavalla.

78 §

Rahastoyhtiö saa sijoittaessaan sijoitusrahaston varoja huolehtien riskin hajauttamisen periaatteen soveltamisesta poiketa 72—73 a ja 75—76 §:ssä ja 77 §:n 1 momentissa säädettyistä rajoituksista enintään kuuden kuukauden ajan sijoitusrahaston toiminnan aloittamisesta.

79 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja sijoituksia voidaan tehdä ainoastaan, jos yhtiön toiminnassa noudatetaan 72, 73, 74 ja 75 §:ssä, 76 §:n 1 momentissa ja 77 §:n 1 momentissa säädettyjä rajoituksia. Milloin 72 §:ssä, 73 §:n 1 ja 3 momentissa, 75 §:ssä, 76 §:n 1 momentissa ja 77 §:n 1 momentissa tarkoitettut rajoitukset ylitetään merkintäoikeuksien käyttämisen vuoksi tai rahastoyhtiöstä riippumattomista syistä tai milloin kysymyksessä on rahastoyhtiön hallinnoima sijoitusrahasto, jonka toiminta on aloitettu viimeisen kuuden kuukauden aikana, sovelletaan soveltuvin osin, mitä 77 §:n 3 momentissa ja 78 §:ssä säädetään.

80 §

Rahastoyhtiö saa sijoittaa sijoitusrahaston varoja kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain 1 luvun 2 §:ssä tarkoitettuihin vakioituihin johdannaissopimuksiin ja niihin arvopaperimarkkinalain 10 luvun 1 a §:n nojalla rinnastettaviin johdannaissopimuksiin, mukaan luettuna vastaavat käteisellä selvitetävät rahoitusvälineet, sekä vakioimattomiin johdannaissopimuksiin, edellyttäen että:

1) johdannaissopimuksen kohde-etuutena on 2 §:n 12 kohdassa tarkoitettu rahoitusväline, rahoitusindeksi, korko, valuuttakurssi tai

valuutta, joka vastaa sijoitusrahaston sijoitus-toiminnalle sen säännöissä asetettuja tavoitteita;

2) vakioimattoman johdannaissopimuksen vastapuoli on yhteisö, jonka toiminnan vakautta valvotaan Euroopan yhteisön lainsäädännössä määriteltujen perusteiden mukaisesti, tai yhteisö, johon sovelletaan ja joka noudattaa toiminnan vakautta koskevia sääntöjä, jotka vastaavat Euroopan yhteisön lainsäädäntöä; ja

3) rahastoyhtiö kykenee määrittämään vakioimattomien johdannaissopimusten arvon luotettavasti ja todennettavasti päivittäin, ja ne voidaan rahastoyhtiön aloitteesta milloin tahansa myydä, muuttaa rahaksi tai kattaa vastakkaisella toimella niiden käypään arvoon.

Sijoitusrahaston johdannaissopimuksiin liittyvä kokonaisriski ei saa ylittää sen kaikkien sijoitusten kokonaisnettoarvoa. Riskin laskennassa otetaan huomioon sijoitusrahaston varojen nykyarvo, vastapuoliriski, markkinoiden tuleva kehitys ja sijoitusten rahaksi muuttamiseen tarvittava aika.

Rahastoyhtiöllä on oltava käytössään riskienhallintamenetelmät, joiden avulla se kykenee jatkuvasti seuraamaan ja mittaamaan yksittäisen sijoituksen riskiä ja sen vaikutusta sijoitusrahaston sijoitusten kokonaisriskiin.

Rahastoyhtiön on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle vuosittain kunkin hallinnoimansa sijoitusrahaston sijoitustoiminnassa käytettävien johdannaissopimusten lajit, niihin liittyvät riskit, johdannaissopimusten riskien arviointiin käytetyt menetelmät sekä määrälliset rajat Rahoitustarkastuksen tarkemmin määrittämällä tavalla.

80 a §

Sijoitettaessa sijoitusrahaston varoja johdannaissopimuksiin ei saada ylittää tässä luvussa säädettyjä sijoitusrajoituksia. Rajoituksia laskettaessa ei kuitenkaan oteta huomioon sijoituksia sellaisiin johdannaissopimuksiin, joiden kohde-etuutena on rahoitusindeksi, joka täyttää 73 a §:n 1 momentissa säädetty edellytykset.

Jos arvopaperiin tai rahamarkkinavälineeseen sisältyy johdannaissopimus, se on otettava huomioon 80 §:n ja tämän pykälän vaatimuksia noudatettaessa.

81 §

Tehokkaan omaisuudenhoidon edistämiseksi rahastoyhtiö saa tehdä sijoitusrahaston varoihin kuuluvista arvopapereista ja rahamarkkinavälineistä lainaus- ja takaisinostosopimuksia, jos ne selvitetään arvopaperimarkkina- ja rahamarkkinavälineillä tarkoitettua selvitysyhteisössä, kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa tarkoitettua optioyhteisössä tai niitä vastaavassa ulkomaisessa yhteisössä taikka, jos selvitys tapahtuu muualla, jos niiden vastapuolena on arvopaperimarkkina- ja rahamarkkinavälineillä tarkoitettu arvopaperinvälittäjä ja niiden ehdot ovat markkinoille tavanomaiset ja yleisesti tunnetut.

Sijoitusrahaston varoihin kuuluvia arvopapereita ja rahamarkkinavälineitä voidaan luovuttaa velaksi ja niitä koskevia takaisinostosopimuksia voidaan tehdä ainoastaan riittävää vakuutta vastaan. Rahastoyhtiön tehtävänä on päivittäin huolehtia siitä, että vakuuden arvo pysyy riittävänä koko lainaus- tai takaisinostosopimuksen voimassaoloajan. Selvitys- tai optioyhteisön taikka muun Rahoitustarkastuksen tai sitä vastaavan toimivaltaisen viranomaisen valvonnassa olevan yhteisön on säilytettävä vakuutta sijoitusrahaston lukuun lainaus- tai takaisinostosopimuksen päättymiseen saakka.

Sijoitusrahaston tekemien lainaussopimusten yhteismäärä ei saa ylittää yhtä neljäsosaa sijoitusrahaston arvopaperi- ja rahamarkkinavälinesijoitusten arvosta. Rajoitus ei koske lainaussopimuksia, jotka voidaan irtisanoa ja joiden tarkoittamat arvopaperit voidaan saada välittömästi vaadittaessa takaisin.

Rahoitustarkastus voi antaa tarkempia määräyksiä rahastoyhtiön oikeudesta tehdä lainaus- tai takaisinostosopimuksia sijoitusrahaston varoihin kuuluvista arvopapereista ja rahamarkkinavälineistä.

82 §

Rahastoyhtiö ei saa sijoitusrahaston lukuun luovuttaa ilman katetta arvopapereita, rahamarkkinavälineitä tai johdannaissopimuksia.

84 §

Rahastoyhtiö ei saa myöntää luottoa sijoitusrahaston varoista eikä antaa takausta tai muuta vakuutta kolmannen sitoumuksista.

Sijoitusrahastoon voidaan kuitenkin hankkia arvopapereita, rahamarkkinavälineitä tai johdannaissopimuksia, joita ei ole täysin maksettu.

88 §

Erikoissijoitusrahaston sijoitustoiminnan sitä edellyttäessä erikoissijoitusrahaston säännöissä voidaan poiketa siitä, mitä 45, 48 ja 49 §:ssä sekä 98 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.

92 §

Rahastoesitteessä on oltava olennaiset ja riittävät tiedot sijoitusrahaston sijoitustoiminnan tavoitteista ja sen muista ominaisuuksista, sijoitusrahastoa hallinnoivasta rahastoyhtiöstä, sekä sijoitusrahaston käyttämästä säilytysyhteisöstä, jotta sijoittajat voivat luotettavasti arvioida kyseistä sijoitusrahastoa ja erityisesti siihen liittyviä riskejä.

Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään tarkemmin rahastoesitteen sisällöstä ja siitä, miten esitteessä olevat tiedot esitetään.

Kaikessa sijoitusrahaston markkinoinnissa on oltava maininta rahastoesitteestä sekä paikoista, joissa se on yleisön saatavilla, tai miten yleisö voi muuten saada sen nähtäväkseen.

93 §

Rahastoyhtiön on julkistettava jokaisesta hallinnoimastaan sijoitusrahastosta yksinkertaistettu rahastoesite, joka on pidettävä ajan tasalla.

Yksinkertaistetussa rahastoesitteessä on oltava olennaiset ja riittävät tiedot sijoitusrahaston sijoitustoiminnan tavoitteista ja siihen liittyvistä riskeistä, kulurakenteesta sekä hallinnosta, jotta sijoittajat voivat luotettavasti arvioida kyseistä sijoitusrahastoa ja erityisesti siihen liittyviä riskejä.

Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään tarkemmin yksinkertaistetun rahastoesitteen sisällöstä ja siitä, miten esitteessä olevat tiedot esitetään.

Rahastoyhtiön on toimitettava hallinnoimansa sijoitusrahaston yksinkertaistettu rahastoesite ja siihen tehdyt muutokset välit-

tömästi Rahoitustarkastukselle tiedoksi.

Kaikessa sijoitusrahaston markkinoinnissa on oltava maininta yksinkertaistetusta rahasto-esityksestä sekä paikoista, joissa se on yleisön saatavilla, tai miten yleisö voi muuten saada sen nähtäväkseen.

94 §

Puolivuotiskatsauksessa on esitettävä selvitys sijoitusrahaston varoista ja veloista, liikkeessä olevien osuuksien lukumäärästä, rahasto-osuuden arvosta, sijoitusten jakautumisesta sijoitusrahaston sijoituspolitiikka huomioon ottaen sekä sijoitusten koostumuksessa katsauskauden aikana tapahtuneista muutoksista. Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään tarkemmin puolivuotiskatsauksen sisällöstä ja siitä, miten puolivuotiskatsauksessa olevat tiedot esitetään.

96 §

Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään tarkemmin vuosikertomuksen sisällöstä ja siitä, miten vuosikertomuksessa olevat tiedot esitetään.

97 §

Ennen rahasto-osuuden merkintää rahastoyhtiön on tarjottava asiakkaalle veloituksetta sijoitusrahaston yksinkertaistettu rahasto-esitys. Lisäksi viimeisin kysymyksessä olevaa sijoitusrahastoa koskeva vuosikertomus, mahdollinen sen jälkeen ilmestynyt puolivuotiskatsaus, mahdollinen puolivuotiskatsauksen jälkeen ilmestynyt erikoissijoitusrahaston neljännesvuosikatsaus ja rahasto-esitys on pyynnöstä veloituksetta toimitettava asiakkaalle.

Rahastoyhtiön on huolehdittava, että sijoitusrahaston viimeisin vuosikertomus, puolivuotiskatsaus ja erikoissijoitusrahaston neljännesvuosikatsaus pidetään yleisesti saatavilla rahasto-esityksessä ja yksinkertaistetussa rahasto-esityksessä mainitussa paikassa tai sellaisella muulla tavalla, josta ilmoitetaan rahasto-esityksessä ja yksinkertaistetussa rahasto-esityksessä. Vuosikertomus sekä puolivuotiskertomus tai sen jälkeen mahdollisesti ilmestynyt erikoissijoitusrahaston neljännesvuosikatsaus on toimitettava veloituksetta rahasto-osuu-

denomistajille heidän pyynnöstään.

Asiakkaan pyynnöstä rahastoyhtiön on toimitettava tälle lisätietoja sijoitusrahaston riskien hallinnassa käytettävistä menetelmistä ja sovellettavista määrällisistä rajoista sekä sijoitusrahaston sijoitustoiminnan kannalta keskeisten rahoitusvälineitten luokkien riskien ja tuottojen viimeaikaisesta markkinakehityksestä.

99 §

Sijoitusrahaston rahasto-osuuksien omistaminen on julkista, jos rahasto-osuuden omistaja (*ilmoitusvelvollinen*) on:

4) henkilö, jonka edunvalvoja on 1—3 kohdassa tarkoitettu henkilö;

103 §

Sijoitusrahaston hallinnon luovuttamiseen osallistuvien rahastoyhtiöiden on laadittava kirjallinen luovutussuunnitelma, jonka luovuttavan ja vastaanottavan rahastoyhtiön hallitukset hyväksyvät. Päivätyssä ja allekirjoitetussa luovutussuunnitelmassa on oltava ainakin:

1) rahastoyhtiöiden toiminimet, yritys- ja yhteisötunnukset, osoitteet ja kotipaikat;

107 §

Sijoitusrahasto (*sulautuva sijoitusrahasto*) voi sulautua toisen sijoitusrahaston (*vastaanottava sijoitusrahasto*) kanssa, jos ne sijoitustoiminnassaan noudattavat samoja periaatteita. Sijoitustoiminnan samankaltaisuutta koskevasta vaatimuksesta voidaan poiketa erityisistä syistä, jos sulautuminen ei ole omiaan vahingoittamaan rahasto-osuudenomistajien etua.

108 §

Rahastoyhtiöiden, jotka hallinnoivat sulautumiseen osallistuvia sijoitusrahastoja, on laadittava kirjallinen sulautumissuunnitelma, jonka rahastoyhtiöiden hallitukset hyväksyvät. Päivätyssä ja allekirjoitetussa sulautumissuunnitelmassa on oltava ainakin:

1) rahastoyhtiöiden toiminimet, yritys- ja yhteisötunnukset, osoitteet ja kotipaikat;

109 §

Jos Rahoitustarkastus on myöntänyt luvan sulautumisen täytäntöönpanolle, sulautumisesta päättäneiden rahastoyhtiöiden on välittömästi ilmoitettava siitä kirjallisesti rahastosuudenomistajille ja julkaistava sitä koskeva ilmoitus vähintään yhdessä valtakunnallisessa sanomalehdessä viimeistään kuukautta ennen sulautumisen täytäntöönpanoa. Ilmoituksessa on mainittava täytäntöönpanoluvan ja sulautumissuunnitelman sisältö.

113 §

Rahastoyhtiön hallituksen on laadittava jakautumissuunnitelma ja hyväksyttävä se. Päivätyssä ja allekirjoitetussa jakautumissuunnitelmassa on oltava ainakin:

1) rahastoyhtiön toiminimi, yritys- ja yhteisötunnus, osoite ja kotipaikka;

114 §

Jos Rahoitustarkastus on myöntänyt luvan jakautumisen täytäntöönpanolle, jakautumisesta päättäneen rahastoyhtiön on välittömästi ilmoitettava siitä kirjallisesti rahastosuudenomistajille ja julkaistava sitä koskeva ilmoitus vähintään yhdessä valtakunnallisessa sanomalehdessä viimeistään kuukautta ennen jakautumisen täytäntöönpanoa. Ilmoituksessa on mainittava täytäntöönpanoluvan ja jakautumissuunnitelman sisältö.

116 §

Rahastoyhtiön on haettava Rahoitustarkastukselta toimiluvan peruuttamista, jos sen tarkoituksena ei enää ole harjoittaa sijoitusrahastotoimintaa. Hakemukseen on liitettävä rahastoyhtiön yhtiökokouksen päätös toimiluvan peruuttamista koskevan hakemuksen tekemisestä sekä selvitys siitä, miten rahastoyhtiö on järjestänyt hallinnoimiensa sijoitusrahastojen hallinnon.

117 §

Rahoitustarkastus voi peruuttaa rahastoyhtiön toimiluvan, jos

1) rahastoyhtiön toiminnassa on olennaisesti rikottu lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, rahastoyhtiön yhtiöjärjestyä, toimiluvan ehtoja tai rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston sääntöjä;

2) luvan myöntämiselle säädettyjä edellytyksiä ei enää ole olemassa;

3) sen toimintaa tai osaa siitä ei ole aloitettu 12 kuukauden kuluessa toimiluvan myöntämisestä;

4) yhtiön tarkoituksena ei enää ole harjoittaa sijoitusrahastotoimintaa;

5) se ei ole toiminut kuuteen kuukauteen; tai

6) toimilupaa haettaessa on annettu harhaanjohtavia tietoja.

Rahoitustarkastuksen on ennen 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitetun päätöksen tekemistä asetettava asianomaiselle rahastoyhtiölle määräaika toiminnassa olevien puutteellisuuksien poistamiseksi.

Rahoitustarkastus voi rajoittaa määräajaksi rahastoyhtiön toimiluvan ehtojen mukaista toimintaa, jos toiminnassa on todettu taitamattomuutta tai varomattomuutta ja on ilmeistä, että toiminnan jatkaminen on omiaan vakavasti vahingoittamaan arvopaperimarkkinoiden vakautta tai sijoittajien asemaa. Jos asiantilaa ei ole saatu korjatuksi määräajassa, määräajan päättymisen jälkeen Rahoitustarkastus voi muuttaa toimiluvan ehtoja toiminnan pysyväksi rajoittamiseksi.

117 a §

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava rahastoyhtiön toimiluvan peruuttaminen rekisteröitäväksi. Jos rahastoyhtiölle on myönnetty toimilupa edellä 5 §:n 2 momentissa tarkoitetun toiminnan harjoittamiseen, Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava toimiluvan peruuttaminen myös tiedoksi sijoittajien korvausrahastolle.

Päättyessään sellaisen rahastoyhtiön toimiluvan peruuttamisesta, jolle on myönnetty toimilupa edellä 5 §:n 2 momentissa tarkoitetun toiminnan harjoittamiseen, Rahoitustarkastus voi samalla määrätä sijoittajien saami-

set maksettavaksi sijoittajien korvausrahaston varoista siten kuin sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 6 luvussa säädetään.

121 §

Rahastoyhtiön on lakkautettava sijoitusrahasto siten kuin siitä säädetään 119 §:ssä tai sen on ryhdyttävä toimenpiteisiin sijoitusrahaston sulautumiseksi 16 luvussa tarkoitetulla tavalla, jos laissa tai sijoitusrahaston säännöissä mainittua sijoitusrahaston vähimmäispääomaa tai osuudenomistajien vähimmäismäärää ei ole saavutettu kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun sijoitusrahaston toiminta on aloitettu tai sijoitusrahaston varat taikka rahasto-osuudenomistajien lukumäärä on laskenut alle laissa säädetyn tai sijoitusrahaston säännöissä määrätyn vähimmäismäärän, eikä tilannetta ole kyetty korjaamaan 90 vuorokauden kuluessa 50 §:n 2 momentissa säädetyn määräajan päättymisestä, tai jos jokin muu sijoitusrahaston säännöissä määrätty purkautumisperuste täyttyy.

123 §

Rahastoyhtiön toimiluvan peruuttamisesta tai rajoittamisesta, rahasto-osuuksien lunastamisen keskeyttämisestä ja sijoitusrahaston lakkauttamisesta on ilmoitettava kaikkien niiden Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden toimivaltaisille viranomaisille, joissa rahastoyhtiö toimii tai rahastoyhtiön hallinnoitavana tai toimenpiteen kohteena olevan sijoitusrahaston rahasto-osuuksia on markkinoitu.

Ilmoituksen tekee 116, 117 ja 122 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa Rahoitustarkastus, 119 ja 121 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa rahastoyhtiö ja 118 §:n 5 momentissa tarkoitettussa tapauksessa säilytisyhteisö.

124 §

Säilytisyhteisön on haettava Rahoitustarkastukselta toimiluvan peruuttamista, jos sen tarkoituksena ei enää ole harjoittaa säilytisyhteisötoimintaa. Hakemukseen on liitettävä säilytisyhteisön yhtiökokouksen päätös toimiluvan peruuttamista koskevan hakemuksen tekemisestä sekä selvitys siitä, ettei säilytisyhteisöllä ole enää hoidettavana 31 §:ssä tarkoitettuja tehtäviä.

125 §

Rahoitustarkastus voi peruuttaa säilytisyhteisön toimiluvan, jos

1) säilytisyhteisön toiminnassa on olennaisesti rikottu lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, säilytisyhteisön yhtiöjärjestyksestä, toimiluvan ehtoja tai rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston sääntöjä;

2) luvan myöntämiselle säädettyjä edellytyksiä ei enää ole olemassa;

3) säilytisyhteisön toimintaa tai osaa siitä ei ole aloitettu 12 kuukauden kuluessa toimiluvan myöntämisestä;

4) säilytisyhteisön tarkoituksena ei enää ole harjoittaa säilytisyhteisötoimintaa;

5) se ei ole toiminut kuuteen kuukauteen; tai

6) toimilupaa haettaessa on annettu harhaanjohtavia tietoja.

Rahoitustarkastuksen on ennen 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitetun päätöksen tekemistä asetettava asianomaiselle säilytisyhteisölle määräaika toiminnassa olevien puutteellisuuksien poistamiseksi.

Rahoitustarkastus voi rajoittaa määräajaksi säilytisyhteisön toimiluvan ehtojen mukaista toimintaa, jos säilytisyhteisön toiminnassa on todettu taitamattomuutta tai varomattomuutta ja on ilmeistä, että toiminnan jatkaminen on omiaan vakavasti vahingoittamaan arvopaperimarkkinoiden vakautta tai sijoittajien asemaa. Jos asiantilaa ei ole saatu korjatuksi määräajassa, määräajan päättymisen jälkeen Rahoitustarkastus voi muuttaa toimiluvan ehtoja toiminnan pysyväksi rajoittamiseksi.

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava säilytisyhteisön toimiluvan peruuttaminen rekisteröitäväksi.

20 luku

Rahastoyhtiön toiminta muualla kuin Suomessa ja yhteissijoitusyrityksen toiminta Suomessa

126 a §

Rahastoyhtiön, joka aikoo perustaa sivuliikkeen toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon, on ilmoitettava siitä hyvissä ajoin etukäteen Rahoitustarkastukselle.

Rahoitustarkastus voi antaa tarkempia määräyksiä ilmoitukseen liitettävistä, harjoitettavaksi aiottua toimintaa sekä sivuliikkeen hallintoa ja johtoa koskevista tiedoista.

Rahoitustarkastuksen on kolmen kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitettun ilmoituksen vastaanottamisesta toimitettava tieto sivuliikkeen perustamisesta asianomaisen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle ja ilmoitettava tästä asianomaiselle rahastoyhtiölle. Ilmoitukseen on liitettävä 1 momentissa tarkoitettut tiedot ja tiedot sivuliikkeen sijoittajien suojaksi tarkoitettusta suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta. Rahoitustarkastus voi kahden kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitettun ilmoituksen vastaanottamisesta päättää olla tekemättä tällaista ilmoitusta, jos se havaitsee, ettei sivuliikkeen perustaminen täytä rahastoyhtiön taloudellinen tilanne ja hallinto huomioon ottaen sivuliikkeen perustamiselle asetettuja vaatimuksia. Sivuliikettä ei saa perustaa, jos Rahoitustarkastus on kieltäytynyt tekemästä ilmoitusta.

Jos edellä 1 momentissa tarkoitettut tiedot muuttuvat, rahastoyhtiön on ilmoitettava muutoksista Rahoitustarkastukselle sekä asianomaisen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle vähintään kuukautta ennen kuin muutokset on tarkoitettu toteuttaa.

Jos edellä 2 momentissa tarkoitettut tiedot olennaisesti muuttuvat, Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava tästä asianomaisen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle.

126 b §

Rahastoyhtiön, joka aikoo perustaa sivuliikkeen muuhun kuin 126 a §:ssä tarkoitettuun valtioon, on haettava lupa sivuliikkeen perustamiseen Rahoitustarkastukselta. Lupa on myönnettävä, jos sivuliikkeen valvonta on riittävästi järjestettävissä ja jos sivuliikkeen perustaminen ei rahastoyhtiön hallinto ja taloudellinen tila huomioon ottaen ole omiaan vaarantamaan rahastoyhtiön toimintaa. Lupahakemuksesta on pyydettävä Suomen Pankin lausunto. Rahoitustarkastuksella on oikeus luvan hakijaa kuultuaan asettaa lupaan sivuliikkeen toimintaa koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja.

Lupahakemukseen liitettävistä selvityksistä säädetään valtiovarainministeriön asetuksella.

126 c §

Jos rahastoyhtiö ei täytä 126 a ja 126 b §:ssä säädettyjä edellytyksiä, Rahoitustarkastus voi asettaa määräajan asiantilan korjaamiseksi ja, jollei vaatimusta täytetä määräajan kuluessa, soveltuvin osin noudattaa, mitä 117 §:ssä säädetään.

126 d §

Rahastoyhtiön, joka aikoo aloittaa 5 §:ssä tarkoitettun toiminnan harjoittamisen toisen valtion alueella perustamatta sivuliikettä, on ilmoitettava hyvissä ajoin etukäteen Rahoitustarkastukselle, mitä toimintaa sekä missä ja miten rahastoyhtiö aikoo harjoittaa.

Rahoitustarkastuksen on kuukauden kuluessa edellä 1 momentissa tarkoitettun ilmoituksen vastaanottamisesta toimitettava tieto asiasta Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle. Ilmoitukseen on liitettävä tiedot sijoittajien suojaksi tarkoitettusta suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta.

Jos edellä 1 momentissa tarkoitettut tiedot muuttuvat, rahastoyhtiön on ilmoitettava muutoksista Rahoitustarkastukselle sekä asianomaisen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle ennen kuin muutokset on tarkoitettu toteuttaa.

127 §

Rahastoyhtiö voi markkinoida erikoissijoitusrahaston rahasto-osuuksia myös muualla kuin Suomessa sekä sijoitusrahastodirektiivin edellytykset täyttävän sijoitusrahaston osuuksia myös muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Rahoitustarkastuksen on tarvittaessa annettava rahastoyhtiölle hakemuksesta viipymättä todistus siitä, että hakemuksen kohteena oleva erikoissijoitusrahasto tai sijoitusrahasto on rekisteröity Suomessa ja että se on Rahoitustarkastuksen valvonnassa.

129 §

Muun kuin 128 §:ssä tarkoitettun yhteissijoitusyrityksen osuuksia voidaan Rahoitus-

tarkastuksen luvalla markkinoida Suomessa yleisölle. Markkinointilupa voidaan myöntää, jos osuudenomistajien voidaan katsoa saavan tässä laissa tarkoitettua suojaa riittävästi vastaavan suojan, ja edellyttäen, että yhteissijoitusyrityksen kotivaltion lainsäädännön mukaan se on sellaisen valvonnan alainen, joka vastaa Euroopan yhteisön lainsäädäntöä, ja sitä valvovan viranomaisen sekä Rahoitustarkastuksen välinen yhteistyö on riittävässä määrin varmistettu.

Antaessaan 1 momentissa tarkoitettua päätöksen Rahoitustarkastuksella on hakijaa kuultuaan oikeus asettaa vaatimuksia niistä tiedoista, joita yhteissijoitusyritys on velvoitettu Suomessa julkistamaan ja jotka sen on osuuksien markkinoinnin yhteydessä annettava.

130 §

Ennen kuin 128 §:ssä tarkoitettu yhteissijoitusyritys aloittaa osuuksiensa markkinoinnin Suomessa, sen on toimitettava Rahoitustarkastukselle:

3) rahastoesitteensä, yksinkertaistettu rahastoesitteensä, uusien vuosikertomuksensa, sen jälkeen julkistettu puolivuotiskatsauksensa ja muut asiakirjat ja tiedot, jotka sen on julkistettava kotivaltiossaan;

Edellä 1 momentissa tarkoitettu selvitys on toimitettava myös 129 §:n 1 momentissa tarkoitettua hakemuksen yhteydessä, jollei Rahoitustarkastus erityisestä syystä myönnä siitä poikkeusta. Rahoitustarkastus voi vaatia hakijalta myös muita tarpeelliseksi katsomiin selvityksiä sen varmistamiseksi, että yhteissijoitusyritys täyttää 129 §:n 1 momentissa asetetut vaatimukset.

131 §

Yhteissijoitusyrityksen, joka markkinoi osuuksiaan Suomessa, on pidettävä yleisesti saatavilla sääntönsä tai yhtiöjärjestyksensä, rahastoesitteensä, yksinkertaistettu rahastoesitteensä, vuosikertomuksensa sekä puolivuotiskatsauksensa samoja menettelyjä noudattaen kuin sen kotivaltiossa on säädetty. Tiedot on julkistettava suomen tai ruotsin kielellä tai Rahoitustarkastuksen hyväksy-

mällä muulla kielellä.

132 §

Yhteissijoitusyrityksen osuuksien markkinoinnissa ei saa käyttää pelkästään yhteissijoitusyrityksen kotivaltiossa rekisteröityä nimeä tai toiminimeä, jos sen käyttäminen Suomessa olisi omiaan johtamaan yleisöä harhaan. Rahoitustarkastus voi selvyyden vuoksi vaatia, että nimeen tai toiminimeen liitetään selittävä lisäys.

134 §

Rahastoyhtiö on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka yhtiö on tämän lain mukaisessa toiminnassaan tahallisesti tai tuottamuksesta aiheuttanut rahasto-osuudenomistajalle tai muulle henkilölle.

144 §

Rahastoyhtiön asiakkaan tunnistamiseen 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa harjoitettaessa sovelletaan, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 49 §:ssä säädetään.

145 §

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

146 §

Joka tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

2) laiminlyö rahastoyhtiölle, säilytysyhteisölle tai ilmoitusvelvolliselle 25 §:n 2 momentissa, 26 §:n 1 momentissa, 28 §:ssä, 31 §:n 2 momentissa, 45 §:ssä, 47 §:n 3 momentissa, 49 §:ssä, 52 §:n 1 momentissa, 92—96 §:ssä, 99 §:n 2 ja 3 momentissa, 100 §:ssä ja 118 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjä velvollisuuksia;

150 §

Milloin yhteissijoitusyritys on olennaisesti toiminut vastoin 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä, Rahoitustarkastus voi kieltää yh-

teissijoitusyritystä jatkamasta osuuksiensa markkinoimista Suomessa. Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava päätöksestään yhteis-sijoitusyrityksen kotivaltion toimivaltaisille viranomaisille.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

Jos valtiovarainministeriöltä on haettu toimilupaa, muuta lupaa tai erikoissijoitusrahaston sääntöjen vahvistamista ennen tämän lain voimaantuloa, luvan tai hakemuksen käsittelyyn sovelletaan tämän lain voimaantullessa voimassa olevaa lakia. Hakijan suostumuksella asia voidaan kuitenkin siirtää Rahoitustarkastuksen käsiteltäväksi.

Rahoitustarkastus voi ottaa toimilupaa, muuta lupaa tai sijoitusrahaston sääntöjä koskevan hakemuksen tämän lain mukaisesti käsiteltäväksi jo ennen lain voimaantuloa.

Valtiovarainministeriön on ilmoitettava rekisteröitäväksi ennen tämän lain voimaantuloa myönnetty toimiluvat vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys, joka toimilupansa mukaan saa harjoittaa ainoastaan

5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa, voi luopua sijoituspalveluyrityksen toimiluvastaan ja hakea 5 a §:n mukaisesti rahastoyhtiön toimilupaa.

Rahastoyhtiön omien varojen on täytettävä 6 §:n 2—4 momentin vaatimukset 13 helmikuuta 2007 mennessä.

Sijoitusrahaston vähimmäispääoman suuruuteen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä 31 joulukuuta 2005 saakka.

Rahastoyhtiön on saatettava sellaisten sijoitusrahastodirektiivin mukaisten sijoitusrahastojen, joiden säännöt on vahvistettu 13 helmikuuta 2002 mennessä, sijoitustoiminta ja säännöt tämän lain säännösten mukaisiksi 31 joulukuuta 2005 mennessä.

Lain 26 a §:n 3 momentissa ja 30 a §:n 2 momentissa tarkoitettut tiedot lain voimaantullessa voimassa olleista ulkoistamissopimuksista on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle viimeistään kuuden kuukauden kuluttua tämän lain voimaantulosta.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki

ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tämä laki koskee ulkomaisen rahastoyhti-

ön toimintaa Suomessa.

Ulkomainen rahastoyhtiö saa harjoittaa Suomessa kotivaltiossaan saamansa toimiluvan mukaisesti sijoitusrahastolain (48/1999) 5 §:ssä tarkoitettua toimintaa siten, kuin tässä laissa säädetään. Ulkomainen rahastoyhtiö ei kuitenkaan saa perustaa Suomessa sijoitusrahastolaissa tarkoitettuja sijoitusrahastoja.

Sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentissa tar-

koitettua toimintaa harjoittavaa ulkomaista rahastoyhtiötä koskee, mitä sijoituspalvelun ammattimaisesta tarjoamisesta ja arvopaperimarkkina- laissa (495/89) tarkoitetun arvopaperinvälittäjän velvollisuuksista laissa säädetään.

Edellä 3 momentissa tarkoitetun ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliikkeen jäsenyyttä sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa (579/1996) tarkoitetussa sijoittajien korvausrahastossa koskee soveltuvien osin, mitä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain (580/1996) 4 a, 4 b, 8 a, 8 b ja 13 a §:ssä säädetään.

Ulkomaisen rahastoyhtiön harjoittamaan yhteissijoitusyrityksen osuuksien markkinointiin Suomessa sovelletaan lisäksi, mitä sijoitusrahastolain 129—132 §:ssä säädetään.

Tätä lakia ei sovelleta ulkomaisen rahastoyhtiön harjoittamaan yhteissijoitusyrityksen osuuksien markkinointiin, jos yhteissijoitusyrityksen osuuksia markkinoidaan ainoastaan sijoitusrahastolain 1 §:n 2 momentissa tarkoitetuille ammattimaisille sijoittajille.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan

1) *ulkomaisella rahastoyhtiöllä* sijoitusrahastodirektiivissä tarkoitettua toimintaa harjoittavaa yhteisöä, joka on saanut sijoitusrahastolain 5 a §:ssä tarkoitettua toimilupaa vastaavan toimiluvan muussa valtiossa kuin Suomessa;

2) *kotivaltiolla* valtiota, jossa rahastoyhtiö on saanut toimiluvan;

3) *edustustolla* Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa toimiluvan saaneen ulkomaisen rahastoyhtiön kiinteää toimipaikkaa Suomessa, josta ei ole oikeutta harjoittaa sijoitusrahastolain 5 §:ssä tarkoitettua toimintaa;

4) *sijoitusrahastodirektiivillä* neuvoston direktiiviä arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteen-

sovittamisesta (85/611/ETY) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

3 §

Valvonta

Ulkomaisen rahastoyhtiön Suomessa tapahtuvan toiminnan valvonnasta sekä Rahoitustarkastuksen oikeudesta antaa tietoja ulkomaiselle, Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle säädetään laissa Rahoitustarkastuksesta (587/2003).

2 luku

Sijoittautumisoikeus Euroopan talousalueeseen kuuluvasta valtiosta

4 §

Sivuliikkeen aloittamisen edellytykset

Ennen kuin ulkomainen rahastoyhtiö voi perustaa sivuliikkeen Suomeen, Rahoitustarkastuksen on saatava rahastoyhtiölle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalta valvontaviranomaiselta sivuliikkeen perustamista koskeva ilmoitus, jossa on oltava riittävät tiedot sivuliikkeen harjoitettavaksi aiotusta toiminnasta, sivuliikkeen hallinnosta ja johdosta sekä sivuliikkeen sijoittajien suojaksi tarkoitettua suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta.

Sivuliike voidaan perustaa ja se voi aloittaa toimintansa viimeistään kahden kuukauden kuluttua siitä, kun Rahoitustarkastus on vastaanottanut 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen. Rahoitustarkastuksen on kahden kuukauden kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta annettava tarpeelliseksi katsomansa määräykset sivuliikkeen valvontaa koskevas- ta tietojenantovelvollisuudesta ja asetettava yleisen edun vuoksi tarpeelliset ehdot sivuliikkeen toiminnan harjoittamiselle.

Ulkomainen rahastoyhtiö voi aloittaa hallinnoimansa yhteissijoitusyrityksen, joka kotivaltionsa lainsäädännön perusteella täyttää sijoitusrahastodirektiivin edellytykset, osuuksien markkinoinnin sivuliikkeestä kahden kuukauden kuluttua 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tekemisestä, jollei Ra-

hoitustarkastus sinä aikana kiellä markkinoinnin aloittamista. Rahoitustarkastus voi kieltää markkinoinnin aloittamisen, jos se on vastoin markkinointiin sovellettavaa lakia tai jos järjestelyt maksujen suorittamiseksi yhteissijoitusyrityksen osuudenomistajille, osuuksien lunastamiseksi sekä yhteissijoitusyrityksen tiedonantovelvollisuuksien toteuttamiseksi eivät vastaa Suomen lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä. Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava päätöksestä, jolla markkinoinnin aloittaminen kielletään, ulkomaiselle rahastoyhtiölle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle.

Ulkomaisen rahastoyhtiön on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle kirjallisesti 1 momentissa tarkoitettujen tietojen muutoksista vähintään kuukautta ennen kuin ne on tarkoitettu toteuttaa. Rahoitustarkastus voi asettaa aiottujen muutosten vuoksi 2 momentissa tarkoitettuja määräyksiä ja ehtoja.

5 §

Palvelujen tarjoaminen sivuliikettä perustamatta

Ulkomaisella rahastoyhtiöllä, joka on saanut 2 §:n 1 kohdassa tarkoitetun toimiluvan Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, on oikeus harjoittaa toimintaa Suomessa myös perustamatta tytäryritystä tai sivuliikettä.

Ennen ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnan aloittamista Suomessa, Rahoitustarkastuksen on saatava rahastoyhtiölle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalta valvontaviranomaiselta palvelujen tarjoamista koskeva ilmoitus, jossa on oltava tiedot siitä, mitä toimintaa ja miten rahastoyhtiö aikoo harjoittaa Suomessa, sekä tiedot sijoittajien suojaksi tarkoitettua suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta. Edellä 1 §:n 5 momentissa säädetystä riippumatta tässä pykälässä tarkoitettuun ilmoitusmenettelyyn ei sovelleta, mitä sijoitusrahastolain 130 §:n 1 momentissa säädetään.

Rahoitustarkastuksen on ilmoituksen vastaanotettuaan annettava ulkomaiselle rahastoyhtiölle yleisen edun vuoksi tarpeelliseksi katsomansa ehdot, jotka koskevat toiminnan

harjoittamista Suomessa.

Ulkomaisen rahastoyhtiön on ilmoitettava kirjallisesti Rahoitustarkastukselle 2 momentissa mainittuihin tietoihin aiotuista muutoksista ennen kuin muutokset on tarkoitettu toteuttaa. Rahoitustarkastus voi muuttaa aiottujen muutosten vuoksi 3 momentissa tarkoitettuja ehtoja.

6 §

Toimintaoikeuksien peruuttaminen ja toiminnan rajoittaminen

Jos ulkomainen rahastoyhtiö rikkoo tätä lakia tai sille laissa säädettyjä velvollisuuksia, Rahoitustarkastuksen on kehotettava yritystä lopettamaan lainvastainen toiminta.

Jollei ulkomainen rahastoyhtiö noudata 1 momentissa tarkoitettua kehotusta, Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava asiasta rahastoyhtiölle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle, jotta tämä voi ryhtyä viipymättä toimenpiteisiin lainvastaisen toiminnan jatkamisen estämiseksi.

Jos ulkomainen rahastoyhtiö 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista toimenpiteistä huolimatta edelleen jatkaa lainvastaista toimintaansa, Rahoitustarkastus voi kieltää kokonaan tai osittain ulkomaisen rahastoyhtiön palvelujen tarjoamisen Suomessa. Päätöksestä on ilmoitettava rahastoyhtiölle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle.

Rahoitustarkastus voi kieltää välittömästi tämän lain vastaisen toiminnan, jos kiello on asian kiireellisyyden vuoksi välttämätön sijoittajien tai niiden henkilöiden etujen suojaamiseksi, joille palvelua on tarjottu. Päätöksestä on viipymättä ilmoitettava ulkomaiselle rahastoyhtiölle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle ja Euroopan komissiolle.

Rahoitustarkastus voi kieltää kokonaan tai osittain ulkomaista rahastoyhtiötä tarjoamasta palvelua Suomessa, jos ulkomainen rahastoyhtiö on rikkonut olennaisesti tätä lakia, sijoitusrahastolakia, arvopaperimarkkinalakia, sijoituspalveluyrityksistä annettua lakia tai muuta rahoitusmarkkinoita koskevaa lain-säädäntöä tai niiden nojalla annettuja sään-

nöksiä ja määräyksiä siten, että se voi vahingoittaa sijoittajan suojaa tai muutoin yleistä etua. Päätöksestä on viipymättä ilmoitettava ulkomaiselle rahastoyhtiölle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle.

3 luku

Sijoittautumisoikeus valtiosta, joka ei kuulu Euroopan talousalueeseen

7 §

Sivuliikkeen toimilupa

Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa toimiluvan saaneen ulkomaisen rahastoyhtiön on haettava Rahoitustarkastukselta toimilupa Suomeen perustettavalle sivuliikkeelle. Hakemuksesta on pyydetty lausunto korvausrahastolta, jos sivuliikkeen tarkoituksena on harjoittaa sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa. Hakemukseen liitettävistä selvityksistä säädetään valtiovarainministeriön asetuksella.

Rahoitustarkastuksen on myönnettävä toimilupa, jos rahastoyhtiön sen kotivaltiossa sovellettava lainsäädäntö vastaa kansainvälisesti hyväksyttyä rahoitusvalvonnan sekä rahoitusjärjestelmän rikollisen hyväksikäytön estämistä koskevia suosituksia, rahastoyhtiön taloudelliset toimintaedellytykset ja hallinto täyttävät luotettavalle toiminnalle asetettavat vaatimukset ja rahastoyhtiötä muutoinkin valvotaan sen kotivaltiossa riittävän tehokkaasti. Jos sivuliikkeen tarkoituksena on harjoittaa sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa, toimilupaa myönnettäessä on arvioitava sitä, vastaako sivuliikkeen kotivaltion sijoittajien korvausjärjestelmä korvausrahaston tarjoaman suojan tasoa ja laajuutta. Toimilupaa myöntäessään Rahoitustarkastus voi päättää sivuliikkeen jäsenyydestä korvausrahastossa.

Rahoitustarkastuksella on oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa toimilupa sivuliikkeen liiketoimintaa koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja.

Toimilupa oikeuttaa harjoittamaan toimin-

taa yhdessä tai useammassa toimipaikassa.

8 §

Toimiluvan peruuttaminen tai toiminnan rajoittaminen

Rahoitustarkastus voi peruuttaa sivuliikkeen toimiluvan, jos

1) sen toiminnassa on olennaisesti rikottu lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka toimiluvan ehtoja;

2) luvan myöntämiselle säädettyjä edellytyksiä ei enää ole olemassa;

3) sen toimintaa tai osaa siitä ei ole aloitettu 12 kuukauden kuluessa toimiluvan myöntämisestä;

4) se ei ole toiminut kuuteen kuukauteen; tai

5) toimilupaa haettaessa on annettu harhaanjohtavia tietoja.

Rahoitustarkastuksen on ennen 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua päätöksen tekemistä asetettava asianomaiselle sivuliikkeelle määräaika toiminnassa olevien puutteellisuksien poistamiseksi.

Rahoitustarkastus voi rajoittaa määräajaksi sivuliikkeen toimiluvan ehtojen mukaista toimintaa, jos toiminnassa on todettu taitamattomuutta tai varomattomuutta ja on ilmeistä, että toiminta on omiaan vakavasti vahingoittamaan arvopaperimarkkinoiden vakautta tai sijoittajien asemaa.

9 §

Edustuston avaaminen ja toiminta

Ulkomaisen rahastoyhtiön edustuston avaamiseen ja toimintaan Suomessa sovelletaan, mitä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain 10 §:ssä säädetään.

10 §

Edustuston toiminnan kieltäminen

Rahoitustarkastus voi kieltää edustustoa jatkamasta toimintaansa Suomessa, jos edustuston toiminnassa on olennaisesti rikottu lain tai asetuksen säännöksiä tai viranomai-

sen niiden nojalla antamia määräyksiä tai jos ulkomaisen rahastoyhtiön toimilupa on peruutettu.

11 §

Palvelujen tarjoamisen vapaus

Euroopan talousalueen ulkopuolisessa valtiossa toimiluvan saaneella rahastoyhtiöllä on Rahoitustarkastuksen luvalla oikeus harjoittaa sijoitusrahastolain 5 §:ssä tarkoitettua toimintaa Suomessa perustamatta tytäryritystä tai sivuliikettä.

4 luku

Muut säännökset

12 §

Sivuliikkeen johto

Sivuliikkeellä on oltava sen toiminnasta vastaava sivuliikkeen johtaja, joka myös edustaa ulkomaista rahastoyhtiötä sivuliikkeen toimintaa koskeissa oikeussuhteissa.

Vajaavaltainen, konkurssissa oleva tai liketoimintakieltoon määrätty henkilö ei saa olla sivuliikkeen johtajana.

Sivuliikkeen johtaja on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän tehtävässään on rikkomalla tätä lakia tai muuta sivuliikkeen toimintaa koskevaa säännöstä tahallisesti tai tuottamuksesta aiheuttanut sivuliikkeen asiakkaalle tai muulle henkilölle.

13 §

Kaupparekisterimerkinnät

Sivuliikkeestä on tehtävä ilmoitus kaupparekisteriin niin kuin siitä kaupparekisterilaisessa (129/1979) säädetään.

Sen estämättä, mitä muualla laissa säädetään toiminimestä, rahastoyhtiö voi Suomessa harjoittaa toimintaansa samalla toiminnella kuin sillä on kotivaltiossaan.

Patentti- ja rekisterihallitus voi vaatia, että toiminimeen tehdään erottava lisäys, jos se ei selvästi erotu parempaa etuoikeutta nauttivista nimistä tai jos on tarjolla vaara, että se on

sekoitettavissa sellaiseen toiminimeen tai tavaramerkkiin, johon jollain toisella on aikaisempi yksinoikeus Suomessa.

14 §

Toiminimen kirjoittaminen

Sivuliikkeen toiminimen kirjoittaa sen johtaja tai ulkomaisen rahastoyhtiön antaman valtuutuksen perusteella muu henkilö yksin tai useampi yhdessä.

15 §

Maksuvalmius ja riskien hallinta

Sivuliikkeen, joka harjoittaa sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa, maksuvalmiuden on oltava sen toimintaan nähden riittävällä tavalla turvattu.

Sivuliike ei saa toiminnassaan ottaa niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennaista vaaraa sivuliikkeen toiminnalle. Sivuliikkeellä on oltava toimintaansa nähden riittävät riskienhallintajärjestelmät.

16 §

Vaitiolovelvollisuus

Sivuliikkeen ja edustuston toimihenkilön vaitiolovelvollisuudesta, tietojenanto-oikeudesta ja salassapitovelvollisuuden rikkomisesta on voimassa, mitä sijoitusrahastolain 133, 133 a ja 147 §:ssä säädetään.

Sivuliikkeellä ja edustustolla on oikeus 1 momentin estämättä antaa edustamalleen ulkomaiselle rahastoyhtiölle toimiluvan myöntäneen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle sekä edustamansa ulkomaisen rahastoyhtiön tilintarkastajalle ne tiedot, jotka on säädetty tai asianmukaisessa järjestyksessä määrätty ilmoitettaviksi.

17 §

Toimiluvan peruuttamisen vaikutukset

Jos ulkomaisen rahastoyhtiön kotivaltion viranomainen peruuttaa sen toimiluvan, on

sivuliikkeen toiminta lopetettava Rahoitus-
tarkastuksen erikseen määräämällä tavalla.

Edellä 1 momentissa säädettyä menettelyä
on noudatettava myös silloin, kun Rahoitus-
tarkastus peruuttaa sivuliikkeen toimiluvan
tai kun Rahoitustarkastus kieltää ulkomaista
rahastoyhtiötä jatkamasta toimintaansa Suo-
messä.

18 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

3.

Laki

sijoituspalveluyrityksistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sijoituspalveluyrityksistä 26 päivänä heinäkuuta 1996 annetun lain (579/1996)
1 §:n 3 momentti, 3 §:n 1 momentin 5 kohta, 4 §, 32 §:n 3 momentti, 35 §:n 2 momentti, 37 §,
40 §:n 5 momentti, 42 §:n 1 momentti ja 44 §:n 3 momentti,

sellaisina kuin ne ovat 3 §:n 1 momentin 5 kohta laissa 1521/2001 sekä 4 §, 32 §:n 3 mo-
mentti, 35 §:n 2 momentti, 37 §, 40 §:n 5 momentti, 42 §:n 1 momentti ja 44 §:n 3 momentti
laissa 518/1998, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

päätösvalta joko kokonaan tai osittain on an-
nettu toimeksisaajalle (*omaisuudenhoito*);

4 §

Sijoituspalvelun tarjoaminen

Yrityksestä, joka tarjoaa sijoituspalvelua
ainoastaan työntekijöiden osallistumisjärjes-
telmien hallinnoimiseksi, säädetään henkilös-
törahastolaissa (814/1989). Toiminnasta, jol-
la yleisölle tarjotaan mahdollisuus osallistua
yhteisiin arvopaperisijoituksiin, säädetään si-
joitusrahastolaissa (48/1999). Vakuutusyhti-
ön oikeudesta tarjota sijoituspalvelua sääde-
tään vakuutusyhtiölaissa (1062/1979).

3 §

Sijoituspalvelut

Sijoituspalvelulla tarkoitetaan

5) sijoituskohteiden hoitamista sellaisen
asiakaskohtaisen sopimuksen nojalla, jossa

Sijoituspalvelua saa tarjota vain tässä laissa
tarkoitettuun sijoittajien korvausrahastoon,
jäljempänä korvausrahasto, kuuluva

1) sijoituspalvelun tarjoamista varten toi-
miluvan saanut suomalainen osakeyhtiö (si-
joituspalveluyritys);

2) suomalainen luottolaitos luottolaitostoi-
minnasta annetun lain mukaisesti; ja

3) sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentissa
tarkoitettuun toimintaan toimiluvan saanut
suomalainen rahastoyhtiö.

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oi-
keudesta tarjota sijoituspalvelua ja sen jäse-
nyydestä korvausrahastossa säädetään ulko-
maisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta
tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetussa
laissa (580/1996). Ulkomaisen luottolaitok-

sen ja rahoituslaitoksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua ja sen jäsenyydestä korvausrahastossa säädetään ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa (1608/1993). Ulkomaisen rahastoyhtiön oikeudesta tarjota sijoituspalvelua ja sen jäsenyydestä korvausrahastossa säädetään ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetussa laissa (/).

32 §

Korvausrahaston jäsenyyys

Mitä tässä luvussa sekä 19 a §:ssä, 48 §:n 4 momentissa ja 51 §:ssä säädetään sijoituspalveluyrityksestä ja sen hallintoa hoitavista henkilöistä ja toimihenkilöistä, koskee myös 4 §:ssä tarkoitettua suomalaista luottolaitosta ja rahastoyhtiötä sekä niiden hallintoa hoitavia henkilöitä ja toimihenkilöitä.

35 §

Korvausrahaston säännöt

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, säännöissä on määrättävä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja rahastoyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen ja ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevan sivukonttorin liittymisestä korvausrahastoon, korvausrahastosta erottamisesta ja eroamisesta, korvausrahaston liittymismaksun perusteista ja korvausrahaston korvausvelvollisuuden perusteista.

37 §

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja rahastoyhtiön sivuliikkeen ja ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttorin kannatusmaksu

Korvausrahaston jäsenenä olevan ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja rahastoyhtiön Suomessa olevan sivuliikkeen ja ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevan sivukonttorin kannatusmaksu määräytyy soveltuvin osin 36 §:n mukaisesti.

40 §

Korvattavat saamiset

Euroopan talousalueella sijaitsevan sijoituspalveluyrityksen ja rahastoyhtiön sivuliikkeen ja luottolaitoksen sivukonttorin asiakkaana olevien sijoittajien saamiset korvataan korvausrahaston varoista enintään 1 momentissa säädettyyn määrään asti.

42 §

Sijoituspalveluyritysten yhteisvastuu ja sijoittajien saamisten maksaminen

Sijoituspalveluyritykset vastaavat yhdessä korvausrahaston velvollisuuksista ja sitoumuksista. Sijoittajien saamiset maksetaan euroissa korvausrahaston varoista. Jos korvausrahaston varat eivät riitä sijoittajien saamisten maksamiseen, korvausrahasto voi ottaa sen säännöissä määrättävällä tavalla toimintaansa varten luottoa. Luotto maksetaan takaisin korvausrahastoon kuuluvilta sijoituspalveluyrityksiltä kerättävin korotetuin kannatusmaksuin.

44 §

Korvausrahaston vähimmäispääoma, varojen sijoittaminen ja korvausrahaston maksuvalmius

Korvausrahaston varoja ei saa sijoittaa korvausrahastoon kuuluvan sijoituspalveluyrityksen tai luottolaitoksen tai niiden kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvan yhteisön taikka rahastoyhtiön osakkeisiin tai osuuksiin eikä muihin korvausrahastoon kuuluvan sijoituspalveluyrityksen tai luottolaitoksen tai niiden kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvan yhteisön tai luottolaitos-toiminnasta annetun lain 6 luvussa tarkoitettun vakuusrahaston taikka rahastoyhtiön liikkeeseen laskemiin arvopapereihin. Mitä tässä momentissa säädetään sijoituspalveluyrityksestä, rahastoyhtiöstä tai luottolaitoksesta,

koskee myös korvausrahaston jäsenenä olevaa ulkomaista sijoituspalveluyritystä tai luottolaitosta ja niiden kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvaa yhteisöä taikka ulkomaista rahastoyhtiötä. Korvausrahaston varoja voidaan kuitenkin sijoittaa korvausrahastoon kuuluvan rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston tai ulkomaisen rahastoyhtiön hallinnoiman yhteissijoitusyrityksen varoihin, jos yhteissijoitusyritystä sen

kotivaltion lainsäädännön mukaan koskevat sijoitusrahastolain 25 §:n 2 momentissa säädettyä vastaavat vaatimukset yhteissijoitusyrityksen varojen pitämisestä erillään rahastoyhtiön varoista.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

4.

Laki

Rahoitustarkastuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Rahoitustarkastuksesta 27 päivänä kesäkuuta 2003 annetun lain (587/2003) 5 §:n 17 kohta, 23, ja 27—30 §, sekä
lisätään 5 §:ään uusi 18 kohta seuraavasti:

5 §

Valvottavat

Valvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

17) rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (44/2002) tarkoitettua ryhmittymän omistusyhteisöä, jos Rahoitustarkastus toimii mainitussa laissa tarkoitettuna ryhmittymän koordinoivana valvontaviranomaisena;

18) ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetussa laissa (/) tarkoitettua ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliikettä ja edustustoa.

23 §

Sijoituspalvelujen tarjoamisen rajoittaminen

Rahoitustarkastus voi enintään kolmeksi kuukaudeksi kieltää sijoituspalveluyritystä,

rahastoyhtiötä tai luottolaitosta tarjoamasta sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettuja sijoituspalveluja ja mainitun lain 16 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja säilytys- ja hoitopalveluja sekä vastaanottamasta mainitun pykälän 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja varoja, jos sillä sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön tai luottolaitoksen taloudellisen tilan perusteella on aihetta epäillä, että sijoituspalveluyritystä, rahastoyhtiötä tai luottolaitosta ilmeisesti uhkaa maksukyvyttömyys ja että sijoittajien korvausrahasto voi ilmeisesti joutua korvaamaan sijoittajien saamiset.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja rahastoyhtiön Suomessa olevaa sivuliikettä ja ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevaa sivukonttoria, jos ulkomainen sijoituspalveluyritys, ulkomainen rahastoyhtiö tai ulkomainen luottolaitos on Suomessa sijoittajien korvausrahaston jäsen.

27 §

Markkinariskien valvonta

Rahoitustarkastuksen on toimittava yhteistyössä luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen ja rahastoyhtiön Euroopan talousalueeseen kuuluvan kotivaltion valvontaviranomaisen kanssa sellaisten markkinariskien valvonnassa, jotka ovat syntyneet Suomen rahoitusmarkkinoilla suoritetuista toimista.

28 §

Ulkomailla olevan sivukonttorin ja sivuliikkeen isäntävaltion lainsäädännön noudattamisen valvonta

Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaisen ilmoitettua, että suomalainen luottolaitos sivukonttoristaan tai sijoituspalveluyritys tai rahastoyhtiö sivuliikkeestään tai muutoin palveluja tarjotessaan ei noudata voimassa olevia säännöksiä, Rahoitustarkastuksen on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että säännösten vastainen toiminta lopetetaan. Rahoitustarkastuksen on myös ilmoitettava tuon valtion valvontaviranomaiselle niistä toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt.

29 §

Suomeen sijoittuneen sivukonttorin ja sivuliikkeen tarkastaminen

Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion

valvontaviranomainen voi suorittaa tai suorittaa tuosta valtiosta Suomeen sijoittuneen luotto- tai rahoituslaitoksen sivukonttorissa tai sijoituspalveluyrityksen tai rahastoyhtiön sivuliikkeessä luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen tai rahastoyhtiön valvonnan kannalta tarpeellisen tarkastuksen ilmoitettuaan asiasta ensin Rahoitustarkastukselle.

Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaisen pyynnöstä Rahoitustarkastus voi toimivaltansa puitteissa tehdä tarkastuksen tuosta valtiosta Suomeen sijoittuneen luotto- tai rahoituslaitoksen sivukonttorissa tai sijoituspalveluyrityksen tai rahastoyhtiön sivuliikkeessä tai muulla tavoin varmistaa sivukonttoria tai sivuliikettä koskevien tietojen oikeellisuuden.

30 §

Ulkomaiseen luotto- tai rahoituslaitokseen, sijoituspalveluyritykseen tai rahastoyhtiöön kohdistuvista toimenpiteistä ilmoittaminen

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaiselle, jos tuosta valtiosta Suomeen sijoittuneen tai palveluja tarjoavan luotto- tai rahoituslaitoksen, sijoituspalveluyrityksen tai rahastoyhtiön toiminta on säännösten tai määräysten vastaista eikä se ole ryhtynyt Rahoitustarkastuksen vaatimiin toimenpiteisiin säännösten tai määräysten vastaisen toiminnan lopettamiseksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

5.

Laki**arvopaperimarkkinalain 1 luvun 1 ja 4 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 26 päivänä toukokuuta 1989 annetun arvopaperimarkkinalain (495/1989) 1 luvun 1 §:n 3 momentti ja 1 luvun 4 §:n 1 momentin 4 kohta,
 sellaisena kuin ne ovat 1 luvun 1 §:n 3 momentti laissa 751/1993 ja 1 luvun 4 §:n 1 momentin 4 kohta laissa 522/1998, seuraavasti:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

1 §

—————
 Toiminnasta, jolla yleisölle tarjotaan mahdollisuus osallistua yhteisiin arvopaperisijoituksiin, säädetään sijoitusrahastolaissa (48/1999).

4 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

—————

4) *arvopaperinvälittäjällä* sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua sijoituspalveluyritystä sekä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain (580/1996) 2 §:ssä tarkoitettua ulkomaista sijoituspalveluyritystä, luottolaitostoiminnasta annetun lain (1607/1993) 2 §:ssä tarkoitettua

luottolaitosta, joka yhtiöjärjestyksensä tai sääntöjensä mukaan tarjoaa sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettuja sijoituspalveluita, ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain (1608/1993) 2 §:ssä tarkoitettua luotto- ja rahoituslaitosta, joka toimilupansa mukaan tarjoaa sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettuja sijoituspalveluita, sekä sellaista sijoitusrahastolain 2 §:ssä tarkoitettua rahastoyhtiötä ja ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetun lain (/) 2 §:ssä tarkoitettua ulkomaista rahastoyhtiötä, joka toimilupansa mukaan harjoittaa sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa;

—————

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
 kuuta 20 .

6.

Laki

rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä 30 päivänä tammikuuta 1998 annetun lain (68/1998) 3 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 54/1999, 1052/2001 ja 365/2003, uusi 4 b kohta seuraavasti:

3 §

Ilmoitusvelvolliset

Tässä laissa tarkoitettuja ilmoitusvelvollisia ovat:

4 b) ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetussa laissa (/) tarkoitettu ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliike ja edustusto;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

7.

Laki

kaupparekisterilain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 2 päivänä helmikuuta 1979 annetun kaupparekisterilain (129/1979) 14 §:n 3 ja 4 momentti, sellaisena kuin ne ovat 14 §:n 3 momentti laissa 55/1999 ja 4 momentti laissa 525/1998, seuraavasti:

14 §

Rekisteriviranomaisen on ennen sijoitusrahastolaissa (48/1999) mainittua rahastoyhtiötä ja mainitun lain 9 §:ssä tarkoitettua säilytysyhteisöä koskevan yhtiöjärjestyksen ja sen muutoksen hyväksymistä varattava Rahoitustarkastukselle vähintään 30 vuorokautta aikaa lausua yhtiöjärjestyksestä tai sen muutoksesta.

Rekisteriviranomaisen on ennen luottolaitostoiminnasta annetun lain (1607/1993) 14 §:ssä tarkoitetun yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen muutoksen hyväksymistä varattava Rahoitustarkastukselle vähintään 30 vuorokautta aikaa lausua yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen muutoksesta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

8.

Laki**elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 8 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan elinkeinotulon verottamisesta 24 päivänä kesäkuuta 1968 annetun lain (360/1968) 8 §:n 1 momentin 11 kohta, sellaisena kuin se on laissa 527/1998, seuraavasti:

8 §

Edellä 7 §:ssä tarkoitettuja vähennyskel-
 poisia menoja ovat muun ohessa:

11) talletuspankkien ja ulkomaisten luotto-
 laitosten Suomessa olevien sivukonttoreiden
 lakisääteiset suoritukset luottolaitostoin-
 nasta annetussa laissa (1607/1993) tarkoite-
 tuille talletussuoja- ja vakuusrahastoille sekä
 sijoituspalveluyritysten, luottolaitosten ja ra-
 hastoyhtiöiden sekä ulkomaisten sijoituspal-

veluyritysten, luottolaitosten ja rahastoyhti-
 öiden Suomessa olevien sivukonttoreiden ja
 sivuliikkeiden lakisääteiset suoritukset sijo-
 ituspalveluyrityksistä annetussa laissa
 (579/1996) tarkoitetulle sijoittajien korvaus-
 rahastolle

Tämä laki tulee voimaan _____ päivä-
 kuuta 20 ____ . Lakia sovelletaan ensimmäisen
 kerran vuodelta 2004 toimitettavassa vero-
 tuksessa.

9.

Laki**varainsiirtoverolain 16 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 29 päivänä marraskuuta 1996 annetun varainsiirtoverolain (931/1996) 16 §:n 1 ja
 2 momentti, seuraavasti:

16 §

Luovutus ulkomaalaiselle

Veroa ei ole suoritettava, jos kumpikaan
 luovutuksen osapuolista ei ole tuloverolain

(1535/1992) mukaan Suomessa yleisesti ve-
 rovelvollinen, ulkomaisen luottolaitoksen
 Suomessa oleva sivukonttori eikä ulkomaisen
 sijoituspalveluyrityksen tai rahastoyhtiön
 Suomessa oleva sivuliike.

Jos muissa kuin 1 momentissa tarkoitetu-

sa tilanteissa luovutuksensaajana on muu tuloverolain mukaan rajoitetusti verovelvollinen kuin ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa oleva sivukonttori tai ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen tai rahastoyhtiön Suomessa oleva sivuliike, on luovuttaja velvollinen perimään veron luovutuksensaajalta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

Helsingissä 24 päivänä lokakuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Toinen valtiovarainministeri *Ulla-Maj Wideroos*

*Liite
Rinnakkaistekstit*

1.

Laki

sijoitusrahastolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 29 päivänä tammikuuta 1999 annetun sijoitusrahastolain (48/1999) 7 §:n 1 momentti, 12—15 §, 17 §, 41 §:n 2 momentin 1 ja 5 kohta, 69 §:n 3 momentti, 81 §:n 5 momentti ja 117 §:n 4 ja 5 momentti,

muutetaan 1 §:n 2 momentin johdantokappale, 2 §:n 1 ja 8—11 kohta, 5 ja 6 §, 8 §:n 1 momentti, 9 §:n 1 momentti, 10 ja 16 §, 26 §:n 2 ja 3 momentti, 27 ja 29 §, 34 §:n 2 momentti, 38 §:n 1 momentti, 41 §:n 1 momentin 11 kohta, 43 §:n 2 ja 3 momentti, 48 §:n 3 momentti, 50 §:n 2 momentti, 51 §, 53 §:n 2 momentti, 66 §:n 1 momentti, 69 §:n 1 momentin johdantokappale ja 1 kohta sekä 2 momentti, 71—74 §, 75 §:n 1 momentin johdantokappale, 76—78 §, 79 §:n 2 momentti, 80 §, 81 §:n 1—3 ja 6 momentti, 82 ja 84 §, 88 §:n 1 momentti, 92 §:n 2—4 momentti, 93 §, 94 §:n 2 momentti, 96 §:n 3 momentti, 97 §, 99 §:n 1 momentin 4 kohta, 103 §:n 2 momentin 1 kohta, 107 §:n 1 momentti, 108 §:n 1 momentin 1 kohta, 109 §:n 3 momentti, 113 §:n 1 momentin 1 kohta, 114 §:n 3 momentti, 116 §, 117 §:n 1—3 momentti, 121 ja 123—125 §, 20 luvun otsikko, 127 §:n 3 momentti, 129 §, 130 §:n 1 momentin johdantokappale ja 3 kohta sekä 2 momentti, 131 §:n 1 momentti, 132 ja 134 §, 145 §:n 1 momentin johdantokappale, 146 §:n johdantokappale ja 2 kohta sekä 150 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 53 §:n 2 momentti ja 81 §:n 1 ja 6 momentti laissa 1522/2001, sekä

lisätään 1 §:ään uusi 3 momentti, 2 §:ään uusi 12—15 kohta, lakiin uusi 5 a—5 e ja 9 a—9 d §, 24 §:ään uusi 3 momentti, 26 §:ään uusi 4 momentti, lakiin uusi 26 a ja 26 b § ja 4 a luku, 41 §:ään uusi 4 ja 5 momentti, 45 §:ään uusi 3 momentti, 47 §:ään uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, lakiin uusi 71 a, 73 a, 80 a, 117 a ja 126 a—126 d § sekä 144 §:ään uusi 4 momentti, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Tätä lakia ei sovelleta yhteissijoitusyrityksen osuuksien markkinoimiseen, jos yhteissijoitusyrityksen sääntöjen tai yhtiöjärjestyksen mukaan sen osuudenomistajaksi voidaan merkitä ainoastaan ammattimaisia sijoittajia. Ammattimaisena sijoittajana on pidettävä

Tätä lakia ei sovelleta yhteissijoitusyrityksen osuuksien markkinoimiseen, jos yhteissijoitusyrityksen *osuuksia markkinoidaan ainoastaan ammattimaisille sijoittajille*. Ammattimaisena sijoittajana on pidettävä

Rahastoyhtiöihin sovelletaan sijoituspalveluyrityksistä annettua lakia (579/1996) siltä osin kuin tässä laissa säädetään.

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *sijoitusrahastotoiminnalla* varojen hankkimista yleisöltä yhteistä sijoittamista varten ja näiden varojen sijoittamista pääasiassa sijoituspalveluyrityksistä annetun lain (579/1996) 2 §:ssä tarkoitettuihin sijoituskohteisiin sekä sijoitusrahaston hallintoa;

8) *arvopaperilla* arvopaperimarkkinain 1 luvun 2 §:ssä määriteltyä todistusta;

9) *sijoitusrahastodirektiivillä* neuvoston direktiiviä arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (85/611/ETY) sekä neuvoston direktiiviä direktiivin 85/611/ETY tiettyjen yhteissijoitusyritysten sijoituspolitiikkaa koskevien säännösten muuttamisesta (88/220/ETY);

10) *yhteissijoitusyrityksellä* ulkomaista sijoitusrahastoa ja siihen rinnastettavaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavaa ulkomaista yritystä; *sekä*

11) *kotivaltiota* valtiota, jossa yhteissijoitusyritys tai säilytisyhteisö on saanut toimiluvan.

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *sijoitusrahastotoiminnalla* varojen hankkimista yleisöltä yhteistä sijoittamista varten ja näiden varojen sijoittamista *pääasiallisesti rahoitusvälineisiin* sekä sijoitusrahaston hallintoa;

8) *arvopaperilla* arvopaperimarkkinain 1 luvun 2 §:ssä määriteltyä todistetta;

9) *sijoitusrahastodirektiivillä* neuvoston direktiiviä arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (85/611/ETY) *siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen*;

10) *yhteissijoitusyrityksellä* ulkomaista sijoitusrahastoa ja siihen rinnastettavaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavaa ulkomaista yritystä;

11) *kotivaltiota* valtiota, jossa yhteissijoitusyritys tai säilytisyhteisö on saanut toimiluvan;

12) *rahoitusvälineellä* sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 2 §:ssä tarkoitettuja sijoituskohteita, rahamarkkinavälineitä ja talletuksia luottolaitoksissa;

13) *rahamarkkinavälineellä* velkasitoumusta, jolla tavallisesti käydään kauppaa rahamarkkinoilla, joka voidaan muuttaa helposti rahaksi ja jonka arvo voidaan tarkasti määritellä koska tahansa;

14) *vakioimattomalla johdannaisopimuksella* muuta kuin kaupankäynnistä vakioiduilla optioilla ja termiineillä annetun lain (772/1988) 1 luvun 2 §:ssä tarkoitettua vakioitua johdannaisopimusta ja siihen arvopaperimarkkinain 10 luvun 1 a §:n nojalla rinnastettavaa johdannaisopimusta; *sekä*

15) *merkittäväällä sidonnaisuudella*, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 4 a §:ssä säädetään.

5 §

Valtioneuvosto myöntää hakemuksesta rahastoyhtiön toimiluvan suomalaiselle osakeyhtiölle, jos

1) sen tarkoituksena on harjoittaa sijoitusrahastotoimintaa;

2) sen pääkonttori sijaitsee Suomessa;

3) sillä on riittävät taloudelliset toimintaedellytykset; ja

4) saadun selvityksen perusteella ja hajan aiottu liiketoiminnan laajuus huomioon ottaen voidaan pitää todennäköisenä, että sitä tullaan hoitamaan luotettavasti, ammattitaitoisesti sekä järkevien ja vakaiden liiketapaperiaatteiden mukaisesti.

Rahastoyhtiö voi toimiluvassa mainituin edellytyksin harjoittaa myös sijoitusrahastotoimintaan olennaisesti liittyvää toimintaa, jos tällainen toiminta ei ole omiaan vahingoittamaan rahasto-osuudenomistajien etua.

5 §

Rahastoyhtiö saa harjoittaa sijoitusrahastotoimintaa ja sijoitusrahastotoimintaan olennaisesti liittyvää toimintaa, jos tällainen toiminta ei ole omiaan vahingoittamaan rahasto-osuudenomistajien etua.

Rahastoyhtiö saa lisäksi tarjota:

1) omaisuudenhoitoa siten kuin siitä säädetään sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 3 §:n 1 momentin 5 kohdassa;

2) sijoituskohteita koskevaa sijoitus- ja rahoitusneuvontaa siten kuin siitä säädetään 1 kohdassa mainitun lain 16 §:n 1 momentin 4 kohdassa; sekä

3) sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten osuuksien säilytys- ja hoitopalveluja siten kuin siitä säädetään 1 kohdassa mainitun lain 16 §:n 1 momentin 5 kohdassa.

Rahastoyhtiölle ei voida antaa toimilupaa ainoastaan 2 momentissa tarkoitettuun toimintaan. Rahastoyhtiölle ei voida myöskään antaa toimilupaa ainoastaan 2 momentin 2 tai 3 kohdassa tarkoitettuun toimintaan, jos toimilupaa ei ole myönnetty tai samanaikaisesti haeta myös 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun toimintaan.

Rahastoyhtiön, joka harjoittaa 2 momentissa tarkoitettua toimintaa, velvollisuudesta kuulua sijoittajien korvausrahastoon säädetään sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa.

5 a §

Rahoitustarkastus myöntää hakemuksesta rahastoyhtiön toimiluvan. Toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä säädetään valtiovarainministeriön asetuksella.

5 b §

Toimilupa on myönnettävä suomalaiselle osakeyhtiölle, jos osakkeenomistajien, osak-

keenomistajiin arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:n mukaan rinnastettavien henkilöiden sekä hallintoa hoitavien henkilöiden luotettavuudesta, hyvämaineisuudesta, kokemuksesta ja muusta sopivuudesta saadun selvityksen perusteella ja hakijan liiketoiminnan aiottu laajuus huomioon ottaen voidaan varmistua siitä, että rahastoyhtiötä tullaan johtamaan ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikepaperiaatteiden mukaisesti. Toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että yhtiöllä on pääkonttori Suomessa, luotettava hallinto, riittävät taloudelliset toimintaedellytykset ja että se täyttää muut tässä laissa asetetut vaatimukset, jollei saadun selvityksen perusteella voida pitää todennäköisenä, että rahastoyhtiön ja muun oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön välillä oleva merkittävä sidonnaisuus tai tällaisessa sidonnaisuussuhteessa olevaan luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön sovellettavat Euroopan talousalueen ulkopuolisen valtion säännökset ja hallinnolliset määräykset estävät rahastoyhtiön tehokkaan valvonnan. Toimilupa voidaan myöntää myös perustettavalle rahastoyhtiölle ennen sen rekisteröimistä.

Hakemus on ratkaistava kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on ollut puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Toimilupaa koskeva päätös on kuitenkin aina tehtävä 12 kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Jos päätöstä ei ole annettu säädetyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes päätös on annettu. Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava päätöksen antamisesta muutoksenhakuviranomaiselle, jos päätös on annettu valituksen tekemisen jälkeen. Tässä momentissa tarkoitettua valituksen tekemisestä ja käsittelystä on muutoin soveltuvien osin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Rahoitustarkastuksen on ennen asian ratkaisemista pyydettävä hakemuksesta lausunto sijoittajien korvausrahastolta, jos rahastoyhtiö hakee toimilupaa 5 §:n 2 momentis-

sa tarkoitetun toiminnan harjoittamiseen.

Rahastoyhtiö voi aloittaa toimintansa, jollei toimiluvan ehdoista muuta johdu, välittömästi sen jälkeen, kun toimilupa on myönnetty ja, jos toimilupa on myönnetty perustettavalle yritykselle, kun rahastoyhtiö on rekisteröity. Rahastoyhtiön on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle, milloin se aloittaa toimintansa.

5 c §

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava toimilupa rekisteröitäväksi. Jos toimilupa on myönnetty 5 §:n 2 momentissa tarkoitetun toiminnan harjoittamiseen, Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava toimilupa myös tiedoksi sijoittajien korvausrahastolle. Perustettavalle rahastoyhtiölle myönnetty toimilupa rekisteröidään samalla kun yritys rekisteröidään.

5 d §

Toimiluvassa on mainittava ne edellä 5 §:ssä tarkoitetut palvelut, joita rahastoyhtiöllä on oikeus tarjota sijoitusrahastotoiminnan harjoittamisen ohella. Rahoitustarkastus voi toimiluvan myöntämisen jälkeen rahastoyhtiön hakemuksesta muuttaa toimilupaa tässä momentissa säädetyiltä osin.

Rahoitustarkastuksella on oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa toimilupaan rahastoyhtiön liiketoimintaa koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja.

5 e §

Rahastoyhtiön hallituksen ja toimitusjohtajan tulee johtaa rahastoyhtiötä ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liiketapaperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten sekä toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Hallituksen jäsenellä ja varajäsenellä sekä toimitusjohtajalla ja toimitusjohtajan sijaisella on lisäksi oltava sellainen yleinen sijoitusrahastotoiminnan tuntemus kuin rahastoyhtiön toiminnan laatuun ja

laajuuteen katsoen on tarpeen. Rahastoyhtiön, jolle on myönnetty toimilupa 5 §:n 2 momentissa tarkoitetun toiminnan harjoittamiseen, hallituksen jäsenellä ja varajäsenellä sekä toimitusjohtajalla ja toimitusjohtajan sijaisella on lisäksi oltava sellainen yleinen sijoituspalvelutoiminnan tuntemus kuin rahastoyhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen. Rahasto-osuudenomistajien 8 §:n 2 momentin mukaisesti valitsemilta rahastoyhtiön hallituksen jäseniltä ei edellytetä sijoitusrahasto- tai sijoituspalvelutoiminnan tuntemusta.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden viimeisen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen viimeisen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton rahastoyhtiön hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi taikka toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi.

Rahoitustarkastus voi kieltää määrääjäksi, enintään viideksi vuodeksi, henkilöä toimimasta rahastoyhtiön hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä taikka toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena, jos

1) tämä tehtävänsä hoidossa on osoittanut ilmeistä taitamattomuutta tai varomattomuutta ja jos on ilmeistä, että se voi vakavasti vahingoittaa rahastoyhtiön tai sen hallinnoiman sijoitusrahaston vakaata toimintaa, rahasto-osuudenomistajien tai sijoittajien asemaa tai velkojien etua; tai

2) hän ei täytä 1 momentissa säädettyjä vaatimuksia.

Rahastoyhtiön on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen hallintohenkilöidensä muutoksista viipymättä Rahoitustarkastukselle.

6 §

Rahastoyhtiön osakepääoman on oltava vähintään miljoona markkaa, joka on oltava kokonaan rahassa maksettu toimilupaa myönnettäessä. Rahastoyhtiön osakepääomaa korotettaessa uutta osaketta ei voida merkitä apporttiomaisuutta vastaan.

Rahastoyhtiön osakepääoman on aina oltava vähintään puoli sadasosaa rahastoyhti-

6 §

Rahastoyhtiön osakepääoman on oltava vähintään 125 000 euroa. Osakepääoman on oltava kokonaan merkitty toimilupaa myönnettäessä.

Rahastoyhtiöltä on oltava edellä 1 momentissa säädetyn vähimmäispääoman li-

ön hallinnoimien sijoitusrahastojen yhteenlasketusta arvosta. Osakepääoman korotus voidaan jättää suoritettavaksi aina seuraavan kokonaisen miljoonan markan vaatimuksen täyttyessä. Rahastoyhtiön yhtiöjärjestyksessä voidaan kuitenkin määrätä, että rahastoyhtiön osakepääomaa ei koroteta, kun se on vähintään viisi miljoonaa markkaa.

säksi omia varoja 0,02 sadasosaa määrästä, jolla sen hallinnoimien sijoitusrahastojen yhteenlaskettu arvo ylittää 250 miljoonaa euroa. Rahastoyhtiön omien varojen kokonaismäärän ei kuitenkaan tarvitse ylittää 10 miljoonaa euroa.

Edellä 2 momentissa säädettyä pääomavaatimusta laskettaessa rahastoyhtiön hallinnoimien sijoitusrahastojen arvoon luetaan mukaan kaikki rahastoyhtiön hallinnoimat sijoitusrahastot mukaan luettuna ne sijoitusrahastot, joiden sijoitustoiminnan hoitaminen on annettu toisen yhtiön hoidettavaksi. Pääomavaatimusta laskettaessa ei oteta huomioon niiden sijoitusrahastojen varoja, joita rahastoyhtiö hoitaa toisen rahastoyhtiön antaman toimeksiannon perusteella.

Edellä 2 momentissa asetetuista vaatimuksista huolimatta rahastoyhtiön omien varojen määrä ei saa alittaa yhtä neljäsosaa edellisen tilikauden hyväksytyn tuloslaskelman osoittamista kiinteistä kuluista tai, jos rahastoyhtiön toiminnassa on tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen tapahtunut merkittäviä muutoksia, Rahoitustarkastuksen rahastoyhtiön hakemuksesta vahvistamaa määrää.

Rahastoyhtiön, joka harjoittaa 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa, omien varojen on aina täytettävä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 31 §:ssä säädetty vaatimukset.

Rahoitustarkastus antaa sijoitusrahastodirektiivin vaatimusten täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tarkemmat määräykset edellä tässä pykälässä rahastoyhtiön omille varoille asetettujen vaatimusten soveltamisesta.

7 §

Rahastoyhtiön toiminimessä on oltava sana rahastoyhtiö joko sellaisenaan tai yhdysosana.

7 §

(1 mom. kumotaan)

8 §

Rahastoyhtiön hallituksessa on oltava vähintään kolme jäsentä. Vähintään puolella

8 §

Rahastoyhtiön hallituksessa on oltava vähintään kolme jäsentä.

Voimassa oleva laki

hallituksen jäsenistä ja toimitusjohtajalla on oltava asuinpaikka Suomessa tai muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa. Valtioneuvosto voi erityisestä syystä myöntää yhtiölle luvan poiketa tässä säädetystä vaatimuksista.

9 §

Valtioneuvosto myöntää hakemuksesta säilytisyhteisön toimiluvan. Säilytisyhteisön toimilupa voidaan myöntää suomalaiselle osakeyhtiölle,

1) jonka tarkoituksena on harjoittaa säilytisyhteisötoimintaa;

2) jonka kotipaikka on Suomessa;

3) jos saadun selvityksen perusteella voidaan pitää todennäköisenä, että säilytisyhteisötoimintaa tullaan harjoittamaan järkevien ja vakaiden liiketapaperiaatteiden mukaisesti;

4) jonka voidaan aikaisemman toiminnan perusteella tai muutoin perustellusti katsoa täyttävän tehtävässä tarvittavaa ammattitaitoa ja eettistä tasoa koskevat vaatimukset; ja

5) jonka suunnittelema toiminta täyttää säilytisyhteisötoiminnan edellyttämät tekniset ja taloudelliset vaatimukset.

9 §

Rahoitustarkastus myöntää hakemuksesta säilytisyhteisön toimiluvan. Toimilupahakemukseen liitettävistä selvityksistä säädetään valtiovarainministeriön asetuksella.

9 a §

Säilytisyhteisön toimilupa on myönnettävä suomalaiselle osakeyhtiölle, jos osakkeenomistajien, osakkeenomistajiin arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:n mukaan rinnastettavien henkilöiden sekä hallintoa hoitavien henkilöiden luotettavuudesta, hyvämainisuudesta, kokemuksesta ja muusta sopivuudesta saadun selvityksen perusteella ja hakijan liiketoiminnan aiottu laajuus huomioon ottaen voidaan varmistua siitä, että säilytisyhteisöä tullaan johtamaan ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liiketapaperiaatteiden mukaisesti. Toimiluvan myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että yhtiöllä on pääkonttori Suomessa, luotettava hallinto, riittävät taloudelliset toimintaedellytykset ja että se täyttää muut tässä laissa asetetut vaatimukset, jollei saadun selvityksen perusteella voida pitää todennä-

köisenä, että säilytisyhteisön ja muun oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön välillä oleva merkittävä sidonnaisuus tai tällaisessa sidonnaisuussuhteessa olevaan luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön sovellettavat Euroopan talousalueen ulkopuolisen valtion säännökset ja hallinnolliset määräykset estävät säilytisyhteisön tehokkaan valvonnan. Toimilupa voidaan myöntää myös perustettavalle säilytisyhteisölle ennen sen rekisteröimistä.

Hakemus on ratkaistava kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta tai, jos hakemus on ollut puutteellinen, siitä kun hakija on antanut asian ratkaisemista varten tarvittavat asiakirjat ja selvitykset. Toimilupaa koskeva päätös on kuitenkin aina tehtävä 12 kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Jos päätöstä ei ole annettu säädetyssä määräajassa, hakija voi tehdä valituksen. Valituksen katsotaan tällöin kohdistuvan hakemuksen hylkäävään päätökseen. Tällaisen valituksen voi tehdä, kunnes päätös on annettu. Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava päätöksen antamisesta muutoksenhakuviranomaiselle, jos päätös on annettu valituksen tekemisen jälkeen. Tässä momentissa tarkoitettun valituksen tekemisestä ja käsittelystä on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Säilytisyhteisö voi aloittaa toimintansa, jollei toimiluvan ehdoista muuta johdu, välittömästi sen jälkeen, kun toimilupa on myönnetty ja, jos toimilupa on myönnetty perustettavalle yritykselle, säilytisyhteisö on rekisteröity. Säilytisyhteisön on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle, milloin se aloittaa toimintansa.

9 b §

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava säilytisyhteisön toimilupa rekisteröitäväksi. Perustettavalle säilytisyhteisölle myönnetty toimilupa rekisteröidään samalla kun yritys rekisteröidään.

9 c §

Säilytisyhteisön toimiluvassa on mainittava ne edellä 9 §:n 2 momentissa tarkoitettut

palvelut, joita säilytysyhteisöllä on oikeus tarjota säilytysyhteisötoiminnan harjoittamisen ohella. Rahoitustarkastus voi toimiluvan myöntämisen jälkeen säilytysyhteisön hakemuksesta muuttaa toimilupaa tässä momentissa säädettyiltä osin.

Rahoitustarkastuksella on oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa toimilupaan säilytysyhteisön liiketoimintaa koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja.

9 d §

Säilytysyhteisön hallituksen ja toimitusjohtajan tulee johtaa säilytysyhteisöä ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liiketapaperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen jäsenten ja varajäsenten sekä toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen on oltava luotettavia henkilöitä, jotka eivät ole konkurssissa ja joiden toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu. Hallituksen jäsenellä ja varajäsenellä sekä toimitusjohtajalla ja toimitusjohtajan sijaisella on lisäksi oltava sellainen yleinen säilytysyhteisötoiminnan tuntemus kuin säilytysyhteisön toiminnan laatuun ja laajuuteen katsoen on tarpeen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua henkilöä ei pidetä luotettavana, jos hänet on lainvoiman saaneella tuomiolla viiden viimeisen vuoden aikana tuomittu vankeusrangaistukseen tai kolmen viimeisen vuoden aikana sakkorangaistukseen rikoksesta, jonka voidaan katsoa osoittavan hänen olevan ilmeisen sopimaton säilytysyhteisön hallituksen jäseneksi tai varajäseneksi taikka toimitusjohtajaksi tai toimitusjohtajan sijaiseksi.

Rahoitustarkastus voi kieltää määrääjäksi, enintään viideksi vuodeksi, henkilöä toimimasta säilytysyhteisön hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä taikka toimitusjohtajana tai toimitusjohtajan sijaisena, jos

1) tämä tehtävänsä hoidossa on osoittanut ilmeistä taitamattomuutta tai varomattomuutta ja jos on ilmeistä, että se voi vakavasti vahingoittaa säilytysyhteisön tai sellaisen sijoitusrahaston, jonka säilytysyhteisönä kyseinen säilytysyhteisö toimii 31 §:n mukaisesti, vakaata toimintaa, rahasto-osuudenomistajien tai sijoittajien asemaa tai velkojien etua; tai

2) hän ei täytä 1 momentissa säädettyjä vaatimuksia.

Säilytisyhteisön on ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen hallintohenkilöidensä muutoksista viipymättä Rahoitustarkastukselle.

10 §

Säilytisyhteisön perustamispääoman on oltava vähintään viisi miljoonaa markkaa, joka on kokonaan rahassa maksettu ennen säilytisyhteisön toimiluvan myöntämistä.

10 §

Säilytisyhteisön osakepääoman on oltava vähintään 730 000 euroa. Osakepääoman on oltava kokonaan merkitty toimilupaa myönnettäessä.

12 §

Rahastoyhtiön hakemukseen on liitettävä ainakin rahastoyhtiön:

- 1) yhtiöjärjestys;
- 2) kaupparekisteriote;
- 3) osakkeenomistajia ja osakkeenomistajiin arvopaperimarkkinalain 2 luvun 9 §:n mukaan rinnastettavia henkilöitä ja niiden omistussuhteita koskeva selvitys;
- 4) hallintoa sekä sijoitusrahastojen hallinnoimista hoitavia henkilöitä ja heidän mahdollisia sijaisiaan koskeva selvitys;
- 5) edellä 3 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden luotettavuutta, hyvämaineisuutta ja muuta sopivuutta koskevat tiedot;
- 6) edellä 4 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden luotettavuutta, hyvämaineisuutta, kokemusta ja muuta sopivuutta koskevat tiedot;
- 7) pääkonttorin sijaintipaikkaa koskeva selvitys; sekä
- 8) harjoitettavaksi aiottua toimintaa koskeva selvitys.

Säilytisyhteisön toimilupaa koskevaan hakemukseen on liitettävä ainakin

- 1) soveltuvin osin 1 momentin 1—3, 5, 7 ja 8 kohdassa tarkoitettut asiakirjat ja selvitykset;
- 2) säilytisyhteisön hallintoa koskeva selvitys; sekä
- 3) edellä 2 kohdassa tarkoitettujen henkilöiden luotettavuutta, hyvämaineisuutta, kokemusta ja muuta sopivuutta koskeva selvitys.

Valtioneuvostolla on oikeus vaatia myös muita kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä. Asianomainen ministeriö voi määrätä tiedoista,

12 §

(kumotaan)

Voimassa oleva laki

jotka hakemuksessa on esitettävä ja niiden esittämistavasta.

13 §

Valtioneuvoston on ratkaistava toimilupaa koskeva hakemus kuuden kuukauden kuluessa hakemuksen vastaanottamisesta. Jos valtioneuvosto tänä aikana pyytää hakijalta hakemuksesta lisäselvitystä, määräaika lasketaan siitä päivästä, jona valtioneuvosto vastaanottaa lisäselvityksen. Hakemus katsotaan hylätyksi, jollei sitä ratkaista määräajassa.

Ennen toimilupa-asian ratkaisemista valtioneuvoston on pyydettävä hakemuksesta rahoitustarkastuksen lausunto.

Valtioneuvostolla on oikeus toimiluvan hakijaa kuultuaan asettaa toimilupa-an hakijan liiketoimintaa koskevia ehtoja ja rajoituksia.

(kumotaan)

13 §

14 §

Rahastoyhtiö tai säilytisyhteisö voi aloittaa toiminnan välittömästi sen jälkeen, kun toimilupa on myönnetty, jos toiminnan aloittamiselle ei ole säädetty ehtoja. Rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön on ilmoitettava rahoitustarkastukselle, milloin se aloittaa toimintansa.

(kumotaan)

14 §

15 §

Edellä 12 §:n 1 momentin 4 kohdassa ja 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun henkilön vaihtumisesta on välittömästi ilmoitettava rahoitustarkastukselle.

Rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön on toimitettava rekisteröity yhtiöjärjestyksen muutos välittömästi valtioneuvostolle ja rahoitustarkastukselle tiedoksi.

(kumotaan)

15 §

16 §

Rahastoyhtiöön ja säilytisyhteisöön sovelletaan, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 14 ja 15 §:ssä säädetään ääni- ja vaikutusvallasta ilmoittamisesta sekä hankinnan vastustamisesta.

16 §

Rahastoyhtiöön ja säilytisyhteisöön sovelletaan, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 14 ja 15 §:ssä säädetään osakkeiden hankinnasta ilmoittamisesta sekä hankinnan vastustamisesta.

17 §

Rahoitustarkastus voi antaa määräykset rahastoyhtiön ja säilytisyhteisön muusta ilmoitusvelvollisuudesta sekä siitä, miten 15 ja 16 §:ssä tarkoitetut tiedot on ilmoitettava, jotta se voi varmistua siitä, että rahastoyhtiö ja säilytisyhteisö täyttävät jatkuvasti toimiluvan myöntämistä koskevat edellytykset.

17 §

(kumotaan)

24 §

Jos rahastoyhtiö ei ole aloittanut sijoitusrahaston toimintaa kahden vuoden kuluessa siitä, kun sen säännöt on ensimmäisen kerran vahvistettu 43 §:n mukaisesti, on sääntöjen vahvistamisen katsottava rauenneen.

26 §

Rahastoyhtiön on sijoitusrahastotoiminnassaan ja liiketoimintansa rakenteita järjestäessään pyrittävä välttämään eturistiriitatilanteita ja niiden syntyessä varmistettava, että rahastoyhtiön hallinnoimia sijoitusrahastoja, niiden rahasto-osuudenomistajia ja rahastoyhtiön muita asiakkaita kohdellaan tasapuolisesti. Rahoitustarkastus voi antaa rahastoyhtiöille tarkempia määräyksiä menettelyistä eturistiriitatilanteiden välttämiseksi.

Rahoitustarkastus voi sijoitusrahastodirektiivissä asetettujen vaatimusten täyttämiseksi antaa rahastoyhtiöille tarkempia määräyksiä niistä menettelytavoista, joita rahastoyhtiöiden on sijoitusrahastotoimintaa harjoittaessaan tämän pykälän nojalla noudatettava.

Rahastoyhtiö, joka harjoittaa edellä 5 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettua toimintaa, ei saa sijoittaa asiakkaansa varoja hallinnoimiensa sijoitusrahastojen osuuksiin, ellei se ole saanut tähän asiakkaalta etukäteen hyväksyntää.

26 a §

Rahastoyhtiöllä on oltava toimintaansa varten vähintään yksi kiinteä toimipaikka. Se voi harjoittaa toimintaansa lisäksi muis-

sa toimipaikoissa. Rahastoyhtiö voi harjoittaa liiketoimintaa myös asiamiehen välityksellä, jos asiamiehen käyttäminen ei haittaa rahastoyhtiön riskien hallintaa ja sisäistä valvontaa eikä rahastoyhtiön liiketoiminnan muuta hoitamista.

Rahastoyhtiön on antaessaan liiketoimintaansa asiamiehen hoidettavaksi huolehdittava siitä, että rahastoyhtiö saa asiamieheltä jatkuvasti rahastoyhtiön viranomaisvalvonnan, riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan edellyttämät tarpeelliset tiedot sekä että rahastoyhtiö voi luovuttaa nämä tiedot edelleen Rahoitustarkastukselle.

Rahastoyhtiön, joka aikoo harjoittaa liiketoimintaa muun kuin rahastoyhtiön kanssa samaan konsolidointiryhmään tai osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luottolaitoksista annetussa laissa (1504/2001) tarkoitettuun yhteenliittymään kuuluvan asiamiehen välityksellä, on ilmoitettava siitä Rahoitustarkastukselle ennen toiminnan antamista asiamiehen hoidettavaksi. Ilmoitusta ei tarvita, jos liiketoimintaa harjoitetaan asiamiehen välityksellä vain vähäisessä määrin. Rahastoyhtiön ja asiamiehen välisessä sopimussuhteessa tapahtuvista merkittävistä muutoksista on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle. Rahoitustarkastus antaa tarkemmat määräykset ilmoituksen sisällöstä sekä siitä, milloin asiamiehen välityksellä harjoitettavaa liiketoimintaa voidaan tällaisen toiminnan luonne ja sen laajuus huomioon ottaen pitää vähäisenä.

26 b §

Asiamiehen käyttäminen ei saa estää rahastoyhtiötä toimimasta sen hallinnoiman sijoitusrahaston osuudenomistajien edun mukaisesti. Rahastoyhtiön käyttämällä asiamiehellä on sille annetut tehtävät huomioon ottaen oltava riittävä ammattitaito suoriutua tehtävistään. Rahastoyhtiön on huolehdittava siitä, että se voi asiamiehelle antamansa toimeksiannon voimassaolokana antaa tälle lisäohjeita ja purkaa asiamiehen kanssa tehdyn sopimuksen välittömästi, jos tämä on osuudenomistajien etujen mukaista.

Jos sijoitustoiminnan hoitamisessa käyte-

tään asiamiestä, asiamiehenä saa toimia vain yhteisö, joka on saanut toimiluvan tai on rekisteröity tätä toimintaa varten, ja jonka toiminnan vakautta valvotaan. Jos asiamiehen kotipaikka on muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, sitä valvovan viranomaisen sekä Rahoitustarkastuksen välinen yhteistyö on riittävässä määrin varmistettava. Rahastoyhtiön on määräajoin annettava asiamiehelle määräykset sijoitustoiminnan yleisistä perusteista.

Sijoitusrahaston hallinnointiin liittyvien tehtävien hoitamisessa ei saada käyttää asiamiehenä sijoitusrahaston säilytysyhteisöä eikä muuta yhteisöä, jonka edut voivat olla ristiriidassa rahastoyhtiön tai osuudenomistajien etujen kanssa. Sopimus rahastoyhtiön vastuun siirtämisestä kolmannelle on mitätön. Asiamiestä koskee, mitä 133 §:n 1 momentissa säädetään.

Siltä osin kuin on kysymys sijoitusrahaston hallinnointiin liittyvistä tehtävistä ja säilytysyhteisön 31 §:n 1 momentissa tarkoitettua tehtävistä, rahastoyhtiöllä tai sen asiamiehellä ja sen hallinnoiman sijoitusrahaston säilytysyhteisöllä ei saa olla palveluksessaan samoja henkilöitä.

Sijoitusrahaston rahastoesitteessä ja yksinkertaistetussa rahastoesitteessä on mainittava, miltä osin rahastoyhtiö käyttää toiminnassaan asiamiestä.

27 §

Sijoitusrahaston varojen (vähimmäispääoma) on oltava vähintään kymmenen miljoonaa markkaa ja sijoitusrahastolla on oltava ainakin 50 rahasto-osuudenomistajaa. Rahasto-osuudenomistajien lukumäärää laskettaessa yhtenä kokonaisuutena on pidettävä rahasto-osuudenomistajaa ja tämän määräysvallassa kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla olevaa yhteisöä tai siihen verrattavaa ulkomaista yritystä. Sijoitusrahaston alkupääoman määrä sekä rahasto-osuudenomistajien vähimmäismäärä on saavutettava kuuden kuukauden kuluessa sijoitusrahaston toiminnan aloittamisesta.

Valtioneuvosto voi erityisestä syystä myöntää poikkeuksen 2 momentissa tarkoitettua rahasto-osuudenomistajien vähimmäismäärää koskevasta vaatimuksesta ja

27 §

Sijoitusrahaston varojen (vähimmäispääoma) on oltava vähintään kaksi miljoonaa euroa ja sijoitusrahastolla on oltava ainakin 50 rahasto-osuudenomistajaa. Rahasto-osuudenomistajien lukumäärää laskettaessa yhtenä kokonaisuutena on pidettävä rahasto-osuudenomistajaa ja tämän määräysvallassa kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla olevaa yhteisöä tai siihen verrattavaa ulkomaista yritystä. Sijoitusrahaston vähimmäispääoman määrä sekä rahasto-osuudenomistajien vähimmäismäärä on saavutettava kuuden kuukauden kuluessa sijoitusrahaston toiminnan aloittamisesta.

Rahoitustarkastus voi erityisestä syystä arvopaperimarkkinoita kohtaan tunnetun luottamuksen varmistamiseksi tai rahasto-osuudenomistajien edun turvaamiseksi

määräajasta, jonka kuluessa sijoitusrahaston alkupääoman määrä sekä rahasto-osuudenomistajien vähimmäismäärä on saavutettava.

myöntää poikkeuksen 1 momentissa tarkoitettu määräajasta, jonka kuluessa sijoitusrahaston vähimmäispääoman määrä sekä rahasto-osuudenomistajien vähimmäismäärä on saavutettava, enintään kuudeksi kuukaudeksi 1 momentissa tarkoitettun määräajan päättymisestä.

Rahastoyhtiön on välittömästi ilmoitettava Rahoitustarkastukselle, kun 1 momentissa tarkoitettu vähimmäispääoma tai rahasto-osuudenomistajien vähimmäismäärä saavuttaa tai ylittää taikka vähenee alle kyseisessä momentissa mainitun rajan.

29 §

Sijoitusrahaston varoihin kuuluvien osakkeiden tuottaman äänioikeuden käyttämisestä yhtiökokouksessa on päätettävä rahastoyhtiön hallituksessa kussakin tapauksessa erikseen. Päätöksessä on annettava ohjeet äänestämistä varten.

29 §

Rahastoyhtiön hallituksen on hyväksyttävä tavoitteet ja toimintatavat sijoitusrahaston varoihin kuuluvien osakkeiden tuottaman äänioikeuden käyttämisestä osakeyhtiön yhtiökokouksessa. Omistajaohjauksen tavoitteet on ilmoitettava rahastoesitteessä. Sijoitusrahaston puolivuotiskatsauksessa ja vuosikertomuksessa on esitettävä tiedot siitä, miten sijoitusrahastolle kuuluvaa äänioikeutta on katsauskaudella käytetty.

4 a luku

Rahastoyhtiön vakavaraisuus ja riskien hallinta

30 a §

Rahastoyhtiö ei saa toiminnassaan ottaa niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennaista vaaraa rahastoyhtiön vakavaraisuudelle. Rahastoyhtiöllä on oltava toimintaansa nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät.

Rahastoyhtiön riskienhallintaan ja muuhun sisäiseen valvontaan liittyvien tehtävien siirtämiseen sellaisen yrityksen hoidettavaksi, joka ei kuulu rahastoyhtiön kanssa samaan konsolidointiryhmään tai osuuspankeista ja muista osuuskuntamuotoisista luotolaitoksista annetussa laissa tarkoitettuun yhteenliittymään, sovelletaan, mitä 26 a §:n 2 ja 3 momentissa säädetään.

Rahoitustarkastus antaa tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitetuille riskienhallintajärjestelmille ja muulle sisäiselle

valvonnalle sekä luotettavalle hallinnolle asetettavista vaatimuksista samoin kuin 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen tekemisestä ja siitä, milloin 2 momentissa tarkoitettuja toisen yrityksen hoidettavaksi annettuja tehtäviä voidaan tällaisen toiminnan luonne ja laajuus huomioon ottaen pitää niin vähäisinä, että ilmoitus voidaan jättää tekemättä.

30 b §

Rahastoyhtiön, joka harjoittaa 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa, maksuvalmiuden on oltava rahastoyhtiön toimintaan nähden riittävällä tavalla turvattu.

30 c §

Rahastoyhtiön omien varojen yhteismäärän on aina oltava vähintään 6 §:ssä säädetyn vähimmäispääoman suuruinen. Kun vähintään kaksi rahastoyhtiötä sulautuu, Rahoitustarkastus voi myöntää poikkeuksen tästä vaatimuksesta. Vastaanottavan rahastoyhtiön tai perustettavan rahastoyhtiön omien varojen määrä ei kuitenkaan saa olla pienempi kuin sulautuvilla rahastoyhtiöillä sulautumishetkellä olleiden omien varojen yhteenlaskettu määrä.

Jos rahastoyhtiön omat varat vähenevät alle edellä 6 §:ssä säädetyn vähimmäismäärän, rahastoyhtiön on viipymättä ilmoitettava siitä Rahoitustarkastukselle ja ryhdyttävä toimenpiteisiin omien varojen määrää koskevien vaatimusten täyttämiseksi. Rahoitustarkastuksen on, saatuaan edellä tarkoitetun ilmoituksen tai muuten tiedon omien varojen vähenemisestä alle laissa säädetyn määrän, asetettava määräaika, jonka kuluessa rahastoyhtiön omia varoja koskeva vaatimus on toimiluvan peruuttamisen uhalla täytettävä. Jos vaatimusta ei ole määräajan päättymisen jälkeenkään täytetty, Rahoitustarkastus voi tehdä päätöksen toimiluvan peruuttamisesta.

Jos rahastoyhtiön omien varojen määrä on vähemmän kuin edellä 6 §:ssä säädetään, rahastoyhtiö ei saa jakaa voittoa tai muuta tuottoa omalle pääomalle, ellei Rahoitustarkastus määräajaksi myönnä poikkeusta. Lupa voidaan myöntää, jos rahasto-

yhtiö on toimittanut Rahoitustarkastukselle tilintarkastetun välitilinpäätöksen ja Rahoitustarkastus katsoo, että luvan myöntäminen ei vaaranna rahastoyhtiön omia varoja koskevan vaatimuksen täyttämistä asetetun määräjän kuluessa sen mukaisesti kuin 2 momentissa säädetään.

Rahastoyhtiön omien varojen laskentaan sovelletaan, mitä luottolaitostoiminnasta annetun lain 72 §:n 3 momentissa säädetään.

34 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettulle sopimukselle ja sen muutoksille on saatava rahoitustarkastuksen hyväksyntä.

Rahastoyhtiön on toimitettava hallinnonsa sijoitusrahaston säilytysyhteisösopimus ja siihen tehdyt muutokset välittömästi Rahoitustarkastukselle tiedoksi.

38 §

Ainakin yhden 36 §:n 2 momentissa tarkoitettun tilintarkastajan on jatkuvasti ja ainakin kahden kuukauden välein tarkastettava rahasto-osuuden arvon laskennan oikeellisuus.

38 §

Ainakin yhden 36 §:n 2 momentissa tarkoitettun tilintarkastajan on vähintään kuusi kertaa vuodessa tarkastettava rahasto-osuuden arvon laskennan oikeellisuus siten, että tarkastusten väli on vähintään yksi kuukausi ja enintään kolme kuukautta.

41 §

Sijoitusrahaston säännöissä on mainittava ainakin:

11) milloin ja missä sijoitusrahaston rahastoesite, puolivuotiskatsaus, 95 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa neljännesvuosikatsaus ja 93 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa yksinkertaistettu rahastoesite sekä sijoitusrahaston ja rahastoyhtiön vuosikertomus ovat yleisön saatavilla;

11) milloin ja missä sijoitusrahaston rahastoesite, yksinkertaistettu rahastoesite, puolivuotiskatsaus ja 95 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa neljännesvuosikatsaus sekä sijoitusrahaston ja rahastoyhtiön vuosikertomus ovat yleisön saatavilla;

Sijoitusrahaston säännöissä on lisäksi mainittava, jos sijoitusrahaston toiminnassa on tarkoitus soveltaa lain sallimaa mahdollisuutta:

1) rahastoyhtiön mahdollisuudesta sijoittaa sijoitusrahaston varoja sellaisen sijoit-

(1 kohta kumotaan)

tusrahaston tai yhteissijoitusyrityksen osuuksiin, jota hallinnoi sama rahastoyhtiö tai sellainen toinen rahastoyhtiö, jonka kanssa kysymyksessä olevan rahaston tai yhteissijoitusyrityksen varoja hallinnoivalla rahastoyhtiöllä on yhteinen liikkeenjohto tai joissa molemmissa sama taho käyttää määräysvaltaa taikka joita yhdistää merkittävä suora tai välillinen omistussuhde. Samassa yhteydessä on mainittava tarkemmin siitä, että sijoitusrahasto on erikoistunut maantieteellisesti tai tietylle alalle;

5) rahastoyhtiön tarkoituksesta käyttää toiminnassaan ulkopuolisia palveluja sekä tällaisten palvelujen käyttölaadusta ja laajuudesta;

(5 kohta kumotaan)

Jos sijoitusrahaston sijoitustoiminnassa käytetään johdannaissopimuksia, sen säännöissä on mainittava:

1) johdannaissopimusten käyttötarkoitus, käytettävien johdannaissopimusten lajit ja käytön laajuus;

2) vakioimattomien johdannaissopimusten vastapuolet; sekä

3) riskienhallintamenetelmät, joita rahastoyhtiö aikoo soveltaa.

Sijoitusrahaston säännöissä on mainittava:

1) rahastoyhtiön aikomuksesta tehdä lainaus- tai takaisinostosopimuksia sijoitusrahaston varoihin kuuluvista arvopapereista ja rahamarkkinavälineistä;

2) se enimmäisosuus sijoitusrahaston arvopaperi- ja rahamarkkinavälinesijoitusten tai varojen määrästä, joka voi samanaikaisesti olla 1 kohdassa mainittujen sopimusten kohteena; sekä

3) 1 momentissa tarkoitettu yhteisö, jonka palveluksia rahastoyhtiön on tarkoitus käyttää.

43 §

Valtioneuvosto vahvistaa rahastoyhtiön hakemuksesta erikoissijoitusrahaston säännöt ja niiden muutokset. Erikoissijoitusrahaston säännöt ja niiden muutokset on vahvistettava, jollei saadun selvityksen perusteella voida pitää todennäköisenä, että rahoit-

Rahoitustarkastus vahvistaa rahastoyhtiön hakemuksesta erikoissijoitusrahaston säännöt ja niiden muutokset. Erikoissijoitusrahaston säännöt ja niiden muutokset on vahvistettava, jos ne ovat lain mukaiset ja jos saadun selvityksen perusteella voidaan pi-

tusmarkkinoiden vakaus tai toimivuus vaarantuisi. Ennen erikoissijoitusrahaston sääntöjen ja muutosten vahvistamista valtioneuvoston on pyydettävä hakemuksesta rahoitustarkastuksen lausunto. Vahvistaessaan erikoissijoitusrahaston säännöt ja niiden muutokset valtioneuvostolla on hakijaa kuultuaan oikeus asettaa rahastoyhtiön ja erikoissijoitusrahaston toimintaa koskevia rajoituksia ja ehtoja.

Sijoitusrahaston sääntöjen muutos tulee voimaan kuukauden kuluttua siitä, kun rahoitustarkastus tai valtioneuvosto on vahvistanut muutoksen ja muutos on saatettu rahasto-osuudenomistajien tietoon sijoitusrahaston säännöissä määrättyllä tavalla, jollei rahoitustarkastus tai valtioneuvosto toisin määrää.

tää todennäköisenä, että rahoitusmarkkinoiden vakaus, toimivuus tai luottamus rahoitusmarkkinoiden toimintaan ei vaarannu ja että erikoissijoitusrahaston sijoitustoiminnan riskit hajautetaan riittävällä tavalla. Valtiovarainministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia määräyksiä seikoista, jotka on otettava huomioon arvioitaessa erikoissijoitusrahaston toiminnan vaikutusta rahoitusmarkkinoiden vakauteen ja toimivuuteen sekä rahoitusmarkkinoiden toimintaa kohtaan tunnettuun luottamukseen. Vahvistaessaan erikoissijoitusrahaston säännöt ja niiden muutokset Rahoitustarkastuksella on hakijaa kuultuaan oikeus asettaa rahastoyhtiön ja erikoissijoitusrahaston toimintaa koskevia valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja.

Sijoitusrahaston sääntöjen muutos tulee voimaan kuukauden kuluttua siitä, kun Rahoitustarkastus on vahvistanut muutoksen ja muutos on saatettu rahasto-osuudenomistajien tietoon sijoitusrahaston säännöissä määrättyllä tavalla, jollei Rahoitustarkastus toisin päättä muutoksen laajuus ja rahasto-osuudenomistajien etu huomioon ottaen.

45 §

Rahoitustarkastus voi määrätä rahasto-osuuksien liikkeeseenlaskun keskeyttäväksi, jos se on välttämätöntä arvopaperimarkkinoita kohtaan tunnetun luottamuksen varmistamiseksi, rahasto-osuudenomistajien edun turvaamiseksi tai muusta erityisen painavasta syystä.

47 §

Sijoitusrahaston säännöissä voidaan määrätä, että rahaston osuudet voivat poiketa toisistaan siinä, paljonko rahastoyhtiö veloittaa sijoitusrahaston varoista korvausta rahaston hallinnoinnista. Säännöissä on tällöin määrättävä, millä edellytyksillä sijoittaja voi merkitä korvauksen kannalta toisistaan poikkeavia osuuksia.

48 §

Sijoitusrahaston varoille määrätään arvo niiden markkina-arvojen mukaan. Jollei markkina-arvoa ole tai sitä ei voida olosuhteista johtuen saada, sijoituskohteen arvo määrätään sijoitusrahaston säännöissä määritettyjen perusteiden mukaisesti. *Saataviin on lisättävä niille laskentakuukautta edeltävän kuukauden loppuun asti kertynyt korko.* Sijoitusrahaston säännöissä määrätään myös muutoin tarkemmin rahasto-osuuden arvon laskemisesta.

Sijoitusrahaston varoille määrätään arvo niiden markkina-arvojen mukaan. Jollei markkina-arvoa ole tai sitä ei voida olosuhteista johtuen saada, sijoituskohteen arvo määrätään sijoitusrahaston säännöissä määritettyjen perusteiden mukaisesti. Sijoitusrahaston säännöissä määrätään myös muutoin tarkemmin rahasto-osuuden arvon laskemisesta.

50 §

Rahastoyhtiön on keskeytettävä rahasto-osuuksien lunastaminen sijoitusrahaston varallisuuden arvon tai rahasto-osuudenomistajien määrän laskettua alle laissa säädetyn tai rahaston säännöissä määrätyn vähimmäismäärän, mikäli tilannetta ei ole korjattu 30 vuorokauden kuluessa sen havaitsemisesta. Lunastuskieltoa ei kuitenkaan sovelleta ennen 27 §:ssä tarkoitetun määräajan päättymistä. Kaikessa sijoitusrahaston markkinointiaineistossa on keskeytyksen ajan mainittava sijoitusrahaston poikkeuksellisesta tilasta.

Rahastoyhtiön on keskeytettävä rahasto-osuuksien lunastaminen sijoitusrahaston varallisuuden arvon tai rahasto-osuudenomistajien määrän laskettua alle laissa säädetyn tai rahaston säännöissä määrätyn vähimmäismäärän, jos tilannetta ei ole korjattu 90 vuorokauden kuluessa *siitä, kun vähimmäisvaatimus alitettiin.* Lunastuskieltoa ei kuitenkaan sovelleta ennen 27 §:ssä tarkoitetun määräajan päättymistä. Kaikessa sijoitusrahaston markkinointiaineistossa on keskeytyksen ajan mainittava sijoitusrahaston poikkeuksellisesta tilasta.

51 §

Rahoitustarkastus voi määrätä rahasto-osuuksien lunastukset keskeytettäväksi arvopaperimarkkinoita kohtaan tunnetun luottamuksen varmistamiseksi, rahasto-osuudenomistajien edun sitä vaatiessa tai muusta erityisen painavasta syystä.

51 §

Rahoitustarkastus voi määrätä rahasto-osuuksien lunastukset keskeytettäväksi, *jos se on välttämätöntä* arvopaperimarkkinoita kohtaan tunnetun luottamuksen varmistamiseksi, rahasto-osuudenomistajien edun turvaamiseksi tai muusta erityisen painavasta syystä.

53 §

Rahasto-osuusrekisteriin voidaan tehdä merkintä vasta, kun rahasto-osuuden merkintähinta on kokonaisuudessaan maksettu. Rahasto-osuuden merkintähinta on maksettava rahassa tai antamalla sijoitusrahastolle merkintähintaa vastaava määrä 69 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja arvo-

Rahasto-osuusrekisteriin voidaan tehdä merkintä vasta, kun rahasto-osuuden merkintähinta on kokonaisuudessaan maksettu. Rahasto-osuuden merkintähinta on maksettava rahassa tai antamalla sijoitusrahastolle merkintähintaa vastaava määrä 69 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja arvo-

papereita siten, että merkintähinnan määräytymishetkellä eri arvopaperilajien jakauma vastaa sijoitusrahaston säännöissä arvopaperilajikohtaisesti yksilöityä sijoitustoimintaa ja arvopaperien yhteenlaskettu markkina-arvo vastaa niitä vastaan annettavan rahasto-osuuden arvoa.

papereita *tai rahamarkkinavälineitä* siten, että merkintähinnan määräytymishetkellä eri arvopaperi- *tai rahamarkkinavälinelajien* jakauma vastaa sijoitusrahaston säännöissä *lajikohtaisesti* yksilöityä sijoitustoimintaa ja arvopaperien *tai rahamarkkinavälineiden* yhteenlaskettu markkina-arvo vastaa niitä vastaan annettavan rahasto-osuuden arvoa.

66 §

Oikeus osallistua rahasto-osuudenomistajienkokoukseen sijoitusrahastossa, jonka rahasto-osuudet on liitetty arvo-osuusjärjestelmään, on vain rahasto-osuudenomistajalla, joka on viimeistään viisi päivää ennen rahasto-osuudenomistajien kokousta merkitty rahasto-osuudenomistajaksi rahasto-osuudenomistajaluetteloon, jollei 62 §:n 2 momentista muuta johdu. Rahasto-osuudenomistajan äänimäärää laskettaessa ei oteta huomioon hänelle edellä mainitun päivän jälkeen rahasto-osuudenomistajaluetteloon merkittyjä rahasto-osuuksia.

66 §

Oikeus osallistua rahasto-osuudenomistajien kokoukseen sijoitusrahastossa, jonka rahasto-osuudet on liitetty arvo-osuusjärjestelmään, on vain rahasto-osuudenomistajalla, joka on *kymmenen* päivää ennen rahasto-osuudenomistajien kokousta merkitty rahasto-osuudenomistajaksi rahasto-osuudenomistajaluetteloon, jollei 62 §:n 2 momentista muuta johdu. Rahasto-osuudenomistajan äänimäärää laskettaessa ei oteta huomioon hänelle edellä mainitun päivän jälkeen rahasto-osuudenomistajaluetteloon merkittyjä rahasto-osuuksia.

69 §

Sijoitusrahaston varat voidaan sijoittaa:

1) arvopapereihin, joilla käydään julkisesti kauppaa arvopaperipörssin pörssilistalla tai joilla käydään kauppaa muulla säännellyllä, säännöllisesti toimivalla, tunnustetulla ja yleisölle avoimella markkinapaikalla; ja

Sijoitusrahaston säännöissä on mainittava ne 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetut vaihdantajärjestelmät, joilla kaupankäynnin kohteena oleviin arvopapereihin sijoitusrahaston varoja aiotaan sijoittaa.

Asianomainen ministeriö voi pyydettyään rahoitustarkastuksen lausunnon antaa määräyksen niistä arvopapereiden vaihdantajärjestelmistä, joita ainakin on pidettävä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuina säänneltyinä, säännöllisesti toimivina, tunnustettuina ja yleisölle avoimina markkinapaik-

69 §

Rahastoyhtiö saa sijoittaa sijoitusrahaston varoja:

1) arvopapereihin ja *rahamarkkinavälineisiin*, joilla käydään julkisesti kauppaa arvopaperipörssin pörssilistalla tai joilla käydään kauppaa muulla säännellyllä, säännöllisesti toimivalla, tunnustetulla ja yleisölle avoimella markkinapaikalla; ja

Rahoitustarkastus voi pyydettyään rahastoyhtiöiden yhteisön lausunnon antaa tarkempia määräyksiä edellytyksistä, joiden nojalla markkinapaikan voidaan katsoa täyttävän edellä 1 momentin 1 kohdassa säädetyt vaatimukset.

(3 mom. kumotaan)

koina.

71 §

Sijoitusrahaston varoista voidaan sijoittaa enintään yksi kymmenesosa

1) muihin kuin 69 §:ssä tarkoitettuihin arvopapereihin; tai

2) velkasitoumuksiin, joita on ominaisuuksiltaan pidettävä arvopapereita vastavina, jotka ovat vaivatta rahaksi muutettavia ja joiden arvo voidaan jatkuvasti tai ainakin kaksi kertaa kuukaudessa täsmällisesti todeta.

71 §

Rahastoyhtiö saa sijoittaa sijoitusrahaston varoja rahamarkkinavälineisiin, jotka eivät ole kaupankäynnin kohteena 69 §:n 1 kohdassa tarkoitetulla markkinapaikalla edellyttäen, että niiden liikkeeseenlaskua tai liikkeeseenlaskijaa koskee sijoittajien ja säästöjen suojaamiseksi annettu sääntely, ja edellyttäen, että niiden:

1) liikkeeseenlaskija tai takaaja on Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion keskus-, alue- tai paikallisviranomaisen tai keskuspankki, Euroopan keskuspankki, Euroopan unioni tai Euroopan investointipankki, muu kuin Euroopan talousalueeseen kuuluva valtio tai tällaisen valtion osavaltio, taikka kansainvälinen julkisyhteisö, jossa on jäsenenä vähintään yksi Euroopan talousalueeseen kuuluva valtio, tai

2) liikkeeseenlaskija on yhteisö, jonka liikkeeseen laskema arvopaperi on kaupankäynnin kohteena 69 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetulla markkinapaikalla, tai

3) liikkeeseenlaskija tai takaaja on yhteisö, jonka toiminnan vakautta valvotaan Euroopan yhteisön lainsäädännössä määriteltyjen perusteiden mukaisesti, tai yhteisö, johon sovelletaan ja joka noudattaa toiminnan vakautta koskevia sääntöjä, jotka vastaavat Euroopan yhteisön lainsäädäntöä, tai

4) liikkeeseenlaskija on muu yhteisö, jonka liikkeeseen laskemiin rahamarkkinavälineisiin tehtyihin sijoituksiin sovelletaan sijoittajansuojaa, joka vastaa edellä 1, 2 tai 3 kohdassa säädettyä, ja liikkeeseenlaskijan oma pääoma on vähintään 10 miljoonaa euroa ja joka laatii ja julkaisee tilinpäätöksensä neuvoston direktiivin 78/660/ETY mukaisesti, tai yhteisö, joka kuuluu konserniin, jossa on yksi tai useampia yhtiöitä, joiden liikkeeseen laskema arvopaperi on kaupankäynnin kohteena edellä 69 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetulla markkinapaikalla, ja joka on erikoistunut konsernin rahoitukseen, tai yhteisö, joka on erikoistunut sellaisten arvopaperistamisvälineiden rahoitukseen, joissa hyödynnetään luottolaitoksen

Edellä 1 momentissa tarkoitettut sijoitukset eivät saa yhteensä ylittää yhtä kymmenesosaa sijoitusrahaston varoista.

maksuvalmiuslimiittiä.

Rahastoyhtiö saa sijoittaa sijoitusrahaston varoista enintään yhden kymmenesosan muihin kuin 69 §:ssä ja tässä pykälässä tarkoitettuihin arvopapereihin ja rahamarkkinavälineisiin.

71 a §

Rahastoyhtiö saa sijoittaa sijoitusrahaston varoja talletuksiin luottolaitoksissa, edellyttäen että:

1) talletus on vaadittaessa takaisinmaksettava tai on nostettavissa ja erääntyy maksettavaksi viimeistään 12 kuukauden kuluessa ja

*2) luottolaitoksen kotipaikka on Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tai jos luottolaitoksen kotipaikka on muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa, edellyttäen että luottolaitokseen sovelletaan sen kotivaltiossa sellaisia toiminnan vakautta koskevia säännöksiä, jotka vastaa-
vat Euroopan yhteisön lainsäädäntöä.*

72 §

Rahastoyhtiö voi sijoittaa enintään yhden kahdeskymmenesosan hallinnoimansa sijoitusrahaston varoista toisten sijoitusrahastojen rahasto-osuuksiin tai yhteissijoitusyritysten osuuksiin, jos niiden tarkoituksena on yleisöltä hankittujen varojen yhteinen sijoittaminen, jos ne toimivat riskin hajauttamisen periaatteella ja jos niiden rahasto-osuudet tai osuudet lunastetaan haltijan vaatimuksesta takaisin suoraan tai välillisesti näiden yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten varoilla.

Sijoitusrahastolle voidaan kuitenkin hankkia enintään yksi kymmenesosa saman sijoitusrahaston rahasto-osuuksista tai yhteissijoitusyrityksen osuuksista.

72 §

Rahastoyhtiö saa sijoittaa hallinnoimansa sijoitusrahaston varoja toisten sijoitusrahastojen tai yhteissijoitusyritysten osuuksiin, jos niiden tarkoituksena on yleisöltä hankittujen varojen yhteinen sijoittaminen 2 §:n 12 kohdassa tarkoitettuihin rahoitusvälineisiin, jos ne toimivat riskin hajauttamisen periaatteella ja jos niiden osuudet lunastetaan haltijan vaatimuksesta takaisin suoraan tai välillisesti näiden yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten varoilla. Sijoitusrahaston varoja ei voida kuitenkaan sijoittaa sellaisen sijoitusrahaston tai yhteissijoitusyrityksen osuuksiin, jonka varoista sen sääntöjen tai yhtiöjärjestyksen mukaan saadaan sijoittaa yhteensä enemmän kuin yksi kymmenesosa toisten sijoitusrahastojen tai yhteissijoitusyritysten osuuksiin.

Muun kuin sijoitusrahastodirektiivin mukaisen sijoitusrahaston tai yhteissijoitusyrityksen osuuksiin voidaan sijoitusrahaston varoja sijoittaa edellyttäen, että sijoittamisen kohteena olevan sijoitusrahaston tai yhteissijoitusyrityksen:

1) kotivaltion lainsäädännön mukaan se

Sijoitusrahaston varoja ei saa sijoittaa sellaisen sijoitusrahaston rahasto-osuuksiin tai yhteissijoitusyrityksen osuuksiin, jota hallinnoi sama rahastoyhtiö tai sellainen toinen rahastoyhtiö, jonka kanssa kysymyksessä olevan sijoitusrahaston varoja hallinnoivalla rahastoyhtiöllä on yhteinen liikkeenjohto tai joissa molemmissa sama taho käyttää määräysvaltaa taikka joita yhdistää merkittävä suora tai välillinen omistussuhde, ellei viimeksi mainittu sijoitusrahasto tai yhteissijoitusyritys ole erikoistunut tietylle maantieteelliselle alueelle tai tietylle toimialalle tehtäviin sijoituksiin ja ellei mahdollisuudesta tällaisiin sijoituksiin ole mainittu sijoitusrahaston säännöissä. Rahastoyhtiö ei saa veloittaa korvausta tai palkkiota tällaisista sijoituksista

on sellaisen valvonnan alainen, joka vastaa Euroopan yhteisön lainsäädäntöä, ja sitä valvovan viranomaisen sekä Rahoitustarkastuksen välinen yhteistyö on riittävässä määrin varmistettu;

2) osuudenomistajien suoja vastaa sijoitusrahastodirektiivin mukaisen sijoitusrahaston ja yhteissijoitusyrityksen osuudenomistajien suojaa, ja erityisesti varojen erillään pidon, lainaksioton, lainaksiannon ja arvopapereiden sekä rahamarkkinavälineiden ilman katetta tapahtuvan luovutuksen sääntely vastaa sijoitusrahastodirektiivin vaatimuksia; ja

3) toiminnasta julkistetaan puolivuotiskatsaus ja vuosikertomus, joiden nojalla sen varoista ja veloista sekä tuloista ja sijoitus-toiminnasta voidaan tehdä arvio kertomuskaudelta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuja sijoituksia voi sijoitusrahaston varoista yhteensä olla enintään kolme kymmenesosaa.

Jos sijoitusrahaston varoja sijoitetaan sellaisten sijoitusrahastojen tai yhteissijoitusyritysten osuuksiin, joita hallinnoi suoraan tai toimeksiannosta sama rahastoyhtiö tai jokin muu yhtiö, johon rahastoyhtiö on sidoksissa yhteisen liikkeenjohdon tai määräysvallan taikka merkittävän suoran tai välillisen omistuksen kautta, rahastoyhtiö tai muu yhtiö ei saa veloittaa merkintä- tai lunastuspalkkiota sijoitusrahaston sijoituksista näiden muiden sijoitusrahastojen tai yhteissijoitusyritysten osuuksiin.

Rahastoyhtiö saa sijoittaa enintään yhden viidesosan sijoitusrahaston varoista saman sijoitusrahaston tai yhteissijoitusyrityksen

osuuksiin.

Tässä luvussa säädettyjä sijoitusrajoituksia laskettaessa ei oteta huomioon niiden sijoitusrahastojen tai yhteissijoitusyritysten varoja, joihin sijoitusrahaston varoja on sijoitettu.

73 §

Rahastoyhtiö saa sijoittaa saman liikkeenlaskijan arvopapereihin sijoitusrahaston varoja yhteensä enintään määrän, joka vastaa yhtä kymmenesosaa sijoitusrahaston varoista. Sellaisia sijoituksia saman liikkeenlaskijan arvopapereihin, jotka ylittävät yhden kahdeskymmenesosan sijoitusrahaston varoista, saa yhteensä olla enintään kaksi viidesosaa.

Määritettäessä edellä 1 momentissa tarkoitettua liikkeenlaskijaa, jonka arvopapereihin sijoitusrahaston varoja voidaan sijoittaa enintään määrän, joka vastaa yhtä kymmenesosaa sijoitusrahaston varoista, yhtenä kokonaisuutena on pidettävä kirjanpitolovelvollisia, jotka ovat kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla kirjanpitolovelollisen tai siihen verrattavan ulkomaisen elinkeinonharjoittajan, yhteisön taikka säätiön määräysvallassa.

Rahastoyhtiö saa sijoittaa hallinnoimiensa sijoitusrahastojen varoja saman osakeyhtiön osakkeisiin enintään määrän, joka vastaa yhtä kymmenesosaa yhtiön osakepääomasta ja yhtä kahdeskymmenesosaa kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä. Edellä mainittuja rajoituksia on sovellettava myös sijoitettaessa sijoitusrahaston varoja sellaisten sijoitusrahastojen rahasto-osuuksiin tai yhteissijoitusyritysten osuuksiin, joita ei lunasteta vaadittaessa takaisin suoraan tai välillisesti näiden yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten varoilla.

Rahastoyhtiö saa hankkia sijoitusrahaston omistukseen enintään yhden kymmenesosan saman liikkeenlaskijan

- 1) äänioikeudettomista osakkeista;
- 2) joukkovelkakirjoista.

73 §

Sijoitusrahaston varoista saadaan sijoittaa enintään yksi kymmenesosa saman liikkeenlaskijan arvopapereihin tai rahamarkkinavälineisiin. Enintään yksi viidesosa saadaan sijoittaa talletuksiin samassa luottolaitoksessa.

Vakioimattomiin johdannaissopimuksiin sijoittamisesta aiheutuva vastapuoliriski ei saa saman vastapuolen osalta ylittää yhtä kymmenesosaa sijoitusrahaston varoista, jos vastapuoli on 71 a §:ssä tarkoitettu luottolaitos, ja muussa tapauksessa yhtä kahdeskymmenesosaa sijoitusrahaston varoista.

Sellaisia sijoituksia saman liikkeenlaskijan arvopapereihin tai rahamarkkinavälineisiin, jotka ylittävät yhden kahdeskymmenesosan sijoitusrahaston varoista, saa yhteensä olla enintään kaksi viidesosaa sijoitusrahaston varoista. Tätä rajoitusta ei sovelleta talletuksiin eikä sellaisiin vakioimattomiin johdannaissopimuksiin sijoittamiseen, joissa vastapuolena on 71 a §:ssä tarkoitettu luottolaitos.

Sijoitusrahaston varoista yhteensä enintään yksi viidesosa saadaan sijoittaa saman liikkeenlaskijan arvopapereihin ja rahamarkkinavälineisiin, kyseisen yhteisön vastaanottamiin talletuksiin, tai sellaisiin vakioimattomiin johdannaissopimuksiin, joista sijoitusrahastolle aiheutuu kyseiseen yhteisöön kohdistuva vastapuoliriski.

Tässä pykälässä sekä 75 §:ssä, 76 §:n 1 momentissa ja 77 §:n 1 momentissa sää-

dettyjä rajoituksia laskettaessa yhtenä kokonaisuutena on pidettävä kirjanpitolain 1 luvun 6 §:n mukaan samaan konserniin kuuluvia yhteisöjä. Tämän estämättä samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen liikkeeseen laskemiin arvopapereihin ja rahamarkkinavälineisiin saadaan kuitenkin sijoittaa yhteensä enintään yksi viidesosa sijoitusrahaston varoista.

73 a §

Edellä 73 §:ssä säädettyjen rajoitusten estämättä rahastoyhtiö saa sijoittaa saman liikkeeseenlaskijan osakkeisiin tai joukkovelkakirjoihin yhteensä enintään yhden viidesosan sijoitusrahaston varoista, jos sijoitusrahaston sijoitustoiminnan tavoitteena on sen sääntöjen mukaan jäljitellä tiettyä rahoitusmarkkinoilla yleisesti tunnettua osaketai joukkovelkakirjaindeksiä. Jäljiteltävän indeksin koostumuksen on oltava riittävästi hajautettu ja indeksin on kuvattava riittävän tarkasti niitä markkinoita, joiden kehitystä sen on tarkoitus osoittaa. Indeksien koostumuksesta ja kehityksestä on oltava yleisesti saatavilla riittävät tiedot.

Edellä 1 momentissa mainituin edellytyksin rahastoyhtiö saa sijoittaa saman liikkeeseenlaskijan osakkeisiin tai joukkovelkakirjoihin yhteensä enintään 35 sadasosaa sijoitusrahaston varoista, jos tämä on perusteltua poikkeuksellisten markkinaolosuhteiden vuoksi, ja erityisesti sellaisilla säännellyillä markkinoilla, joilla tietyt arvopaperit ovat erittäin määräävässä asemassa. Sijoittaminen tähän enimmäismäärään saakka on sallittu vain yhden liikkeeseenlaskijan osalta.

74 §

Edellä 72 §:n 2 momentissa ja 73 §:n 4 momentin 2 kohdassa mainittuja rajoituksia ei tarvitse noudattaa, ellei hankintahetkellä voida laskea joukkovelkakirjojen yhteismäärää tai liikkeeseen laskettujen sijoitusrahaston rahasto-osuuksien tai yhteissijoitusyrityksen osuuksien nettomäärää.

74 §

Rahastoyhtiö saa sijoittaa hallinnoimiensa sijoitusrahastojen varoja saman osakeyhtiön osakkeisiin enintään määrän, joka ei ylitä yhtä kymmenesosaa yhtiön osakepääomasta eikä yhtä kahdeskymmenesosaa kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä. Edellä mainittuja rajoituksia on sovellettava myös sijoitettaessa sijoitusrahaston varoja sellaisten sijoitusrahastojen tai yhteissijoitusyritysten osuuksiin, joita ei lunnasteta vaadittaessa takaisin suoraan tai

välillisesti näiden yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavien yritysten varoilla.

Rahastoyhtiö saa hankkia sijoitusrahaston omistukseen enintään yhden kymmenesosan saman liikkeeseenlaskijan

1) äänioikeudettomista osakkeista;

2) joukkovelkakirjoista; ja

3) rahamarkkinavälineistä.

Rahastoyhtiö saa hankkia sijoitusrahaston omistukseen enintään yhden neljäsosan saman sijoitusrahaston tai yhteissijoitusyrityksen osuuksista.

Edellä 2 momentin 2 ja 3 kohdassa sekä 3 momentissa mainittuja rajoituksia ei tarvitse hankintahetkellä noudattaa, ellei tuolloin voida laskea joukkovelkakirjojen tai rahamarkkinavälineiden yhteismäärää tai liikkeeseen laskettujen sijoitusrahaston tai yhteissijoitusyrityksen osuuksien nettomäärää.

75 §

Sen estämättä, mitä 73 §:n 1 momentissa säädetään, rahastoyhtiö saa sijoittaa enintään yhden neljäsosan sijoitusrahaston varoista saman liikkeeseenlaskijan joukkovelkakirjoihin, jos

75 §

Sen estämättä, mitä 73 §:n 1, 3 ja 4 momentissa säädetään, rahastoyhtiö saa sijoittaa enintään yhden neljäsosan sijoitusrahaston varoista saman liikkeeseenlaskijan joukkovelkakirjoihin, jos

76 §

Sen estämättä, mitä 73 §:n 1 momentissa ja 4 momentin 2 kohdassa säädetään, rahastoyhtiö saa sijoittaa enintään 35 sadasosaa sijoitusrahaston varoista saman liikkeeseenlaskijan tai takaajan arvopapereihin, kun liikkeeseenlaskija tai takaaja on Suomen valtio, suomalainen kunta tai kuntayhtymä tai Euroopan talousalueeseen kuuluva valtio, tällaisen valtion osavaltio tai muu paikallinen julkisyhteisö, muu Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön OECD:n jäsenvaltio taikka kansainvälinen julkisyhteisö, jossa on jäsenenä vähintään yksi Euroopan talousalueeseen kuuluva valtio.

Rahastoyhtiö voi valtioneuvoston luvalla ja riskinhajauttamisen periaatetta soveltaen sijoittaa enemmän kuin 35 sadasosaa sijoitusrahaston varoista edellä 1 momentissa tarkoitettuihin arvopapereihin. Lupa on myönnettävä, mikäli sijoitusrahaston sääntö-

76 §

Sen estämättä, mitä 73 §:n 1, 3 ja 4 momentissa ja 74 §:n 2 momentin 2 ja 3 kohdassa säädetään, rahastoyhtiö saa sijoittaa enintään 35 sadasosaa sijoitusrahaston varoista saman liikkeeseenlaskijan tai takaajan arvopapereihin tai rahamarkkinavälineisiin, kun liikkeeseenlaskija tai takaaja on Suomen valtio, suomalainen kunta tai kuntayhtymä tai Euroopan talousalueeseen kuuluva valtio, tällaisen valtion osavaltio tai muu paikallinen julkisyhteisö, muu Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön OECD:n jäsenvaltio taikka kansainvälinen julkisyhteisö, jossa on jäsenenä vähintään yksi Euroopan talousalueeseen kuuluva valtio.

Rahastoyhtiö saa riskinhajauttamisen periaatetta soveltaen sijoittaa enemmän kuin 35 sadasosaa sijoitusrahaston varoista edellä 1 momentissa tarkoitettuihin arvopapereihin tai rahamarkkinavälineisiin. Edellytyksenä on, että tästä on otettu maininta sijoitusra-

jen mukaan arvopaperit ovat peräisin vähintään kuudesta eri liikkeeseenlaskusta, eikä samaan liikkeeseenlaskuun ole tarkoitus sijoittaa määrää, joka ylittää kolme kymmenesosaa sijoitusrahaston varoista ja mikäli rahasto-osuudenomistajille voidaan taata vastaava suoja kuin sellaisessa sijoitusrahastossa, joka noudattaa 73 §:n 1 momentissa ja 4 momentin 2 kohdassa mainittuja rajoituksia.

77 §

Edellä 73 §:n 1 momentissa, 75 §:ssä ja 76 §:n 1 momentissa tarkoitetut sijoitukset saman liikkeeseenlaskijan arvopapereihin eivät saa ylittää määrää, joka vastaa 35 sadasosaa sijoitusrahaston varoista.

Edellä 75 §:ssä ja 76 §:n 1 momentissa tarkoitettuja arvopapereita ei tarvitse ottaa huomioon sovellettaessa 73 §:n 1 momentissa säädettyä kahden viidesosan rajoitusta.

Edellä tässä luvussa säädettyjä rajoituksia ei tarvitse noudattaa käytettäessä sijoitusrahaston varoihin kuuluviin arvopapereihin liittyviä merkintäoikeuksia. Jos rajoitukset on ylitetty rahastoyhtiöstä riippumattomista syistä tai merkintäoikeuksien käyttämisen takia, rahastoyhtiön on pidettävä sijoitusrahastotoiminnan ensisijaisena tavoitteena tilanteen korjaamista rahasto-osuudenomistajien edun mukaisella tavalla.

78 §

Rahastoyhtiö voi sijoittaessaan sijoitusrahaston varoja huolehtien riskin hajauttamisen periaatteen soveltamisesta poiketa 73 §:n 1 momentissa, 75—76 §:ssä ja 77 §:n 1—2 momentissa säädetyistä rajoituksista enintään kuuden kuukauden ajan sijoitusrahaston sääntöjen vahvistamisesta.

haston sääntöihin, ja että sääntöjen mukaan arvopaperit tai rahamarkkinavälineet ovat peräisin vähintään kuudesta eri liikkeeseenlaskusta, eikä samaan liikkeeseenlaskuun ole tarkoitus sijoittaa määrää, joka ylittää kolme kymmenesosaa sijoitusrahaston varoista ja jos rahasto-osuudenomistajille voidaan taata vastaava suoja kuin sellaisessa sijoitusrahastossa, joka noudattaa 73 §:n 1, 3 ja 4 momentissa ja 74 §:n 2 momentin 2 ja 3 kohdassa mainittuja rajoituksia.

77 §

Edellä 73 §:n 1—4 momentissa, 75 §:ssä ja 76 §:n 1 momentissa tarkoitetut sijoitukset saman liikkeeseenlaskijan arvopapereihin *tai rahamarkkinavälineisiin tai sen vastaanottamiin talletuksiin tai vakioimattomiin johdannaispimuksiin, joissa kyseinen yhteisö on vastapuolena*, eivät saa ylittää määrää, joka vastaa 35 sadasosaa sijoitusrahaston varoista.

Edellä 75 §:ssä ja 76 §:n 1 momentissa tarkoitettuja arvopapereita *ja rahamarkkinavälineitä* ei tarvitse ottaa huomioon sovellettaessa 73 §:n 3 momentissa säädettyä kahden viidesosan rajoitusta.

Edellä tässä luvussa säädettyjä rajoituksia ei tarvitse noudattaa käytettäessä sijoitusrahaston varoihin kuuluviin arvopapereihin *tai rahamarkkinavälineisiin* liittyviä merkintäoikeuksia. Jos rajoitukset on ylitetty rahastoyhtiöstä riippumattomista syistä tai merkintäoikeuksien käyttämisen takia, rahastoyhtiön on pidettävä sijoitusrahastotoiminnan ensisijaisena tavoitteena tilanteen korjaamista rahasto-osuudenomistajien edun mukaisella tavalla.

78 §

Rahastoyhtiö saa sijoittaessaan sijoitusrahaston varoja huolehtien riskin hajauttamisen periaatteen soveltamisesta poiketa 72—73 a ja 75—76 §:ssä ja 77 §:n 1 momentissa säädetyistä rajoituksista enintään kuuden kuukauden ajan sijoitusrahaston *toiminnan aloittamisesta*.

79 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja sijoituksia voidaan tehdä ainoastaan, jos yhtiön toiminnassa noudatetaan 72 §:ssä, 73 §:n 1, 3 ja 4 momentissa, 74 §:ssä, 75 §:ssä, 76 §:n 1 momentissa ja 77 §:n 1—2 momentissa säädettyjä rajoituksia. Milloin 72 §:n 1 ja 3 momentissa, 73 §:n 1 momentissa, 75 §:ssä, 76 §:n 1 momentissa ja 77 §:n 1 momentissa tarkoitettut rajoitukset ylitetään merkintäoikeuksien käyttämisen vuoksi tai rahastoyhtiöstä riippumattomista syistä tai milloin kysymyksessä on rahastoyhtiön hallinnoima sijoitusrahasto, jonka toiminta on aloitettu viimeisen kuuden kuukauden aikana, sovelletaan soveltuvin osin, mitä 77 §:n 3 momentissa ja 78 §:ssä säädetään.

80 §

Sijoitustoimintaan sekä valuuttakurssien vaihteluihin sisältyvien riskien torjumiseksi rahastoyhtiö voi sijoittaa sijoitusrahaston varoja kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa (772/1988) tarkoitettuihin vakioituihin johdannaissopimuksiin.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja sijoituksia voidaan tehdä ainoastaan, jos yhtiön toiminnassa noudatetaan 72, 73, 74 ja 75 §:ssä, 76 §:n 1 momentissa ja 77 §:n 1 momentissa säädettyjä rajoituksia. Milloin 72 §:ssä, 73 §:n 1 ja 3 momentissa, 75 §:ssä, 76 §:n 1 momentissa ja 77 §:n 1 momentissa tarkoitettut rajoitukset ylitetään merkintäoikeuksien käyttämisen vuoksi tai rahastoyhtiöstä riippumattomista syistä tai milloin kysymyksessä on rahastoyhtiön hallinnoima sijoitusrahasto, jonka toiminta on aloitettu viimeisen kuuden kuukauden aikana, sovelletaan soveltuvin osin, mitä 77 §:n 3 momentissa ja 78 §:ssä säädetään.

80 §

Rahastoyhtiö saa sijoittaa sijoitusrahaston varoja kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetun lain 1 luvun 2 §:ssä tarkoitettuihin vakioituihin johdannaissopimuksiin ja niihin arvopaperimarkkinalain 10 luvun 1 a §:n nojalla rinnastettaviin johdannaissopimuksiin, mukaan luetuna vastaavat käteisellä selvitettävät rahoitusvälineet, sekä vakioimattomiin johdannaissopimuksiin, edellyttäen että:

1) johdannaissopimuksen kohde-etuutena on 2 §:n 12 kohdassa tarkoitettu rahoitusväline, rahoitusindeksi, korko, valuuttakurssi tai valuutta, joka vastaa sijoitusrahaston sijoitustoiminnalle sen säännöissä asetettuja tavoitteita;

2) vakioimattoman johdannaissopimuksen vastapuoli on yhteisö, jonka toiminnan vakautta valvotaan Euroopan yhteisön lainsäädännössä määriteltujen perusteiden mukaisesti, tai yhteisö, johon sovelletaan ja joka noudattaa toiminnan vakautta koskevia sääntöjä, jotka vastaavat Euroopan yhteisön lainsäädäntöä; ja

3) rahastoyhtiö kykenee määrittämään vakioimattomien johdannaissopimusten arvon luotettavasti ja todennettavasti päivittäin, ja ne voidaan rahastoyhtiön aloitteesta milloin tahansa myydä, muuttaa rahaksi tai kattaa vastakkaisella toimella niiden käypään arvoon.

Rahoitustarkastuksen sijoitusrahastodirektiivin mukaisesti määräämin ehdoin ja tehokkaan omaisuudenhoidon edistämiseksi rahastoyhtiö voi sijoittaa sijoitusrahaston varoja 1 momentissa tarkoitettuihin sekä muihin kuin vakioituihin johdannaissopimuksiin myös muutoin kuin 1 momentissa mainitussa tarkoituksessa. Tehokkaan omaisuudenhoidon edistämisen tarkoituksessa sijoitusrahaston varoja ei voida sijoittaa valuuttoja koskeviin johdannaissopimuksiin.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu liike-toimi on katettava rahoitustarkastuksen määrittelemään oletettavaan enimmäisriskiin saakka. Rahoitustarkastuksen on määritettävä enimmäisriski siten, että sijoitusrahaston vakaat ja luotettavat toimintaedellytykset eivät vaarannu.

Jos johdannaissopimuksia käytetään, sijoitusrahaston säännöissä on mainittava:

- 1) johdannaissopimusten laatu ja käyttö-laajuus sekä -tarkoitus;
- 2) markkinat, joilla johdannaissopimuksilla on tarkoitus käydä kauppaa;
- 3) kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa tarkoitettu optioyhteisö ja muu ulkomainen optioyhteisö, jonka palveluksia rahastoyhtiön on tarkoitus käyttää tai muut vakioimattomien johdannaissopimusten vastapuolet; sekä
- 4) riskinarvioimismenetelmät, joita rahastoyhtiö aikoo soveltaa.

Sijoitusrahaston johdannaissopimukseen liittyvä kokonaisriski ei saa ylittää sen kaikkien sijoitusten kokonaisnettoarvoa. Riskin laskennassa otetaan huomioon sijoitusrahaston varojen nykyarvo, vastapuoliriski, markkinoiden tuleva kehitys ja sijoitusten rahaksi muuttamiseen tarvittava aika.

Rahastoyhtiöllä on oltava käytössään riskienhallintamenetelmät, joiden avulla se kykenee jatkuvasti seuraamaan ja mittaamaan yksittäisen sijoituksen riskiä ja sen vaikutusta sijoitusrahaston sijoitusten kokonaisriskiin.

Rahastoyhtiön on ilmoitettava Rahoitustarkastukselle vuosittain kunkin hallinnoimansa sijoitusrahaston sijoitustoiminnassa käytettävien johdannaissopimusten lajit, niihin liittyvät riskit, johdannaissopimusten riskien arviointiin käytetyt menetelmät sekä määrälliset rajat Rahoitustarkastuksen tarkemmin määrittämällä tavalla.

80 a §

Sijoitettaessa sijoitusrahaston varoja johdannaissopimukseen ei saada ylittää tässä luvussa säädettyjä sijoitusrajoituksia. Rajoituksia laskettaessa ei kuitenkaan oteta huomioon sijoituksia sellaisiin johdannaissopimuksiin, joiden kohde-etuutena on rahoitusindeksi, joka täyttää 73 a §:n 1 momentissa säädetty edellytykset.

Jos arvopaperiin tai rahamarkkinavälineeseen sisältyy johdannaissopimus, se on otettava huomioon 80 §:n ja tämän pykälän vaatimuksia noudatettaessa.

81 §

Tehokkaan omaisuudenhoidon edistämiseksi rahastoyhtiö voi tehdä sijoitusrahaston

81 §

Tehokkaan omaisuudenhoidon edistämiseksi rahastoyhtiö saa tehdä sijoitusrahaston

varoihin kuuluvista arvopapereista lainaus- ja takaisinostosopimuksia, jos ne selvitetään arvopaperimarkkinalaissa tarkoitetussa selvitysyhteisössä, kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa tarkoitetussa optioyhteisössä tai niitä vastaavassa ulkomaisessa yhteisössä taikka, jos selvitys tapahtuu muualla, jos niiden vastapuolena on arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettu arvopaperinvälittäjä ja niiden ehdot ovat markkinoille tavanomaiset ja yleisesti tunnetut.

Sijoitusrahaston varoihin kuuluvia arvopapereita voidaan luovuttaa velaksi ja niitä koskevia takaisinostosopimuksia voidaan tehdä ainoastaan riittävää vakuutta vastaan. Rahastoyhtiön tehtävänä on päivittäin huolehtia siitä, että vakuuden arvo pysyy riittävänä koko lainaus- tai takaisinostosopimuksen voimassaoloajan. Selvitys- tai optioyhteisön taikka muun rahoitustarkastuksen tai sitä vastaavan toimivaltaisen viranomaisen valvonnassa olevan yhteisön on säilytettävä vakuutta sijoitusrahaston lukuun lainaus- tai takaisinostosopimuksen päättymiseen saakka.

Sijoitusrahaston tekemien lainaussopimusten yhteismäärä ei saa ylittää yhtä neljäsosaa sijoitusrahaston arvopaperisijoitusten arvosta. Rajoitus ei koske lainaussopimuksia, jotka voidaan irtisanoa ja joiden tarkoittamat arvopaperit voidaan saada välittömästi vaadittaessa takaisin.

Sijoitusrahaston säännöissä on mainittava:

1) rahastoyhtiön aikomuksesta tehdä lainaus- tai takaisinostosopimuksia sijoitusrahaston varoihin kuuluvista arvopapereista;

2) se enimmäisosuus sijoitusrahaston arvopaperisijoitusten tai varallisuuden mää-
räästä, joka voi samanaikaisesti olla 1 kohdassa mainittujen sopimusten kohteena; sekä

3) 1 momentissa tarkoitettu yhteisö, jonka palveluksia rahastoyhtiön on tarkoitus käyttää.

Rahoitustarkastus voi antaa tarkempia määräyksiä rahastoyhtiön oikeudesta tehdä lainaus- tai takaisinostosopimuksia sijoitus-

varoihin kuuluvista arvopapereista ja rahamarkkinavälineistä lainaus- ja takaisinostosopimuksia, jos ne selvitetään arvopaperimarkkinalaissa tarkoitetussa selvitysyhteisössä, kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa tarkoitetussa optioyhteisössä tai niitä vastaavassa ulkomaisessa yhteisössä taikka, jos selvitys tapahtuu muualla, jos niiden vastapuolena on arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettu arvopaperinvälittäjä ja niiden ehdot ovat markkinoille tavanomaiset ja yleisesti tunnetut.

Sijoitusrahaston varoihin kuuluvia arvopapereita ja rahamarkkinavälineitä voidaan luovuttaa velaksi ja niitä koskevia takaisinostosopimuksia voidaan tehdä ainoastaan riittävää vakuutta vastaan. Rahastoyhtiön tehtävänä on päivittäin huolehtia siitä, että vakuuden arvo pysyy riittävänä koko lainaus- tai takaisinostosopimuksen voimassaoloajan. Selvitys- tai optioyhteisön taikka muun Rahoitustarkastuksen tai sitä vastaavan toimivaltaisen viranomaisen valvonnassa olevan yhteisön on säilytettävä vakuutta sijoitusrahaston lukuun lainaus- tai takaisinostosopimuksen päättymiseen saakka.

Sijoitusrahaston tekemien lainaussopimusten yhteismäärä ei saa ylittää yhtä neljäsosaa sijoitusrahaston arvopaperi- ja rahamarkkinavälinesijoitusten arvosta. Rajoitus ei koske lainaussopimuksia, jotka voidaan irtisanoa ja joiden tarkoittamat arvopaperit voidaan saada välittömästi vaadittaessa takaisin.

(5 mom. kumotaan)

Rahoitustarkastus voi antaa tarkempia määräyksiä rahastoyhtiön oikeudesta tehdä lainaus- tai takaisinostosopimuksia sijoitus-

rahaston varoihin kuuluvista arvopapereista.

82 §

Rahastoyhtiö ei saa luovuttaa sellaisia arvopapereita, jotka eivät kuulu sen hallinnoiman sijoitusrahaston varoihin.

84 §

Rahastoyhtiö ei saa myöntää luottoa sijoitusrahaston varoista eikä antaa takausta tai muuta vakuutta kolmannen sitoumuksista. Sijoitusrahastoon voidaan kuitenkin hankkia arvopapereita, joita ei ole täysin maksettu.

88 §

Erikoissijoitusrahaston sijoitustoiminnan sitä edellyttäessä erikoissijoitusrahaston säännöissä voidaan poiketa siitä, mitä 45, 48, 49 ja 98 §:ssä säädetään.

rahaston varoihin kuuluvista arvopapereista ja rahamarkkinavälineistä.

82 §

Rahastoyhtiö ei saa *sijoitusrahaston luokkaan* luovuttaa *ilman katetta* arvopapereita, *rahamarkkinavälineitä tai johdannaisopimuksia*.

84 §

Rahastoyhtiö ei saa myöntää luottoa sijoitusrahaston varoista eikä antaa takausta tai muuta vakuutta kolmannen sitoumuksista. Sijoitusrahastoon voidaan kuitenkin hankkia arvopapereita, *rahamarkkinavälineitä tai johdannaisopimuksia*, joita ei ole täysin maksettu.

88 §

Erikoissijoitusrahaston sijoitustoiminnan sitä edellyttäessä erikoissijoitusrahaston säännöissä voidaan poiketa siitä, mitä 45, 48 ja 49 §:ssä sekä 98 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään.

92 §

Rahastoesitteessä on oltava olennaiset ja riittävät tiedot, jotta sijoittajat voivat luotettavasti arvioida sijoitusrahaston rahasto-osuuksia ja niiden arvoa.

Rahastoesitteen sisällöstä määrätään tarkemmin asianomaisen ministeriön päätöksellä.

Kaikessa sijoitusrahaston markkinoinnissa on mainittava ne paikat, joissa rahastoesitetä pidetään saatavilla.

Rahastoesitteessä on oltava olennaiset ja riittävät tiedot *sijoitusrahaston sijoitustoiminnan tavoitteista ja sen muista ominaisuuksista, sijoitusrahastoa hallinnoivasta rahastoyhtiöstä, sekä sijoitusrahaston käytämästä säilytysyhteisöstä, jotta sijoittajat voivat luotettavasti arvioida kyseistä sijoitusrahastoa ja erityisesti siihen liittyviä riskejä*.

Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään tarkemmin rahastoesitteen sisällöstä ja siitä, miten esitteessä olevat tiedot esitetään.

Kaikessa sijoitusrahaston markkinoinnissa on *oltava maininta rahastoesitteestä sekä paikoista, joissa se on yleisön saatavilla, tai miten yleisö voi muuten saada sen nähtä-*

väkseen.

93 §

Rahastoyhtiön on julkistettava jokaisesta hallinnoimastaan erikoissijoitusrahastosta yksinkertaistettu rahastoesite, joka on pidettävä ajan tasalla.

Yksinkertaistetussa rahastoesitteessä on lyhyesti ja selkeästi esitettävä ainakin erikoissijoitusrahaston

- 1) yleiskuvaus;
- 2) sijoitustoiminta, sen tavoitteet ja siihen erityisesti liittyvät riskit;
- 3) toiminnasta sijoitusrahastolle säännöllisesti aiheutuvat kulut ja niiden määräytymisperuste;
- 4) rahasto-osuuden merkinnästä ja sen lunastamisesta rahasto-osuudenomistajalle aiheutuvat kulut ja niiden määräytymisperuste;
- 5) rahasto-osuuksien liikkeeseenlasku- ja lunastus- sekä tuotonmaksupaikka ja -tapa;
- 6) rahasto-osuudenarvon julkistamisajan kohta ja -paikka; sekä
- 7) ilmoitus siitä, että sijoittajalla on ennen rahasto-osuuden merkintätoimenpidettä pyynnöstä oikeus saada maksutta varsinainen rahastoesite, vuosikertomus ja sen jälkeen ilmestynyt puolivuotis- tai neljännesvuosikatsaus.

Yksinkertaistetun rahastoesitteen sisällöstä voidaan tarkemmin määrätä asianomaisen ministeriön päätöksellä.

Rahastoyhtiön on toimitettava hallinnoimansa erikoissijoitusrahaston yksinkertaistettu rahastoesite ja siihen tehdyt muutokset välittömästi rahoitustarkastukselle tiedoksi.

Jos rahastoyhtiö julkistaa muuta kuin 1 momentissa tarkoitettua sijoitusrahastoa koskevan yksinkertaistetun rahastoesitteen, rahastoyhtiön toimintaan on sovellettava, mitä tässä laissa säädetään erikoissijoitusrahaston yksinkertaistetusta rahastoesitteestä.

93 §

Rahastoyhtiön on julkistettava jokaisesta hallinnoimastaan *sijoitusrahastosta* yksinkertaistettu rahastoesite, joka on pidettävä ajan tasalla.

Yksinkertaistetussa rahastoesitteessä on *oltava olennaiset ja riittävät tiedot sijoitusrahaston sijoitustoiminnan tavoitteista ja siihen liittyvistä riskeistä, kulurakenteesta sekä hallinnosta, jotta sijoittajat voivat luotettavasti arvioida kyseistä sijoitusrahastoa ja erityisesti siihen liittyviä riskejä.*

Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään tarkemmin yksinkertaistetun rahastoesitteen sisällöstä ja siitä, miten esitteessä olevat tiedot esitetään.

Rahastoyhtiön on toimitettava hallinnoimansa *sijoitusrahaston* yksinkertaistettu rahastoesite ja siihen tehdyt muutokset välittömästi *Rahoitustarkastukselle* tiedoksi.

Kaikessa sijoitusrahaston markkinoinnissa on oltava maininta yksinkertaistetusta rahastoesitteestä sekä paikoista, joissa se on yleisön saatavilla, tai miten yleisö voi muuten saada sen nähtäväkseen.

94 §

Puolivuotiskatsauksen sisällöstä määrätään tarkemmin asianomaisen ministeriön

Puolivuotiskatsauksessa on esitettävä selvitys sijoitusrahaston varoista ja veloista,

päätöksellä.

liikkeessä olevien osuuksien lukumäärästä, rahasto-osuuden arvosta, sijoitusten jakautumisesta sijoitusrahaston sijoituspolitiikka huomioon ottaen sekä sijoitusten koostumuksessa katsauskauden aikana tapahtuneista muutoksista. Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään tarkemmin puolivuotiskatsauksen sisällöstä ja siitä, miten puolivuotiskatsauksessa olevat tiedot esitetään.

96 §

Vuosikertomuksen sisällöstä määrätään tarkemmin asianomaisen ministeriön päätöksellä.

Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään tarkemmin vuosikertomuksen sisällöstä ja siitä, miten vuosikertomuksessa olevat tiedot esitetään.

97 §

Ennen rahasto-osuuden merkintää rahastoyhtiön on asiakkaan pyynnöstä annettava tälle veloituksetta viimeisin kysymyksessä olevaa sijoitusrahastoa koskeva vuosikertomus, mahdollinen sen jälkeen ilmestynyt puolivuotiskatsaus sekä rahastoesite. Erikoissijoitusrahastosta on lisäksi annettava yksinkertaistettu rahastoesite ja mahdollinen puolivuotiskatsauksen jälkeen ilmestynyt neljännesvuosikatsaus.

Rahastoyhtiön on huolehdittava, että sijoitusrahaston viimeisin vuosikertomus, puolivuotiskatsaus ja erikoissijoitusrahaston neljännesvuosikatsaus pidetään yleisesti saatavilla rahastoesitteessä ja *erikoissijoitusrahaston* yksinkertaistetussa rahastoesitteessä mainitussa paikassa. Vuosikertomus sekä puolivuotis- tai sen jälkeen mahdollisesti ilmestynyt erikoissijoitusrahaston neljännesvuosikatsaus on toimitettava veloituksetta rahasto-osuudenomistajille heidän pyynnöstään.

97 §

Ennen rahasto-osuuden merkintää rahastoyhtiön on tarjottava asiakkaalle veloituksetta sijoitusrahaston yksinkertaistettu rahastoesite. Lisäksi viimeisin kysymyksessä olevaa sijoitusrahastoa koskeva vuosikertomus, mahdollinen sen jälkeen ilmestynyt puolivuotiskatsaus, mahdollinen puolivuotiskatsauksen jälkeen ilmestynyt erikoissijoitusrahaston neljännesvuosikatsaus ja rahastoesite on pyynnöstä veloituksetta toimitettava asiakkaalle.

Rahastoyhtiön on huolehdittava, että sijoitusrahaston viimeisin vuosikertomus, puolivuotiskatsaus ja erikoissijoitusrahaston neljännesvuosikatsaus pidetään yleisesti saatavilla rahastoesitteessä ja yksinkertaistetussa rahastoesitteessä *mainitussa paikassa tai sellaisella muulla tavalla, josta ilmoitetaan rahastoesitteessä ja yksinkertaistetussa rahastoesitteessä*. Vuosikertomus sekä puolivuotis- tai sen jälkeen mahdollisesti ilmestynyt erikoissijoitusrahaston neljännesvuosikatsaus on toimitettava veloituksetta rahasto-osuudenomistajille heidän pyynnöstään.

Asiakkaan pyynnöstä rahastoyhtiön on toimitettava tälle lisätietoja sijoitusrahaston riskien hallinnassa käytettävistä menetelmistä ja sovellettavista määrällisistä rajoista sekä sijoitusrahaston sijoitustoiminnan kannalta keskeisten rahoitusvälineitten luokkien riskien ja tuottojen viimeaikaisesta

markkinakehityksestä.

99 §

Sijoitusrahaston rahasto-osuuksien omistaminen on julkista, jos rahasto-osuudenomistaja (*ilmoitusvelvollinen*) on:

4) henkilö, jonka holhooja on 1—3 kohdassa tarkoitettu henkilö;

99 §

Sijoitusrahaston rahasto-osuuksien omistaminen on julkista, jos rahasto-osuudenomistaja (*ilmoitusvelvollinen*) on:

4) henkilö, jonka *edunvalvoja* on 1—3 kohdassa tarkoitettu henkilö;

103 §

Sijoitusrahaston hallinnon luovuttamiseen osallistuvien rahastoyhtiöiden on laadittava kirjallinen luovutussuunnitelma, jonka luovuttavan ja vastaanottavan rahastoyhtiön hallitukset hyväksyvät. Päivätyssä ja allekirjoitetussa luovutussuunnitelmassa on oltava ainakin:

1) rahastoyhtiöiden toiminimet, kaupparekisterinumerot, osoitteet ja kotipaikat;

1) rahastoyhtiöiden toiminimet, *yritys- ja yhteisötunnukset*, osoitteet ja kotipaikat;

107 §

Sijoitusrahasto (*sulautuva sijoitusrahasto*) voi sulautua toisen sijoitusrahaston (*vastaanottava sijoitusrahasto*) kanssa, jos ne sijoitustoiminnassaan noudattavat samoja periaatteita.

107 §

Sijoitusrahasto (*sulautuva sijoitusrahasto*) voi sulautua toisen sijoitusrahaston (*vastaanottava sijoitusrahasto*) kanssa, jos ne sijoitustoiminnassaan noudattavat samoja periaatteita. *Sijoitustoiminnan samankaltaisuutta koskevasta vaatimuksesta voidaan poiketa erityisistä syistä, jos sulautuminen ei ole omiaan vahingoittamaan rahasto-osuudenomistajien etua.*

108 §

Rahastoyhtiöiden, jotka hallinnoivat sulautumiseen osallistuvia sijoitusrahastoja, on laadittava kirjallinen sulautumissuunnitelma, jonka rahastoyhtiöiden hallitukset hyväksyvät. Päivätyssä ja allekirjoitetussa sulautumissuunnitelmassa on oltava ainakin:

1) rahastoyhtiöiden toiminimet, kaupparekisterinumerot, osoitteet ja kotipaikat;

1) rahastoyhtiöiden toiminimet, *yritys- ja yhteisötunnukset*, osoitteet ja kotipaikat;

109 §

Jos rahoitustarkastus on myöntänyt luvan sulautumisen täytäntöönpanolle, sulautumisesta päättäneiden rahastoyhtiöiden on välittömästi ilmoitettava siitä kirjallisesti rahasto-osuudenomistajille ja julkaistava sitä koskeva ilmoitus vähintään yhdessä valtakunnallisessa sanomalehdessä viimeistään kuukautta ennen sulautumisen täytäntöönpanoa.

Jos *Rahoitustarkastus* on myöntänyt luvan sulautumisen täytäntöönpanolle, sulautumisesta päättäneiden rahastoyhtiöiden on välittömästi ilmoitettava siitä kirjallisesti rahasto-osuudenomistajille ja julkaistava sitä koskeva ilmoitus vähintään yhdessä valtakunnallisessa sanomalehdessä viimeistään kuukautta ennen sulautumisen täytäntöönpanoa. *Ilmoituksessa on mainittava täytäntöönpanoluvan ja sulautumissuunnitelman sisältö.*

113 §

Rahastoyhtiön hallituksen on laadittava jakautumissuunnitelma ja hyväksyttävä se. Päivätyssä ja allekirjoitetussa jakautumissuunnitelmassa on oltava ainakin:

1) rahastoyhtiön toiminimi, kaupparekisterinumero, osoite ja kotipaikka;

1) rahastoyhtiön toiminimi, *yritys- ja yhteisötunnus*, osoite ja kotipaikka;

114 §

Jos rahoitustarkastus on myöntänyt luvan jakautumisen täytäntöönpanolle, jakautumisesta päättäneen rahastoyhtiön on välittömästi ilmoitettava siitä kirjallisesti rahasto-osuudenomistajille ja julkaistava sitä koskeva ilmoitus vähintään yhdessä valtakunnallisessa sanomalehdessä viimeistään kuukautta ennen jakautumisen täytäntöönpanoa.

Jos *Rahoitustarkastus* on myöntänyt luvan jakautumisen täytäntöönpanolle, jakautumisesta päättäneen rahastoyhtiön on välittömästi ilmoitettava siitä kirjallisesti rahasto-osuudenomistajille ja julkaistava sitä koskeva ilmoitus vähintään yhdessä valtakunnallisessa sanomalehdessä viimeistään kuukautta ennen jakautumisen täytäntöönpanoa. *Ilmoituksessa on mainittava täytäntöönpanoluvan ja jakautumissuunnitelman sisältö.*

116 §

Rahastoyhtiön on haettava valtioneuvostolta toimiluvan peruuttamista, jos sen tarkoituksena ei enää ole harjoittaa sijoitusrahastotoimintaa. Hakemukseen on liitettävä rahastoyhtiön yhtiökokouksen päätös toimiluvan peruuttamista koskevan hakemuksen tekemisestä sekä selvitys siitä, miten rahastoyhtiö on järjestänyt hallinnoimiensa sijoitusrahastojen hallinnon.

116 §

Rahastoyhtiön on haettava *Rahoitustarkastukselta* toimiluvan peruuttamista, jos sen tarkoituksena ei enää ole harjoittaa sijoitusrahastotoimintaa. Hakemukseen on liitettävä rahastoyhtiön yhtiökokouksen päätös toimiluvan peruuttamista koskevan hakemuksen tekemisestä sekä selvitys siitä, miten rahastoyhtiö on järjestänyt hallinnoimiensa sijoitusrahastojen hallinnon.

117 §

Valtioneuvosto voi peruuttaa rahastoyhtiön toimiluvan *kokonaan tai osittain joko lopullisesti tai väliaikaisesti*, jos

1) rahastoyhtiön toiminnassa on olennaisesti rikottu lakia tai asetuksia, viranomaisen niiden perusteella antamia määräyksiä, rahastoyhtiön yhtiöjärjestystä, toimiluvan ehtoja tai rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston sääntöjä;

2) luvan myöntämiselle säädettyjä edellytyksiä ei enää ole olemassa;

3) sen toimintaa tai osaa siitä ei ole aloitettu 12 kuukauden kuluessa toimiluvan myöntämisestä;

4) yhtiön tarkoituksena ei enää ole harjoittaa sijoitusrahastotoimintaa; *tai*

5) toimilupaa haettaessa on annettu harhaanjohtavia tietoja.

Valtioneuvoston on rahoitustarkastuksen esityksestä peruutettava rahastoyhtiön toimilupa ja määrättävä rahastoyhtiö asetettavaksi selvitystilaan, jos rahastoyhtiö on toistuvasti rikkonut 1 momentissa tarkoitettuja säännöksiä myös muutoin kuin olennaisesti.

Ennen 1 ja 2 momentissa tarkoitettun päätöksen tekemistä valtioneuvoston on varattava rahastoyhtiölle mahdollisuus tulla asiassa kuulluksi ja pyydettyä 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa asiasta rahoitustarkastuksen lausunto, jollei asian kiireellisyydestä muuta johdu.

Kun valtioneuvosto päättää rahastoyhtiön selvitystilaan asettamisesta, sen on määrättävä samalla selvitysmiehet, joista ainakin yhden on oltava rahoitustarkastuksen ehdottama henkilö. Valtioneuvosto voi erottaa valitsemansa selvitysmiehen ja valita erotetun tilalle toisen. Päätöstä tai määräystä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Kun selvitysmiesten laatima lopputilitys on esitetty rahastoyhtiön yhtiökokoukselle ja rahastoyhtiö katsotaan puretuksi, selvitys-

117 §

Rahoitustarkastus voi peruuttaa rahastoyhtiön toimiluvan, jos

1) rahastoyhtiön toiminnassa on olennaisesti rikottu lakia tai *sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä*, rahastoyhtiön yhtiöjärjestystä, toimiluvan ehtoja tai rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston sääntöjä;

2) luvan myöntämiselle säädettyjä edellytyksiä ei enää ole olemassa;

3) sen toimintaa tai osaa siitä ei ole aloitettu 12 kuukauden kuluessa toimiluvan myöntämisestä;

4) yhtiön tarkoituksena ei enää ole harjoittaa sijoitusrahastotoimintaa;

5) *se ei ole toiminut kuuteen kuukauteen; tai*

6) *toimilupaa haettaessa on annettu harhaanjohtavia tietoja.*

Rahoitustarkastuksen on ennen 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettun päätöksen tekemistä asetettava asianomaiselle rahastoyhtiölle määräaika toiminnassa olevien puutteellisuuksien poistamiseksi.

Rahoitustarkastus voi rajoittaa määräajaksi rahastoyhtiön toimiluvan ehtojen mukaista toimintaa, jos toiminnassa on todettu taitamattomuutta tai varomattomuutta ja on ilmeistä, että toiminnan jatkaminen on omiaan vakavasti vahingoittamaan arvopaperimarkkinoiden vakautta tai sijoittajien asemaa. Jos asiantilaa ei ole saatu korjatuksi määräajassa, määräajan päättymisen jälkeen Rahoitustarkastus voi muuttaa toimiluvan ehtoja toiminnan pysyväksi rajoittamiseksi.

(4 mom. kumotaan)

(5 mom. kumotaan)

miesten on ilmoitettava asiasta valtioneuvostolle ja kaupparekisteriviranomaiselle.

117 a §

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava rahastoyhtiön toimiluvan peruuttaminen rekisteröitäväksi. Jos rahastoyhtiölle on myönnetty toimilupa edellä 5 §:n 2 momentissa tarkoitetun toiminnan harjoittamiseen, Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava toimiluvan peruuttaminen myös tiedoksi sijoittajien korvausrahastolle.

Päättyessään sellaisen rahastoyhtiön toimiluvan peruuttamisesta, jolle on myönnetty toimilupa edellä 5 §:n 2 momentissa tarkoitetun toiminnan harjoittamiseen, Rahoitustarkastus voi samalla määrätä sijoittajien saamiset maksettavaksi sijoittajien korvausrahaston varoista siten kuin sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 6 luvussa säädetään.

121 §

Rahastoyhtiön on lakkautettava sijoitusrahasto siten kuin siitä säädetään 119 §:ssä tai sen on ryhdyttävä toimenpiteisiin sijoitusrahaston sulautumiseksi 16 luvussa tarkoitetulla tavalla, jos laissa tai sijoitusrahaston säännöissä mainittua sijoitusrahaston alkupääomaa tai osuudenomistajien vähimmäismäärää ei ole saavutettu kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun sijoitusrahaston toiminta on aloitettu tai sijoitusrahaston varat taikka rahasto-osuudenomistajien lukumäärä on laskenut alle laissa säädetyn tai sijoitusrahaston säännöissä määrätyn vähimmäismäärän, eikä tilannetta ole kyetty korjaamaan 90 vuorokauden kuluessa 50 §:n 2 momentissa säädetyn määräajan päättymisestä, tai jos jokin muu sijoitusrahaston säännöissä määrätty purkautumisperuste täyttyy.

123 §

Rahastoyhtiön toimiluvan peruuttamisesta, rahasto-osuuksien lunastamisen keskeyttämisestä ja sijoitusrahaston lakkauttamisesta on ilmoitettava kaikkien niiden Euroopan talousalueeseen kuuluvien valtioiden toimi-

121 §

Rahastoyhtiön on lakkautettava sijoitusrahasto siten kuin siitä säädetään 119 §:ssä tai sen on ryhdyttävä toimenpiteisiin sijoitusrahaston sulautumiseksi 16 luvussa tarkoitetulla tavalla, jos laissa tai sijoitusrahaston säännöissä mainittua sijoitusrahaston vähimmäispääomaa tai osuudenomistajien vähimmäismäärää ei ole saavutettu kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun sijoitusrahaston toiminta on aloitettu tai sijoitusrahaston varat taikka rahasto-osuudenomistajien lukumäärä on laskenut alle laissa säädetyn tai sijoitusrahaston säännöissä määrätyn vähimmäismäärän, eikä tilannetta ole kyetty korjaamaan 90 vuorokauden kuluessa 50 §:n 2 momentissa säädetyn määräajan päättymisestä, tai jos jokin muu sijoitusrahaston säännöissä määrätty purkautumisperuste täyttyy.

123 §

Rahastoyhtiön toimiluvan peruuttamisesta tai rajoittamisesta, rahasto-osuuksien lunastamisen keskeyttämisestä ja sijoitusrahaston lakkauttamisesta on ilmoitettava kaikkien niiden Euroopan talousalueeseen kuuluvien

valtaisille viranomaisille, joissa rahastoyhtiön hallinnoitavana tai toimenpiteen kohteena olevan sijoitusrahaston rahasto-osuuksia on markkinoitu.

Ilmoituksen tekee 116 ja 117 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa valtioneuvosto, 119 ja 121 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa rahastoyhtiö, 118 §:n 5 momentissa tarkoitettussa tapauksessa säilytisyhteisö ja 122 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa rahoitustarkastus.

124 §

Säilytisyhteisön on haettava valtioneuvostolta toimiluvan peruuttamista, jos sen tarkoituksena ei enää ole harjoittaa säilytisyhteisötoimintaa. Hakemukseen on liitettävä säilytisyhteisön yhtiökokouksen päätös toimiluvan peruuttamista koskevan hakemuksen tekemisestä sekä selvitys siitä, ettei säilytisyhteisöllä ole enää hoidettavana 31 §:ssä tarkoitettuja tehtäviä.

125 §

Valtioneuvosto voi peruuttaa säilytisyhteisön toimiluvan *joko lopullisesti tai väliaikaisesti*, jos

1) säilytisyhteisön toiminnassa on olennaisesti rikottu lakia tai asetuksia, viranomaisten niiden perusteella antamia määräyksiä, säilytisyhteisön yhtiöjärjestystä, toimiluvan ehtoja tai rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston sääntöjä;

2) luvan myöntämiselle säädettyjä edellytyksiä ei enää ole olemassa;

3) sen toimintaa tai osaa siitä ei ole aloitettu 12 kuukauden kuluessa toimiluvan myöntämisestä;

4) yhteisön tarkoituksena ei enää ole harjoittaa säilytisyhteisötoimintaa; *tai*

5) toimilupaa haettaessa on annettu harhaanjohtavia tietoja.

Valtioneuvoston on rahoitustarkastuksen esityksestä peruutettava säilytisyhteisön toimilupa ja määrättävä säilytisyhteisö asetettavaksi selvitystilaan siten kuin siitä on säädetty 117 §:ssä, jos säilytisyhteisö on toistuvasti rikkonut 1 momentissa tarkoit-

valtioiden toimivaltaisille viranomaisille, joissa *rahastoyhtiö toimii* tai rahastoyhtiön hallinnoitavana tai toimenpiteen kohteena olevan sijoitusrahaston rahasto-osuuksia on markkinoitu.

Ilmoituksen tekee 116, 117 ja 122 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa *Rahoitustarkastus*, 119 ja 121 §:ssä tarkoitettussa tapauksessa rahastoyhtiö ja 118 §:n 5 momentissa tarkoitettussa tapauksessa säilytisyhteisö.

124 §

Säilytisyhteisön on haettava *Rahoitustarkastukselta* toimiluvan peruuttamista, jos sen tarkoituksena ei enää ole harjoittaa säilytisyhteisötoimintaa. Hakemukseen on liitettävä säilytisyhteisön yhtiökokouksen päätös toimiluvan peruuttamista koskevan hakemuksen tekemisestä sekä selvitys siitä, ettei säilytisyhteisöllä ole enää hoidettavana 31 §:ssä tarkoitettuja tehtäviä.

125 §

Rahoitustarkastus voi peruuttaa säilytisyhteisön toimiluvan, jos

1) säilytisyhteisön toiminnassa on olennaisesti rikottu lakia tai *sen nojalla annettuja säännöksiä tai* määräyksiä, säilytisyhteisön yhtiöjärjestystä, toimiluvan ehtoja tai rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston sääntöjä;

2) luvan myöntämiselle säädettyjä edellytyksiä ei enää ole olemassa;

3) *säilytisyhteisön* toimintaa tai osaa siitä ei ole aloitettu 12 kuukauden kuluessa toimiluvan myöntämisestä;

4) *säilytisyhteisön* tarkoituksena ei enää ole harjoittaa säilytisyhteisötoimintaa;

5) *se ei ole toiminut kuuteen kuukauteen; tai*

6) *toimilupaa haettaessa on annettu harhaanjohtavia tietoja.*

Rahoitustarkastuksen on ennen 1 momentin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettua päätöksen tekemistä asetettava asianomaiselle säilytisyhteisölle määräaika toiminnassa olevien puutteellisuuden poistamiseksi.

tuja säännöksiä myös muutoin kuin olennaisesti.

Ennen 1 ja 2 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemistä valtioneuvoston on varattava säilytysyhteisölle mahdollisuus tulla asiassa kuulluksi ja pyydettyä asiasta rahoitustarkastuksen lausunto, jollei asian kiireellisyydestä muuta johdu.

Rahoitustarkastus voi rajoittaa määräajaksi säilytysyhteisön toimiluvan ehtojen mukaista toimintaa, jos säilytysyhteisön toiminnassa on todettu taitamattomuutta tai varomattomuutta ja on ilmeistä, että toiminnan jatkaminen on omiaan vakavasti vahingoittamaan arvopaperimarkkinoiden vakautta tai sijoittajien asemaa. Jos asiantilaa ei ole saatu korjatuksi määräajassa, määräajan päättymisen jälkeen Rahoitustarkastus voi muuttaa toimiluvan ehtoja toiminnan pysyväksi rajoittamiseksi.

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava säilytysyhteisön toimiluvan peruuttaminen rekisteröitäväksi.

20 luku

Rahasto-osuuksien markkinoiminen muualla kuin Suomessa ja yhteissijoitusyrityksen toiminta Suomessa

20 luku

Rahastoyhtiön toiminta muualla kuin Suomessa ja yhteissijoitusyrityksen toiminta Suomessa

126 a §

Rahastoyhtiön, joka aikoo perustaa sivuliikkeen toiseen Euroopan talousalueeseen kuuluvaan valtioon, on ilmoitettava siitä hyvissä ajoin etukäteen Rahoitustarkastukselle. Rahoitustarkastus voi antaa tarkempia määräyksiä ilmoitukseen liitettävistä, harjoitettavaksi aiottua toimintaa sekä sivuliikkeen hallintoa ja johtoa koskevista tiedoista.

Rahoitustarkastuksen on kolmen kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta toimitettava tieto sivuliikkeen perustamisesta asianomaisen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle ja ilmoitettava tästä asianomaiselle rahastoyhtiölle. Ilmoitukseen on liitettävä 1 momentissa tarkoitetut tiedot ja tiedot sivuliikkeen sijoittajien suojaksi tarkoitetusta suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta. Rahoitustarkastus voi kahden kuukauden kuluessa 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta päättää olla tekemättä tällaista ilmoitusta, jos se havaitsee, ettei sivuliikkeen perustaminen täytä rahastoyhtiön taloudellinen tilanne ja hallinto huomioon ottaen sivuliik-

keen perustamiselle asetettuja vaatimuksia. Sivuliikettä ei saa perustaa, jos Rahoitustarkastus on kieltäytynyt tekemästä ilmoitusta.

Jos edellä 1 momentissa tarkoitetut tiedot muuttuvat, rahastoyhtiön on ilmoitettava muutoksista Rahoitustarkastukselle sekä asianomaisen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle vähintään kuukautta ennen kuin muutokset on tarkoitettu toteuttaa.

Jos edellä 2 momentissa tarkoitetut tiedot olennaisesti muuttuvat, Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava tästä asianomaisen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle.

126 b §

Rahastoyhtiön, joka aikoo perustaa sivuliikkeen muuhun kuin 126 a §:ssä tarkoitettuun valtioon, on haettava lupa sivuliikkeen perustamiseen Rahoitustarkastukselta. Lupa on myönnettävä, jos sivuliikkeen valvonta on riittävästi järjestettävissä ja jos sivuliikkeen perustaminen ei rahastoyhtiön hallinto ja taloudellinen tila huomioon ottaen ole omiaan vaarantamaan rahastoyhtiön toimintaa. Lupahakemuksesta on pyydettävä Suomen Pankin lausunto. Rahoitustarkastuksella on oikeus luvan hakijaa kuultuaan asettaa lupaan sivuliikkeen toimintaa koskevia, valvonnan kannalta välttämättömiä rajoituksia ja ehtoja.

Lupahakemukseen liitettävistä selvityksistä säädetään valtiovarainministeriön asetuksella.

126 c §

Jos rahastoyhtiö ei täytä 126 a ja 126 b §:ssä säädettyjä edellytyksiä, Rahoitustarkastus voi asettaa määräajan asiantilan korjaamiseksi ja, jollei vaatimusta täytetty määräajan kuluessa, soveltuvin osin noudattaa, mitä 117 §:ssä säädetään.

126 d §

Rahastoyhtiön, joka aikoo aloittaa 5 §:ssä tarkoitetun toiminnan harjoittamisen toisen valtion alueella perustamatta sivuliikettä, on ilmoitettava hyvissä ajoin etukäteen Rahoitustarkastukselle, mitä toimintaa sekä missä ja miten rahastoyhtiö aikoo harjoittaa.

Rahoitustarkastuksen on kuukauden kuluessa edellä 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottamisesta toimitettava tieto asiasta Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle. Ilmoitukseen on liitettävä tiedot sijoittajien suojaksi tarkoitetusta suojajärjestelmästä tai sen puuttumisesta.

Jos edellä 1 momentissa tarkoitetut tiedot muuttuvat, rahastoyhtiön on ilmoitettava muutoksista Rahoitustarkastukselle sekä asianomaisen valtion Rahoitustarkastusta vastaavalle valvontaviranomaiselle ennen kuin muutokset on tarkoitettu toteuttaa.

127 §

Rahastoyhtiö voi markkinoida erikoissijoitusrahaston rahasto-osuuksia myös muualla kuin Suomessa. Rahoitustarkastuksen on tarvittaessa annettava rahastoyhtiölle hakemuksesta viipymättä todistus siitä, että hakemuksen kohteena oleva erikoissijoitusrahasto on rekisteröity Suomessa ja että se on rahoitustarkastuksen valvonnassa.

Rahastoyhtiö voi markkinoida erikoissijoitusrahaston rahasto-osuuksia myös muualla kuin Suomessa *sekä sijoitusrahastodirektiivin edellytykset täyttävän sijoitusrahaston osuuksia myös muussa kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa*. Rahoitustarkastuksen on tarvittaessa annettava rahastoyhtiölle hakemuksesta viipymättä todistus siitä, että hakemuksen kohteena oleva erikoissijoitusrahasto tai sijoitusrahasto on rekisteröity Suomessa ja että se on *Rahoitustarkastuksen* valvonnassa.

129 §

Muun kuin 128 §:ssä tarkoitetun yhteissijoitusyrityksen osuuksia voidaan valtioneuvoston luvalla markkinoida Suomessa yleisölle. Markkinointilupa voidaan myöntää, jos osuudenomistajien voidaan katsoa saavan tässä laissa tarkoitettua suojaa riittävästi vastaavan suojan.

129 §

Muun kuin 128 §:ssä tarkoitetun yhteissijoitusyrityksen osuuksia voidaan *Rahoitustarkastuksen* luvalla markkinoida Suomessa yleisölle. Markkinointilupa voidaan myöntää, jos osuudenomistajien voidaan katsoa saavan tässä laissa tarkoitettua suojaa riittävästi vastaavan suojan, *ja edellyttäen, että yhteissijoitusyrityksen kotivaltion lainsäädännön mukaan se on sellaisen valvonnan alainen, joka vastaa Euroopan yhteisön lainsäädäntöä, ja sitä valvovan viranomai-*

Antaessaan 1 momentissa tarkoitetun päätöksen valtioneuvostolla on hakijaa kuultuaan oikeus asettaa vaatimuksia niistä tiedoista, joita yhteissijoitusyritys on velvoitettu Suomessa julkistamaan ja jotka sen on osuuksien markkinoinnin yhteydessä annettava.

130 §

Ennen kuin 128 §:ssä tarkoitettu yhteissijoitusyritys aloittaa osuuksiensa markkinoinnin Suomessa, sen on toimitettava rahoitustarkastukselle:

3) rahastoesitteensä, uusimman vuosikertomuksensa, sen jälkeen julkistetun puolivuotiskatsauksensa ja muut asiakirjat ja tiedot, jotka sen on julkistettava kotivaltiossaan;

Edellä 1 momentissa tarkoitettu selvitys on toimitettava myös 129 §:n 1 momentissa tarkoitetun hakemuksen yhteydessä, jollei valtioneuvosto erityisestä syystä myönnä siitä poikkeusta. Valtioneuvosto voi vaatia hakijalta myös muita tarpeelliseksi katsomiin selvityksiä.

131 §

Edellä 130 §:n 1 momentin 2—3 kohdassa tarkoitetut tiedot on julkistettava suomen tai ruotsin kielellä.

132 §

Yhteissijoitusyrityksen osuuksien markkinoinnissa ei saa käyttää pelkästään yhteissi-

sen sekä Rahoitustarkastuksen välinen yhteistyö on riittävässä määrin varmistettu.

Antaessaan 1 momentissa tarkoitetun päätöksen Rahoitustarkastuksella on hakijaa kuultuaan oikeus asettaa vaatimuksia niistä tiedoista, joita yhteissijoitusyritys on velvoitettu Suomessa julkistamaan ja jotka sen on osuuksien markkinoinnin yhteydessä annettava.

130 §

Ennen kuin 128 §:ssä tarkoitettu yhteissijoitusyritys aloittaa osuuksiensa markkinoinnin Suomessa, sen on toimitettava Rahoitustarkastukselle:

3) rahastoesitteensä, yksinkertaistettu rahastoesitteensä, uusin vuosikertomuksensa, sen jälkeen julkistettu puolivuotiskatsauksensa ja muut asiakirjat ja tiedot, jotka sen on julkistettava kotivaltiossaan;

Edellä 1 momentissa tarkoitettu selvitys on toimitettava myös 129 §:n 1 momentissa tarkoitetun hakemuksen yhteydessä, jollei Rahoitustarkastus erityisestä syystä myönnä siitä poikkeusta. Rahoitustarkastus voi vaatia hakijalta myös muita tarpeelliseksi katsomiin selvityksiä sen varmistamiseksi, että yhteissijoitusyritys täyttää 129 §:n 1 momentissa asetetut vaatimukset.

131 §

Yhteissijoitusyrityksen, joka markkinoi osuuksiaan Suomessa, on pidettävä yleisesti saatavilla sääntönsä tai yhtiöjärjestyksensä, rahastoesitteensä, yksinkertaistettu rahastoesitteensä, vuosikertomuksensa sekä puolivuotiskatsauksensa samoja menettelyjä noudattaen kuin sen kotivaltiossa on säädetty. Tiedot on julkistettava suomen tai ruotsin kielellä tai Rahoitustarkastuksen hyväksymällä muulla kielellä.

132 §

Yhteissijoitusyrityksen osuuksien markkinoinnissa ei saa käyttää pelkästään yhteissi-

joitusyrityksen kotivaltiossa rekisteröityä nimeä tai toiminimeä, jos sen käyttäminen Suomessa olisi omiaan johtamaan yleisöä harhaan. Rahoitustarkastus voi 128 §:ssä tarkoitetussa tapauksessa ja valtioneuvosto voi 129 §:ssä tarkoitetussa tapauksessa selvyyden vuoksi vaatia, että nimeen tai toiminimeen liitetään selittävä lisäys.

134 §

Rahastoyhtiö on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka yhtiö on sijoitusrahastotoiminnassaan tahallisesti tai tuottamuksesta aiheuttanut rahasto-osuudenomistajalle tai muulle henkilölle.

134 §

Rahastoyhtiö on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka yhtiö on *tämän lain mukaisessa toiminnassaan* tahallisesti tai tuottamuksesta aiheuttanut rahasto-osuudenomistajalle tai muulle henkilölle.

144 §

Rahastoyhtiön asiakkaan tunnistamiseen 5:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa harjoitettaessa sovelletaan, mitä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 49 §:ssä säädetään.

145 §

Joka

145 §

Joka *tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta*

146 §

Joka

146 §

Joka *tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta*

2) laiminlyö rahastoyhtiölle tai säilytysyhteisölle 25 §:n 2 momentissa, 26 §:n 1 momentissa, 28 §:ssä, 31 §:n 2 momentissa, 45 §:ssä, 47 §:n 3 momentissa, 49 §:ssä, 52 §:n 1 momentissa, 92—96 §:ssä ja 118 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjä velvollisuuksia;

2) laiminlyö rahastoyhtiölle, säilytysyhteisölle *tai ilmoitusvelvolliselle* 25 §:n 2 momentissa, 26 §:n 1 momentissa, 28 §:ssä, 31 §:n 2 momentissa, 45 §:ssä, 47 §:n 3 momentissa, 49 §:ssä, 52 §:n 1 momentissa, 92—96 §:ssä, 99 §:n 2 ja 3 momentissa, 100 §:ssä ja 118 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjä velvollisuuksia;

150 §

Milloin yhteissijoitusyritys on olennaisesti toiminut vastoin 1 momentissa tarkoitettuja

150 §

Milloin yhteissijoitusyritys on olennaisesti toiminut vastoin 1 momentissa tarkoitettuja

säännöksiä, valtioneuvosto voi kieltää yhteissijoitusyritystä jatkamasta osuuksiensa markkinoimista Suomessa. Valtioneuvoston on ilmoitettava päätöksestään yhteissijoitusyrityksen kotivaltion toimivaltaisille viranomaisille.

säännöksiä, *Rahoitustarkastus* voi kieltää yhteissijoitusyritystä jatkamasta osuuksiensa markkinoimista Suomessa. *Rahoitustarkastuksen* on ilmoitettava päätöksestään yhteissijoitusyrityksen kotivaltion toimivaltaisille viranomaisille.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

Jos valtiovarainministeriöltä on haettu toimilupaa, muuta lupaa tai erikoissijoitusrahaston sääntöjen vahvistamista ennen tämän lain voimaantuloa, luvan tai hakemuksen käsittelyyn sovelletaan tämän lain voimaantullessa voimassa olevaa lakia. Hakijan suostumuksella asia voidaan kuitenkin siirtää *Rahoitustarkastuksen* käsiteltäväksi.

Rahoitustarkastus voi ottaa toimilupaa, muuta lupaa tai sijoitusrahaston sääntöjä koskevan hakemuksen tämän lain mukaisesti käsiteltäväksi jo ennen lain voimaantuloa.

Valtiovarainministeriön on ilmoitettava rekisteröitäväksi ennen tämän lain voimaantuloa myönnetty toimiluvat vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettu sijoituspalveluyritys, joka toimilupansa mukaan saa harjoittaa ainoastaan 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa, voi luopua sijoituspalveluyrityksen toimiluvastaan ja hakea 5 a §:n mukaisesti rahastoyhtiön toimilupaa.

Rahastoyhtiön omien varojen on täytettävä 6 §:n 2—4 momentin vaatimukset 13 helmikuuta 2007 mennessä.

Sijoitusrahaston vähimmäispääoman suuruuteen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä 31 joulukuuta 2005 saakka.

Rahastoyhtiön on saatettava sellaisten sijoitusrahastodirektiivin mukaisten sijoitusrahastojen, joiden säännöt on vahvistettu 13 helmikuuta 2002 mennessä, sijoitustoiminta ja säännöt tämän lain säännösten mukaisiksi 31 joulukuuta 2005 mennessä.

Lain 26 a §:n 3 momentissa ja 30 a §:n 2 momentissa tarkoitetut tiedot lain voimaan tullessa voimassa olleista ulkoistamis-sopimuksista on ilmoitettava *Rahoitustarkastukselle* viimeistään kuuden kuukauden kuluttua tämän lain voimaantulosta.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan

ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3.

Laki

sijoituspalveluyrityksistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan sijoituspalveluyrityksistä 26 päivänä heinäkuuta 1996 annetun lain (579/1996) 1 §:n 3 momentti, 3 §:n 1 momentin 5 kohta, 4 §, 32 §:n 3 momentti, 35 §:n 2 momentti, 37 §, 40 §:n 5 momentti, 42 §:n 1 momentti ja 44 §:n 3 momentti,

sellaisina kuin ne ovat 3 §:n 1 momentin 5 kohta laissa 1521/2001 sekä 4 §, 32 §:n 3 momentti, 35 §:n 2 momentti, 37 §, 40 §:n 5 momentti, 42 §:n 1 momentti ja 44 §:n 3 momentti laissa 518/1998, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Soveltamisala

Yrityksestä, joka tarjoaa sijoituspalvelua ainoastaan työntekijöiden osallistumisjärjestelmien hallinnoimiseksi, säädetään henkilöstörahastolaissa (814/89). Toiminnasta, jolla yleisölle tarjotaan mahdollisuus osallistua yhteisiin arvopaperisijoituksiin, säädetään sijoitusrahastolaissa (480/87). Vakuutusyhtiön oikeudesta tarjota sijoituspalvelua säädetään vakuutusyhtiölaissa (1062/79).

Yrityksestä, joka tarjoaa sijoituspalvelua ainoastaan työntekijöiden osallistumisjärjestelmien hallinnoimiseksi, säädetään henkilöstörahastolaissa (814/1989). Toiminnasta, jolla yleisölle tarjotaan mahdollisuus osallistua yhteisiin arvopaperisijoituksiin, säädetään sijoitusrahastolaissa (48/1999). Vakuutusyhtiön oikeudesta tarjota sijoituspalvelua säädetään vakuutusyhtiölaissa (1062/1979).

3 §

Sijoituspalvelut

Sijoituspalvelulla tarkoitetaan

5) sijoituskohteiden hoitamista sellaisen asiakaskohtaisen sopimuksen nojalla, jossa toimeksisaajalle on annettu päätösvalta (omaisuudenhoito);

5) sijoituskohteiden hoitamista sellaisen asiakaskohtaisen sopimuksen nojalla, jossa päätösvalta joko kokonaan tai osittain on annettu toimeksisaajalle (omaisuudenhoito);

4 §

Sijoituspalvelun tarjoaminen

Sijoituspalvelua saa tarjota vain tässä laissa tarkoitettuun sijoittajien korvausrahastoon, jäljempänä korvausrahasto, kuuluva

1) sijoituspalvelun tarjoamista varten toimiluvan saanut suomalainen osakeyhtiö (*sijoituspalveluyritys*); ja

2) suomalainen luottolaitos luottolaitostoiminnasta annetun lain (1607/1993) mukaisesti.

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua ja sen jäsenyydestä korvausrahastossa säädetään ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetussa laissa (580/1996). Ulkomaisen luottolaitoksen ja rahoituslaitoksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua ja sen jäsenyydestä korvausrahastossa säädetään ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa (1608/1993).

4 §

Sijoituspalvelun tarjoaminen

Sijoituspalvelua saa tarjota vain tässä laissa tarkoitettuun sijoittajien korvausrahastoon, jäljempänä korvausrahasto, kuuluva

1) sijoituspalvelun tarjoamista varten toimiluvan saanut suomalainen osakeyhtiö (*sijoituspalveluyritys*);

2) suomalainen luottolaitos luottolaitostoiminnasta annetun lain mukaisesti; ja

3) *sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuun toimintaan toimiluvan saanut suomalainen rahastoyhtiö.*

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua ja sen jäsenyydestä korvausrahastossa säädetään ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetussa laissa (580/1996). Ulkomaisen luottolaitoksen ja rahoituslaitoksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua ja sen jäsenyydestä korvausrahastossa säädetään ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetussa laissa (1608/1993). *Ulkomaisen rahastoyhtiön oikeudesta tarjota sijoituspalvelua ja sen jäsenyydestä korvausrahastossa säädetään ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetussa laissa (/).*

32 §

Korvausrahaston jäsenyyys

Mitä tässä luvussa sekä 19 a §:ssä, 48 §:n 4 momentissa ja 51 §:ssä säädetään sijoituspalveluyrityksestä ja sen hallintoa hoitavista henkilöistä ja toimihenkilöistä, koskee myös 4 §:ssä tarkoitettua suomalaista luottolaitosta sekä sen hallintoa hoitavia henkilöitä ja toimihenkilöitä.

Mitä tässä luvussa sekä 19 a §:ssä, 48 §:n 4 momentissa ja 51 §:ssä säädetään sijoituspalveluyrityksestä ja sen hallintoa hoitavista henkilöistä ja toimihenkilöistä, koskee myös 4 §:ssä tarkoitettua suomalaista luottolaitosta ja rahastoyhtiötä sekä niiden hallintoa hoitavia henkilöitä ja toimihenkilöitä.

35 §

Korvausrahaston säännöt

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, säännöissä on määrättävä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen Suomessa olevan sivuliikkeen ja ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevan sivukonttorin liittymisestä korvausrahastoon, korvausrahastosta erottamisesta ja eroamisesta, korvausrahaston liittymismaksun perusteista ja korvausrahaston korvausvelvollisuuden perusteista.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, säännöissä on määrättävä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja *rahastoyhtiön* Suomessa olevan sivuliikkeen ja ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevan sivukonttorin liittymisestä korvausrahastoon, korvausrahastosta erottamisesta ja eroamisesta, korvausrahaston liittymismaksun perusteista ja korvausrahaston korvausvelvollisuuden perusteista.

37 §

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen ja ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttorin kannatusmaksu

Korvausrahaston jäsenenä olevan ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen Suomessa olevan sivuliikkeen ja ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevan sivukonttorin kannatusmaksu määräytyy soveltuvien osin 36 §:n mukaisesti.

37 §

Ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja rahastoyhtiön sivuliikkeen ja ulkomaisen luottolaitoksen sivukonttorin kannatusmaksu

Korvausrahaston jäsenenä olevan ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja *rahastoyhtiön* Suomessa olevan sivuliikkeen ja ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevan sivukonttorin kannatusmaksu määräytyy soveltuvien osin 36 §:n mukaisesti.

40 §

Korvattavat saamiset

Euroopan talousalueella sijaitsevan sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeen ja luottolaitoksen sivukonttorin asiakkaana olevien sijoittajien saamiset korvataan korvausrahaston varoista enintään 1 momentissa säädettyyn määrään asti.

Euroopan talousalueella sijaitsevan sijoituspalveluyrityksen ja *rahastoyhtiön* sivuliikkeen ja luottolaitoksen sivukonttorin asiakkaana olevien sijoittajien saamiset korvataan korvausrahaston varoista enintään 1 momentissa säädettyyn määrään asti.

42 §

Sijoituspalveluyritysten yhteisvastuu ja sijoittajien saamisten maksaminen

Sijoituspalveluyritykset vastaavat yhdessä

42 §

Sijoituspalveluyritysten yhteisvastuu ja sijoittajien saamisten maksaminen

Sijoituspalveluyritykset vastaavat yhdessä

korvausrahaston velvollisuuksista ja sitoumuksista. Sijoittajien saamiset maksetaan Suomen markoissa korvausrahaston varoista. Jos korvausrahaston varat eivät riitä sijoittajien saamisten maksamiseen, korvausrahasto voi ottaa sen säännöissä määrättävällä tavalla toimintaansa varten luottoa. Luotto maksetaan takaisin korvausrahastoon kuuluvilta sijoituspalveluyrityksiltä kerättävin korotetuvin kannatusmaksuin.

korvausrahaston velvollisuuksista ja sitoumuksista. Sijoittajien saamiset maksetaan euroissa korvausrahaston varoista. Jos korvausrahaston varat eivät riitä sijoittajien saamisten maksamiseen, korvausrahasto voi ottaa sen säännöissä määrättävällä tavalla toimintaansa varten luottoa. Luotto maksetaan takaisin korvausrahastoon kuuluvilta sijoituspalveluyrityksiltä kerättävin korotetuvin kannatusmaksuin.

44 §

Korvausrahaston vähimmäispääoma, varojen sijoittaminen ja korvausrahaston maksuvalmius

Korvausrahaston varoja ei saa sijoittaa korvausrahastoon kuuluvan sijoituspalveluyrityksen tai luottolaitoksen taikka niiden kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvan yhteisön osakkeisiin tai osuuksiin eikä muihin korvausrahastoon kuuluvan sijoituspalveluyrityksen tai luottolaitoksen tai niiden kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvan yhteisön taikka luottolaitostoinnasta annetun lain 6 luvussa tarkoitetun vakuusrahaston liikkeeseen laskemiin arvopapereihin. Mitä tässä momentissa säädetään sijoituspalveluyrityksestä tai luottolaitoksesta, koskee myös korvausrahaston jäsenenä olevaa ulkomaista sijoituspalveluyritystä tai luottolaitosta ja niiden kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvaa yhteisöä.

Korvausrahaston varoja ei saa sijoittaa korvausrahastoon kuuluvan sijoituspalveluyrityksen tai luottolaitoksen tai niiden kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvan yhteisön taikka rahastoyhtiön osakkeisiin tai osuuksiin eikä muihin korvausrahastoon kuuluvan sijoituspalveluyrityksen tai luottolaitoksen tai niiden kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvan yhteisön tai luottolaitostoinnasta annetun lain 6 luvussa tarkoitetun vakuusrahaston taikka rahastoyhtiön liikkeeseen laskemiin arvopapereihin. Mitä tässä momentissa säädetään sijoituspalveluyrityksestä, rahastoyhtiöstä tai luottolaitoksesta, koskee myös korvausrahaston jäsenenä olevaa ulkomaista sijoituspalveluyritystä tai luottolaitosta ja niiden kanssa samaan konsolidointiryhmään kuuluvaa yhteisöä taikka ulkomaista rahastoyhtiötä. Korvausrahaston varoja voidaan kuitenkin sijoittaa korvausrahastoon kuuluvan rahastoyhtiön hallinnoiman sijoitusrahaston tai ulkomaisen rahastoyhtiön hallinnoiman yhteissijoitusyrityksen varoihin, jos yhteissijoitusyritystä sen kotivaltion lainsäädännön mukaan koskevat sijoitusrahastolain 25 §:n 2 momentissa säädettyä vastaavat vaatimukset yhteissijoitusyrityksen varojen pitämisestä erillään rahastoyhtiön varoista.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

4.

Laki**Rahoitustarkastuksesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Rahoitustarkastuksesta 27 päivänä kesäkuuta 2003 annetun lain (587/2003) 5 §:n
17 kohta, 23 ja 27—30 §, sekä
lisätään 5 §:ään uusi 18 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

Valvottavat

Valvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

17) rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (44/2002) tarkoitettua ryhmittymän omistusyhteisöä, jos Rahoitustarkastus toimii mainitussa laissa tarkoitettuna ryhmittymän koordinoivana valvontaviranomaisena.

17) rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (44/2002) tarkoitettua ryhmittymän omistusyhteisöä, jos Rahoitustarkastus toimii mainitussa laissa tarkoitettuna ryhmittymän koordinoivana valvontaviranomaisena;

18) ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetussa laissa (/) tarkoitettua ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliikettä ja edustustoa.

23 §

Sijoituspalvelujen tarjoamisen rajoittaminen

Rahoitustarkastus voi enintään kolmeksi kuukaudeksi kieltää sijoituspalveluyritystä tai luottolaitosta tarjoamasta sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettuja sijoituspalveluita sekä mainitun lain 16 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua säilytys- ja hoitopalvelua sekä vastaanottamasta mainitun pykälän 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja varoja, jos sillä sijoituspalveluyrityksen tai luottolaitoksen taloudellisen ti-

23 §

Sijoituspalvelujen tarjoamisen rajoittaminen

Rahoitustarkastus voi enintään kolmeksi kuukaudeksi kieltää sijoituspalveluyritystä, rahastoyhtiötä tai luottolaitosta tarjoamasta sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettuja sijoituspalveluja ja mainitun lain 16 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettuja säilytys- ja hoitopalveluja sekä vastaanottamasta mainitun pykälän 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettuja varoja, jos sillä sijoituspalveluyrityksen, rahastoyhtiön tai

lan perusteella on aihetta epäillä, että sijoituspalveluyritystä tai luottolaitosta ilmeisesti uhkaa maksukyvyttömyys ja että sijoittajien korvausrahasto voi ilmeisesti joutua korvaamaan sijoittajien saamiset.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen Suomessa olevaa sivuliikettä ja ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevaa sivukonttoria, jos ulkomainen sijoituspalveluyritys tai ulkomainen luottolaitos on Suomessa sijoittajien korvausrahaston jäsen.

luottolaitoksen taloudellisen tilan perusteella on aihetta epäillä, että sijoituspalveluyritystä, *rahastoyhtiötä* tai luottolaitosta ilmeisesti uhkaa maksukyvyttömyys ja että sijoittajien korvausrahasto voi ilmeisesti joutua korvaamaan sijoittajien saamiset.

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen ja *rahastoyhtiön* Suomessa olevaa sivuliikettä ja ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa olevaa sivukonttoria, jos ulkomainen sijoituspalveluyritys, *ulkomainen rahastoyhtiö* tai ulkomainen luottolaitos on Suomessa sijoittajien korvausrahaston jäsen.

27 §

Markkinariskien valvonta

Rahoitustarkastuksen on toimittava yhteistyössä luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen Euroopan talousalueeseen kuuluvan kotivaltion valvontaviranomaisen kanssa sellaisten markkinariskien valvonnassa, jotka ovat syntyneet Suomen rahoitusmarkkinoilla suoritetuista toimista.

28 §

Ulkomailla olevan sivukonttorin ja sivuliikkeen isäntävaltion lainsäädännön noudattamisen valvonta

Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaisen ilmoitettua, että suomalainen luottolaitos sivukonttoristaan tai sijoituspalveluyritys sivuliikkeestään tai muutoin palveluja tarjotessaan ei noudata voimassa olevia säännöksiä, Rahoitustarkastuksen on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että säännösten vastainen toiminta lopetetaan. Rahoitustarkastuksen on myös ilmoitettava tuon valtion valvontaviranomaiselle niistä toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt.

27 §

Markkinariskien valvonta

Rahoitustarkastuksen on toimittava yhteistyössä luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen ja *rahastoyhtiön* Euroopan talousalueeseen kuuluvan kotivaltion valvontaviranomaisen kanssa sellaisten markkinariskien valvonnassa, jotka ovat syntyneet Suomen rahoitusmarkkinoilla suoritetuista toimista.

28 §

Ulkomailla olevan sivukonttorin ja sivuliikkeen isäntävaltion lainsäädännön noudattamisen valvonta

Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaisen ilmoitettua, että suomalainen luottolaitos sivukonttoristaan tai sijoituspalveluyritys tai *rahastoyhtiö* sivuliikkeestään tai muutoin palveluja tarjotessaan ei noudata voimassa olevia säännöksiä, Rahoitustarkastuksen on ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että säännösten vastainen toiminta lopetetaan. Rahoitustarkastuksen on myös ilmoitettava tuon valtion valvontaviranomaiselle niistä toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt.

29 §

Suomeen sijoittuneen sivukonttorin ja sivuliikkeen tarkastaminen

Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomainen voi suorittaa tai suorittuttaa tuosta valtiosta Suomeen sijoittuneen luotto- tai rahoituslaitoksen sivukonttorissa tai sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeessä luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen valvonnan kannalta tarpeellisen tarkastuksen ilmoitettuaan asiasta ensin Rahoitustarkastukselle.

Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaisen pyynnöstä Rahoitustarkastus voi toimivaltansa puitteissa tehdä tarkastuksen tuosta valtiosta Suomeen sijoittuneen luotto- tai rahoituslaitoksen sivukonttorissa tai sijoituspalveluyrityksen sivuliikkeessä tai muulla tavoin varmistaa sivukonttoria tai sivuliikettä koskevien tietojen oikeellisuuden.

30 §

Ulkomaiseen luotto- tai rahoituslaitokseen tai sijoituspalveluyritykseen kohdistuvista toimenpiteistä ilmoittaminen

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaiselle, jos tuosta valtiosta Suomeen sijoittuneen tai palveluja tarjoavan luotto- tai rahoituslaitoksen *tai* sijoituspalveluyrityksen toiminta on säännösten tai määräysten vastaista eikä se ole ryhtynyt Rahoitustarkastuksen vaatimiin toimenpiteisiin säännösten tai määräysten vastaisen toiminnan lopettamiseksi.

29 §

Suomeen sijoittuneen sivukonttorin ja sivuliikkeen tarkastaminen

Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomainen voi suorittaa tai suorittuttaa tuosta valtiosta Suomeen sijoittuneen luotto- tai rahoituslaitoksen sivukonttorissa tai sijoituspalveluyrityksen *tai rahastoyhtiön* sivuliikkeessä luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen *tai rahastoyhtiön* valvonnan kannalta tarpeellisen tarkastuksen ilmoitettuaan asiasta ensin Rahoitustarkastukselle.

Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaisen pyynnöstä Rahoitustarkastus voi toimivaltansa puitteissa tehdä tarkastuksen tuosta valtiosta Suomeen sijoittuneen luotto- tai rahoituslaitoksen sivukonttorissa tai sijoituspalveluyrityksen *tai rahastoyhtiön* sivuliikkeessä tai muulla tavoin varmistaa sivukonttoria tai sivuliikettä koskevien tietojen oikeellisuuden.

30 §

*Ulkomaiseen luotto- tai rahoituslaitokseen, sijoituspalveluyritykseen **tai rahastoyhtiöön** kohdistuvista toimenpiteistä ilmoittaminen*

Rahoitustarkastuksen on ilmoitettava Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valvontaviranomaiselle, jos tuosta valtiosta Suomeen sijoittuneen tai palveluja tarjoavan luotto- tai rahoituslaitoksen, sijoituspalveluyrityksen *tai rahastoyhtiön* toiminta on säännösten tai määräysten vastaista eikä se ole ryhtynyt Rahoitustarkastuksen vaatimiin toimenpiteisiin säännösten tai määräysten vastaisen toiminnan lopettamiseksi.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

5.

Laki**arvopaperimarkkinalain 1 luvun 1 ja 4 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 26 päivänä toukokuuta 1989 annetun arvopaperimarkkinalain (495/1989) 1 luvun 1 §:n 3 momentti ja 1 luvun 4 §:n 1 momentin 4 kohta,
 sellaisena kuin ne ovat 1 luvun 1 §:n 3 momentti laissa 751/1993 ja 1 luvun 4 §:n 1 momentin 4 kohta laissa 522/1998, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 luku

Yleisiä säännöksiä

1 §

 Toiminnasta, jolla yleisölle tarjotaan mahdollisuus osallistua yhteisiin arvopaperisijoituksiin, säädetään sijoitusrahastolaissa (480/87).

 Toiminnasta, jolla yleisölle tarjotaan mahdollisuus osallistua yhteisiin arvopaperisijoituksiin, säädetään sijoitusrahastolaissa (48/1999).

4 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

 4) arvopaperinvälittäjällä sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua sijoituspalveluyritystä sekä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain (580/1996) 2 §:ssä tarkoitettua ulkomaista sijoituspalveluyritystä, luottolaitostoiminnasta annetun lain (1607/1993) 2 §:ssä tarkoitettua luottolaitosta, joka yhtiöjärjestyksensä tai sääntöjensä mukaan tarjoaa sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettuja sijoituspalveluita, *sekä* ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain (1608/1993) 2 §:ssä tarkoitettua luotto- ja rahoituslaitosta;

 4) **arvopaperinvälittäjällä** sijoituspalveluyrityksistä annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua sijoituspalveluyritystä sekä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen oikeudesta tarjota sijoituspalvelua Suomessa annetun lain (580/1996) 2 §:ssä tarkoitettua ulkomaista sijoituspalveluyritystä, luottolaitostoiminnasta annetun lain (1607/1993) 2 §:ssä tarkoitettua luottolaitosta, joka yhtiöjärjestyksensä tai sääntöjensä mukaan tarjoaa sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettuja sijoituspalveluita, ulkomaisen luotto- ja rahoituslaitoksen toiminnasta Suomessa annetun lain (1608/1993) 2 §:ssä tarkoitettua luotto- ja rahoituslaitosta, *joka toimilupansa mukaan tarjoaa sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa tarkoitettuja sijoituspalveluita, sekä sellaista sijoitusrahastolain 2 §:ssä tarkoitettua rahastoyhtiötä ja ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa*

annetun lain (/) 2 §:ssä tarkoitettua ulkomaista rahastoyhtiötä, joka toimilupansa mukaan harjoittaa sijoitusrahastolain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua toimintaa;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

6.

Laki

rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään rahanpesun estämisestä ja selvittämisestä 30 päivänä tammikuuta 1998 annetun lain (68/1998) 3 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 54/1999, 1052/2001 ja 365/2003, uusi 4 b kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

Ilmoitusvelvolliset

Tässä laissa tarkoitettuja ilmoitusvelvollisia ovat:

4 b) ulkomaisen rahastoyhtiön toiminnasta Suomessa annetussa laissa (/) tarkoitettu ulkomaisen rahastoyhtiön sivuliike ja edustusto;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

7.

Laki

kaupparekisterilain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 2 päivänä helmikuuta 1979 annetun kaupparekisterilain (129/1979) 14 §:n 3 ja 4 momentti, sellaisena kuin ne ovat 14 §:n 3 momentti laissa 55/1999 ja 4 momentti laissa 525/1998, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

14 §

Rekisteriviranomainen on ennen sijoitusrahastolaissa (48/1999) mainittua rahastoyhtiötä ja säilytysyhteisöä koskevan yhtiöjärjestyksen ja sen muutoksen hyväksymistä varattava *valtioneuvostolle ja* rahoitustarkastukselle vähintään 30 vuorokautta aikaa lausua yhtiöjärjestyksestä ja sen muutosta koskevasta hakemuksesta.

Rekisteriviranomaisen on ennen luottolaitostoiminnasta annetun lain (1607/1993) 20 §:n 4 momentissa tarkoitetun yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen muutoksen hyväksymistä varattava rahoitustarkastukselle vähintään 30 vuorokautta aikaa lausua yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen muutoksesta.

Rekisteriviranomaisen on ennen sijoitusrahastolaissa (48/1999) mainittua rahastoyhtiötä *ja mainitun lain 9 §:ssä tarkoitettua* säilytysyhteisöä koskevan yhtiöjärjestyksen ja sen muutoksen hyväksymistä varattava *Rahoitustarkastukselle* vähintään 30 vuorokautta aikaa lausua *yhtiöjärjestyksestä tai sen muutoksesta.*

Rekisteriviranomaisen on ennen luottolaitostoiminnasta annetun lain (1607/1993) 14 §:ssä tarkoitetun yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen muutoksen hyväksymistä varattava Rahoitustarkastukselle vähintään 30 vuorokautta aikaa lausua yhtiöjärjestyksen tai sääntöjen muutoksesta.

Tämä laki tulee voimaan _____ *päivänä*
kuuta 20 . _____

8.

Laki**elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 8 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan elinkeinotulon verottamisesta 24 päivänä kesäkuuta 1968 annetun lain (360/1968) 8 §:n 1 momentin 11 kohta, sellaisena kuin se on laissa 527/1998, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

8 §

Edellä 7 §:ssä tarkoitettuja vähennyskel-
poisia menoja ovat muun ohessa:

11) talletuspankkien ja ulkomaisten luot-
tolaitosten Suomessa olevien sivukonttorei-
den lakisääteiset suoritukset luottolaitostoi-
minnasta annetussa laissa (1607/1993) tar-
koitetuille talletussuoja- ja vakuusrahastoille
sekä sijoituspalveluyritysten ja luottolaitos-
ten sekä ulkomaisten sijoituspalveluyritysten
ja luottolaitosten Suomessa olevien si-
vukonttoreiden ja sivuliikkeiden lakisäätei-
set suoritukset sijoituspalveluyrityksistä an-
netussa laissa (579/1996) tarkoitettulle sijoit-
tajien korvausrahastolle

Ehdotus

8 §

Edellä 7 §:ssä tarkoitettuja vähennyskel-
poisia menoja ovat muun ohessa:

11) talletuspankkien ja ulkomaisten luot-
tolaitosten Suomessa olevien sivukonttorei-
den lakisääteiset suoritukset luottolaitostoi-
minnasta annetussa laissa (1607/1993) tar-
koitetuille talletussuoja- ja vakuusrahastoille
sekä sijoituspalveluyritysten, luottolaitosten
ja rahastoyhtiöiden sekä ulkomaisten sijoi-
tuspalveluyritysten, luottolaitosten ja rahas-
toyhtiöiden Suomessa olevien sivukontto-
reiden ja sivuliikkeiden lakisääteiset suori-
tukset sijoituspalveluyrityksistä annetussa
laissa (579/1996) tarkoitettulle sijoittajien
korvausrahastolle

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 . Lakia sovelletaan ensimmäisen
kerran vuodelta 2004 toimitettavassa vero-
tuksessa.

9.

Laki**varainsiirtoverolain 16 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 29 päivänä marraskuuta 1996 annetun varainsiirtoverolain (931/1996) 16 §:n 1 ja 2 momentti, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

16 §

16 §

Luovutus ulkomaalaiselle

Luovutus ulkomaalaiselle

Luovuttaja on velvollinen perimään veron luovutuksensaajalta, jos tämä ei ole tuloverolain (1535/92) mukaan Suomessa yleisesti verovelvollinen, ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa oleva sivukonttori eikä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen Suomessa oleva sivuliike.

Jos kumpikaan luovutuksen osapuolista ei ole Suomessa yleisesti verovelvollinen, ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa oleva sivukonttori eikä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen Suomessa oleva sivuliike, veroa ei ole suoritettava.

Veroa ei ole suoritettava, jos kumpikaan luovutuksen osapuolista ei ole tuloverolain (1535/1992) mukaan Suomessa yleisesti verovelvollinen, ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa oleva sivukonttori eikä ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen tai rahastoyhtiön Suomessa oleva sivuliike.

Jos muissa kuin 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa luovutuksensaajana on muu tuloverolain mukaan rajoitetusti verovelvollinen kuin ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa oleva sivukonttori tai ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen tai rahastoyhtiön Suomessa oleva sivuliike, on luovuttaja velvollinen perimään veron luovutuksensaajalta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 . _____